

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยและพัฒนา เรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน

โดย นายพาเกียรติ สมานบุตร และคณะ

กันยายน 2551

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยและพัฒนา

เรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน

คณะผู้วิจัย	สังกัด
1. นายพาเกียรติ สมนานบุตร	หัวหน้าโครงการ
2. นายปรีชา สุขรอด	นักวิจัยอาวุโส
3. นายพินิจ ราชวัฒน์	นักวิจัยอาวุโส
4. นายจุมพล ริมสาคร	นักวิจัย
5. นางสาวสุจิตรา เลหาพัฒนปัญญา	นักวิจัย
6. นางสาวญาดา สันถะโกมล	นักวิจัย
7. นางสาววันวิสาข์ ขาวคม	ผู้ช่วยนักวิจัย
8. นางสาวกมลทิพย์ สุรัตน์โชติ	ผู้ช่วยนักวิจัย
	กระทรวงการคลัง
	องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
	องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
	กระทรวงการคลัง
	กระทรวงการคลัง
	กระทรวงการคลัง
	กระทรวงการคลัง
	สถาบันพัฒนาสยาม

ชุดโครงการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร
โครงการวิจัยและพัฒนา เรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
ในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน

โครงการวิจัยและพัฒนา เรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 4 ประการ คือ

1. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน
2. กำหนดรูปแบบเบื้องต้น ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ ตัวแบบข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด บัญชีและงบเดือนในการควบคุมการจัดเก็บภาษี การติดตามตรวจสอบการเสียภาษี และการบังคับใช้กฎหมาย
3. เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถจัดเก็บภาษีน้ำมันได้เอง
4. เพื่อให้กรมสรรพสามิตเปลี่ยนบทบาทจากผู้ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาเป็นผู้ให้การสนับสนุนการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คณะนักวิจัยและพัฒนาได้มุ่งเน้นตอบโจทย์วิจัย 2 ประการ คือ

1. จะพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการเก็บภาษีน้ำมันอย่างไร
2. การให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บภาษีน้ำมันเองจะต้องดำเนินการอย่างไร เช่น การออกข้อบัญญัติ การวางระบบงาน การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ เป็นต้น

คณะนักวิจัยและพัฒนาได้ดำเนินการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาวิธีการจัดเก็บภาษีน้ำมันและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ร่วมกับบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
2. ทำการวิเคราะห์สภาพปัญหาและศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อสร้างตัวแบบใหม่สำหรับใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถจัดเก็บภาษีน้ำมันได้เอง
3. นำตัวแบบไปทดลองปฏิบัติในจังหวัดแพร่ และจังหวัดชลบุรี โดยร่วมกับบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
4. ติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในเบื้องต้น

คณะนักวิจัยและพัฒนาได้นำเสนอแนวทางแก้ไขปรับปรุงวิธีการจัดเก็บภาษีน้ำมันที่มีประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ใน 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี (tax administration) และด้านโครงสร้างกฎหมาย (legal structure) โดยด้านการบริหารการจัดเก็บภาษีแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนแรก กล่าวถึงหลักการจัดเก็บภาษีที่ดี ส่วนที่สองกล่าวถึงโครงสร้างภาษี และส่วนสุดท้าย กล่าวถึงการบริหารจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลและการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง พบว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ บริหารจัดเก็บภาษีโดยได้รับความร่วมมือจากผู้เสียภาษีเป็นอย่างดี โดยมีปัจจัยที่สำคัญ คือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายเร่งรัดภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและบัณฑิตอาสาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดความเป็นธรรม การอำนวยความสะดวกในการชำระภาษีในด้านต่างๆ การประชาสัมพันธ์ให้ผู้เสียภาษีได้รับรู้และได้ใช้ประโยชน์จากโครงการใช้จ่ายงบประมาณ เช่น โครงการสนามกีฬาจังหวัดเป็นต้น การเชิญผู้เสียภาษีรายใหญ่มามีส่วนร่วมในการวางแผนค่าใช้จ่ายงบประมาณ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งเป็นผู้นำที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนสูงทำให้ได้รับความร่วมมือจากผู้เสียภาษี ผู้เสียภาษีมีการตรวจสอบการเสียภาษีซึ่งกันและกันโดยผู้เสียภาษีสามารถขอข้อมูลการชำระภาษีของผู้เสียภาษีรายอื่นได้อย่างไม่เป็นทางการทำให้การหลบหนีภาษีทำได้ยากขึ้น โดยคณะนักวิจัยและพัฒนาได้เสนอปรับปรุงการบริหารจัดเก็บภาษี ดังนี้ ด้านระบบงาน ด้านการบังคับใช้กฎหมาย ด้านระบบฐานข้อมูล ด้านการพัฒนาบุคลากร ตามตัวแบบเบื้องต้นที่คณะนักวิจัยและพัฒนาได้จัดทำขึ้นโดยความร่วมมือของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เพื่อนำไปทดลองปฏิบัติในจังหวัดแพร่และจังหวัดชลบุรีตามที่ได้มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงกันไว้ทั้งสองจังหวัดต่อไป

ทั้งนี้ แม้ว่าโดยภาพรวม องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จะสามารถบริหารจัดการเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลก็ตามแต่นักวิจัยและพัฒนาเห็นว่าระบบการบริหารจัดเก็บภาษียังมีปัญหาบางประการ ดังนี้

1. ด้านระบบงาน ยังไม่มีระบบงานจัดเก็บภาษีที่ชัดเจน กล่าวคือ ยังไม่มีการออกระเบียบหรือกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับระบบงานในการจัดเก็บภาษี เช่นงานการตรวจปฏิบัติการงานการตรวจสอบภาษี เป็นต้น ควรมีการพัฒนากระบวนการจัดเก็บภาษี ร่วมกับกรมจัดเก็บภาษี โดยเฉพาะกรมสรรพสามิตซึ่งมีประสบการณ์ในการจัดเก็บภาษีนี้มาแต่แรก

2. ด้านการบังคับใช้กฎหมาย การบริหารจัดการเก็บภาษีเป็นไปโดยถ้อยที่ถ้อยอาศัย กล่าวคือ แม้ว่าข้อบัญญัติจะได้มีการกำหนดโทษไว้ แต่ในทางปฏิบัติมิได้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ควรมีหลักเกณฑ์ในการบังคับใช้กฎหมายอย่างชัดเจน และมีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว

3. ด้านระบบฐานข้อมูล ควรมีการพัฒนาฐานข้อมูลผู้เสียภาษีแต่ละรายเพิ่มขึ้นให้ครบถ้วน การมีประวัติผู้เสียภาษีครบถ้วนจะทำให้การบริหารจัดเก็บเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรมีการฝึกอบรมบุคลากรด้านการจัดเก็บภาษีโดยจัดให้มีการอบรมจากหน่วยงานจัดเก็บภาษี หรือการส่งเจ้าหน้าที่ไปร่วมปฏิบัติงานเพื่อเรียนรู้จากหน่วยงานจัดเก็บภาษี

การที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะจัดเก็บภาษีน้ำมันเอง คณะนักวิจัยและพัฒนาได้ใช้ตัวแบบการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ได้จัดทำขึ้นร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ตามโครงการนี้เป็นต้นแบบในการนำไปปฏิบัติ ซึ่งตัวแบบดังกล่าวจะประกอบด้วยร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตัวแบบบัญชีและงบเดือนต่าง ๆ ที่ใช้ในการควบคุมการบริหารจัดเก็บภาษี ตัวแบบการติดตามตรวจสอบภาษี และตัวแบบมาตรการบังคับทางกฎหมาย ดังนี้

1. ร่าง ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. ร่าง ประกาศองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด
3. ร่าง ประกาศองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง กำหนดแบบพิมพ์ที่ใช้ตามข้อบัญญัติ
 - 3.1 แบบคำขอลดทะเบียนสถานการค้าน้ำมัน (อบจ. 01-1)
 - 3.2 แบบคำขอใบแทนใบทะเบียนสถานการค้าน้ำมัน (อบจ. 01-2)
 - 3.3 แบบใบทะเบียนสถานการค้าน้ำมัน (อบจ. 01-3)
 - 3.4 แบบรายการภาษี (อบจ. 01-4)
4. แนวปฏิบัติการจดทะเบียนสถานการค้าน้ำมัน
5. ตัวอย่าง รายการคุมทะเบียน(น้ำมัน)
6. ตัวอย่าง แบบงบเดือนสรุปรายได้ภาษี
7. ตัวอย่าง แบบบัญชีประจำวัน แสดงการรับ-จ่ายน้ำมัน
8. ตัวอย่าง แบบงบเดือนแสดงการรับ-จ่ายน้ำมัน
9. แบบคำขอยุติประกอบการชั่วคราวและเลิกกิจการ (อบจ. 01-5)
10. แนวปฏิบัติการขอยุติประกอบการชั่วคราวและเลิกกิจการ
11. ตัวอย่าง แบบบันทึกการตรวจปฏิบัติการ
12. แนวปฏิบัติการตรวจปฏิบัติการ
13. ตัวอย่าง แบบพิมพ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการตรวจสอบภาษี
14. แนวปฏิบัติการตรวจสอบภาษี

15. ตัวอย่าง หนังสือแจ้งการประเมินภาษี

16. แนวปฏิบัติการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง

17. ร่าง ระเบียบองค์การบริหารส่วนจังหวัด ว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการงดหรือลดเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม

18. ขั้นตอนการดำเนินการเปรียบเทียบคดี

19. ขั้นตอนการดำเนินการเร่งรัดภาษีค้าง

ในการนำตัวแบบเบื้องต้นไปทดลองปฏิบัติที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ช่วงระยะเวลา 3 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2551 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2551 ปรากฏว่าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในการตอบแบบสอบถามเรื่อง ร่าง ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 95.27 ตัวแบบบัญชีและงบเดือนในการ ควบคุมการจัดเก็บภาษีน้ำมัน ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 93.13 ตัวแบบ ในการติดตาม ตรวจสอบการเสียภาษีน้ำมัน การงดหรือลดเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม การพิจารณาอุทธรณ์ และการเปรียบเทียบคดี ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 93.13 การปฏิบัติ ตามตัวแบบการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผลการประเมิน: ระดับความ เหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 98.40 และที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการตอบแบบสอบถาม เรื่อง ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 79.99 ตัวแบบบัญชีและงบเดือนใน การควบคุมการจัดเก็บภาษีน้ำมัน ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 88.57 ตัว แบบในการติดตาม ตรวจสอบการเสียภาษีน้ำมัน การงดหรือลดเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม การพิจารณา อุทธรณ์ และการเปรียบเทียบคดี ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 84.44 และ การปฏิบัติตามตัวแบบการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผลการประเมิน: ระดับ ความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 86

ข้อสรุปจากผลการวิจัยและพัฒนาตามโครงการนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน กำหนดตัว แบบเบื้องต้นที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ ตัวแบบ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด บัญชีและงบเดือนในการควบคุมการจัดเก็บภาษี การ ติดตามตรวจสอบการเสียภาษีและ การบังคับใช้กฎหมาย องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถ จัดเก็บภาษีน้ำมันได้เอง และกรมสรรพสามิตเปลี่ยนบทบาทจากผู้ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีแทนมา เป็นผู้ให้การสนับสนุนการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาครั้งนี้ แม้ว่าจะมีตัวแบบในการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับน้ำมันที่สมบูรณ์แล้ว และองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีความสนใจก็สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดเก็บภาษีน้ำมันได้อย่างมีประสิทธิภาพก็ตาม แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ก็ยังไม่มีบทบัญญัติกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารจัดการเก็บภาษีไว้อย่างครบถ้วนตามหลักกฎหมายภาษีอากร เช่น บทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการควบคุมการจัดเก็บภาษี บทบัญญัติเกี่ยวกับการตรวจสอบภาษี บทบัญญัติเกี่ยวกับการประเมินภาษี เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม ดังนั้น จึงสมควรมีการศึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้มีความสมบูรณ์ต่อไป

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยตามโครงการวิจัยและพัฒนา เรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 4 ประการ คือ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน กำหนดตัวแบบเบื้องต้นที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ ตัวแบบข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด บัญชีและงบเดือนในการควบคุมการจัดเก็บภาษี การติดตามตรวจสอบการเสียภาษีและการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถจัดเก็บภาษีน้ำมันได้เอง เพื่อให้กรมสรรพสามิตเปลี่ยนบทบาทจากผู้ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด มาเป็นผู้ให้การสนับสนุนการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

คณะนักวิจัยและพัฒนาได้ดำเนินการศึกษาวิจัย โดยการศึกษาวิธีการจัดเก็บภาษีน้ำมันและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ร่วมกับบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ทำการวิเคราะห์สภาพปัญหาและศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อสร้างตัวแบบใหม่สำหรับใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถจัดเก็บภาษีน้ำมันได้เอง นำตัวแบบไปทดลองปฏิบัติในจังหวัดแพร่และจังหวัดชลบุรี โดยร่วมกับบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และชลบุรีในเบื้องต้น

จากการศึกษาพบว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ บริหารจัดเก็บภาษีโดยได้รับความร่วมมือจากผู้เสียภาษีเป็นอย่างดีโดยมีปัจจัยที่สำคัญ คือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายเร่งรัดภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและบัณฑิตอาสาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดความเชื่อมั่น การอำนวยความสะดวกในการชำระภาษีในด้านต่างๆ การประชาสัมพันธ์ให้ผู้เสียภาษีได้รับรู้และได้ใช้ประโยชน์จากโครงการใช้จ่ายงบประมาณ เช่น โครงการสนามกีฬาจังหวัดเป็นต้น การเชิญผู้เสียภาษียายใหญ่มามีส่วนร่วมในการวางแผนค่าใช้จ่ายงบประมาณ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นผู้นำที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนสูงทำให้ได้รับความร่วมมือจากผู้เสียภาษี ผู้เสียภาษีมีการตรวจสอบการเสียภาษีซึ่งกันและกันโดยผู้เสียภาษีสามารถขอข้อมูลการชำระภาษีของผู้เสียภาษียายอื่นได้อย่างไม่เป็นทางการทำให้การหลบหนีภาษีทำได้ยากขึ้น โดยคณะนักวิจัยและพัฒนาได้เสนอปรับปรุงการบริหารจัดเก็บภาษี ดังนี้ ด้านระบบงาน ด้านการบังคับใช้กฎหมาย ด้านระบบฐานข้อมูล ด้านการพัฒนาบุคลากร ตามตัวแบบเบื้องต้นที่คณะนักวิจัยและพัฒนาได้จัดทำขึ้นโดยความร่วมมือของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เพื่อ

นำไปทดลองปฏิบัติในจังหวัดแพร่และจังหวัดชลบุรีตามที่ได้มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงกันไว้ ทั้งสองจังหวัดต่อไป

ในการนำตัวแบบเบื้องต้นไปทดลองปฏิบัติที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ช่วงระยะเวลา 3 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2551 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2551 ปรากฏว่าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในการตอบแบบสอบถามเรื่อง ร่าง ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 95.27 ตัวแบบบัญชีและงบเดือนในการ ควบคุมการจัดเก็บภาษีน้ำมัน ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 93.13 ตัวแบบ ในการติดตาม ตรวจสอบการเสียภาษีน้ำมัน การงดหรือลดเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม การพิจารณาอุทธรณ์ และการเปรียบเทียบคดี ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 93.13 การปฏิบัติ ตามตัวแบบการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผลการประเมิน: ระดับความ เหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 98.40 และที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการตอบแบบสอบถาม เรื่อง ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 79.99 ตัวแบบบัญชีและงบเดือนใน การควบคุมการจัดเก็บภาษีน้ำมัน ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 88.57 ตัว แบบในการติดตาม ตรวจสอบการเสียภาษีน้ำมัน การงดหรือลดเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม การพิจารณา อุทธรณ์ และการเปรียบเทียบคดี ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 84.44 และ การปฏิบัติตามตัวแบบการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผลการประเมิน: ระดับ ความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 86

ข้อสรุปจากผลการวิจัยและพัฒนาตามโครงการนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน กำหนดตัว แบบเบื้องต้นที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ ตัวแบบ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด บัญชีและงบเดือนในการควบคุมการจัดเก็บภาษี การ ติดตามตรวจสอบการเสียภาษีและการบังคับใช้กฎหมาย องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถ จัดเก็บภาษีน้ำมันได้เอง และกรมสรรพสามิตเปลี่ยนบทบาทจากผู้ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีแทนมา เป็นผู้ให้การสนับสนุนการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

Abstract

This research has four purposes; Firstly, to increase the capacity of the local petroleum consumption tax by Provincial Administration Organization (“PAO”); Secondly, to draft the basic model needed for local petroleum consumption tax collection based on related legislation, monthly account and balance, handbooks on tax administrations and law enforcements etc.; Thirdly, to encourage the PAO, which currently does not collect local petroleum consumption tax, to consider imposing local petroleum consumption tax; Lastly, to change the role of the Excise Department from being a tax collector to a supporter for the use of the local petroleum consumption tax by PAO.

Researchers started this research by learning the tax collection of the Phrae Provincial Administration Organization and by studying all the problems occurred from the tax administration. Phrae PAO executives and authorities were major resources, contributing their knowledge and experience. The research team and Phrae PAO authorities cooperatively analyzed the advantages and disadvantages of the current tax collection and, together, proposed the possible model needed for local petroleum consumption tax collection. Once the model is finalized, teams conducted pilot programs in Phrae and Chonburi with local PAOs. These pilot programs lasted for 3 months and followed with assessments; the model is satisfied by PAOs.

The study of the tax administrative in Phrae province has shown that taxpayers in Phrae co-operate under this tax scheme well. There are several reasons to Phrae PAO succession; the most important one is the leadership of, then, the Director of Phrae PAO. He was a well-respected person who had gained trust from Phrae population. As a result, the introduction of the tax scheme was so successful that most taxpayers accepted without any resistant. In addition, Phrae PAO tax collectors (including the officers in Bundit-Arsa program) facilitated the taxpayers excellently during the tax payment, acknowledged taxpayers about the purpose of the tax, and provided information to taxpayers on how their money will be spent e.g. to build the sport ground

projects, etc. Phrae PAO has invited major taxpayers to participate in expense budget planning. Tax payers can also request for the other taxpayers' tax information in order to help PAO officers crosschecking for any false information.

Researchers proposed methods to improve the tax administration in aspects include tax administrative system, tax enforcement, database system, and human resources development. These issues are reflected into the tax model with the approval from both researchers and Phrae PAO tax authorities. The aim is to adopt the model into practice i.e. the pilot program in both Phrae PAO and Chonburi PAO according to the memorandum of understanding.

After the pilot program, which had lasted for 3 months during 1 April B.E. 2551 to 30 June B.E. 2551, researchers assessed the result by issuing questionnaires and interviewing PAO tax officials. The assessments shown good results; Phrae PAO tax officers were at 90% satisfaction rate whereas Chonburi PAO tax officers were at 80%.

In conclusion, the assessments indicate that the local petroleum consumption tax model has successfully increased the efficiency of the PAO local petroleum consumption tax collection.

สารบัญ

		หน้า
บทที่ 1	บทนำ	1 - 1
	1. เหตุผลและความจำเป็น	1-1
	2. กรอบสาระที่เกี่ยวข้อง	1-2
	2.1 แนวทางการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1-2
	2.2 รายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด	1-5
	2.3 รัฐบาลมอบอำนาจให้กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากสินค้าน้ำมันและสินค้ายาสูบแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด	1-6
	2.4 ข้อมูลการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด	1-6
	3. วิทยุวิจัยและพัฒนา	1-7
	4. วัตถุประสงค์	1-7
	5. ขอบเขตโครงการ	1-7
	6. วิธีการศึกษา	1-8
	7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	1-8
บทที่ 2	การจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่	2 – 1
	1. ภาพรวมของการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด	2-1

สารบัญ

	หน้า
2. การจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่	2-2
2.1 ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีน้ำมันของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่	2-2
2.2 กฎหมายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในปัจจุบัน	2-5
2.3 การจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด แพร่ในปัจจุบัน	2-5
2.4 ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดเก็บภาษีน้ำมัน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด	2-9
2.5 ผลการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่	2-13
 บทที่ 3 ผลการศึกษา	 3 - 1
1. หลักการบริหารจัดเก็บภาษีที่ดี	3-2
1.1 ลักษณะของภาษีที่ดี	3-2
1.2 หลักการในการจัดสรรรายได้ให้กับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	3-3
1.3 หลักการบริหารจัดเก็บภาษีที่ดี	3-3
2. วิเคราะห์โครงสร้างภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จากน้ำมันฯ	3-4
2.1 โครงสร้างภาษี	3-4
2.2 การวิเคราะห์โครงสร้างภาษีและการเสนอแนวทาง แก้ไขปรับปรุง	3-7

สารบัญ

	หน้า
2.3 การเสนอแนวทางแก้ไขปรับปรุง	3-9
3. การวิเคราะห์วิธีการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดแพร่	3-10
3.1 ความเป็นมาของการจัดเก็บภาษีน้ำมันด้วยตัวเอง ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่	3-10
3.2 วิธีการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดแพร่ในปัจจุบัน	3-10
3.3 การวิเคราะห์	3-13
3.4 การเสนอแนวทางแก้ไขปรับปรุง	3-15
4. โครงสร้างด้านกฎหมาย	3-15
4.1 การวิเคราะห์ด้านกฎหมาย	3-18
4.2 ข้อเสนอแนะ	3-20
5. การนำตัวแบบเบื้องต้นไปทดลองปฏิบัติจัดเก็บภาษีน้ำมัน	3-23
6. เปรียบเทียบผลการนำตัวแบบเบื้องต้นไปทดลองปฏิบัติ ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดชลบุรี	3-30
7. การปรับปรุงแก้ไขตัวแบบเบื้องต้น	3-33
 บทที่ 4 สรุปและข้อเสนอแนะ	 4 - 1
1. สรุป	4-1
2. ข้อเสนอแนะ	4-7

ภาคผนวก

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 : ผลการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่	2-13
ตารางที่ 2 : แสดงวิธีการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่	3-11
ตารางที่ 3 : แสดงผลการเปรียบเทียบการทดลองปฏิบัติจัดเก็บภาษีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี (ระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2551 – วันที่ 30 มิถุนายน 2551)	3-31

บทที่ 1

บทนำ

1. เหตุผลและความจำเป็น

ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยประชาชนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารประเทศการกระจายอำนาจการปกครองแก่ท้องถิ่นเป็นวิธีการหนึ่งในการสร้างฐานประชาธิปไตยที่ให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารกิจการสาธารณะให้ท้องถิ่นของตน แต่การกระจายอำนาจการปกครองจะต้องมีการกระจายอำนาจการคลังควบคู่ไปด้วย เพื่อให้การดำเนินงานของท้องถิ่นมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ การกระจายอำนาจการคลัง คือ การที่รัฐบาลมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบทางการคลังให้ท้องถิ่นมีอิสระในการตัดสินใจเรื่องนโยบายและการบริหารการคลังของท้องถิ่นได้ในระดับหนึ่ง โดยไม่ต้องขอรับความเห็นชอบหรืออยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล ซึ่งมีอยู่ 2 ด้าน คือ การกระจายอำนาจด้านรายได้กับการกระจายอำนาจด้านการใช้จ่ายหรือการจัดการ¹

สำหรับประเทศไทย ได้มีการกำหนดในรัฐธรรมนูญ ให้มีการตรากฎหมายรายได้ท้องถิ่น เพื่อวางหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีและรายได้อื่นๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีด้วยตนเอง ซึ่งภาษีประเภทนี้เรียกว่า “ภาษีท้องถิ่น” เช่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย เป็นต้น² อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังเป็นรายได้ที่เกิดจากภาษีที่รัฐบาลเป็นผู้จัดเก็บและจัดสรรให้ เห็นได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงพึ่งพาเงินอุดหนุนจากรัฐบาลมากกว่าการพึ่งพารายได้ของตนเอง ทำให้ขาดความเป็นอิสระในการบริหารงานของตนเอง ซึ่งความมีอิสระอย่างเต็มที่ที่จะเกิดได้ก็ต่อเมื่อท้องถิ่นสามารถพึ่งพารายได้ของตัวเองเป็นหลัก

ในกรณีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเอง ภายใต้กรอบของพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 จะต้องดำเนินการจัดเก็บภาษีเอง ตัวอย่างภาษีที่สำคัญ เช่น ภาษีน้ำมัน และภาษียาสูบ ซึ่งในทางปฏิบัติ การจัดเก็บภาษีน้ำมันและภาษียาสูบ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่ละแห่งได้มีการออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด

¹ สถาบันพัฒนาสยาม, รายงานวิจัย เรื่อง รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government Revenue), หน้า 1

² ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม, กฎหมายภาษีอากร เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 2), กรุงเทพมหานคร, สถาบัน T.Training Center

มอบหมายให้กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บแทนตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา แต่ปัจจุบันจะมีเพียงองค์การบริหารส่วนจังหวัดบางแห่ง เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นต้น ได้ออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดใหม่ เพื่อจัดเก็บภาษีน้ำมันเอง

การที่ได้มีการมอบหมายให้กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีน้ำมันแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น เพราะรัฐบาลเห็นว่ากรมสรรพสามิตเป็นหน่วยงานที่มีความพร้อมที่จะเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บภาษีน้ำมันมากกว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัด การมอบอำนาจดังกล่าวจึงทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่ได้ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีเอง เป็นผลให้ขาดการพัฒนาการจัดเก็บภาษีโดยที่ไม่ต้องพึ่งพาหน่วยงานส่วนกลาง และส่งผลให้ไม่มีความเป็นอิสระในการดำเนินการหารายได้ด้วยตนเอง

โครงการนี้ดำเนินการขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีน้ำมันซึ่งเป็นรายได้ของท้องถิ่น โดยการสร้างตัวแบบเบื้องต้นที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ ตัวแบบข้อบัญญัติ อบจ. บัญชีและงบเดือนในการควบคุมการจัดเก็บภาษี การติดตามตรวจสอบการเสียภาษี และการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถจัดเก็บภาษีด้วยตนเองได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวทางการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. กรอบสาระที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวทางการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการศึกษาวิจัยของสถาบันพัฒนาสยาม ในเรื่องเกี่ยวกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ในบรรดารายได้ทั้งหมดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น รายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหาได้เองมีสัดส่วนน้อยมาก แสดงให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังพึ่งพาตนเองไม่ได้ในเชิงรายได้ โดยยังต้องอาศัยรายได้ส่วนใหญ่จากการอุดหนุนของรัฐบาล โดยที่รายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับในปี 2544 จำนวน 154, 633 ล้านบาท ประกอบด้วยรายได้จาก 6 รายการ ดังนี้

1. ภาษีและรายได้อื่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหาเอง
2. ภาษีของท้องถิ่นที่รัฐบาลจัดเก็บแทนให้
3. ภาษีของรัฐบาลที่รัฐบาลจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้

5. เงินอุดหนุนเฉพาะกิจที่รัฐบาลจัดสรรให้

6. เงินถ่ายโอน

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวข้างต้นแล้ว พบว่า รายได้ (ภาษีและรายได้อื่น) ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหาเองนั้น มีจำนวนเพียง 17,701.88 ล้านบาท หรือคิดเป็น 11.45% ของรายได้ทั้งหมดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น ซึ่งเมื่อเทียบกับรายได้ของรัฐบาลแล้ว รายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเองได้มีเพียง 2.40% ของรายได้รัฐบาลกลางเท่านั้น แสดงให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ในทางภาษีอากร ดังนั้น การกระจายอำนาจในการจัดเก็บภาษี การเพิ่มอำนาจในการจัดเก็บภาษี และการเสริมขีดความสามารถในการจัดเก็บภาษี ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก และควรได้รับความสนใจเป็นลำดับต้นๆ³

นอกจากนี้ จากการศึกษา⁴ ยังพบว่าขีดความสามารถในการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนมากยังด้อยอยู่ กล่าวคือ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่มีความเชี่ยวชาญในการบริหารจัดการเก็บภาษี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งมีเจ้าหน้าที่และอุปกรณ์ไม่เพียงพอ อีกทั้งขาดระบบงานจัดเก็บที่มีประสิทธิภาพ สถาบันพัฒนาสยาม ได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาข้างต้นว่า รัฐบาลควรที่จะมอบอำนาจในการจัดเก็บภาษีให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ โดยมีรายละเอียด โดยการมอบอำนาจในการจัดเก็บภาษี (Tax Assignment)⁵ นี้หมายถึง การที่รัฐสภาแห่งชาติมอบอำนาจให้รัฐบาล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีอำนาจในการจัดเก็บภาษี จากบุคคล หรือกิจกรรม หรือทรัพย์สินในเขตปกครองของตน โดยมีการระบุไว้ในกฎหมายว่าอำนาจในการจัดเก็บภาษีใดเป็นของรัฐบาลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับใด

การมอบอำนาจในการจัดเก็บภาษีให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ แตกต่างจากการที่รัฐบาลจัดสรรภาษีให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ การมอบอำนาจในการจัดเก็บภาษีเป็นเรื่องที่รัฐบาลมอบอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไปจัดเก็บภาษีจากประชาชนในปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองได้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจจัดเก็บภาษีนั่นๆเอง หรือ จ้าง หรือ ฝาก คนอื่นจัดเก็บก็ได้ แต่อำนาจในการจัดเก็บภาษีนั่น เป็นขององค์กร

³ ..สถาบันพัฒนาสยาม, รายงานสรุปผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยทั้ง 4 โครงการ และบทสรุปสำหรับผู้บริหาร, ชุดโครงการวิจัย เรื่อง “การกระจายอำนาจทางการคลัง”, หน้า 19-20

⁴ ..สถาบันพัฒนาสยาม, หน้า 20

⁵ ..ศ. (พิเศษ) ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์, สถาบันพัฒนาสยาม, รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีปัญหาอะไร แก้อย่างไร, หน้า 8-9

ปกครองส่วนท้องถิ่น การมอบอำนาจในการจัดเก็บภาษีนี้ เป็นการมอบอย่างถาวรมีกฎหมายรองรับ จะเปลี่ยนแปลงได้ต่อเมื่อมีการแก้ไขกฎหมาย ทั้งนี้ การมอบอำนาจในการจัดเก็บภาษีให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

(1) เพื่อความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความเป็นอิสระทางการคลังเป็นปัจจัยชี้ขาดถึงความเป็นอิสระในการดำเนินงาน หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีความเป็นอิสระทางการคลัง คือ ไม่มีแหล่งรายได้ของตนเอง และไม่สามารถกำหนดการใช้จ่ายเอง ต้องขออนุมัติอยู่ตลอดเวลา จะถือว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระคงไม่ได้ ในบรรดาความเป็นอิสระทางการคลัง ทั้ง 2 ด้านคือ ความเป็นอิสระทางด้านรายได้ และความเป็นอิสระทางด้านรายจ่าย ซึ่งความเป็นอิสระทางด้านรายได้เป็นตัวกำหนดความเป็นอิสระทางด้านรายจ่าย หากไม่มีอิสรภาพทางด้านรายได้ การดำเนินงานทางด้านรายจ่ายอย่างเป็นอิสระอย่างแท้จริงก็เกิดขึ้นไม่ได้ การมอบอำนาจจึงเป็นเงื่อนไขบังคับก่อนของการมีอิสระอย่างแท้จริงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(2) เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความรับผิดชอบ (Accountable) ต่อประชาชนในปกครองของตน

หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีอำนาจในการจัดเก็บภาษี ประชาชนในท้องถิ่นก็จะไม่ต้องเสียภาษีให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ต้องเสียภาษีให้รัฐบาล แล้วรัฐบาลแบ่งเงินภาษีส่วนหนึ่งที่รัฐบาลเก็บได้ ส่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปของการจัดสรรภาษีหรือเงินอุดหนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะรับผิดชอบ (Accountable) ต่อรัฐบาล และรัฐบาลก็รับผิดชอบต่อประชาชนผู้เสียภาษีอีกทอดหนึ่ง ทำให้ห่วงโซ่แห่งความรับผิดชอบ Chain of Accountability ชัดเจนและไม่ชัดเจน

(3) เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการใช้จ่ายอย่างรับผิดชอบซึ่งทำให้การจัดสรรทรัพยากรมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

การมอบอำนาจในการจัดเก็บภาษีให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถควบคุมได้ ซึ่งจะมีผลทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้จ่ายอย่างมีความรับผิดชอบในกรอบวงเงินที่ตนควบคุมได้ ซึ่งจะช่วยให้มีการจัดสรรทรัพยากรได้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น รายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถควบคุมได้นี้ ได้แก่ เงินภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจจัดเก็บเอง และเงินภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ฐานร่วมกันกับภาษีของรัฐบาล

การดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจในการจัดเก็บภาษีและสามารถจัดเก็บภาษีได้เองเป็นหลักนี้ เป็นเรื่องสำคัญมากเพราะเป็นเครื่องบ่งบอกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจรัฐ และสามารถใช้อำนาจรัฐได้อย่างแท้จริงหรือไม่ ทั้งนี้ เพราะอำนาจในการจัดเก็บภาษีเป็นส่วนสำคัญของอำนาจรัฐ

2.2 รายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 โดยรัฐได้มีการมอบอำนาจในการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ในกฎหมาย 2 ฉบับ ได้แก่

1. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540
2. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

โดยกฎหมายทั้ง 2 ฉบับกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด สามารถมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ ดังนี้

1) ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับน้ำมันเบนซิน และน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซล และน้ำมันที่คล้ายกัน ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตจังหวัด โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มได้ไม่เกินอัตราละสิบสตางค์สำหรับก๊าซปิโตรเลียม

2) ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับยาสูบ ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตจังหวัด โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มได้ไม่เกินมวณละสิบสตางค์

3) ค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

และตามมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจออกข้อบัญญัติเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด จากการค้าในเขตจังหวัด ดังนี้

1) น้ำมันเบนซิน และน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซล และน้ำมันที่คล้ายกัน หรือก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์โดยเพิ่มขึ้นได้ไม่เกินอัตราละสิบสตางค์ สำหรับน้ำมันและกิโลกรัมละไม่เกินสิบสตางค์ สำหรับก๊าซปิโตรเลียม

2) ยาสูบ โดยจัดเก็บเพิ่มได้ไม่เกินมวณละสิบสตางค์

2.3 รัฐบาลมอบอำนาจให้กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากสินค้าน้ำมันและสินค้ายาสูบแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด

แม้ว่าพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 จะได้มอบอำนาจให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถออกข้อบัญญัติเพื่อจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วน จังหวัดจากสินค้าน้ำมันและยาสูบ แต่เนื่องจากในช่วงแรกองค์การบริหารส่วนจังหวัดส่วนใหญ่ยัง ไม่มีความพร้อมในการจัดเก็บภาษีด้วยตนเอง ดังนั้น ในวันที่ 29 ธันวาคม 2541 คณะรัฐมนตรีจึง มีมติเห็นชอบตามข้อเสนอของกระทรวงมหาดไทย มอบหมายให้กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง ดำเนินการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด จากสถานค้าปลีกยาสูบ และน้ำมัน แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด เนื่องจากเห็นว่ากรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง บริหารการจัดเก็บภาษีจากสินค้าประเภทยาสูบและน้ำมันอยู่แล้ว และลักษณะของภาษียาสูบและ น้ำมันที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องจัดเก็บจากสถานค้าปลีกมีลักษณะเช่นเดียวกับภาษี สรรพสามิต กล่าวคือ เป็นการจัดเก็บภาษีตามสภาพ ประกอบกับ กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง มีหน่วยงานในระดับจังหวัดและระดับอำเภอครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ จึงมี ความสามารถในการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากสินค้าน้ำมันและยาสูบ แทน องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้

สืบเนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา องค์การบริหารส่วน จังหวัดส่วนใหญ่จึงได้ออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อจัดเก็บภาษีน้ำมันและยาสูบ โดยได้มอบอำนาจให้กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง จัดเก็บภาษีแทน

2.4 ข้อมูลการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

จากการสำรวจ พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดส่วนใหญ่จะมอบอำนาจการจัดเก็บ ภาษีน้ำมันและยาสูบ ให้กรมสรรพสามิตเป็นผู้จัดเก็บแทน แต่มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวน 4 แห่ง ที่ได้ดำเนินการจัดเก็บภาษีด้วยตนเอง ดังนี้

- (1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- (2) องค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด
- (3) องค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย
- (4) องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

ตามที่ได้กล่าวไปข้างต้นว่า อำนาจในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นเรื่องที่สำคัญมาก เนื่องจากเป็นสิ่งที่แสดงว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดในฐานะองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการหารายได้ของตนเองอย่างแท้จริง ส่งผลให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความเป็นอิสระในการบริหารงานของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น การที่มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพียง 4 แห่ง จากจำนวนองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้งหมด 76 แห่งดำเนินการจัดเก็บภาษีเอง จึงเป็นหลักฐานว่า ในปัจจุบัน องค์การบริหารส่วนจังหวัดส่วนใหญ่ ยังคงพึ่งพาอำนาจของรัฐบาลกลางมากกว่าการพึ่งพาอำนาจของตนเอง ทำให้ขาดความมีอิสระอย่างเต็มที่ในการบริหารงาน และไม่ปฏิบัติตามจุดประสงค์ของการตราพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ที่ต้องการมอบอำนาจด้านการหารายได้ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด

3. วิทยุวิจัยและพัฒนา

3.1 จะพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการเก็บภาษีน้ำมันอย่างไร

3.2 การให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บภาษีน้ำมันเองจะต้องดำเนินการอย่างไร เช่น การออกข้อบัญญัติ การวางระบบงาน การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ เป็นต้น

4. วัตถุประสงค์

4.1 เพื่อพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน

4.2 กำหนดตัวแบบเบื้องต้น ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ ตัวแบบข้อบัญญัติอบจ. บทชี้แจงและงบเดือนในการควบคุมการจัดเก็บภาษี การติดตามตรวจสอบการเสียภาษี และการบังคับใช้กฎหมาย

4.3 เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถจัดเก็บภาษีน้ำมันได้เอง

4.4 เพื่อให้กรมสรรพสามิตเปลี่ยนบทบาทจากผู้ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาเป็นผู้ให้การสนับสนุนการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

5. ขอบเขตโครงการ

5.1 ศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันในการเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ โดยพิจารณาถึงระบบการดำเนินการจัดเก็บภาษี รวมถึงข้อดีและข้อเสียของระบบดังกล่าว

5.2 วางระบบการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยจัดทำตัวแบบเบื้องต้นเพื่อใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

5.3 นำตัวแบบที่ใช้จัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปทดลองปฏิบัติที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พร้อมทั้งสร้างขีดความสามารถให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยการจัดอบรมเกี่ยวกับวิธีการจัดเก็บ ภาษีและการตรวจสอบภาษี

6. วิธีการศึกษา

6.1 ศึกษาวิธีการจัดเก็บภาษีน้ำมันและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการเก็บ ภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ร่วมกับบุคลากรของ อบจ.แพร่

6.2 ทำการวิเคราะห์สภาพปัญหาและศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหามาเพื่อสร้างตัว แบบใหม่สำหรับใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อให้องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดสามารถจัดเก็บภาษีน้ำมันได้เอง

6.3 นำตัวแบบเบื้องต้นไปทดลองปฏิบัติที่จังหวัดแพร่ และจังหวัดชลบุรี โดยร่วมกับ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

6.4 ติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีหลังจากการนำตัวแบบเบื้องต้นไปทดลองปฏิบัติ

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษี น้ำมัน

7.2 ตัวแบบเบื้องต้นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่นำมาใช้จัดเก็บภาษีน้ำมัน แทนข้อบัญญัติเดิมที่มอบกรมสรรพสามิตจัดเก็บแทน

7.3 ตัวแบบระบบการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เช่น ระบบการ จัดการระบบการควบคุมทางบัญชี ระบบเอกสาร และระบบการติดตามตรวจสอบการเสียภาษี เป็นต้น

บทที่ 2

การจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

ดังที่ได้กล่าวไว้ในบทนำแล้วว่าคณะวิจัยและพัฒนาได้ดำเนินการศึกษาวิจัยโดยเริ่มศึกษาวิธีการจัดเก็บภาษีน้ำมันและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จากนั้นถึงทำการวิเคราะห์สภาพปัญหาและศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อสร้างตัวแบบใหม่สำหรับใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนำตัวแบบดังกล่าวไปทดลองปฏิบัติในจังหวัดแพร่และจังหวัดชลบุรี โดยร่วมกับบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี และสุดท้ายเป็นการติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้งสองแห่ง

ในบทที่ 2 นี้ คณะผู้วิจัยและพัฒนาจึงแบ่งการนำเสนอออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกจะนำเสนอภาพรวมของการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่วนที่สองจะกล่าวถึงการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จัดเก็บภาษีน้ำมันด้วยตนเอง

1. ภาพรวมของการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ได้มอบอำนาจให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถออกข้อบัญญัติเพื่อจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดสินค้า น้ำมันและยาสูบ แต่เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมในการจัดเก็บภาษีเอง ดังนั้น คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2541 จึงได้มีมติเห็นชอบตามข้อเสนอของกระทรวงมหาดไทย มอบหมายให้กรมสรรพสามิต ดำเนินการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากสถานค้าปลีกยาสูบและน้ำมันแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนั้น ตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา องค์การบริหารส่วนจังหวัดส่วนใหญ่จึงได้ออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยมอบอำนาจให้กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีจากสถานค้าปลีกยาสูบและน้ำมันแทน อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติ องค์การบริหารส่วนจังหวัดบางแห่งไม่สามารถจัดเก็บภาษีน้ำมันได้ เนื่องจากประชาชนไม่เห็นด้วย และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน ดังนั้นจึงต้องคำนึงถึงความเดือดร้อนของประชาชนและ

ฐานเสียงในเขตการเลือกตั้งด้วย สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดบางแห่ง ในทางตรงข้ามกลับมีการบริหารอย่างเข้มแข็ง และมีความพร้อมจนสามารถจัดเก็บภาษีน้ำมันเองได้

จากสถานการณ์ดังกล่าวคณะผู้วิจัยและพัฒนาขอแบ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมันออกเป็น 3 กลุ่มคือ

1. กลุ่มที่จัดเก็บภาษีเอง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัดของ 4 จังหวัด คือ พระนครศรีอยุธยา ร้อยเอ็ด เลย และแพร่

2. กลุ่มที่มอบอำนาจให้กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีน้ำมันให้ ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัดของ 48 จังหวัด คือ นนทบุรี ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง ปทุมธานี ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด สมุทรปราการ สระแก้ว นครราชสีมา สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี อุตรธานี กาฬสินธุ์ ขอนแก่น นครพนม มหาสารคาม มุกดาหาร หนองคาย หนองบัวลำภู เชียงใหม่ เชียงราย น่าน พะเยา แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร นครสวรรค์ พิษณุโลก นครปฐม กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสาคร กระบี่ ระนอง นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต สงขลา

3. กลุ่มที่ไม่มีการจัดเก็บภาษีน้ำมัน ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัดของ 23 จังหวัด คือ ชัยนาท (ไม่มีข้อบัญญัติ) นครนายก (ยกเลิกการจัดเก็บ (ข้อบัญญัติฯ (ฉ.5) 2548) ชัยภูมิ (ไม่มีข้อบัญญัติ) บุรีรัมย์ (ระงับการจัดเก็บ (ข้อบัญญัติฯ (ฉ.4) 2548 บังคับ 29 กรกฎาคม 2548) ยโสธร (ไม่มีข้อบัญญัติ) อำนาจเจริญ (ระงับการจัดเก็บ (ข้อบัญญัติ (ฉ.4) 2548 บังคับ 3 ตุลาคม 2548) สกลนคร (ยกเลิกการจัดเก็บ (ข้อบัญญัติฯ (ฉ.2) 2542 บังคับ 1 ธันวาคม 2542) ตาก (ไม่มีการจัดเก็บ) พิจิตร (ไม่มีการจัดเก็บ) เพชรบูรณ์ (ชะลอการจัดเก็บ) สุโขทัย (ชะลอการจัดเก็บ) อุทัยธานี (ชะลอการจัดเก็บ) ราชบุรี (ไม่มีข้อบัญญัติ) สมุทรสงคราม (ชะลอการจัดเก็บ ออกไป 1 ปี ตั้งแต่ 1 กุมภาพันธ์ 2551 ข้อบัญญัติฯ (ฉ.10) 2551) สุพรรณบุรี (ชะลอการจัดเก็บ) ชุมพร (ชะลอการจัดเก็บ) พังงา (ชะลอการจัดเก็บ) ตรัง (ชะลอการจัดเก็บ) พัทลุง (ชะลอการจัดเก็บ) สตูล (ชะลอการจัดเก็บ) ปัตตานี (ชะลอการจัดเก็บ) ยะลา (ชะลอการจัดเก็บ) นราธิวาส (ชะลอการจัดเก็บ)

2. การจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

2.1 ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

ในปี พ.ศ. 2542 องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้ออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2542 เพื่อเรียกเก็บภาษีบำรุง

องค์การบริหารส่วนจังหวัดจากสถานค้าปลีกน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน และยาสูบ มาเป็นค่าใช้จ่ายในกิจการตามอำนาจหน้าที่ และอำนวยความสะดวกสาธารณะแก่ประชาชน โดยข้อบัญญัติดังกล่าวได้ผ่านความเห็นชอบจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ และประกาศให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 14 พฤษภาคม 2542 เป็นต้นมา ซึ่งข้อบัญญัติฉบับนี้ เป็นการออกข้อบัญญัติที่เป็นไปในแนวทางเดียวกับทั่วประเทศ โดยได้มอบให้กรมสรรพสามิตเป็นผู้จัดเก็บภาษีแทน ซึ่งกรมสรรพสามิตจะหักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีไว้ร้อยละ 3 ของภาษีน้ำมันที่เก็บได้ ต่อมาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ได้ออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548 เพื่อยกเลิกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2542 โดยยกเลิกการเก็บภาษีจากสถานค้าปลีกเป็นสถานการค้า และกำหนดให้มีการจัดเก็บภาษีจากก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ในอัตราภาษีร้อยละ 4.54 สตางค์

อย่างไรก็ตาม ในปี 2548 เมื่อมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของกรมสรรพสามิต ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ของกรมสรรพสามิตต้องย้ายไปทำงานที่อำเภอเมืองทั้งหมด ไม่ได้กระจายตัวตามท้องถิ่นเช่นเดิม ทำให้การจัดเก็บภาษีน้ำมันเริ่มมีปัญหา ดังนี้

- 1) เรื่องการนำส่งและการรายงานยอดประจำเดือนกับจำนวนเงินไม่ตรงกัน ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่มีปัญหาในการลงบัญชี เนื่องจากเจ้าหน้าที่สรรพสามิตต้องรอการตัดยอดในระบบการนำส่งเงินของกรมสรรพสามิตด้วย
- 2) การติดตามลูกหนี้ที่ค้างชำระภาษีเป็นไปด้วยความยากลำบากและใช้เวลานาน เพราะเจ้าหน้าที่สรรพสามิตเองมีงานประจำเป็นปริมาณมาก ทำให้เกิดความล่าช้า
- 3) การยื่นแบบของผู้ประกอบการที่ไปยื่นแบบชำระภาษีที่เจ้าหน้าที่สรรพสามิต บางครั้งไปแล้วไม่พบเจ้าหน้าที่ ประกอบกับผู้ประกอบการบางรายอยู่ในพื้นที่ห่างไกล การเดินทางมาชำระภาษีแต่ละครั้งมีความลำบากและเป็นภาระมาก เมื่อผู้ประกอบการมาแจ้งปัญหานี้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ก็ได้ประสานงานไปยังเจ้าหน้าที่สรรพสามิต จึงได้ความว่า มีการติดขัดปัญหาเรื่องจำนวนบุคลากร และระยะเวลาในการลงพื้นที่ เมื่อได้ประมวลปัญหาต่างๆ ทั้งหมด ทำให้ฝ่ายเร่งรัดและจัดเก็บรายได้ กองคลัง เสนอปัญหาเพื่อเรียนให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ (นายชาญชัย ศิลปอวยชัย) ทราบ และได้ขออนุมัติจัดทำแผนไปลงพื้นที่เพื่อออกตรวจและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยได้ตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบและประมวลปัญหาต่างๆ พร้อมเสนอแนวทางการแก้ไข เมื่อนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ (นายชาญชัย ศิลปอวยชัย) ได้พิจารณาแล้ว จึงมีความคิดที่

จะให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จัดเก็บภาษีเอง โดยได้ทำการสำรวจความต้องการของประชาชนว่าประสงค์ที่จะมาขึ้นชำระภาษีน้ำมันองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่หรือต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ออกไปจัดเก็บเอง ซึ่งผลจากการสำรวจพบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่ในการชำระภาษีของตนเอง อีกทั้งระยะทางในการเดินทางมาขึ้นแบบชำระภาษีค่อนข้างไกล ทำให้ผู้ประกอบการไม่สะดวก จึงได้ข้อสรุปว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จะต้องออกไปจัดเก็บภาษีเอง

อย่างไรก็ตาม นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในตอนนั้น (นายชาญชัย ศิลปอวยชัย) ได้มอบหมายงานให้เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ศึกษาต่อ ในเรื่องความพร้อมในการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จะจัดเก็บภาษีเอง และสืบเนื่องจากทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ได้มีการทำโครงการบัณฑิตอาสาขึ้น เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการกิจการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จึงได้กำหนดให้หน้าที่ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันเป็นหน้าที่หนึ่งของบัณฑิตอาสา เพื่อแก้ไขปัญหาที่ผู้ประกอบการแจ้งมา

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จึงได้ออกข้อบัญญัติ ฉบับที่ 3 เพื่อยกเลิกการมอบอำนาจให้กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีน้ำมัน และให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ มาดำเนินการจัดเก็บภาษีน้ำมันเอง ทั้งนี้ เพื่อความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษี โดยได้กำหนดให้ข้อบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2548 ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ก็ได้ทำการจัดเก็บภาษีน้ำมันมาเองโดยตลอด สำหรับวิธีการจัดเก็บนั้น ในช่วงแรกสำหรับพื้นที่ใกล้ๆ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ผู้ประกอบการจะเดินทางมาขึ้นแบบชำระภาษีที่ทำการองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และสำหรับพื้นที่ที่อยู่ห่างไกล เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้ออกไปจัดเก็บเองเพื่อให้ทั่วถึง แต่เนื่องจากการออกไปจัดเก็บภาษีดังกล่าวมีค่าใช้จ่ายสูง กล่าวคือ การออกไปจัดเก็บเองมีค่าใช้จ่ายประมาณ 300 บาท ในขณะที่รายได้จากภาษีเป็นจำนวนเพียง 90 บาทต่อเดือนเท่านั้น ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขาดทุนอย่างมาก ดังนั้น ในปี 2549 จึงได้มอบหมายในบัณฑิตอาสาซึ่งประจำอยู่ในพื้นที่มาทำหน้าที่จัดเก็บแทนแล้วจึงนำเสนอองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ต่อมาเนื่องจากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ (นายชาญชัย ศิลปอวยชัย) เห็นว่าผู้ประกอบการน้ำมันน่าจะช่วยเหลือจนเจือการเงินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้ และเพื่อให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพตามตัวชี้วัด (KPI) จึงมีการปรับเปลี่ยนอัตราภาษีน้ำมันที่เดิมจัดเก็บในอัตรา 4.54 สตางค์ต่อลิตร เป็น 5.01 สตางค์ต่อลิตร ในข้อบัญญัติฉบับล่าสุด โดยกำหนดให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2550 เป็นต้นมา และประมาณการว่าการขึ้นภาษีดังกล่าวจะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นอีกประมาณ 4 ล้านบาท

2.2 กฎหมายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในปัจจุบัน

- 1) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540
- 2) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542
- 3) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548
- 4) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2548
- 5) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2550

2.3 การจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในปัจจุบัน

2.3.1 เป้าหมายในการจัดเก็บภาษี

- 1) วิสัยทัศน์ (Vision)
“บริการดี เก็บภาษีอย่างเป็นธรรม นำสมัยข้อมูลเพิ่มพูนรายได้ และพึงใจประชาชน”
- 2) พันธกิจ (Mission)
 - การให้บริการที่ดี ทั้งด้านข้อมูลและการรับชำระภาษี ตลอดจนการต้อนรับที่ดี อย่างเป็นกันเองต่อผู้มาติดต่องาน และมาเสียภาษีแบบ One Stop Service
 - ทีมงานที่ดี มีคุณภาพ มีทักษะสามารถให้ข้อมูลหรือตอบข้อซักถามได้
 - บุคลากร ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งการเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรและฝึกประสบการณ์จริง เพื่อเพิ่มศักยภาพความสามารถให้บริการบนมาตรฐานที่ดี
 - การจัดสถานที่ สะอาด สะดวก และประทับใจแก่การมาติดต่อ
 - การสำรวจสถานประกอบการทุกประเภท เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน
 - การเปรียบเทียบข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บรายได้
 - การจัดทำผังข้อมูลสถานประกอบการต่างๆ
 - มีการกำหนดอัตราภาษีและค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่ชัดเจน

- มีการสำรวจและจัดเก็บภาษี โดยใช้เครื่องมือที่ทันสมัย เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย สามารถรวบรวมข้อมูล การเปรียบเทียบข้อมูลรายได้ เพื่อนำสถิติที่ได้มาใช้ในการวางแผนพัฒนางานจัดเก็บรายได้ต่อไป

- การให้บริการทางอินเทอร์เน็ต ทั้งการตรวจสอบรายชื่อ และสถานที่ตั้ง ตลอดจนการรับแบบเพื่อยื่นภาษีประเภทต่างๆ

- การทำทะเบียนคนลูกหนี้ และทะเบียนคนชำระภาษี ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ในแฟ้มทะเบียน ที่สามารถตรวจสอบได้

- การส่งเสริมการจัดเก็บรายได้ เช่น การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ตามสื่อต่างๆ วิทยุ เคเบิลทีวี ในรายการ “อบจ. แพร่ พบประชาชน”

- การให้รางวัลสมนาคุณหรือของชำร่วย แก่ผู้มาเสียภาษีตรงเวลา และไม่เคยค้างชำระภาษี การส่งความสุขในเทศบาลปีใหม่ “ส.ค.ส.” และมอบปฏิทิน

- การจัดทำแผนออกตรวจสอบ ให้ความรู้เกี่ยวกับการชำระภาษี สำหรับผู้ประกอบการทุกประเภท

- การตรวจสอบและแจ้งเตือนผู้ที่ค้างชำระภาษีอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอทั้งทางโทรศัพท์และหนังสือเตือน

3) จุดมุ่งหมาย (Goals)

- การพัฒนาด้านจัดเก็บภาษี ทั้งในและนอกสถานที่ให้มีประสิทธิภาพทั่วถึงและเป็นธรรม

- การสำรวจปรับปรุงระบบข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและทันสมัยอยู่เสมอ

- กำหนดแนวทางในการจัดทำผังของสถานประกอบการทุกประเภท

- ประเมินผลการดำเนินงาน ด้านการเร่งรัดจัดเก็บรายได้ “เพื่อพัฒนาให้สู่ความเป็นเลิศความพยายามในการจัดเก็บภาษี”

4) แผนการเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดเก็บรายได้

- การจัดทำยุทธศาสตร์การจัดเก็บรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2548 – 2550

- การจัดทำแผนการจัดเก็บรายได้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เพื่อเป็นมาตรการในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2548-2550 ดังนั้น เพื่อให้การจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่มีประสิทธิภาพ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมที่ปฏิบัติตามแผนการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้

1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ โดยฝ่ายเร่งรัดและจัดเก็บรายได้ กองคลังได้จัดทำแผนปฏิบัติการออกตรวจสอบ เพื่อออกเยี่ยมตรวจสอบหาข้อมูลที่เป็นจริง เพื่อเร่งรัดการจัดเก็บภาษีให้เพิ่มมากขึ้นในปีงบประมาณ 2549

1.2 การกำหนดเป้าหมาย การจัดเก็บรายได้ โดยมีการประมาณการในการจัดเก็บภาษีและรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2548 – 2550

2. การสร้างแรงจูงใจแก่ผู้ประกอบการได้ดำเนินการ เช่น

2.1 การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์

2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ตลอดถึงอัตรา และวิธีการยื่นแบบชำระภาษี โดยนำไปแจกจ่ายแก่ผู้ประกอบการค้าด้วยตนเองและประชาสัมพันธ์ ณ ศูนย์บริการร่วมแบบครบวงจรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ (One Stop Service) เพื่อให้ผู้สนใจได้รับทราบ และประชาสัมพันธ์ต่อ ๆ กัน

2.3 การนำสถิติการไปมอบให้สถานประกอบการค้าปลีกน้ำมันที่ชำระภาษีถูกต้อง เพื่อแสดงความขอบคุณสถานประกอบการที่ให้ความร่วมมือชำระภาษี และเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ผู้มาเติมน้ำมัน ได้ทราบว่า เงินของท่านที่มาเติมน้ำมันเพียงบาท ช่วยพัฒนาท้องถิ่นให้รุ่งเรือง

2.4 การส่ง ส.ค.ส. ให้ผู้ประกอบการเพื่อแสดงความขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ ยื่นแบบชำระภาษีด้วยดีตลอดมา

2.5 การอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ได้ทำข้อมูลสถานประกอบการลงในเว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ (www.phraepao.com) ซึ่งผู้ประกอบการสามารถเข้าสู่ข้อมูลได้ทันที และหากประสงค์จะยื่นแบบทางอินเทอร์เน็ตสามารถยื่นแบบได้ทันที

3. การจัดเก็บรายได้ มีการกำหนดแผนอัตราการจัดเก็บไว้ชัดเจน โดยการออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เรื่องการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากสถานประกอบการน้ำมันในอัตราลิตรละ 4.54 สตางค์ และแก้ไขปรับปรุงเป็นอัตราลิตรละ 5.01 สตางค์

4. การให้บริการเพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้ประกอบการตลอดถึงผู้ที่มาติดต่อประสานงาน มีการประชาสัมพันธ์ต่อๆ กันว่า “การมาติดต่อประสานงานและชำระภาษีไม่ยุ่งยากอย่างที่คิด” และรู้จักองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่มากยิ่งขึ้น

4.1 การให้การต้อนรับของเจ้าหน้าที่ด้วยไมตรี

4.2 การให้บริการน้ำดื่ม กาแฟ บริการหนังสือพิมพ์ และข่าวสารอื่นๆ

4.3 การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการชำระภาษีทางอินเทอร์เน็ต และข้อมูลทางทะเบียนด้วยคอมพิวเตอร์ที่รวดเร็ว และที่เป็นปัจจุบัน

4.4 การรับชำระภาษีที่เป็นขั้นตอนเดียวด้วยระยะเวลา 3-5 นาที (One Stop Service)

2.3.2 วิธีการจัดเก็บภาษี

2.3.2.1 การจดทะเบียน

ขั้นตอนการจดทะเบียน

1. ผู้ประกอบการยื่นคำร้องขอจดทะเบียนพาณิชย์ โดยมีค่าธรรมเนียม 50 บาท
2. ผู้ประกอบการยื่นคำร้องขอจดทะเบียนเป็นสถานการค้าน้ำมัน โดยต้องยื่นหลักฐาน ได้แก่ สำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน และผังแสดงที่ตั้งของสถานการค้าน้ำมัน
3. เจ้าหน้าที่จัดรายละเอียดสถานการค้าน้ำมันลงในสมุดคุม
4. เจ้าหน้าที่ทำการบันทึกรายละเอียดสถานการค้าน้ำมันลงคอมพิวเตอร์เพื่อจัดเก็บเป็นฐานข้อมูล

2.3.2.2 การยื่นแบบและการชำระภาษี

1. กำหนดเวลาในการยื่นแบบและชำระภาษีภายในวันที่ 20 ของเดือนถัดจากเดือนที่ความรับผิดชอบเกิดขึ้น
2. การให้บริการรับยื่นแบบและชำระภาษี จะใช้เวลาประมาณ 3 นาทีต่อราย
3. เจ้าหน้าที่จะมีการวิเคราะห์แบบรายการชำระภาษีเบื้องต้น ว่าข้อมูลถูกต้องหรือไม่ก่อนจะรับชำระภาษี และหลังจากรับชำระภาษีแล้ว จะจัดทำบันทึกฐานข้อมูลลงคอมพิวเตอร์

2.3.2.3 การจัดทำฐานข้อมูลภาษี

1. มีการทำฐานข้อมูลของผู้มีหน้าที่เสียภาษี โดยมีการถ่ายโอนข้อมูลทั้งหมดลงคอมพิวเตอร์ตั้งแต่ปี 2548

2. มีการจัดทำแผนที่ภาษี

3. มีการจัดทำทะเบียนคุมผู้เสียภาษี

4. มีการจัดทำรายงานสรุปการเสียภาษีรายเดือน

2.3.2.4 การจัดทำแผนการจัดเก็บภาษี และแผนการตรวจปฏิบัติการ

1. มีการจัดทำแผนประมาณการรายได้ภาษี

2. มีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อใช้ตรวจปฏิบัติการ

2.3.2.5 การตรวจปฏิบัติการ

1. มีการออกตรวจปฏิบัติการ โดยแบ่งกลุ่มเจ้าหน้าที่เป็นทีมเพื่อไปออกตรวจในแต่ละพื้นที่โดยจะออกตรวจปฏิบัติการทุกรายในรอบปี ทั้งการตรวจแนะนำแนวทางปฏิบัติและตรวจข้อมูลปริมาณน้ำมัน

2.3.2.6 การประเมินและการคัดค้าน

ตั้งแต่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ทำการจัดเก็บภาษีน้ำมันมา ยังไม่เคยมีการประเมินและคัดค้านการประเมินภาษีเลย เพียงแต่มีกรณีและผู้เสียภาษีจำนวน 1 ราย ชำระภาษีล่าช้า จึงมีการคิดเงินเพิ่มจากยอดภาษีค้างร้อยละ 1.5

2.4 ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.4.1 ผู้บริหาร

1) มีภาวะความเป็นผู้นำ

อดีตนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ (นายแพทย์ชาญชัย ศิลปอวยชัย) จะเป็นผู้คิดและให้นโยบายการทำงานแก่เจ้าหน้าที่ โดยปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จะเป็นผู้นำนโยบายมาขยายสู่การปฏิบัติ นายกฯ จัดให้มีการประชุมเจ้าหน้าที่ที่เป็นข้าราชการตั้งแต่ระดับ 6 ขึ้นไป ทุกวันอังคาร เพื่อให้รับนโยบายและรับฟังรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละสัปดาห์ รวมถึงรับฟังปัญหาในการทำงานด้วย ในส่วนทีมงานของปลัดฯ จะมีการประชุมทุกวันจันทร์ เพื่อวางแผนและติดตามผลการขยายนโยบายสู่การปฏิบัติ นอกจากนี้ นายกฯ จะมีการติดตามผลการดำเนินการ เช่น การตรวจดูข้อมูลรายได้ – รายจ่าย ทุกวัน และการตรวจบัญชีรายรับ – รายจ่าย ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ดูทุกวันก่อนเลิกงาน เป็นต้น

2) มีวิสัยทัศน์

นโยบายในการจัดกิจกรรมต่างๆ ในจังหวัดแพร่ โดยพยายามให้มีการจัดงานเทศกาลต่างๆ หรือจัดให้มีการแข่งกีฬา เพื่อต้องการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาใช้จ่ายในจังหวัดแพร่ เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการใช้จ่ายค่าน้ำมัน รวมถึงการพักในโรงแรมของนักท่องเที่ยวด้วย

2.4.2 เจ้าหน้าที่ผู้จัดเก็บภาษี

เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ทั้งหมดมีจำนวน 90 คน (รวมลูกจ้าง) สำหรับบุคลากรที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีน้ำมันมีจำนวน 4 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการกองคลัง, หัวหน้าฝ่ายเร่งรัดและจัดเก็บรายได้, เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี 5 และ นักวิชาการเงินและบัญชี 4

ฝ่ายเร่งรัดและจัดเก็บรายได้ จะเป็นผู้ดูแลทะเบียนผู้มีหน้าที่เสียภาษี โดยเจ้าหน้าที่จะแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน แต่หากมีเจ้าหน้าที่คนใดไม่สามารถปฏิบัติงานได้ คนอื่นก็สามารถที่จะทดแทนได้

2.4.3 โครงการบัณฑิตอาสา

โครงการบัณฑิตอาสา คือ โครงการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้จัดให้มีขึ้น โดยจะมีการจ้างลูกจ้าง ในตำแหน่งผู้ช่วยพัฒนาชุมชน เพื่อทำงานตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยจะมีประจำอยู่ทุกอำเภอ ซึ่งการจ้างจะจ้างเป็นรายปี และมีการประเมินประสิทธิภาพในการทำงานทุก 6 เดือน จำนวนบัณฑิตอาสาทั้งหมดมี 24 คน โดยประจำอยู่แต่ละเขตเลือกตั้ง

การคัดเลือกบัณฑิตอาสาจะคัดเลือกจากบุคคลที่อยู่ในพื้นที่นั้นๆ โดยต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และจะคัดเลือกเฉพาะคนที่มีความสามารถเท่านั้น

หน้าที่หลักของบัณฑิตอาสา ได้แก่ การประสานงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับพื้นที่ของตน ตลอดจนให้ความช่วยเหลือบัณฑิตอาสาในพื้นที่ข้างเคียงด้วย โดยบัณฑิตอาสาจะประจำอยู่ที่พื้นที่ ไม่ต้องมาเซ็นชื่อที่ทำการองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ แต่จะต้องมีการบันทึกการทำงานว่าแต่ละวันทำอะไรบ้าง มีรายละเอียดอย่างไร และจะต้องเข้ามาประชุมที่ทำการองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ทุกวันที่ 20 ของเดือน เพื่อมาประชุมแลกเปลี่ยนปัญหาและรับมอบหมายงานจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ หากมีการมอบหมายงานใดไป บัณฑิตอาสาจะต้องนำผลงานที่ได้รับมอบหมายมาส่งทุกเดือน

ในส่วนการทำหน้าที่การจัดเก็บภาษีน้ำมัน ในช่วงแรกเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จะลงพื้นที่ไปจัดเก็บภาษีเองตามสถานการณ์ค้า โดยมีการจัดทำแผนงานลงพื้นที่เพื่อพบผู้ประกอบการ ต่อมาพบว่าค่าใช้จ่ายในการลงพื้นที่ไปจัดเก็บภาษีเองไม่คุ้มกับค่าภาษี ดังนั้น จึงได้ประสานกับกองส่งเสริมคุณภาพชีวิต ซึ่งเป็นต้นสังกัดของบัณฑิตอาสา จัดให้บัณฑิตอาสาที่อยู่ในพื้นที่ไปเก็บภาษีกับเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี โดยเจ้าหน้าที่จะแนะนำบัณฑิตอาสาแก่ผู้ประกอบการ พร้อมแจ้งผู้ประกอบการว่าในการจัดเก็บภาษีครั้งต่อไปจะมอบหมายให้บัณฑิตอาสาเป็นผู้มาจัดเก็บภาษีและนำส่ง โดยได้บอกวิธีการในการจัดเก็บภาษีของบัณฑิตอาสาให้ผู้ประกอบการเข้าใจ เพื่อให้ผู้ประกอบการช่วยตรวจสอบการทำงานของบัณฑิตอาสา ซึ่งผู้ประกอบการก็เข้าใจและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยเมื่อจัดเก็บภาษีแล้ว บัณฑิตอาสาจะนำเงินภาษีที่จัดเก็บได้มาส่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ในทุกๆ วันที่ 20 ของแต่ละเดือน พร้อมการเข้ามาประชุมนั่นเอง

2.4.4 มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีน้ำมันของเจ้าหน้าที่

1) การจัดทำแผนออกตรวจภาษีสถานประกอบการเพื่อเยี่ยมเยียนผู้ประกอบการ ตลอดจนเร่งรัดจัดเก็บภาษีจากผู้ประกอบการที่ค้างชำระภาษี การลงพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ ทำให้ผู้ประกอบการให้ความร่วมมือมากขึ้น โดยจะมีการลงพื้นที่ทุกเดือน โดยในรอบปีจะครบไปทุกสถานบริการน้ำมัน เป็นการตรวจแบบสุ่ม แต่หากกรณีที่ผู้ประกอบการรายใดมีปัญหา เจ้าหน้าที่ก็จะลงพื้นที่ไปรับฟังปัญหา และอธิบายให้ผู้ประกอบการเข้าใจต่อไป

2) การตั้ง “สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่” ขึ้น และมีการแต่งตั้งผู้ประกอบการสถานบริการน้ำมันรายใหญ่ กล่าวคือ เจ้าของเครือข่ายทองมาเป็นประธานที่ปรึกษาสภาฯ เพื่อให้ช่วยพัฒนาจังหวัดแพร่ โดยมีการจัดสรรงบประมาณให้จัดทำโครงการต่างๆ ทำให้ผู้ประกอบการเกิดความรู้สึกร่วมในการนำเงินภาษีไปใช้ในการพัฒนาจังหวัด จึงเต็มใจที่จะเสียภาษีน้ำมัน และเมื่อผู้ประกอบการรายใหญ่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ผู้ประกอบการรายเล็กจึงให้ความร่วมมือตามด้วย นอกจากนี้ยังมีสถานบริการน้ำมันหลายแห่งที่สมาชิกสภาจังหวัด (สจ.) เป็นเจ้าของ ซึ่งแต่ละแห่งจะให้ความร่วมมือในการชำระภาษีดีมาก ทำให้เป็นตัวอย่างแก่ผู้ประกอบการรายอื่นได้เป็นอย่างดี

3) กรณีที่ต้องการเพิ่มยอดภาษี เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จะอาศัยความร่วมมือกับผู้ประกอบการ โดยใช้วิธีการเจรจาว่าขอให้เพิ่มยอดขาย เพื่อที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จะได้นำรายได้ไปพัฒนาจังหวัด

2.4.5 การประชาสัมพันธ์

1) การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการเกี่ยวกับหน้าที่ในการเสียภาษีน้ำมัน รวมถึงชี้แจงขั้นตอนการชำระภาษีน้ำมัน กรณีที่ทราบว่ามีสถานบริการน้ำมันเปิดใหม่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จะจัดเจ้าหน้าที่ไปพบผู้ประกอบการเพื่อแจกเอกสารและอธิบายในเบื้องต้นถึงหน้าที่ในการเสียภาษีตามกฎหมาย

2) การให้บริการทางอินเทอร์เน็ต โดยผู้ประกอบการสามารถยื่นแบบชำระภาษีน้ำมันผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้ โดยโอนเงินผ่านธนาคาร แล้วองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จะส่งใบเสร็จรับเงินให้ที่หลัง

3) การบริการรับชำระภาษีเคลื่อนที่ ผ่านโครงการ “ อบจ. เคลื่อนที่ ” ซึ่งจะมีการออกไปให้บริการประชาชนในแต่ละอำเภอ เพื่อเผยแพร่กิจกรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ รับผิดชอบเบียดเบียนภาษี รับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชน และนำใบเสร็จรับเงินค่าภาษีไปให้ผู้ประกอบการด้วย อย่างไรก็ตามในการบริการรับชำระภาษีนี้ ไม่มีผู้ประกอบการมาใช้บริการเนื่องจากส่วนใหญ่ผู้ประกอบการจะชำระภาษีตรงเวลา

4) การจัดทำสต็อกเกอร์ให้ผู้ประกอบการที่ชำระภาษี เพื่อนำไปติดที่สถานประกอบการ โดยสต็อกเกอร์มีข้อความว่า “สถานประกอบการแห่งนี้ได้ชำระภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในอัตราอัตราละ 4.54 สตางค์ เพื่อนำไปพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดแพร่”

5) การบริการที่ดี เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก และสร้างความประทับใจให้แก่ผู้มาชำระภาษี โดยมีการบริการนำดื่มและรับชำระภาษีในขั้นตอนเดียว (One Stop Service) ด้วยระยะเวลา 3-5 นาที ซึ่งในระหว่างรอ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จะพูดคุยกับผู้ประกอบการ พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์งานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ให้ผู้ประกอบการทราบไปด้วย นอกจากนี้ จะมีรูปถ่ายของนายกฯ และภาพการทำกิจกรรมต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ติดไว้ที่โต๊ะรับชำระภาษีเพื่อให้ผู้ประกอบการเห็นว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ นำเงินไปใช้อย่างไรบ้าง ที่สำคัญที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ที่รับชำระภาษีจะต้องสุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส

6) มีการประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่างๆ ดังนี้

การประชาสัมพันธ์ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในรายการ “อบจ. แพร่ พบประชาชน” ทุกวันเสาร์ เวลา 06.10-07.00 น. ทางสถานีวิทยุ สวท. แพร่ FM 91 MHz

- การประชาสัมพันธ์ทางหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

- การประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ต

- การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ ซึ่งมีข้อความว่า “องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ กับรายได้ที่จะนำไปพัฒนาท้องถิ่น ท้องถิ่นดี ภาษีช่วย ท้องถิ่นสวย ภาษีสร้าง” และ “องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ กับรายได้ที่จะนำไปพัฒนาท้องถิ่น เงินของท่านทุกบาทช่วยพัฒนาท้องถิ่นให้รุ่งเรือง”

- การจัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ว่านำไปใช้ในโครงการใดบ้าง และนำไปมอบแก่ประชาชน และผู้ประกอบการที่มีหน้าที่ต้องชำระภาษี

7) การส่ง ส.ค.ส. และปฏิทินปีใหม่ให้ผู้ประกอบการเพื่อแสดงความขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ ยื่นแบบชำระภาษีด้วยดีตลอดมา

8) มีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ในเรื่องของการให้บริการประชาชน

9) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ (นายชาญชัย ศิลปอวยชัย) นำกิจกรรมต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ไปเผยแพร่ให้ประชาชนได้ทราบด้วยตัวท่านเองอย่างสม่ำเสมอ

2.5 ผลการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

ตารางที่ 1 : ผลการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

ปี	จำนวนผู้ประกอบการ	ภาษีที่จัดเก็บได้
2550	94	3,765,746.17
2549	109	3,736,063.25
2548	124	3,729,824.99
2547	109	3,719,110.95

ที่มา: - ฝ่ายเร่งรัดและจัดเก็บรายได้ กองคลัง องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
- กรมสรรพสามิต

บทที่ 3

ผลการศึกษา

จากวัตถุประสงค์ในการวิจัยทั้ง 4 ประการตามที่กล่าวในบทที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย

1. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน
2. กำหนดตัวแบบเบื้องต้น ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ ตัวแบบข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด บัญชีและงบเดือนในการควบคุมการจัดเก็บภาษี การติดตามตรวจสอบการเสียภาษี และการบังคับใช้กฎหมาย
3. เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถจัดเก็บภาษีน้ำมันได้เอง
4. เพื่อให้กรมสรรพสามิตเปลี่ยนบทบาทจากผู้ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาเป็นผู้ให้การสนับสนุนการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

คณะนักวิจัยและพัฒนาได้ดำเนินการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาวิธีการจัดเก็บภาษีน้ำมันและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ร่วมกับบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
2. ทำการวิเคราะห์สภาพปัญหาและศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อสร้างตัวแบบใหม่สำหรับใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถจัดเก็บภาษีน้ำมันได้เอง
3. นำตัวแบบไปทดลองปฏิบัติในจังหวัดแพร่ และจังหวัดชลบุรี โดยร่วมกับบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
4. ติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในเบื้องต้น

คณะนักวิจัยและพัฒนาได้นำเสนอแนวทางแก้ไขปรับปรุงวิธีการจัดเก็บภาษีน้ำมันที่มีประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ใน 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี (tax administration) และด้านโครงสร้างกฎหมาย (legal structure) โดยด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี จะแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนแรก กล่าวถึงหลักการจัดเก็บภาษีที่ดี ส่วนที่สองกล่าวถึงโครงสร้างภาษี เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงว่าโครงสร้างปัจจุบันเป็นอย่างไร มีปัญหาอย่างไร และตามหลักภาษีอากรที่ดีควรจะเป็นอย่างไร และส่วนสุดท้าย กล่าวถึงวิธีการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จัดเก็บภาษี

บำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับน้ำมันฯ ด้วยตัวเองและได้รับรางวัลอันดับที่ 1 ความพยายามในการจัดเก็บภาษีในปี 2550 จากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น รวมทั้งได้เสนอแนวทางการแก้ไขปรับปรุงวิธีการจัดเก็บภาษีน้ำมันที่มีประสิทธิภาพไว้ด้วย

1. หลักการจัดเก็บภาษีที่ดี

ในการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดน้ำมันให้ประสิทธิภาพนั้น จำเป็นจะต้องคำนึงถึงลักษณะของภาษีที่ดี นอกจากนั้น เนื่องจากเป็นภาษีท้องถิ่นจึงต้องให้สอดคล้องกับหลักการจัดสรรรายได้ให้แก่ท้องถิ่นด้วย สำหรับในเรื่องการบริหารจัดเก็บภาษี หลักในการบริหารจัดการที่ดี ของ OECD อาจจะนำมาประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมกับบริบทได้

1.1 ลักษณะของภาษีที่ดี

ในปี 1776 Adam Smith ได้การวางหลักการของภาษีที่ดีไว้ 4 ประการ ได้แก่ หลักความยุติธรรม หลักความแน่นอน หลักความง่ายต่อการจัดเก็บ และหลักความประหยัด ต่อมาได้มีนักวิชาการด้านภาษีกำหนดหลักเพิ่มเติมขึ้นอีกบางประการ อย่างไรก็ตาม ในที่นี้จะกล่าวถึงหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1.1.1 หลักความเป็นธรรม (Equity)

ระบบภาษีที่ดีต้องมีความเป็นธรรม ความเป็นธรรมถือเป็นหัวใจของระบบภาษี ความเป็นธรรมนี้แบ่งออกเป็น ความเป็นธรรมทางทฤษฎี และความเป็นธรรมในการปฏิบัติ

ความเป็นธรรมทางทฤษฎี แบ่งออกเป็นความเป็นธรรมสมบูรณ์และความเป็นธรรมสัมพัทธ์ ความเป็นธรรมสมบูรณ์ถือว่าการเก็บภาษีที่เป็นธรรม ผู้เสียภาษีจะต้องเสียภาษีเท่ากัน ความเป็นธรรมสัมพัทธ์ถือว่าการเก็บภาษีที่เป็นธรรมผู้เสียภาษีจะต้องเสียภาษีโดยเปรียบเทียบกับประโยชน์ที่ตนได้รับจริง (benefit principle) หรือเปรียบเทียบกับความสามารถในการเสียภาษีของตน (ability to pay principle) ความเป็นธรรมในทางทฤษฎีเป็นแนวคิดที่นำไปใช้ร่างกฎหมายเพื่อให้ได้กฎหมายที่เป็นธรรม ส่วนความเป็นธรรมในทางปฏิบัติจะเกี่ยวข้องกับการบริหารภาษีที่มีประสิทธิภาพ และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมด้วย

1.1.2 หลักความแน่นอนชัดเจน (Certainty)

ภาษีที่ดีจะต้องมีความแน่นอน ชัดเจน ข้อความในกฎหมายจะต้องชัดเจนว่าเก็บภาษีจากอะไร ใครมีหน้าที่เสียภาษี เสียเมื่อใด เสียอย่างไร นอกจากนั้นหลักความแน่นอน ยังหมายถึง รัฐจะต้องมีนโยบายที่แน่นอนในการจัดเก็บภาษี เพราะการที่รัฐเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อยๆ จะกระทบถึงการวางแผนธุรกิจของเอกชนด้วย

1.1.3 หลักความง่ายในการจัดเก็บ (Simplicity)

ภาษีที่ดีต้องบริหารจัดการเก็บได้ง่าย และผู้เสียภาษีปฏิบัติตามได้ง่าย บทบัญญัติตามกฎหมายจะต้องเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน ข้อปฏิบัติต่างๆ ต้องไม่มากเกินไปจนความจำเป็น ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารจัดเก็บภาษีเป็นไปโดยสะดวกทั้งต่อเจ้าหน้าที่และต่อผู้เสียภาษีด้วย

1.1.4 หลักความประหยัด (Economy)

ภาษีที่ดีต้องประหยัด หมายความว่า รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ (Collection cost) น้อยและผู้เสียภาษีต้องเสียค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษี (compliance cost) น้อยด้วย

ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษี ได้แก่ เงินเดือนข้าราชการและลูกจ้าง ค่าอาคารสำนักงาน ค่าวัสดุครุภัณฑ์ และค่าน้ำค่าไฟฟ้าและค่าน้ำมัน เป็นต้น ส่วนค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษีในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษี ได้แก่ ค่าทำบัญชี เอกสารหลักฐาน ค่าเดินทางไปติดต่อหน่วยงานและค่าเสียเวลา เป็นต้น

1.1.5 หลักการยอมรับได้ (acceptability)

ภาษีที่ดีต้องเป็นภาษีที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนหมายความว่าประชาชนให้ความร่วมมือในการเสียภาษี ภาษีที่มีความเป็นธรรม จัดเก็บง่ายและเหมาะสมกับระดับการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประชาชน มักจะได้รับความยอมรับจากประชาชน

1.2 หลักการในการจัดสรรรายได้ให้กับ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการประชุมครั้งที่ 4/2550 เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2550 ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้คำนึงถึงหลักการในการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4 ประการ คือ ความเหมาะสม ความเป็นธรรม ความสอดคล้องกับบริการสาธารณะพื้นฐานที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้บริการแก่ประชาชน และการยอมรับขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

1.3 หลักการบริหารจัดเก็บภาษีที่ดี

OECD (The Organization for Economic Co-Operation and Development) CFA (Committee of Fiscal Affairs) Forum on strategic Management ได้กำหนดหลักการบริหาร ภาษีที่ดี (Principles of good tax administration) ที่หน่วยงานจัดเก็บภาษีควรปฏิบัติต่อผู้เสีย ภาษีไว้โดยมีแนวทาง ดังนี้

1.3.1 ใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม (Fair) เชื่อถือได้ (reliable) และโปร่งใส (transparent)

1.3.2 ประชาสัมพันธ์ให้ผู้เสียภาษีรู้ สิทธิ หน้าที่ การคัดค้านและการอุทธรณ์เกี่ยวกับภาษีอากร

1.3.3 เผยแพร่ข้อมูลให้แก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งตอบข้อซักถาม และข้อร้องเรียนของผู้เสียภาษีอย่างถูกต้อง ชัดเจน และทันเวลา

1.3.4 ทำให้ผู้เสียภาษีมีค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีต่ำ

1.3.5 เปิดให้ผู้เสียภาษีได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบาย และขั้นตอนในการบริหารภาษีในโอกาสที่เหมาะสม

1.3.6 ใช้ข้อมูลของผู้เสียภาษีเพียงพอเท่าที่กฎหมายอนุญาตและรักษาข้อมูลเป็นความลับ

1.3.7 สร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีทั้งต่อผู้เสียภาษีและสังคม

2. วิเคราะห์โครงสร้างภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จากน้ำมันฯ

2.1 โครงสร้างภาษี

การจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.)แพร่จากน้ำมันเป็นการจัดเก็บภาษีทางอ้อม (indirect tax) จากฐานการบริโภค โดยอาศัยอำนาจจากกฎหมายและข้อบัญญัติที่บังคับใช้ในปัจจุบันซึ่งได้กล่าวมาแล้วในรายงานผลการสำรวจข้อมูลและสภาพปัญหาการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ สรุปดังนี้

1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษี (Tax payers)

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เรื่อง การจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2542 เพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)พ.ศ. 2548 กำหนดให้สถานการณ์ค้าในเขตจังหวัดเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีโดยสถานการณ์ค้า ประกอบด้วย

- สถานที่ค้าปลีกมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน หรือ ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงกับรถยนต์

- สถานที่ค้าส่งน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน หรือ ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงกับรถยนต์

- คลังน้ำมันที่จำหน่ายน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน

แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงสถานที่ค้าปลีก หรือค้ำส่งน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน หรือก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ ซึ่งมีหลักฐานแสดงว่าได้ซื้อน้ำมันหรือก๊าซปิโตรเลียม จากสถานการค้าปลีกที่ได้จดทะเบียนและเสียภาษีแล้ว

2) จุดความรับผิดในอันจะต้องเสียภาษี (tax point)

จุดความรับผิดในอันจะต้องเสียภาษี หมายถึง จุดที่เกิดภาระหรือหน้าที่ในการเสียภาษีของผู้ที่กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่เสียภาษี เพื่อให้รู้ว่าผู้มีหน้าที่เสียภาษีย่อมมีความรับผิดตามกฎหมายที่จะต้องเสียภาษีเมื่อใด ซึ่งจะมีผลเกี่ยวข้องกับเรื่องอื่นๆ เช่น การคำนวณภาษีจะต้องใช้อัตราภาษีในเวลาที่ความรับผิดในอันที่จะต้องเสียภาษีเกิดขึ้น ระยะเวลาในการยื่นแบบรายการและชำระภาษี การประเมินภาษีและเบี้ยปรับเงินเพิ่ม เป็นต้น

ตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2542 เพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)พ.ศ. 2548 กำหนดให้ความรับผิดในอันจะต้องเสียภาษีของสถานการค้าเกิดขึ้นในเวลาที่ได้รับมอบสินค้าเข้าไว้ในสถานการค้า

3) อัตราภาษี (tax rate)

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เรื่อง การจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2542 แก้ไข(ฉบับที่2) พ.ศ. 2548 ได้กำหนดอัตราภาษีน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันเบนซินที่คล้ายกัน อัตราลิตรละ 4.54 สตางค์ หรือก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์อัตราκιโลกรัมละ 4.54 สตางค์ ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่4) พ.ศ. 2550 กำหนดอัตราภาษีน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกันเป็นอัตราลิตรละ 5.01 สตางค์ หรือก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์เป็นอัตราκιโลกรัมละ 5.01 สตางค์

4) ฐานภาษี (tax base)

ฐานภาษี หมายถึง สิ่งที่ใช้เป็นฐานเพื่อคำนวณกับอัตราภาษีเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินค่าภาษี

ตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2542 เพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2548 ฐานภาษี หมายถึง จำนวนลิตรของน้ำมันฯ หรือจำนวนκιโลกรัมของก๊าซปิโตรเลียมฯ ที่ได้รับมอบไว้ในสถานการค้า

5) การยื่นแบบรายการภาษีและชำระภาษี

การยื่นแบบรายการภาษีและชำระภาษีเป็นหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ต้องปฏิบัติเมื่อความรับผิดในอันจะต้องเสียภาษีได้เกิดขึ้นแล้ว

ตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2548 กำหนดให้ผู้ค้าปลีกยื่น

แบบแสดงรายการภาษีพร้อมกับชำระภาษีต่อเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ณ สำนักงาน องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ภายในวันที่ยี่สิบของเดือนถัดจากเดือนที่ความรับผิดในอันที่จะต้องเสียภาษีเกิดขึ้น

6) การจดทะเบียนสถานการค้า

การจดทะเบียน เป็นมาตรการเบื้องต้นซึ่งกำหนดให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเข้าสู่ระบบการควบคุมตามกฎหมาย และทำให้ทราบถึงจำนวนผู้มีหน้าที่เสียภาษีเพื่อจัดเตรียมการบริหารภาษีที่เหมาะสมด้วย

ตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เรื่อง การจัดเก็บภาษีบำรุง องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2548 กำหนดให้ผู้ค้าปลีกจดทะเบียนสถานการค้าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ภายในสามสิบ วันนับแต่วันเปิดดำเนินสถานการค้าตามแบบที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด ณ สำนักงาน องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

7) มาตรการบังคับทางกฎหมาย

การที่มีหน้าที่เสียภาษีไม่ยอมจดทะเบียนเพื่อเข้าสู่ระบบภาษี ไม่ยื่นรายการภาษีและชำระภาษีภายในกำหนดเวลา หรือไม่ชำระภาษีให้ถูกต้องนั้น ถ้ากฎหมายมิได้กำหนดแนวทาง มาตรการบังคับไว้ ย่อมทำให้เกิดปัญหา และทำให้การบริหารภาษีบรรลุผลสำเร็จได้ยาก เพราะ ตามธรรมชาติไม่มีใครอยากเสียภาษี ถ้าพึงมาตรการจูงใจให้เสียภาษีไม่อาจทำให้ผู้มีหน้าที่เสีย ภาษีมาเสียภาษีอย่างทั่วถึงและครบถ้วนได้ ดังนั้น มาตรการบังคับทางกฎหมายจึงเป็นส่วน จำเป็นที่ทำให้การบริหารภาษีมีความเป็นธรรม

ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 และข้อบัญญัติองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดแพร่ เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2542 เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2548 ได้กำหนดมาตรการบังคับทางกฎหมายไว้ ดังนี้

1. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ

1.1 ประเมินภาษี เบี้ยปรับ และเงินเพิ่ม

- พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจประเมินเรียกเก็บภาษี เบี้ยปรับ และเงินเพิ่มจากผู้ค้าปลีก กรณีที่ผู้ค้าปลีก

- ไม่ยื่นแสดงรายการภาษีพร้อมกับชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนด

- ชำระภาษีไม่ถูกต้อง หรือมีข้อผิดพลาดทำให้จำนวนภาษีที่ต้องเสียคลาดเคลื่อนไป

1.2 มีหนังสือสอบถามหรือเรียกผู้ค้าปลีก หรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งบัญชี เอกสาร หลักฐาน หรือสิ่งอื่นที่จำเป็น

2. ข้อบัญญัติได้กำหนดอัตราเบี้ยปรับ และเงินเพิ่มไว้

3. ข้อบัญญัติได้กำหนดโทษ สำหรับผู้ไม่จดทะเบียน ผู้ไม่ยื่นแบบรายการภาษี พร้อมชำระภาษี และผู้แจ้งข้อความอันเป็นเท็จให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จหรือ ให้พยานหลักฐานอันเป็นเท็จ เพื่อเลี่ยงภาษี

2.2 การวิเคราะห์โครงสร้างภาษีและการเสนอแนวทางแก้ไขปรับปรุง

การวิเคราะห์

1. ตามที่ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนดให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีคือสถานการค้า ซึ่งประกอบด้วยสถานที่ค้าปลีก สถานที่ค้าส่ง และคลังจำหน่ายน้ำมัน แต่ไม่รวมถึงสถานที่ค้าปลีก หรือค้าส่งน้ำมัน ซึ่งมีหลักฐานว่าได้ซื้อน้ำมันจากสถานการค้าปลีกที่ได้จดทะเบียนและเสียภาษีแล้วนั้น ก่อให้เกิดการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อน ดังนี้

1.1 การจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อนภายในจังหวัด

สถานที่ค้าส่ง หรือคลังจำหน่ายน้ำมัน เมื่อซื้อน้ำมัน(รับน้ำมัน)มาในจังหวัดแล้วจะต้องเสียภาษี ต่อมาจำหน่ายน้ำมันให้กับสถานที่ค้าปลีกในเขตจังหวัดเดียวกัน สถานที่ค้าปลีกนั้นต้องเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีอีกครั้ง เนื่องจากซื้อมาจากสถานที่ค้าส่ง หรือคลังจำหน่ายน้ำมัน มิได้ซื้อมาจากสถานการค้าปลีก ซึ่งบทบัญญัติได้ยกเว้นภาษีไว้

1.2 การจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อนระหว่างจังหวัด

เนื่องจากข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีผลบังคับเฉพาะในเขตจังหวัดนั้น เมื่อคำนียามของสถานการค้าครอบคลุมทั้งสถานที่ค้าปลีก สถานที่ค้าส่ง และคลังจำหน่ายน้ำมัน ดังนั้น การจำหน่ายน้ำมันข้ามจังหวัดจะทำให้เกิดการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อนด้วย

การจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อนทำให้ระบบภาษีขาดหลักความเป็นธรรม นอกจากนั้น อาจไม่เป็นที่ยอมรับเพราะการปฏิบัติตามกฎหมายจะทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของสถานที่ค้าส่ง หรือคลังจำหน่ายน้ำมันเก็บภาษีได้มากกว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ไม่เป็นที่ตั้งของสถานการค้าดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติการบริหารจัดการเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ มิได้ประสบปัญหาดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่ถือว่าผู้ค้าน้ำมันรายใดในจังหวัดเป็นสถานที่ค้าส่งหรือคลังจำหน่ายน้ำมัน นอกจากนั้นไม่มีการจำหน่ายน้ำมันจากจังหวัดแพร่ไปยัง

จังหวัดอื่น และแม้ว่าจะมีการจำหน่ายน้ำมันจากจังหวัดอื่นมายังจังหวัดแพร่ แต่องค์การบริหารส่วนจังหวัดของจังหวัดต้นทางก็ไม่ได้มีการจัดเก็บภาษีแต่อย่างใด

2. ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนดให้ความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียภาษีเกิดขึ้นในเวลาที่ได้รับมอบสินค้าเข้าไปในสถานการณ์ค้า ทำให้เกิดปัญหาความไม่ชัดเจนในการตีความข้อบัญญัติ ว่าจำนวนน้ำมันที่เข้าเช่นนี้เป็นจริงหรือตามใบเสร็จรับเงินกล่าวคือ เมื่อสถานการณ์ค้าซื้อน้ำมันเพื่อนำมาจำหน่ายในจังหวัดแพร่ สถานการณ์ค้านั้นจะได้รับใบเสร็จรับเงิน จากนั้นจะรับน้ำมันเข้าไปในสถานการณ์ค้า ถ้าปริมาณน้ำมันในใบเสร็จรับเงินเท่ากับปริมาณน้ำมันที่รับเข้าไปในสถานการณ์ค้าก็จะมีปัญหา แต่ถ้าเกิดกรณีไม่เท่ากัน เช่น สถานการณ์ค้าแรกซื้อน้ำมันจำนวน 15,000 ลิตร แต่รับน้ำมันเข้าไปในสถานการณ์ค้าเพียง 10,000 ลิตร อีก 5,000 ลิตร จำหน่ายให้สถานการณ์ค้าอื่นในจังหวัด กรณีนี้จะมีปัญหาว่าฐานภาษีของสถานการณ์ค้าแรกคือน้ำมันจำนวน 15,000 ลิตร หรือจำนวน 10,000 ลิตร

กรณีเช่นนี้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ตีความว่าสถานการณ์ค้าแรกจะต้องเสียภาษีจากฐานภาษี 15,000 ลิตร โดยใช้ใบเสร็จรับเงินที่ซื้อน้ำมันเป็นหลัก ในขณะที่สถานการณ์ค้าแรกอาจตีความว่าต้องเสียภาษีจากฐานภาษี 10,000 ลิตร โดยคิดจากจำนวนเนื้อน้ำมันที่รับเข้าเป็นหลัก ปัญหาความไม่ชัดเจนในข้อบัญญัติอาจก่อให้เกิดการขัดแย้งในทางปฏิบัติได้

3. องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้แก้ไขข้อบัญญัติฯ เพื่อปรับเปลี่ยนอัตราภาษีจาก 4.54 สตางค์ต่อลิตร เป็น 5.01 สตางค์ต่อลิตร โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2550 เป็นต้นมา

การปรับเปลี่ยนอัตราภาษีนี้นี้มีเหตุผลหลักในการเพิ่มรายได้ภาษีให้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และเพื่อเป็นไปตามหลักเกณฑ์ในการประเมินความสามารถในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ 2550 ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดตัวชี้วัดโดยหากอัตราภาษีการค้าน้ำมันในเขตจังหวัดสูง ก็จะได้คะแนนจากการประเมินสูงด้วย จึงเป็นแรงจูงใจให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด ปรับอัตราภาษีให้สูงขึ้น กล่าวคือ ถ้าองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนดอัตราภาษีน้ำมันลิตรละ 3.01-5 สตางค์ จะได้คะแนน 2 ถ้ากำหนดอัตราภาษีลิตรละ 5.01-8 สตางค์จะได้คะแนน 3

ในการปรับอัตราภาษีนี้นี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้มีการสอบถามความเห็นและขอความสนับสนุนจากสถานการณ์ค้าน้ำมันในเขตจังหวัด ซึ่งก็ได้รับความร่วมมือ การขึ้นราคาน้ำมันจึงเป็นที่ยอมรับของผู้เสียภาษี อย่างไรก็ตาม ตามหลักภาษีอากร ผู้ที่รับภาระภาษีคือประชาชนที่ต้องซื้อน้ำมันในราคาที่สูงขึ้น ดังนั้นในการขึ้นอัตราภาษีควรจะคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดกับผู้บริโภค ซึ่งจะมีผลให้การจัดเก็บภาษีไม่เป็นไปตามเป้าหมายด้วย

4. ตามที่ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ กำหนดให้สถานการณ์ค้า ซึ่งประกอบด้วย สถานที่ค้าส่ง สถานที่ค้าปลีก และคลังจำหน่ายน้ำมันฯ เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษี แต่กำหนดให้สถานการณ์ค้าปลีกเท่านั้น ต้องจดทะเบียนและเป็นผู้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีพร้อมชำระภาษีได้ จึงมีปัญหว่าสถานที่ค้าส่งและคลังจำหน่ายน้ำมันฯ มีหน้าที่ต้องจดทะเบียนและยื่นแบบแสดงรายการภาษีพร้อมชำระภาษีหรือไม่ ซึ่งตามข้อเท็จจริง ผู้มีหน้าที่เสียภาษีต้องเป็นผู้จดทะเบียนและยื่นแบบแสดงรายการภาษีพร้อมชำระภาษีได้ ส่วนผู้ที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีพร้อมชำระภาษีจะเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีหรือไม่ก็ได้ การบัญญัติกฎหมายที่ไม่ชัดเจนเช่นนี้อาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้

2.3 การเสนอแนวทางแก้ไขปรับปรุง

1. เพื่อแก้ไขปัญหการจดทะเบียนภาษีซ้ำซ้อน ทำให้โครงสร้างภาษีเกิดความเป็นธรรมชาติ ความชัดเจน และให้มีการเก็บภาษีแต่เฉพาะในแหล่งที่เกิดภาระในการสร้างบริการสาธารณะจากการบริโภคสินค้าซึ่งเป็นไปตามหลักการในการจัดสรรรายได้ให้แก่ อบท. จึงควรแก้ไขข้อบัญญัติองค์การบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแก้ไขคำนิยามของผู้มีหน้าที่เสียภาษี ให้หมายถึงสถานที่ค้าปลีกน้ำมัน เท่านั้น

2. ควรนิยามให้ชัดเจนว่า ความรับผิดในอันจะต้องเสียภาษีเกิดขึ้นในเวลาที่ได้รับมอบสินค้าไว้ในสถานค้าปลีกเพื่อจำหน่ายปลีก ทั้งนี้ เพื่อให้มีความชัดเจนว่า น้ำมันที่ซื้อมาเพื่อจำหน่ายปลีก ต้องชำระภาษี ส่วนน้ำมันที่จำหน่ายให้ผู้ค้าปลีกอื่น ไม่ต้องชำระภาษีซึ่งจะทำให้ฐานภาษีมีความชัดเจนแน่นอนขึ้น

3. สำหรับเรื่องอัตราภาษี หากต้องมีการเปลี่ยนแปลง ควรจะต้องคำนึงประชาชนผู้รับภาระภาษีซึ่งก็คือประชาชนผู้ซื้อน้ำมัน ทั้งนี้เพื่อประเมินผลที่ชัดเจนก่อนมีการเปลี่ยนแปลงด้วย และสำหรับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ อาจต้องคำนึงถึงผลกระทบดังกล่าวด้วย

4. ควรแก้ไขให้ผู้ยื่นแบบรายการภาษีพร้อมชำระภาษีและผู้จดทะเบียนสอดคล้องกับผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเพื่อให้กฎหมายภาษีสามารถปฏิบัติได้

3. การวิเคราะห์วิธีการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

3.1 ความเป็นมาของการจัดเก็บภาษีน้ำมันด้วยตัวเองขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

ในบทที่ 1 ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ สามารถสรุปความเป็นมา ตั้งแต่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ประสบปัญหาในการติดตามการจัดเก็บภาษีน้ำมัน อันเนื่องมาจากกรมสรรพสามิตเปลี่ยนโครงสร้างองค์กร ซึ่งมีผลทำให้ไม่มีเจ้าหน้าที่สรรพสามิตประจำอยู่ทุกอำเภอ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้มีกระบวนการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จนจนกระทั่งมีการบริหารจัดการเก็บภาษีน้ำมันด้วยตัวเอง

3.2 วิธีการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในปัจจุบัน

ก่อนที่จะกล่าวถึงวิธีการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เราควรจะทราบก่อนว่า ในการจัดเก็บให้ประสบความสำเร็จนั้น หน่วยงานจัดเก็บภาษี จะต้องดำเนินการให้มียังน้อย 3 องค์ประกอบ ดังนี้

- มีกฎหมายภาษีที่ดี คือมีความเป็นธรรม จัดเก็บง่ายและเหมาะสมกับระดับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน

- มีการบริหารจัดการภาษีที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คือมีการควบคุมเพื่อให้สามารถจัดเก็บภาษีได้ถูกต้อง ครบถ้วน พร้อมทั้งมีการให้บริการที่ดีเพื่อสร้างความสมัครใจในการเสียภาษี ด้วยค่าใช้จ่ายที่ต่ำ

- มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างทั่วถึงเป็นธรรม รวมทั้งมีการลงโทษผู้กระทำความผิด ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วว่า ตามธรรมชาติไม่มีใครอยากเสียภาษี ถ้าฟังการสร้างความสมัครใจไม่เพียงพอที่จะทำให้คนเสียภาษี ดังนั้น จึงต้องมีทั้งการบังคับใช้กฎหมายอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมด้วย

นอกจากนั้น อาจมีองค์ประกอบเพิ่มเติมอีก ได้แก่ ผู้บริหารมีนโยบายผลักดันการจัดเก็บภาษีและหน่วยงานจัดเก็บภาษีมีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ

สำหรับในเรื่องกฎหมายที่ดี นั้น ได้กล่าวถึงมาบ้างแล้ว ในส่วนการวิเคราะห์โครงสร้างภาษี และได้มีการกล่าวถึงอีกครั้งในส่วนการวิเคราะห์ด้านกฎหมายซึ่งจะเป็นส่วนที่ต่อจากการวิเคราะห์วิธีการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ต่อไป

ส่วนการบริหารจัดเก็บภาษีและการบังคับใช้กฎหมายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ นั้น สามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 2 : แสดงวิธีการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

ระบบงาน	การปฏิบัติ	
	มี	ไม่มี
1. การบริหารจัดการเก็บภาษี		
1.1 ระบบงานการควบคุมการเสียภาษี		
- การจดทะเบียนผู้เสียภาษี (แต่ไม่มีการออกใบทะเบียน)	✓	
- การยื่นแบบและชำระภาษี	✓	
- การตรวจแบบการชำระภาษี	✓	
- การจัดทำฐานข้อมูล		
- การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดทำฐานข้อมูล	✓	
- การจัดทำแผนที่ภาษี	✓	
- การจัดทำทะเบียนรายตัวผู้เสียภาษี		✓
- การจัดทำทะเบียนคุมผู้เสียภาษี	✓	
- การจัดทำรายงานสรุปการเสียภาษี	✓	
- การจัดทำแผนการจัดเก็บและแผนการปฏิบัติการ	✓	
- การตรวจปฏิบัติการสถานประกอบการ		
- การตรวจปฏิบัติการแนะนำ	✓	
- การตรวจปฏิบัติการทั่วไป	✓	
- การตรวจสอบภาษี		✓
- การสำรวจพื้นที่เพื่อนำผู้เสียภาษีรายใหม่เข้าสู่ระบบอย่างสม่ำเสมอ	✓	
- การจัดทำคู่มือมาตรฐานและแบบการปฏิบัติงาน		✓

ระบบงาน	การปฏิบัติ	
	มี	ไม่มี
1.2 ระบบงานสร้างความสมัครใจในการเสียภาษี		
- การประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนรู้ เข้าใจบทบาทและผลงานของ อบจ. ด้วยสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ, เคเบิลทีวี, แผ่นพับ, อินเทอร์เน็ต, แผ่นป้าย	✓	
- การอำนวยความสะดวกในการเสียภาษี		
- การให้บริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว แบบ one stop service	✓	
- การให้บริการรับชำระภาษีนอกสถานที่ทำการ	✓	
- การให้บริการยื่นแบบภาษีทางอินเทอร์เน็ต	✓	
- การแจ้งเตือนทางโทรศัพท์ เมื่อใกล้ถึงกำหนดชำระภาษี	✓	
- การให้บริการโดยเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีไมตรี	✓	
- การจัดสถานที่ชำระภาษีที่สะดวกสบายและมีบริการต่างๆ	✓	
- การเปิดให้ผู้เสียภาษีมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการเปลี่ยนแปลงนโยบายการจัดเก็บภาษี หรือการใช้จ่ายงบประมาณ	✓	
- การสร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีกับผู้เสียภาษีและสังคมอย่างสม่ำเสมอ เช่น การส่ง ส.ค.ส ปีใหม่	✓	
- การปรับปรุงเว็บไซต์เพื่อบริการประชาชน	✓	
- การวัดความพึงพอใจของประชาชน	✓	

ระบบงาน	การปฏิบัติ	
	มี	ไม่มี
2. การบังคับใช้กฎหมาย และการลงโทษ		
- การออกหนังสือเรียกผู้เสียหายมาให้ถ้อยคำ ส่งมอบบัญชี เอกสาร หรือสิ่งอื่น		✓
- การประเมินเรียกเก็บภาษี เบี้ยปรับ และเงินเพิ่ม		✓
- การกำหนดวิธีการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง		✓
- การดำเนินคดีกับผู้เสียหายอากร		✓
3. การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง		
- ด้านการให้บริการที่พึงพอใจ	✓	
- ด้านการบริหารจัดเก็บภาษี	✓	

3.3 การวิเคราะห์

สามารถวิเคราะห์การจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้ 3 ประการ ดังนี้

1. อาจกล่าวได้ว่า ความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เกิดจากการบริหารจัดการเก็บภาษีที่เน้นการสร้าง ความสมัครใจในการเสียภาษี (Voluntary compliance) โดยการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนรู้และเข้าใจบทบาทรวมทั้งผลงานของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ การอำนวยความสะดวกในการเสียภาษีโดยวิธีต่าง ๆ เช่น การ รับชำระภาษีนอกสถานที่โดยเจ้าหน้าที่และบัณฑิตอาสา การจัดให้บริการอย่างสะดวกและ รวดเร็วแบบ one stop service โดยกำหนดเวลาแล้วเสร็จในการรับบริการอย่างชัดเจน การ ให้บริการโดยเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถและมีไมตรี และการจัดสถานที่ชำระภาษีที่ สะดวกสบาย เป็นต้น นอกจากนั้น การที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ได้เปิดโอกาสให้ผู้เสีย ภาษีมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในโครงการใช้จ่ายงบประมาณ ทำให้ผู้เสียภาษีรู้สึกมีส่วนร่วม และได้รับประโยชน์โดยตรงจากเงินภาษีที่ได้เสียไป ซึ่งมีผลให้เพิ่มความสมัครใจในการเสียภาษี ในที่สุด

2. สำหรับการบริหารจัดการเก็บภาษี ในส่วนงานการควบคุมการเสียภาษีซึ่งหน่วยงานจัดเก็บภาษีควรปฏิบัติให้ครบถ้วนนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ปฏิบัติได้เกือบครบถ้วน กล่าวคือ ยังขาดเพียง การจัดทำทะเบียนรายตัวผู้เสียภาษีซึ่งมีประโยชน์ต่อการจัดเก็บภาษี เพราะทำให้สามารถติดตามข้อมูลของผู้ประกอบการเพื่อให้เข้าใจผู้เสียภาษีและวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเสียภาษีได้ การจัดทำคู่มือมาตรฐานและแบบปฏิบัติงาน และตรวจสอบผู้เสียภาษี (post-audit)

สำหรับการบังคับใช้กฎหมายองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ยังไม่เคยมีการบังคับใช้กฎหมายและการลงโทษเลย

3. แม้ว่าโดยภาพรวมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จะประสบความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีน้ำมันแล้วก็ตามแต่ผู้วิจัยมีความเห็นว่าระบบการบริหารจัดเก็บภาษียังมีปัญหาบ้าง 4 ประการ ดังนี้

(1) ด้านระบบงาน

ยังไม่มีระบบงานจัดเก็บภาษีที่ชัดเจน กล่าวคือ ยังไม่มีการออกระเบียบหรือกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับระบบงานในการจัดเก็บภาษี เช่นงานการตรวจปฏิบัติการ งานการตรวจสอบภาษี การประเมินภาษีและยังไม่มีแบบพิมพ์ที่ครบถ้วนในการปฏิบัติงาน เช่น ใบทะเบียนสถานการค้า น้ำมัน เป็นต้น

(2) ด้านการบังคับใช้กฎหมาย

วิธีการจัดเก็บภาษีเป็นไปโดยถ้อยที่ถ้อยอาศัย กล่าวคือ แม้ว่าข้อบัญญัติจะได้มีการกำหนดโทษไว้ แต่ในทางปฏิบัติได้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

(3) ระบบฐานข้อมูล

ควรมีการพัฒนาฐานข้อมูลผู้เสียภาษีแต่ละรายเพิ่มขึ้น การมีประวัติผู้เสียภาษีจะทำให้การบริหารจัดเก็บเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลขึ้น

(4) การพัฒนาบุคลากร บุคลากรเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการจัดเก็บภาษี

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ มีบุคลากรในการจัดเก็บภาษีที่มีความสามารถ อาศัยประสบการณ์การจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่และภาษีป้ายมาประยุกต์ใช้ ปัจจุบันเจ้าหน้าที่ได้รับการฝึกอบรมด้านการบริหารจัดการเก็บภาษี ทั้งด้านการควบคุมและการให้บริการจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น แต่เนื่องจากควรมีการปรับปรุงระบบงานให้ชัดเจน มีการบังคับใช้กฎหมายให้จริงจังขึ้น และมีการปรับปรุงระบบฐานข้อมูล ดังนั้น เจ้าหน้าที่จึงควรได้รับการฝึกอบรมเพิ่มขึ้นด้วย

3.4 การเสนอแนวทางแก้ไขปรับปรุง

ควรมีการปรับปรุงแก้ไขการบริหารจัดเก็บภาษี 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านระบบงาน ควรมีการพัฒนากระบวนการจัดเก็บภาษี ร่วมกับกรมจัดเก็บภาษี โดยเฉพาะกรมสรรพสามิตซึ่งมีประสบการณ์ในการจัดเก็บภาษีนี้มา
2. ด้านการบังคับใช้กฎหมาย ควรมีหลักเกณฑ์ในการบังคับใช้กฎหมายอย่างชัดเจน และมีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว
3. ด้านระบบฐานข้อมูล ควรมีการพัฒนาฐานข้อมูลให้ครบถ้วน โดยมีระบบฐานข้อมูลของผู้เสียภาษีแต่ละราย
4. ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรมีการฝึกอบรมบุคลากรด้านการจัดเก็บภาษีโดยจัดให้มีการอบรมจากหน่วยงานจัดเก็บภาษี เช่น กรมสรรพสามิต กรมสรรพากร หรือการส่งเจ้าหน้าที่ไปร่วมปฏิบัติงานเพื่อเรียนรู้การปฏิบัติงานจริงจากหน่วยงานจัดเก็บภาษี

4. โครงสร้างด้านกฎหมาย

การจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด จะต้องดำเนินการโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 14 ตุลาคม 2540 โดยบทบัญญัติในมาตรา 64 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกข้อบัญญัติเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากสถานค้าปลีกในเขตจังหวัด สำหรับน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน หรือก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ โดยจัดเก็บได้ไม่เกินลิตรละ 5 สตางค์ สำหรับน้ำมันและกิโลกรัมละไม่เกิน 10 สตางค์สำหรับก๊าซปิโตรเลียม ทั้งนี้ ในการจัดเก็บขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมอบให้ส่วนราชการ ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นเรียกเก็บภาษีอากร เพื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ได้ โดยต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บให้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งตามกฎกระทรวงดังกล่าวกำหนดค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บไว้ในอัตราร้อยละ 3 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา 64 แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546 โดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ 3) เพื่อให้อำนาจองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกข้อบัญญัติเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากการค้าในเขตจังหวัด แทนการจัดเก็บจากสถานค้าปลีกในเขตจังหวัด และปรับเพิ่มอัตรากาสิโนสูงสุดที่มีอำนาจเรียกเก็บได้สำหรับน้ำมัน จากเดิมไม่เกินลิตรละ 5 สตางค์ เป็น

ไม่เกินลิตรละ 10 สตางค์ และก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ จากเดิมไม่เกิน กิโลกรัมละ 5 สตางค์ เป็นไม่เกินกิโลกรัมละ 10 สตางค์

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ได้ออกข้อบัญญัติเพื่อใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันไว้รวม 4 ฉบับ พอสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ฉบับแรก ซึ่งออกตามความใน พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 เริ่มใช้วันที่ 14 พฤษภาคม 2542 กำหนด หลักการในการจัดเก็บภาษีน้ำมันไว้ คือ

1.1 น้ำมันที่จัดเก็บภาษี ได้แก่ น้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและ น้ำมันที่คล้ายกัน (บพนียาม “สินค้ำ”)

1.2 เก็บภาษีจากสถานค้าปลีก ได้แก่ สถานีบริการน้ำมัน ซึ่งจำหน่ายปลีกน้ำมัน เบนซิน และน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน (บพนียาม “สถานค้าปลีก”)

1.3 ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ได้แก่ ผู้ค้าปลีก ซึ่งหมายถึง เจ้าของ ผู้จัดการ หรือบุคคลอื่น ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถานค้าปลีก (บพนียาม “ผู้ค้าปลีก”)

1.4 ให้เก็บภาษีจากสถานค้าปลีกในเขตจังหวัด

1.5 อัตราภาษีที่เรียกเก็บ ลิตรละ 4.54 สตางค์

1.6 กำหนดจุดความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียภาษีว่าให้เกิดขึ้นในเวลาที่ได้รับมอบ น้ำมันฯ เข้าไว้ในสถานค้าปลีก

1.7 กำหนดให้เสียภาษีในเวลาที่มีความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียภาษีเกิด

1.8 กำหนดให้ยื่นแบบรายการตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพสามิตกำหนดพร้อมกับชำระ ภาษีต่อเจ้าหน้าที่ของกรมสรรพสามิต ณ สำนักงานสรรพสามิตแห่งท้องที่ที่สถานค้าปลีกตั้งอยู่ ภายในวันที่ 20 ของเดือนถัดจากเดือนที่ความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียภาษีเกิดขึ้น

1.9 กำหนดให้จดทะเบียนสถานค้าปลีก ตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพสามิตกำหนด

1.10 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ (ตามข้อบัญญัติฯ) มีอำนาจประเมินภาษี เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม โดยมีอำนาจมีหนังสือสอบถามหรือเรียกได้ด้วย

1.11 กำหนดเรื่องเบี้ยปรับ เงินเพิ่มไว้เพื่อใช้เป็นมาตรการบังคับทางแพ่งด้วย

1.12 องค์การบริหารส่วนจังหวัดมอบอำนาจให้กรมสรรพสามิตเรียกเก็บภาษีแทน และให้กรมสรรพสามิตออกข้อบังคับกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เพื่อจัดเก็บภาษี

1.13 กำหนดให้มีการบังคับเรียกเก็บภาษีอากรค้างชำระไว้ด้วย

1.14 กำหนดโทษทางอาญา กรณีไม่จดทะเบียน ไม่ยื่นแบบรายการ หรือแจ้งข้อความ อันเป็นเท็จไว้

1.15 กำหนดให้มีการระงับคดีโดยการเปรียบเทียบคดีได้

1.16 กำหนดให้มีค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีแทนด้วย

2. ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ฉบับที่ 2 เริ่มใช้วันที่ 18 เมษายน 2548

กำหนดหลักการ คือ

2.1 ยกเลิกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เรื่อง การจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2542 ฉบับแรก

2.2 กำหนดให้มีการมีการเก็บภาษีก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์เพิ่มขึ้น จากเดิมที่จัดเก็บจากน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน และน้ำมันดีเซล และน้ำมันที่คล้ายกัน

2.3 มีการกำหนดให้เก็บภาษีจากผู้ค้าปลีกและค้าส่งน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายน้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน และก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ โดยได้ปรับปรุงบทนิยามคำว่า “สถานค้าปลีก” ให้เป็น “สถานการค้า” แทนและบทนิยาม “ผู้ค้าปลีก” แทนของเดิม เพื่อกำหนดในข้อบัญญัติว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดเรียกเก็บภาษีจากสถานการค้าในเขตจังหวัดแทนการจัดเก็บภาษีจากสถานค้าปลีกในเขตจังหวัด

2.4 การจดทะเบียน การยื่นแบบ และการจัดเก็บภาษี ยังคงเดิมตามหลักการในฉบับแรก คือ ยังให้กรมสรรพสามิตเป็นผู้ดำเนินการแทน

2.5 อัตราภาษีที่เรียกเก็บจากน้ำมันฯ ยังคงเดิม คือ ลิตรละ 4.54 สตางค์ โดยได้กำหนดอัตราภาษีที่เรียกเก็บจากก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์เพิ่มขึ้นไว้ในอัตรา กิโลกรัมละ 4.54 สตางค์

3. ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ฉบับที่ 3 เริ่มใช้บังคับ 1 ตุลาคม 2548 มีหลักการสำคัญ คือ

3.1 ยกเลิก ข้อ 6.4 ข้อ 6.5 วรรคหนึ่ง และข้อ 6.9 แห่งข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ฉบับที่ 2 เพื่อจัดเก็บภาษีเอง

3.2 กำหนดให้ยื่นแบบรายการภาษี พร้อมกับชำระภาษีต่อเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ณ สำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ภายในวันที่ 20 ของเดือนถัดจากเดือนที่ความรับผิดในอันจะต้องเสียภาษีเกิด แทนของเดิม

3.3 กำหนดให้ผู้ค้าปลีกจดทะเบียนสถานการค้า ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ภายใน 30 วัน นับแต่วันเปิดดำเนินสถานการค้า ตามแบบที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด ณ สำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ แทนของเดิม

3.4 ยกเลิก ข้อ 7 แห่งข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2548 เพื่อจัดเก็บภาษีเอง

3.5 ยกเลิก ข้อ 11 แห่งข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2548 เพื่อยกเลิกการหักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพสามิต ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในมาตรา 71 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 โดยให้ส่งมอบภาษีที่เหลือทั้งจำนวนแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.6 ยกเลิก ข้อ 13 แห่งข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2548 และกำหนดว่าให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เป็นผู้รักษาการตามข้อบัญญัติ และมีอำนาจออกประกาศ ระเบียบ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติ

4. ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ฉบับที่ 4 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2550 เป็นต้นไป มีสาระสำคัญ คือ กำหนดอัตราภาษีที่ใช้จัดเก็บสำหรับน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ลิตรละ 5.01 สตางค์ และก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ กิโลกรัมละ 5.01 สตางค์ (เปลี่ยนแปลงจากเดิม อัตราลิตรละ 4.54 สตางค์)

4.1 การวิเคราะห์ด้านกฎหมาย

1. ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 64 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกข้อบัญญัติเพื่อจัดเก็บภาษีน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ในอัตราลิตรละ 5 สตางค์ และ ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ ในอัตรา กิโลกรัมละไม่เกิน 5 สตางค์ แต่ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉบับแรกที่ใช้บังคับกำหนดอัตราภาษีที่เก็บจากน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกันในอัตราลิตรละ 4.54 สตางค์ เพราะได้นำภาระภาษีมูลค่าเพิ่มอัตราร้อยละ 7 มาเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราภาษีด้วย กล่าวคือ เมื่อรวมภาระภาษี อบจ. และภาษีมูลค่าเพิ่มแล้วจะไม่เกิน 5 สตางค์ต่อลิตร ส่วนก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ยังไม่กำหนดให้มีการจัดเก็บ จนถึงปี พ.ศ. 2550 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 4 ซึ่งกำหนดให้จัดเก็บภาษีน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ในอัตราลิตร 5.01 สตางค์ และก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ ในอัตรา กิโลกรัมละ 5.01 สตางค์

2. ข้อบัญญัติที่ใช้บังคับมีหลายประการที่ยังไม่สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เช่น น้ำมันที่รับมอบเข้าเก็บในคลังน้ำมันในเขตจังหวัดแพร่ เป็นต้น

3. ข้อบัญญัติที่ใช้บังคับไม่มีบทบัญญัติแก้ไขปัญหาการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อนกรณีที่ซื้อน้ำมันที่ผ่านการเสียภาษีจากจังหวัดอื่นมาแล้ว และนำมาจำหน่ายต่อในจังหวัดแพร่

4. การกำหนดจุดความรับผิดของภาษี กำหนดไว้เฉพาะให้เกิดขึ้นเวลาที่รับมอบน้ำมันเข้าในสถานค้าปลีก ทั้งที่มีการจำหน่ายทั้งส่งหรือปลีก ซึ่งไม่สอดคล้องกับบทนิยาม “สถานค้าปลีก” ในข้อบัญญัติ

หลักการที่กำหนดในข้อบัญญัติทั้งหมดมีประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1. บทนิยามที่กำหนดให้ “สถานค้าปลีก” เป็นสถานที่เสียภาษี เพราะตามหลักกฎหมายในมาตรา 64 ของพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย ฉบับที่ 3 ได้กำหนดให้เรียกเก็บภาษีจากการค้าในเขตจังหวัด

2. บทนิยามที่กำหนดให้ “ผู้ค้าปลีก” เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษี เนื่องจากการจัดเก็บภาษีต้องเก็บจากสถานการค้าในเขตจังหวัด ดังนั้นจึงต้องปรับปรุงนิยามผู้มีหน้าที่เสียภาษีใหม่ให้สอดคล้องกันไปด้วย

3. บทบัญญัติเกี่ยวกับจุดความรับผิดในอันจะต้องเสียภาษี เพื่อให้เกิดความรับผิดในอันจะต้องเสียภาษีเฉพาะน้ำมันที่นำมาจำหน่ายปลีกในเขตจังหวัดแพร่เท่านั้น ไม่รวมถึงน้ำมันที่จำหน่ายไปยังจังหวัดอื่น หรือจำหน่ายส่งภายในจังหวัด ทั้งนี้ เพื่อไม่เกิดการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อนทั้งภายในจังหวัดแพร่ และจังหวัดอื่น

4. บทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจในการเรียกเก็บภาษี เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้นว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่เป็นผู้เรียกเก็บภาษีเอง

5. บทบัญญัติเกี่ยวกับการจดทะเบียนสถานการค้า เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้นเกี่ยวกับระยะเวลาในการยื่นขอจดทะเบียนสถานการค้า

6. บทบัญญัติเกี่ยวกับการยื่นแบบรายการภาษีพร้อมกับชำระภาษี เพื่อกำหนดให้มีแบบรายการภาษีที่ถูกต้อง มีกฎหมายรองรับอย่างสมบูรณ์

7. บทบัญญัติเกี่ยวกับการใช้อำนาจในการประเมินภาษี เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม เพื่อให้มีความสมบูรณ์ในด้านกฎหมายยิ่งขึ้น และให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีการออกระเบียบเพื่อกำหนดวิธีการพิจารณาลดหรืองดเบี้ยปรับ หรือเงินเพิ่ม

8. บทบัญญัติกำหนดโทษทางอาญากรณีไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติ เพื่อให้มีความสมบูรณ์ในด้านกฎหมายยิ่งขึ้น

9. บทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับชำระภาษีค้ำ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในด้านกฎหมายยิ่งขึ้น

4.2 ข้อเสนอแนะ

ควรปรับปรุงแก้ไขข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน และก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ ดังนี้

1. ยกเลิกข้อบัญญัติเดิมทั้ง 4 ฉบับ ได้แก่

(1) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด... เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.

(2) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด... เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(3) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด... เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(4) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด... เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

2. กำหนดบทนิยามใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่แก้ไข คือ

“ภาษี” หมายความว่า ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เรียกเก็บตามข้อบัญญัติ

“สินค้า” หมายความว่า น้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ บุหรี่ซิการ์และบุหรี่การ

“สถานการณ์การค้า” หมายความว่า

(1) สถานการณ์ค้าน้ำมัน ซึ่งจำหน่ายปลีกน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์

(2)

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และรองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า เจ้าของ ผู้จัดการ หรือบุคคลอื่นซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถานการค้า

“องค์การบริหารส่วนจังหวัด” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด...

“ภาษีอากรค้างชำระ” หมายความว่า ภาษีตามข้อบัญญัติที่มีได้ยื่นแบบรายการภาษีพร้อมกับชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนดตาม และภาษีที่ชำระไว้ไม่ถูกต้องหรือมีข้อผิดพลาดทำให้จำนวนภาษีที่ต้องเสียขาดไป

3. ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด และให้สถานการค้าในเขตจังหวัดเสียภาษีตามที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเรียกเก็บ

4. การเรียกเก็บภาษี และการเสียภาษีให้เป็นไป ดังต่อไปนี้

4.1 อัตราภาษีที่เรียกเก็บให้เป็น ดังนี้

(1) น้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน อัตราลิตรละ 5.01 สตางค์ หรือภาษีปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ อัตราภาษีลิตรละ 5.01 สตางค์

(2)

4.2 ความรับผิดในอันจะต้องเสียภาษีของสถานการค้า ให้เกิดขึ้นในเวลาที่ได้รับมอบสินค้าเข้าไปในสถานการค้า เพื่อจำหน่ายปลีกในเขตจังหวัด

4.3 ให้ผู้ประกอบการเสียภาษีในเวลาที่ความรับผิดในอันจะต้องเสียภาษีเกิดขึ้น

4.4 ให้ผู้ประกอบการยื่นแบบรายการภาษีตามแบบที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด พร้อมกับชำระภาษีต่อเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งท้องที่ที่สถานการค้าตั้งอยู่ หรือสถานที่อื่นตามที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด ภายในวันที่ 20 เดือนถัดจากเดือนที่ความรับผิดในอันจะต้องเสียภาษีเกิดขึ้น

เศษของหนึ่งบาทของภาษีที่ต้องชำระตามวรรคหนึ่งให้ปัดทิ้ง

4.5 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนสถานการค้าต่อเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ภายในสามสิบวันนับแต่วันเริ่มประกอบการ หรือภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ข้อบัญญัตินี้ใช้บังคับ แล้วแต่กรณีใดจะเกิดก่อน ตามแบบที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งท้องที่ที่สถานการค้าตั้งอยู่

4.6 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) ประเมินเรียกเก็บภาษี เบี้ยปรับ และเงินเพิ่มจากผู้ประกอบการ กรณีที่ประกอบการไม่ยื่นแบบรายการภาษีพร้อมกับชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือชำระภาษีไว้ไม่ถูกต้องหรือมีข้อผิดพลาดทำให้จำนวนภาษีที่ต้องเสียคลาดเคลื่อนไป

(2) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกผู้ประกอบการหรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งบัญชี เอกสาร หลักฐาน หรือสิ่งอื่นที่จำเป็น เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องให้เวลาบุคคลนั้นไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่รับคำสั่งนั้น

4.7 ให้ผู้ประกอบการเสียเบี้ยปรับในกรณีและตามอัตรา ดังต่อไปนี้

(1) กรณีไม่ยื่นแบบรายการภาษีพร้อมกับชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนดให้เสียเบี้ยปรับอีกสองเท่าของค่าภาษีที่จะต้องเสีย

(2) กรณียื่นแบบรายการภาษีพร้อมกับชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ไม่ถูกต้อง หรือมีข้อผิดพลาดทำให้จำนวนภาษีที่ต้องเสียขาดไป ให้เสียเบี้ยปรับอีกหนึ่งเท่าของค่าภาษีที่เสียขาดไปนั้น

4.8 กรณีผู้ประกอบการไม่ยื่นแบบรายการภาษีพร้อมกับชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือชำระภาษีขาดจากจำนวนภาษีที่ต้องเสีย ให้เสียเงินเพิ่มอีก ร้อยละ 1.5 ต่อเดือน หรือเศษของเดือนของเงินภาษีที่ต้องชำระโดยไม่รวมเบี้ยปรับ และการคำนวณเงินเพิ่มดังกล่าวมิให้คิดทบต้น โดยเงินเพิ่มตามกรณีนี้มีให้เกินกว่าจำนวนภาษีที่ต้องชำระโดยไม่รวมเบี้ยปรับ

4.9 เบี้ยปรับและเงินเพิ่มให้ถือเป็นภาษี โดยเบี้ยปรับ หรือเงินเพิ่มให้งดหรือลดลงได้ตามระเบียบที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด

5. การบังคับเรียกเก็บภาษีอากรค้างชำระ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามมาตรา 170 แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540

6. ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อ ... ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

7. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีผู้ใดไม่ยื่นแบบรายการภาษี ตามข้อ ... ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

8. ผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จ นำพยานหลักฐานเท็จมาแสดง หรือยื่นบัญชีหรือเอกสารอันเป็นเท็จ เพื่อจะไม่เสียภาษี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

9. ให้ความผิดตามข้อบัญญัตินี้เป็นความผิดที่เปรียบเทียบได้ และให้นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่งตั้งเป็นผู้มีอำนาจเปรียบเทียบ

เมื่อผู้กระทำผิดได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เงินค่าปรับตามวรรคสอง ให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

10. การใดซึ่งได้ดำเนินการโดยชอบตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดก่อนวันที่ข้อบัญญัตินี้ใช้บังคับ และไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัตินี้ ให้เป็นอันใช้บังคับได้ต่อไป

ให้ถือว่าใบทะเบียนสถานค้าปลีกที่ได้ออกไว้ตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดก่อนวันที่ข้อบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นใบทะเบียนสถานการค้าตามข้อบัญญัตินี้ด้วย

11. ให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด.... เป็นผู้รักษาการตามข้อบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกประกาศและระเบียบเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้

ประกาศและระเบียบตามวรรคหนึ่ง เมื่อประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ สำนักงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้ว ให้มีผลใช้บังคับได้

5. การนำตัวแบบเบื้องต้นไปทดลองปฏิบัติจัดเก็บภาษีน้ำมัน

คณะนักวิจัยและพัฒนา ได้ทำการสำรวจข้อมูลการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และสำรวจสภาพปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการจัดเก็บภาษีน้ำมันดังกล่าว เพื่อนำมาจัดทำตัวแบบเบื้องต้น โดยคณะนักวิจัยและพัฒนาได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จัดทำตัวแบบเบื้องต้นสำเร็จในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2551 และได้จัดทำโครงการนำตัวแบบดังกล่าวไปทดลองปฏิบัติในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี กรณีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ นั้น ได้นำตัวแบบเบื้องต้นไปทดลองปฏิบัติเพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีน้ำมันตามแบบเดิมกับตัวแบบที่จัดทำขึ้น และกรณีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ได้นำตัวแบบไปทดลองปฏิบัติเพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีได้ทดลองจัดเก็บภาษีน้ำมันด้วยตนเอง ทั้งนี้ ระยะเวลาในการดำเนินโครงการนำตัวแบบการเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากน้ำมันไปทดลองปฏิบัติ ใช้เวลาทั้งสิ้น 3 เดือน โดยคณะวิจัยและพัฒนาได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลของโครงการฯ แล้ว ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. วิธีการทดลอง

คณะนักวิจัยและพัฒนา ได้ทำการทดลองการจัดเก็บภาษีน้ำมันจากตัวแบบเบื้องต้น โดยสรุปวิธีการทดลอง ได้ดังนี้

1.1 จัดทำโครงการนำตัวแบบการเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากน้ำมันไปทดลองปฏิบัติร่วมกันระหว่างนักวิจัย ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และชลบุรี

1.2 จัดส่งแบบสอบถาม เรื่อง การติดตามและประเมินผลการเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีน้ำมันได้แสดงความคิดเห็นหลังจากนำตัวแบบไปทดลองใช้

1.3 จัดสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและผู้ประกอบการเพื่อประเมินผลการเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และชลบุรีในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน

1.4 จัดประชุมเพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และชลบุรี

2. ขอบเขตการทดลองนำตัวแบบเบื้องต้นไปทดลองปฏิบัติที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ช่วงระยะเวลา 3 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2551 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2551

3. ผลการทดลองปฏิบัติการจัดเก็บภาษีน้ำมันจากตัวแบบเบื้องต้น

3.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการทดลองปฏิบัติจัดเก็บภาษีตามตัวแบบเบื้องต้น จำนวน 5 คน คือ นายปรีชา สุขรอด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ นางลักษณาวรรณ แหลมเลิศ ผู้อำนวยการกองคลัง นางวาสนา ธรรมจักร หัวหน้าฝ่ายเร่งรัดและจัดเก็บรายได้ นางจันทร์เพ็ญ มุ่งหมาย เจ้าหน้าที่ฝ่ายเร่งรัดและจัดเก็บรายได้ และนางสาวสุพัตรา มุ่งนากลาง เจ้าหน้าที่ฝ่ายเร่งรัดและจัดเก็บรายได้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ได้ตอบแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยจัดทำขึ้น และให้สัมภาษณ์แก่คณะผู้วิจัย ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ความคิดเห็นรายบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามต่อตัวแบบการเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากน้ำมัน

1. นายปรีชา สุขรอด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ มีความคิดเห็น ดังนี้

- ความคิดเห็นต่อร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. เห็นว่าบทบัญญัติตามร่างข้อบัญญัติฯ มีความเหมาะสมที่สุดเว้นแต่เรื่องอัตราภาษี เพราะการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่กำหนดอัตราภาษีที่ 5.01 สตางค์ต่อลิตรหรือต่อกิโลกรัม เป็นเรื่องขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่ละแห่งจะกำหนด ซึ่งอัตราที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่กำหนดนั้น เห็นว่าไม่เหมาะสม เพราะเป็นการกำหนดเพื่อต้องการได้คะแนนความพยายามในการจัดเก็บรายได้ ไม่ได้สะท้อนถึงสภาพราคาและความเดือดร้อนของประชาชนที่แท้จริง

- ความคิดเห็นต่อตัวแบบบัญชีและงบเดือนในการควบคุมการจัดเก็บภาษีน้ำมันเห็นว่าตัวแบบดังกล่าว มีความครบถ้วน เหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อการตรวจสอบการชำระภาษีมากที่สุด แต่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเรื่องแบบบัญชีและแบบงบเดือน ว่าควรแยกงบเดือนออกเป็นสินค้าแต่ละประเภท โดยแยกเป็นภาษีน้ำมัน ภาษียาสูบ และค่าธรรมเนียมผู้พักโรงแรม

- ความคิดเห็นตัวแบบในการติดตาม ตรวจสอบการเสียภาษีน้ำมัน การงดหรือลดเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม การพิจารณาอุทธรณ์ และการเปรียบเทียบคดี เห็นว่าคุณลักษณะของตัวแบบมีความเหมาะสม สามารถเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างมากที่สุด

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามตัวแบบการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด เห็นว่าสามารถปฏิบัติตามตัวแบบได้อย่างมากที่สุด แต่ตัวแบบบางประเภท เช่น การเตือนเรียกผู้ประกอบการ หรือสถานการค้ามาชี้แจง หรือภาษีค้าง องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ไม่ได้ดำเนินการเพราะไม่มีการค้างชำระ

- การใช้ถ้อยคำว่า “ชำระภาษี” และ “เสียภาษี” ในข้อบัญญัติฯ อาจมีการถกเถียงได้ว่าความหมายต่างกันอย่างไร เนื่องจากหากมีความหมายเหมือนกัน ก็น่าจะใช้เป็นคำเดียวกัน

- ควรมีการกำหนดตัวแบบการขอหยุดประกอบกิจการชั่วคราว และตัวแบบการขอเลิกประกอบกิจการไว้ด้วย

2. นางลักษณาวรรณ แหลมเลิศ ผู้อำนวยการกองคลัง มีความคิดเห็น ดังนี้

- ความคิดเห็นต่อร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. เห็นว่าบทบัญญัติตามร่างข้อบัญญัติฯ มีความเหมาะสมที่สุด เว้นแต่เรื่องอัตราภาษี ควรจะกำหนดให้ตัวเลขกลมๆ มากกว่า เพราะจะทำให้การคำนวณภาษีง่ายขึ้น เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

- ความคิดเห็นต่อตัวแบบบัญชีและงบเดือนในการควบคุมการจัดเก็บภาษีน้ำมัน เห็นว่าตัวแบบบัญชีและงบเดือนมีความครบถ้วนและเหมาะสมมากที่สุด

- ความคิดเห็นตัวแบบในการติดตาม ตรวจสอบการเสียภาษีน้ำมัน การงดหรือลดเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม การพิจารณาอุทธรณ์ และการเปรียบเทียบคดี เห็นว่าคุณลักษณะของตัวแบบมีความเหมาะสม สามารถเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างมากที่สุด

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามตัวแบบการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด เห็นว่าสามารถปฏิบัติตามตัวแบบได้อย่างมากที่สุด

3. นางสาวสนา ธรรมจักร หัวหน้าฝ่ายเร่งรัดและจัดเก็บรายได้ มีความคิดเห็น ดังนี้

- ความคิดเห็นต่อร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. เห็นว่าบทบัญญัติตามร่างข้อบัญญัติฯ มีความเหมาะสมที่สุด เว้นแต่เรื่องการเปรียบเทียบปรับมีความเหมาะสมมาก

- ความคิดเห็นต่อตัวแบบบัญชีและงบเดือนในการควบคุมการจัดเก็บภาษีน้ำมัน เห็นว่าแบบ อบจ.01-4 มีความครบถ้วนและเหมาะสมมากที่สุด ส่วนตัวแบบบัญชีและงบเดือนอื่นๆ มีความครบถ้วนและเหมาะสมมาก

- ความคิดเห็นตัวแบบในการติดตาม ตรวจสอบการเสียภาษีน้ำมัน การงดหรือลดเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม การพิจารณาอุทธรณ์ และการเปรียบเทียบคดี เห็นว่าคุณลักษณะของตัวแบบมีความเหมาะสม สามารถเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างมากที่สุด

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามตัวแบบการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด เห็นว่าสามารถปฏิบัติตามตัวแบบได้อย่างมากที่สุด

4. นางจันทร์เพ็ญ มุ่งหมาย เจ้าหน้าที่ฝ่ายเร่งรัดและจัดเก็บรายได้ มีความเห็น ดังนี้

- ความคิดเห็นต่อร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. เห็นว่าบทบัญญัติตามร่างข้อบัญญัติฯ มีความเหมาะสมที่สุด

- ความคิดเห็นต่อตัวแบบบัญชีและงบเดือนในการควบคุมการจัดเก็บภาษีน้ำมัน เห็นว่าแบบ อบจ.01-1 แบบ อบจ.01-2 แบบ อบจ.01-3 และแบบ อบจ.01-4 มีความครบถ้วนและเหมาะสมมากที่สุด ส่วนตัวแบบบัญชีและงบเดือนอื่นๆ มีความครบถ้วนและเหมาะสมมาก

- ความคิดเห็นตัวแบบในการติดตาม ตรวจสอบการเสียภาษีน้ำมัน การงดหรือลดเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม การพิจารณาอุทธรณ์ และการเปรียบเทียบคดี เห็นว่าคุณลักษณะของตัวแบบมีความเหมาะสม สามารถเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างมากที่สุด

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามตัวแบบการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด เห็นว่าสามารถปฏิบัติตามตัวแบบได้อย่างมากที่สุด

5. นางสาวสุพัตรา มุ่งนากลาง เจ้าหน้าที่ฝ่ายเร่งรัดและจัดเก็บรายได้ มีความเห็น ดังนี้

- ความคิดเห็นต่อร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. เห็นว่าบทบัญญัติตามร่างข้อบัญญัติฯ ในเรื่องความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียภาษี และการยื่นแบบรายการภาษี มีความเหมาะสมที่สุด ส่วนบทบัญญัติในเรื่องอื่นๆ มีความเหมาะสมมาก

- ความคิดเห็นต่อตัวแบบบัญชีและงบเดือนในการควบคุมการจัดเก็บภาษีน้ำมัน เห็นว่าแบบ อบจ.01-1 แบบ อบจ.01-2 แบบ อบจ.01-3 แบบ อบจ.01-4 และรายการคุมทะเบียน (น้ำมัน) มีความครบถ้วนและเหมาะสมมากที่สุด ส่วนตัวแบบบัญชีและงบเดือนอื่นๆ มีความครบถ้วนและเหมาะสมมาก

- ความคิดเห็นตัวแบบในการติดตาม ตรวจสอบการเสียภาษีน้ำมัน การงดหรือลดเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม การพิจารณาอุทธรณ์ และการเปรียบเทียบคดี เห็นว่าข้อปฏิบัติในการทำรายงานหรือบันทึกการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 และขั้นตอนการดำเนินการเร่งรัดภาษีค้าง มีความเหมาะสมมากที่สุด และคุณลักษณะของตัวแบบอื่นมีความเหมาะสม สามารถเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างมาก

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามตัวแบบการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด เห็นว่าสามารถปฏิบัติตามตัวแบบได้อย่างมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยร้อยละในการตอบแบบสอบถามแต่ละเรื่อง คือ

(1) ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ระดับความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1 ระดับความเหมาะสม ร้อยละ 98.18 คนที่ 2 ระดับความเหมาะสมร้อยละ 93.36 คนที่ 3 ระดับความเหมาะสม ร้อยละ 98.18 คนที่ 4 ระดับความเหมาะสมร้อยละ 100 และคนที่ 5 ระดับความเหมาะสมร้อยละ 83.63 ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 95.27

(2) ตัวแบบบัญชีและงบเดือนในการควบคุมการจัดเก็บภาษีน้ำมัน ระดับความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 ระดับความเหมาะสมร้อยละ 97.14 คนที่ 2 ระดับความเหมาะสม ร้อยละ 100 คนที่ 3 ระดับความเหมาะสมร้อยละ 82.85 คนที่ 4 ระดับความเหมาะสมร้อยละ 91.42 และคนที่ 5 ระดับความเหมาะสมร้อยละ 94.28 ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 93.13

(3) ตัวแบบในการติดตาม ตรวจสอบการเสียภาษีน้ำมัน การงดหรือลดเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม การพิจารณาอุทธรณ์ และการเปรียบเทียบคดี ระดับความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 ระดับความเหมาะสมร้อยละ 97.14 คนที่ 2 ระดับความเหมาะสมร้อยละ 100 คนที่ 3 ระดับความเหมาะสมร้อยละ 82.85 คนที่ 4 ระดับความเหมาะสมร้อยละ 91.42 และคนที่ 5 ระดับความเหมาะสมร้อยละ 94.28 ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 93.13

(4) การปฏิบัติตามตัวแบบการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด ระดับความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 ระดับความเหมาะสมร้อยละ 100 คนที่ 2 ระดับความเหมาะสมร้อยละ 100 คนที่ 3 ระดับความเหมาะสมร้อยละ 100 คนที่ 4 ระดับความเหมาะสมร้อยละ 100 และคนที่ 5 ระดับความเหมาะสมร้อยละ 92.00 ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 98.40

3.2 องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการทดลองปฏิบัติจัดเก็บภาษีตามตัวแบบเบื้องต้น จำนวน 2 คน คือ นายพินิจ ราชวัฒน์ รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งได้นำตัวแบบทดลองปฏิบัติตั้งแต่ช่วงระยะเวลาวิชาการแทนปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี และนางภคณาพร ธเนศานนท์ นักบริหารงานคลัง 7 องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ได้ตอบแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยจัดทำขึ้น และให้สัมภาษณ์แก่คณะผู้วิจัย ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

ความคิดเห็นรายบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามต่อตัวแบบการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากน้ำมัน

1. นายพินิจ ราชวัฒน์ รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มีความเห็น ดังนี้

- ความคิดเห็นต่อร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. เห็นว่าร่างข้อบัญญัติฯ ในเรื่องความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียภาษี การยื่นแบบรายการภาษี เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม และการบังคับเรียกเก็บภาษีอากรค้างชำระ มีความเหมาะสมที่สุด ส่วนร่างข้อบัญญัติฯ ในเรื่องบทนิยาม อัตราภาษี การจดทะเบียนสถานการค้า และอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีความเหมาะสมมาก

- ความคิดเห็นต่อตัวแบบบัญชีและงบเดือนในการควบคุมการจัดเก็บภาษี เห็นว่าแบบอบจ. 01-1 มีความครบถ้วนและเหมาะสมมาก ส่วนตัวแบบบัญชีอื่นและงบเดือนมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยได้เสนอให้ระบุนั้นน้ำมันไว้ในแบบด้วย เพื่อประโยชน์ในการทำเครื่องหมาย

- ความคิดเห็นตัวแบบในการติดตาม ตรวจสอบการเสียภาษีน้ำมัน การงดหรือลดเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม การพิจารณาอุทธรณ์ และการเปรียบเทียบคดี เห็นว่าแบบพิมพ์การตรวจปฏิบัติการสำหรับการจัดเก็บภาษีน้ำมัน คู่มือการตรวจสอบภาษี แบบพิมพ์การตรวจปฏิบัติการสำหรับการจัดเก็บภาษีน้ำมันและข้อปฏิบัติในการทำรายงานหรือบันทึกการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มีความเหมาะสมมากที่สุด ส่วนคู่มือการตรวจปฏิบัติการสถานประกอบการ แบบพิมพ์การประเมินภาษี รายงานการพิจารณา

งดหรือลดเบี้ยปรับ เงินเพิ่มภาษีน้ำมัน ขั้นตอนการดำเนินการเปรียบเทียบคดี และขั้นตอนการดำเนินการเร่งรัดภาษีค้างมีความเหมาะสมมาก

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามตัวแบบการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด เห็นว่าภายหลังนำตัวแบบไปบังคับใช้แล้ว กรณีพบปัญหาในการปฏิบัติ สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองก่อนในระดับมาก และหน่วยงานมีระบบควบคุมภายในและมีมาตรฐานด้านการปฏิบัติงานที่ดีขึ้นมากส่วนความเชื่อมั่นในตัวแบบเบื้องต้นและตัวแบบเบื้องต้นสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการจัดเก็บรายได้ในระดับมากที่สุด

2. นางภักดาพร ธเนศานนท์ นักบริหารงานคลัง 7 มีความเห็น ดังนี้

- ความคิดเห็นต่อร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. เห็นว่าร่างข้อบัญญัติฯ ในเรื่องเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม การบังคับเรียกเก็บภาษีอากรค้างชำระ การกำหนดความผิดและโทษ และการเปรียบเทียบปรับ มีความเหมาะสมที่สุด ส่วนร่างข้อบัญญัติฯ ในเรื่องบทนิยาม อัตราภาษี การยื่นแบบรายการภาษี และการจดทะเบียนสถานการค้า มีความเหมาะสมมาก และร่างข้อบัญญัติฯ ในเรื่องความรับผิดในอันจะต้องเสียภาษี และอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีความเหมาะสมปานกลาง โดยได้เสนอให้เพิ่มเติมบทนิยาม “การค้าปลีกในเขตจังหวัด” และเพิ่มเติมอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่

- ความคิดเห็นต่อตัวแบบบัญชีและงบเดือนในการควบคุมการจัดเก็บภาษี เห็นว่าแบบ อบจ.01-6 เป็นประโยชน์ต่อการตรวจสอบการชำระภาษีมากที่สุด ส่วนแบบ อบจ.01-1 แบบอบจ.01-2 แบบ อบจ.01-3 แบบ อบจ.01-4 และงบเดือนสรุปรายได้ อบจ. มีความครบถ้วนและเหมาะสมมาก และรายการคุมทะเบียน (น้ำมัน) ทำให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ประกอบการในการชำระภาษีปานกลาง โดยได้เสนอให้ทบทวนรายการคุมทะเบียน (น้ำมัน) ให้มีสาระสำคัญเพิ่มเติม เช่น จำนวนหัวจ่าย ขนาดของถังเก็บน้ำมัน เป็นต้น

- ความคิดเห็นตัวแบบในการติดตาม ตรวจสอบการเสียภาษีน้ำมัน การงดหรือลดเบี้ยปรับเงินเพิ่ม การพิจารณาอุทธรณ์ และการเปรียบเทียบคดี เห็นว่าข้อปฏิบัติในการทำรายงานหรือบันทึกการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มีความเหมาะสมมากที่สุด ส่วนแบบพิมพ์การตรวจปฏิบัติการสำหรับการจัดเก็บภาษีน้ำมันมีความเหมาะสมปานกลาง และคุณลักษณะของตัวแบบอื่นมีความเหมาะสมสามารถเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างมาก

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามตัวแบบการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด เห็นว่าหน่วยงานมีระบบควบคุมภายในและมีมาตรฐานด้านการปฏิบัติงานที่ดีขึ้นมากที่สุด ส่วนความเชื่อมั่นในตัวแบบเบื้องต้นและตัวแบบเบื้องต้นสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการจัดเก็บรายได้ในระดับมาก และภายหลังจากนำตัวแบบไปบังคับใช้แล้ว กรณีพบปัญหาในการปฏิบัติสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองก่อนในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยร้อยละในการตอบแบบสอบถามแต่ละประเด็น คือ

(1) ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ระดับความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 ระดับความเหมาะสม ร้อยละ 74.54 และคนที่ 2 ระดับความเหมาะสมร้อยละ 85.45 ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 79.99

(2) ตัวแบบบัญชีและงบเดือนในการควบคุมการจัดเก็บภาษีน้ำมัน ระดับความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 ระดับความเหมาะสมร้อยละ 97.14 และคนที่ 2 ระดับความเหมาะสมร้อยละ 80 ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 88.57

(3) ตัวแบบในการติดตาม ตรวจสอบการเสียภาษีน้ำมัน การงดหรือลดเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม การพิจารณาอุทธรณ์ และการเปรียบเทียบคดี ระดับความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 ระดับความเหมาะสมร้อยละ 88.88 และคนที่ 2 ระดับความเหมาะสมร้อยละ 80 ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 84.44

(4) การปฏิบัติตามตัวแบบการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด ระดับความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 ระดับความเหมาะสมร้อยละ 88 และคนที่ 2 ระดับความเหมาะสมร้อยละ 84 ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 86

6. เปรียบเทียบผลการนำตัวแบบเบื้องต้นไปทดลองปฏิบัติที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

ในการนำตัวแบบเบื้องต้นไปทดลองปฏิบัติที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี สามารถสรุปความเหมือนและความแตกต่างได้ ดังนี้

ตารางที่ 3 : แสดงผลการเปรียบเทียบการทดลองปฏิบัติจัดเก็บภาษีท้องถิ่นการบริหาร
ส่วนจังหวัดแพร่และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี (ระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2551 – วันที่ 30
มิถุนายน 2551)

เรื่อง	องค์การบริหารส่วนจังหวัด แพร่	องค์การบริหารส่วนจังหวัด ชลบุรี
1. ผู้บริหาร	มีนายกอบจ.	รองปลัดองค์การบริหารส่วน จังหวัด รักษาการแทนปลัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด และ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ชลบุรี เพราะนายกองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด เดิมหมดวาระ
2. นโยบาย	นายกองค์การบริหารส่วน จังหวัดคนใหม่มีนโยบายให้ จัดเก็บภาษีน้ำมันเอง เช่นเดียวกับนายกองค์การ บริหารส่วนจังหวัดคนก่อน	รองปลัดองค์การบริหารส่วน จังหวัด ที่รักษาการให้ความร่วมมือ กับคณะผู้วิจัยในการเตรียมความ พร้อมเพื่อจัดเก็บภาษีเอง แต่ต้อง รอนโยบายจากนายกองค์การ บริหารส่วนจังหวัดคนใหม่ที่กำลัง จะเลือกตั้ง
3. ฝ่ายนิติบัญญัติ	ฝ่ายนิติบัญญัติหมดวาระลง มี การเลือกตั้งและเปิดประชุม เมื่อต้นเดือนมิถุนายน 2551	ฝ่ายนิติบัญญัติหมดวาระลง มีการ เลือกตั้งและเปิดประชุมเมื่อเดือน พฤษภาคม 2551
4. ฝ่ายข้าราชการประจำ	มีความเต็มใจที่จะนำตัวแบบ ต่างๆ ไปทดลองปฏิบัติและ พยายามผลักดันตัวแบบร่าง ข้อบัญญัติฯ ให้มีผลใช้บังคับ	รองปลัดฯ ที่รักษาการมีความเห็น ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัด น่าจะจัดเก็บภาษีเองจึงสนับสนุน ให้มีการนำไปทดลองปฏิบัติ

เรื่อง	องค์การบริหารส่วนจังหวัด แพร่	องค์การบริหารส่วนจังหวัด ชลบุรี
5. ตัวแบบที่มีการนำไปใช้	ตัวแบบที่เกี่ยวข้องกับการ จัดเก็บภาษี การตรวจ ปฏิบัติการ การตรวจสอบภาษี (ส่วนการประเมินและการ พิจารณางด ลด เบี้ยปรับเงิน เพิ่มนั้นไม่มีโอกาสใช้)	ตัวแบบที่เกี่ยวข้องกับการตรวจ ปฏิบัติการ การตรวจสอบภาษี และการประเมินภาษี การติดตาม ภาษีค้าง
6. การเตรียมการก่อน ทดลองปฏิบัติ	มีการลงพื้นที่พูดคุยทำความเข้าใจกับผู้เสียภาษีก่อน	นำตัวแบบไปใช้ทันที โดยมี เจ้าหน้าที่สรรพสามิตเป็นผู้ ช่วยเหลือให้คำแนะนำ
7. การเรียนรู้ของ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ	เจ้าหน้าที่ผู้ที่ต้องปฏิบัติงาน จริงได้ร่วมคิดและเรียนรู้การ ปฏิบัติอย่างดี	เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติไม่ได้ร่วมเรียนรู้ การปฏิบัติอย่างเพียงพอ
8. ความพึงพอใจต่อตัว แบบของเจ้าหน้าที่	มีความพึงพอใจร่าง ข้อบัญญัติฯ เฉลี่ยร้อยละ 95.27 ตัวแบบบัญชีและงบ เดือน เฉลี่ยร้อยละ 93.13 ตัว แบบในการติดตามตรวจสอบ การเสียภาษี เฉลี่ยร้อยละ 93.13 และการปฏิบัติตามตัว แบบ เฉลี่ยร้อยละ 98.40	มีความพึงพอใจข้อบัญญัติฯ เฉลี่ย ร้อยละ 79.99 ตัวแบบบัญชีและงบ เดือน เฉลี่ยร้อยละ 88.57 ตัวแบบ การติดตามตรวจสอบภาษี เฉลี่ย ร้อยละ 84.44 และการปฏิบัติตาม ตัวแบบ เฉลี่ยร้อยละ 86.00

ดังนั้น ในการนำตัวแบบเบื้องต้นไปทดลองปฏิบัตินั้น ทั้งสององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีข้อจำกัดที่เหมือนกันคือ ยังไม่สามารถนำเสนอข้อบัญญัติต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อให้มีผลใช้บังคับในทันทีได้เพราะฝ่ายนิติบัญญัติเดิมหมดวาระลงและฝ่ายนิติบัญญัติใหม่เพิ่งจะเริ่มประชุม จึงได้นำตัวแบบเกี่ยวกับการบริหารและควบคุมการจัดเก็บภาษีทดลองปฏิบัติไปพลางก่อน โดยยังไม่มีกฎหมาย ประกาศ ระเบียบใดๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดรองรับอย่างถูกต้อง แต่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่สามารถนำตัวแบบไปทดลองปฏิบัติได้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์มากกว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เพราะองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ มีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งมีนโยบายชัดเจนให้เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเรียนรู้ และพัฒนาการปฏิบัติจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับน้ำมันต่อไป ในขณะที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี อยู่ระหว่างรอการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดคนใหม่

7. การปรับปรุงแก้ไขตัวแบบเบื้องต้น

คณะนักวิจัยและพัฒนาได้นำผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในการนำตัวแบบเบื้องต้นไปทดลองปฏิบัติที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีดังกล่าวข้างต้นมาทำการปรับปรุงแก้ไขตัวแบบเบื้องต้นให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังนี้

1. จากข้อเสนอเกี่ยวกับแบบบัญชีและแบบงบเดือน ว่าควรแยกงบเดือนออกเป็นสินค้าแต่ละประเภท โดยแยกเป็นภาษีน้ำมัน ภาษียาสูบ และค่าธรรมเนียมผู้พักโรงแรม คณะนักวิจัยและพัฒนาจึงได้ออกแบบงบเดือนสรุปรายได้ภาษี อบจ. น้ำมัน ประจำเดือน แยกเป็นภาษีน้ำมันแต่ละประเภทให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีการระบุหมายเหตุไว้ในแบบว่า จำนวนผู้ขอหยุดประกอบการชั่วคราวมีกี่ราย และได้ออกแบบบัญชีประจำวัน แสดงการรับ-จ่ายน้ำมัน (อบจ.01-6) ไว้เป็นการเฉพาะเพิ่มขึ้นด้วย สำหรับงบเดือนแสดงการรับ-จ่ายน้ำมัน (อบจ.01- 6) เดิม เปลี่ยนชื่อแบบเป็น อบจ.01-7 แทน

2. จากข้อสังเกตการใช้ถ้อยคำว่า “ชำระภาษี” และ “เสียภาษี” ในข้อบัญญัติฯ อาจมีการถกเถียงได้ว่าความหมายต่างกันอย่างไร เนื่องจากหากมีความหมายเหมือนกัน ก็น่าจะใช้เป็นคำเดียวกัน คณะนักวิจัยและพัฒนาได้ทำความเข้าใจกับผู้ตั้งข้อสังเกตแล้วว่า มีวัตถุประสงค์ในการเขียนต่างกัน คำว่า “ชำระภาษี” จะใช้ควบคู่กับการยื่นแบบรายการภาษี เช่น “ยื่นแบบรายการภาษีพร้อมกับชำระภาษี” ส่วนคำว่า “เสียภาษี” เป็นคำที่กำหนดให้เป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ เช่น “ให้สถานการค้าในจังหวัดเสียภาษี” หรือ “ความรับผิดชอบอันจะต้องเสียภาษี” เป็นต้น แต่

อย่างไรก็ตามข้อสังเกตดังกล่าวคณะนักวิจัยและพัฒนาขอรับไว้แก้ไขในโอกาสต่อไปหากการปฏิบัติมีปัญหา

3. จากข้อเสนอว่าควรมีการกำหนดตัวแบบการขอยุติประกอบกิจการชั่วคราว และตัวแบบการขอเลิกประกอบกิจการไว้ด้วย คณะนักวิจัยและพัฒนาได้ออกแบบคำขอยุติประกอบกิจการชั่วคราวหรือเลิกกิจการ (อบจ.01-5) พร้อมแนวปฏิบัติการขอยุติประกอบกิจการชั่วคราวหรือเลิกกิจการเพิ่มเติมขึ้นตามข้อเสนอแล้ว

4. จากข้อคิดเห็นว่าแบบบัญชีขึ้นและงบเดือนมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยได้เสนอให้ระบุชนิดน้ำมันไว้ในแบบด้วย เพื่อประโยชน์ในการทำเครื่องหมาย คณะนักวิจัยและพัฒนาได้จัดทำแบบให้มีการแยกเป็นภาชนะน้ำมันแต่ละประเภทชัดเจนยิ่งขึ้นตามที่กล่าวใน 1 แล้ว

5. ข้อเสนอให้เพิ่มเติมบทนิยาม “การค้าปลีกในเขตจังหวัด” และเพิ่มเติมอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่นั้น คณะนักวิจัยและพัฒนาได้รับข้อเสนอดังกล่าวไว้เพื่อใช้ในการพัฒนาร่างข้อบัญญัติต่อไปหากการปฏิบัติในอนาคตมีปัญหา สำหรับการเพิ่มเติมอำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นประเด็นข้อกฎหมายที่ต้องพิจารณาให้รอบคอบ เพราะจะกำหนดนอกเหนือจากที่พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 บัญญัติไว้ไม่ได้

6. ข้อเสนอให้บทพรรณายการคุมทะเบียน (น้ำมัน) ให้มีสาระสำคัญเพิ่ม เช่น จำนวนหัวจ่าย ขนาดของถังเก็บน้ำมัน เป็นต้น คณะนักวิจัยและพัฒนาได้เพิ่มช่องรายการจำนวนหัวจ่าย และขนาดของถังเก็บน้ำมันในแบบรายการคุมทะเบียน (น้ำมัน) เพื่อความสมบูรณ์แล้ว

7. คำอธิบายการจดทะเบียนสถานการค้าน้ำมัน ในช่องรายการลำดับที่ 1 จากเดิม “ผู้มีสิทธิยื่น” เป็นความใหม่ว่า “ผู้มีหน้าที่ยื่น” เพราะการกำหนดให้จดทะเบียนสถานการค้าน้ำมันถือเป็นหน้าที่ตามกฎหมาย ไม่ใช่เป็นสิทธิของผู้ยื่น

8. คำอธิบายการจดทะเบียนสถานการค้าน้ำมัน ในช่องรายการลำดับที่ 6 จากเดิม “ผู้มีอำนาจอนุมัติ/อนุญาต” เป็นความใหม่ว่า “ผู้มีอำนาจออกใบทะเบียน” เพราะในการออกใบทะเบียนสถานการค้าน้ำมันเป็นอำนาจของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยตรง

9. คณะนักวิจัยและพัฒนาได้ปรับปรุงชื่อแบบพิมพ์ที่ใช้ในการตรวจสอบภาษีเพื่อให้มีการเรียงลำดับที่มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ได้แก่ แบบ อบจ.01-1 ถึง อบจ.01-7 อบจ.02-1 ถึง อบจ.02-5 และ ตส.01-1 ถึง ตส.01-14

ดังนั้น ตัวแบบการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งคณะนักวิจัยและพัฒนา และสถาบันพัฒนาสยามได้ร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จัดทำขึ้นตามโครงการวิจัยและพัฒนา เรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน(ฉบับสมบูรณ์) โดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เป็นตัวแบบที่ได้ผ่านการทดลองปฏิบัติทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีแล้ว ปรากฏว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้งสองแห่งดังกล่าวประเมินว่าเป็นตัวแบบที่ดีสามารถนำไปปฏิบัติในการเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมันได้เป็นอย่างดี

8. การปรับปรุงแก้ไขตัวแบบเบื้องต้น

บทที่ 4

สรุปและข้อเสนอแนะ

1. สรุป

ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยประชาชนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารประเทศการกระจายอำนาจการปกครองแก่ท้องถิ่นเป็นวิธีการหนึ่งในการสร้างฐานประชาธิปไตยที่ให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารกิจการสาธารณะให้ท้องถิ่นของตน แต่การกระจายอำนาจการปกครองจะต้องมีการกระจายอำนาจการคลังควบคู่ไปด้วย เพื่อให้การดำเนินงานของท้องถิ่นมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ การกระจายอำนาจการคลัง คือ การที่รัฐบาลมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบทางการคลังให้ท้องถิ่นมีอิสระในการตัดสินใจเรื่องนโยบายและการบริหารการคลังของท้องถิ่นได้ในระดับหนึ่ง โดยไม่ต้องขอรับความเห็นชอบหรืออยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล ซึ่งมีอยู่ 2 ด้าน คือ การกระจายอำนาจด้านรายได้กับการกระจายอำนาจด้านการใช้จ่ายหรือการจัดการ

สำหรับประเทศไทย ได้มีการกำหนดในรัฐธรรมนูญ ให้มีการตรากฎหมายรายได้ท้องถิ่น เพื่อวางหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีและรายได้อื่นๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีด้วยตนเอง ซึ่งภาษีประเภทนี้เรียกว่า “ภาษีท้องถิ่น” เช่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่ยังเป็นรายได้ที่เกิดจากภาษีที่รัฐบาลเป็นผู้จัดเก็บและจัดสรรให้ เห็นได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงพึ่งพาเงินอุดหนุนจากรัฐบาลมากกว่าการพึ่งพารายได้ของตนเอง ทำให้ขาดความเป็นอิสระในการบริหารงานของตนเอง ซึ่งควรมีอิสระอย่างเต็มที่ที่จะเกิดได้ก็ต่อเมื่อท้องถิ่นสามารถพึ่งพารายได้ของตนเองเป็นหลัก

ในกรณีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเอง ภายใต้กรอบของพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 จะต้องดำเนินการจัดเก็บภาษีเอง ตัวอย่างภาษีที่สำคัญ เช่น ภาษีน้ำมัน และภาษียาสูบ ซึ่งในทางปฏิบัติ การจัดเก็บภาษีน้ำมันและภาษียาสูบ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่ละแห่งได้มีการออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดมอบหมายให้กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บแทนตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา แต่ปัจจุบันจะมีเพียงองค์การบริหารส่วนจังหวัดบางแห่ง เช่น

จังหวัดแพร่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดเลย ได้ออกข้อบัญญัติ องค์การบริหารส่วนจังหวัดใหม่ เพื่อจัดเก็บภาษีน้ำมันเอง

การที่ได้มีการมอบหมายให้กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีน้ำมันแทนองค์การบริหารส่วน จังหวัดนั้น เพราะเห็นว่ากรมสรรพสามิตเป็นหน่วยงานที่มีความพร้อมที่จะเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บ ภาษีน้ำมันมากกว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัด การมอบอำนาจดังกล่าวจึงทำให้องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดไม่ได้ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีเอง เป็นผลให้ขาดการพัฒนาการจัดเก็บภาษีโดยไม่ต้อง พึ่งพาหน่วยงานส่วนกลาง และส่งผลให้ไม่มีความเป็นอิสระในการดำเนินการหารายได้ด้วยตนเอง

โครงการนี้ดำเนินการขึ้น เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการจัดเก็บภาษีน้ำมันซึ่งเป็น รายได้ของท้องถิ่น โดยการสร้างตัวแบบเบื้องต้น ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัด ได้แก่ ตัวแบบข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด บัญชีและแบบเดือนในการควบคุม การจัดเก็บภาษี การติดตามตรวจสอบการเสียภาษี และการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้องค์การ บริหารส่วนจังหวัดสามารถจัดเก็บภาษีด้วยตนเองได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวทางการ กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสิ่งที่สำคัญกว่านั้นคือการสร้างความเข้าใจ ให้กับผู้ประกอบการ ถึงความจำเป็นที่จะต้องจัดเก็บภาษีน้ำมัน โดยข้อดีของการจัดเก็บภาษี น้ำมันเองโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น ก็เนื่องจากภาษีที่ได้จัดเก็บไปนั้น องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนำไปใช้เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้า โดยการจัดทำโครงการพัฒนา ท้องถิ่น หรือสนับสนุนงานด้านต่างๆที่จะช่วยให้คนในท้องถิ่นมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คณะนักวิจัยและพัฒนาได้มุ่งเน้นตอบใจทวิวิจัย 2 ประการ คือ

1. จะพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการเก็บภาษี น้ำมันอย่างไร

ในการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการเก็บภาษี น้ำมันนั้น คณะนักวิจัยและพัฒนาได้ใช้แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดเก็บภาษีน้ำมันของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่เป็นต้นแบบ กล่าวคือจากการศึกษาข้อมูลและการสัมภาษณ์ ผู้เกี่ยวข้อง พบว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ บริหารจัดเก็บภาษีโดยได้รับความร่วมมือในจาก ผู้เสียภาษีเป็นอย่างดี โดยมีปัจจัยที่สำคัญ ดังนี้

(1) เจ้าหน้าที่ฝ่ายเร่งรัดภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและบัณฑิตอาสา ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีการสำรวจพื้นที่เพื่อนำผู้มีหน้าที่เสียภาษี ใหม่ให้เข้าสู่ระบบการควบคุมของกฎหมาย และได้มีการตรวจปฏิบัติการเพื่อตรวจสอบความ ถูกต้องของการชำระภาษี ทำให้โอกาสหลบหนีภาษีน้อย และเกิดความเป็นธรรม

(2) องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้อำนวยความสะดวกในการชำระภาษีในด้านต่างๆ ทำให้ผู้เสียภาษีได้รับความสะดวก รวดเร็วและมีค่าใช้จ่ายในการชำระภาษีต่ำ ผู้เสียภาษีมีความพึงพอใจจึงสนับสนุนความสมัครใจในการเสียภาษี(voluntary compliance)

(3) ผู้เสียภาษีได้รับรู้และได้ใช้ประโยชน์จากโครงการใช้จ่ายของงบประมาณของอบจ. เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เสียภาษีทราบถึงโครงการใช้จ่ายต่างๆ เช่น โครงการสนามกีฬาจังหวัด เป็นต้น นอกจากนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดยังได้เชิญผู้เสียภาษีรายใหญ่มามีส่วนร่วมในการวางแผนค่าใช้จ่ายงบประมาณ ก่อให้เกิดการรับรู้ การมีส่วนร่วมและความโปร่งใสซึ่งสนับสนุนความสมัครใจในการเสียภาษี

(4) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งเป็นผู้นำที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนสูง ทำให้ได้รับความร่วมมือจากผู้เสียภาษี

(5) ผู้เสียภาษีมีการตรวจสอบการเสียภาษีซึ่งกันและกัน โดยผู้เสียภาษีสามารถขอข้อมูลการชำระภาษีของผู้เสียภาษีรายอื่นได้อย่างไม่เป็นทางการ ทำให้การหลบหนีภาษีทำได้ยากขึ้น แม้ว่าวิธีการดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการทำให้ผู้เสียภาษีเสียภาษีโดยครบถ้วนขึ้นแต่อาจไม่สอดคล้องกับหลักการบริหารภาษีที่ดีนัก

ทั้งนี้ แม้ว่าโดยภาพรวมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จะสามารถบริหารจัดการเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลก็ตามแต่คณะนักวิจัยและพัฒนามีความเห็นว่าระบบการบริหารจัดเก็บภาษียังมีปัญหาบางประการ ดังนี้

(1) ด้านระบบงาน ยังไม่มีระบบงานจัดเก็บภาษีที่ชัดเจน กล่าวคือ ยังไม่มีการออกระเบียบหรือกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับระบบงานในการจัดเก็บภาษี เช่นงานการตรวจปฏิบัติการงานการตรวจสอบภาษี เป็นต้น ควรมีการพัฒนากระบวนการจัดเก็บภาษี ร่วมกับกรมจัดเก็บภาษี โดยเฉพาะกรมสรรพสามิตซึ่งมีประสบการณ์ในการจัดเก็บภาษีนี้มาแต่แรก

(2) ด้านการบังคับใช้กฎหมาย การบริหารจัดการเก็บภาษีเป็นไปโดยถ้อยทีถ้อยอาศัย กล่าวคือ แม้ว่าข้อบัญญัติจะได้มีการกำหนดโทษไว้ แต่ในทางปฏิบัติมิได้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ควรมีหลักเกณฑ์ในการบังคับใช้กฎหมายอย่างชัดเจน และมีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว

(3) ด้านระบบฐานข้อมูล ควรมีการพัฒนาฐานข้อมูลผู้เสียภาษีแต่ละรายเพิ่มขึ้นให้ครบถ้วน การมีประวัติผู้เสียภาษีครบถ้วนจะทำให้การบริหารจัดเก็บเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(4) ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรมีการฝึกอบรมบุคลากรด้านการจัดเก็บภาษีโดยจัดให้มีการอบรมจากหน่วยงานจัดเก็บภาษี หรือการส่งเจ้าหน้าที่ไปร่วมปฏิบัติงานเพื่อเรียนรู้จากหน่วยงานจัดเก็บภาษี

ดังนั้น ในการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมันผู้ศึกษาได้นำต้นแบบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และการแก้ปัญหาที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่เผชิญอยู่มาจัดทำตัวแบบในการจัดเก็บภาษีขึ้นใหม่ตามตัวแบบในรายงานสรุปแนวทาง วิธีการ การจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและการพัฒนาบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่มีความสนใจ

2. การให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บภาษีน้ำมันเองจะต้องดำเนินการอย่างไร เช่น การออกข้อบัญญัติ การวางระบบงาน การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ เป็นต้น

2.1 การที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะจัดเก็บภาษีน้ำมันเอง คณะนักวิจัยและพัฒนาขอใช้ตัวแบบการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ได้จัดทำขึ้นร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ตามโครงการนี้เป็นต้นแบบในการนำไปปฏิบัติ ซึ่งตัวแบบดังกล่าวจะประกอบด้วยร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตัวแบบบัญชีและงบเดือนต่างๆ ที่ใช้ในการควบคุมการบริหารจัดเก็บภาษี ตัวแบบการติดตามตรวจสอบภาษี และตัวแบบมาตรการบังคับทางกฎหมาย ดังนี้

1. ร่าง ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. ร่าง ประกาศองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด
3. ร่าง ประกาศองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง กำหนดแบบพิมพ์ที่ใช้ตามข้อบัญญัติ
 - 3.1 แบบคำขอจดทะเบียนสถานการค้าน้ำมัน (อบจ. 01-1)
 - 3.2 แบบคำขอใบแทนใบทะเบียนสถานการค้าน้ำมัน (อบจ. 01-2)
 - 3.3 แบบใบทะเบียนสถานการค้าน้ำมัน (อบจ. 01-3)
 - 3.4 แบบรายการภาษี (อบจ. 01-4)
4. แนวปฏิบัติการจดทะเบียนสถานการค้าน้ำมัน
5. ตัวอย่าง รายการคุมทะเบียน(น้ำมัน)
6. ตัวอย่าง แบบงบเดือนสรุปรายได้ภาษี
7. ตัวอย่าง แบบบัญชีประจำวัน แสดงการรับ-จ่ายน้ำมัน
8. ตัวอย่าง แบบงบเดือนแสดงการรับ-จ่ายน้ำมัน
9. แบบคำขอยุติประกอบการชั่วคราวและเลิกกิจการ (อบจ. 01-5)

10. แนวปฏิบัติการขอหยุดประกอบการชั่วคราวและเลิกกิจการ
11. ตัวอย่าง แบบบันทึกการตรวจปฏิบัติการ
12. แนวปฏิบัติการตรวจปฏิบัติการ
13. ตัวอย่าง แบบพิมพ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการตรวจสอบภาษี
14. แนวปฏิบัติการตรวจสอบภาษี
15. ตัวอย่าง หนังสือแจ้งการประเมินภาษี
16. แนวปฏิบัติการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง
17. ร่าง ระเบียบองค์การบริหารส่วนจังหวัด ว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการงดหรือลดเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม
18. ขั้นตอนการดำเนินการเปรียบเทียบคดี
19. ขั้นตอนการดำเนินการเร่งรัดภาษีค้าง

2.2 การวางระบบงาน คณะนักวิจัยและพัฒนาใช้ระบบงานที่ได้จากรายงานการสำรวจข้อมูลและสภาพปัญหาการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เป็นต้นแบบ ซึ่งสามารถสรุประบบงานได้ ดังนี้

1. ด้านระบบงาน ควรมีการพัฒนากระบวนการจัดเก็บภาษี ร่วมกับกรมจัดเก็บภาษีซึ่งมีประสบการณ์โดยเฉพาะ
2. การกำหนดเป้าหมายในการจัดเก็บภาษี ควรมีการกำหนดเป้าหมายและจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บให้สอดคล้องกันด้วย
3. การประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีที่ยังไม่จดทะเบียนเข้าสู่ระบบภาษี เพื่อให้ผู้เสียภาษีได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ และเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยดำเนินการประชาสัมพันธ์วิธีต่างๆ ได้แก่ ป้ายสติ๊กเกอร์ แผ่นพับ อินเทอร์เน็ต วิทยุ การจัดอบรมเคลื่อนที่ และการประชาสัมพันธ์กับผู้เสียภาษีโดยตรง
4. การจดทะเบียน จัดทำฐานข้อมูลทะเบียนด้วยคอมพิวเตอร์และเป็นปัจจุบัน มีแผนที่ที่ตั้งผู้เสียภาษี และจัดทำแฟ้มประวัติผู้เสียภาษี
5. การยื่นแบบและชำระภาษี

5.1 มีการอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้กับผู้เสียภาษี ณ สำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดและให้บริการชำระภาษีโดยวิธีต่างๆ เพื่อความพึงพอใจของผู้เสียภาษี เช่น การให้บริการยื่นแบบทางอินเทอร์เน็ต การให้บริการรับชำระภาษี ณ สถานการค้า รับชำระภาษีนอกสถานที่ในโครงการอบจ. สัญจร

5.2 มีการให้บริการแบบ One Stop Service และเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

5.3 มีมาตรการจูงใจในการชำระภาษี

6. การควบคุมการชำระภาษี

6.1 มีการวิเคราะห์แบบรายการภาษีเบื้องต้นและเปรียบเทียบผลการจัดเก็บกับเป้าหมาย

6.2 มีการจัดทำฐานข้อมูลการจัดเก็บภาษีด้วยคอมพิวเตอร์ และมีแฟ้มข้อมูลแต่ละราย

6.3 มีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

6.4 มีการตรวจปฏิบัติการผู้เสียภาษีทั้งในรายที่เพิ่งจดทะเบียน รายที่สงสัยว่าชำระภาษีไม่ถูกต้อง และตามแผนการตรวจประจำปี โดยมีการกำหนดขั้นตอนการตรวจที่ชัดเจนและมีการทำบันทึกการตรวจในแต่ละครั้ง

7. การตรวจสอบภาษี (post-audit) มีแผนการตรวจสอบภาษี

8. มาตรการบังคับใช้กฎหมาย ควรมีหลักเกณฑ์ในการบังคับใช้กฎหมายอย่างชัดเจน และมีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว

2.3 การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ควรมีการฝึกอบรมบุคลากรด้านการจัดเก็บภาษีโดยจัดให้มีการอบรมจากหน่วยงานจัดเก็บภาษี หรือการส่งเจ้าหน้าที่ไปร่วมปฏิบัติงานเพื่อเรียนรู้จากหน่วยงานจัดเก็บภาษี ดังนี้

1. ในขั้นตอนเตรียมการก่อนการจัดเก็บภาษี องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรขอความร่วมมือจากสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เพื่อส่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายเร่งรัดจัดเก็บภาษี กองคลังของแต่ละองค์การบริหารส่วนจังหวัด ไปเรียนรู้วิธีการจัดเก็บภาษีน้ำมัน ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดตั้งอยู่รวมทั้งงานภาคสนาม เช่น การออกตรวจปฏิบัติการ ด้วย

2. ในขั้นตอนการดำเนินการจัดเก็บภาษี หากองค์การบริหารส่วนจังหวัดประสบปัญหาในการดำเนินการ อาจสอบถามหรือขอคำปรึกษาเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดตั้งอยู่ได้

3. สำหรับการให้บริการเพื่อสร้างความสมัครใจในการจัดเก็บภาษี องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจพัฒนาบุคลากรจากการไปดูงานที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งได้รับรางวัล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพยายามในการจัดเก็บภาษีได้ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดร เป็นต้น

4. กรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจัดทำโครงการอบรมเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยเชิญเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานจัดเก็บภาษี เช่น กรมสรรพสามิต กรมสรรพากร หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ประสบความสำเร็จในการจัดเก็บ

ภาษีน้ำมันมาเป็นวิทยากร และในโครงการอบรมดังกล่าวควรจัดให้มีการดูงาน ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ประสบความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีด้วย

อนึ่งคณะผู้วิจัยได้จัดทำรายงานสรุปแนวทาง วิธีการ การจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและการพัฒนาบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่มีความสนใจ ไว้เพื่อการศึกษาต่อไปด้วย

ทั้งนี้ ในการดำเนินงานตามโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีสามารถจัดเก็บภาษีน้ำมันเองได้ และให้กรมสรรพสามิตเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาเป็นผู้ให้การสนับสนุนการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว คณะวิจัยและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้มีการทำงานร่วมกับสรรพสามิตพื้นที่ทั้ง 2 แห่ง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เป็นผู้สนับสนุนการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และความชำนาญเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีของเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ซึ่งเมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถจัดเก็บภาษีได้เองแล้วก็จะส่งผลให้กรมสรรพสามิตสามารถเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีแทนมาเป็นผู้ให้การสนับสนุนการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้

2. ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาครั้งนี้ แม้ว่าจะมีตัวแบบในการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับน้ำมันที่สมบูรณ์แล้ว และองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีความสนใจก็สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดเก็บภาษีน้ำมันได้อย่างมีประสิทธิภาพก็ตาม แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ก็ยังไม่มีบทบัญญัติกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารจัดการเก็บภาษีไว้อย่างครบถ้วนตามหลักกฎหมายภาษีอากร เช่น บทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการควบคุมการจัดเก็บภาษี บทบัญญัติเกี่ยวกับการตรวจสอบภาษี บทบัญญัติเกี่ยวกับการประเมินภาษี เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม ดังนั้น จึงสมควรมีการศึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้มีความสมบูรณ์ต่อไป

บทความ
การจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

โดย..นายจุฬพล ริมสาคร

ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยประชาชนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารประเทศการกระจายอำนาจการปกครองแก่ท้องถิ่นเป็นวิธีการหนึ่งในการสร้างฐานประชาธิปไตยที่ให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารกิจการสาธารณะให้ท้องถิ่นของตน แต่การกระจายอำนาจการปกครองจะต้องมีการกระจายอำนาจการคลังควบคู่ไปด้วย เพื่อให้การดำเนินงานของท้องถิ่นมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ การกระจายอำนาจการคลัง คือ การที่รัฐบาลมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบทางการคลังให้ท้องถิ่นมีอิสระในการตัดสินใจเรื่องนโยบายและการบริหารการคลังของท้องถิ่นได้ในระดับหนึ่ง โดยไม่ต้องขอรับความเห็นชอบหรืออยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล ซึ่งมีอยู่ 2 ด้าน คือ การกระจายอำนาจด้านรายได้กับการกระจายอำนาจด้านการใช้จ่ายหรือการจัดการ

สำหรับประเทศไทย ได้มีการกำหนดในรัฐธรรมนูญ ให้มีการตรากฎหมายรายได้ท้องถิ่น เพื่อวางหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีและรายได้อื่นๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีด้วยตนเอง ซึ่งภาษีประเภทนี้เรียกว่า “ภาษีท้องถิ่น” เช่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่ยังเป็นรายได้ที่เกิดจากภาษีที่รัฐบาลเป็นผู้จัดเก็บและจัดสรรให้ เห็นได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงพึ่งพาเงินอุดหนุนจากรัฐบาลมากกว่าการพึ่งพารายได้ของตนเอง ทำให้ขาดความเป็นอิสระในการบริหารงานของตนเอง ซึ่งความมีอิสระอย่างเต็มที่ที่จะเกิดได้ก็ต่อเมื่อท้องถิ่นสามารถพึ่งพารายได้ของตนเองเป็นหลัก

ในกรณีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเอง ภายใต้กรอบของพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 จะต้องดำเนินการจัดเก็บภาษีเอง ตัวอย่างภาษีที่สำคัญ เช่น ภาษีน้ำมัน และภาษียาสูบ ซึ่งในทางปฏิบัติ การจัดเก็บภาษีน้ำมันและภาษียาสูบ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่ละแห่งได้มีการออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดมอบหมายให้กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บแทนตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา แต่ปัจจุบันจะมีเพียงองค์การบริหารส่วนจังหวัดบางแห่ง เช่น

จังหวัดแพร่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดใหม่ เพื่อจัดเก็บภาษีน้ำมันเอง ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาสามารถบริหารจัดการจัดเก็บภาษีได้ประสบความสำเร็จ

การที่ได้มีการมอบหมายให้กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีน้ำมันแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น เพราะเห็นว่ากรมสรรพสามิตเป็นหน่วยงานที่มีความพร้อมที่จะเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บภาษีน้ำมันมากกว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัด การมอบอำนาจดังกล่าวจึงทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่ได้ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีเอง เป็นผลให้ขาดการพัฒนาการจัดเก็บภาษีโดยที่ไม่ต้องพึ่งพาหน่วยงานส่วนกลาง และส่งผลให้ไม่มีความเป็นอิสระในการดำเนินการหารายได้ด้วยตนเอง

การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีน้ำมันซึ่งเป็นรายได้ของท้องถิ่น โดยการนำตัวแบบเบื้องต้นที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ ตัวแบบข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด แบบบัญชีและงบเดือนในการควบคุมการจัดเก็บภาษี แนวปฏิบัติการติดตามตรวจสอบการเสียภาษี และแนวปฏิบัติการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถจัดเก็บภาษีด้วยตนเองได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวทางการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสิ่งที่สำคัญกว่านั้นคือการสร้างความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการ ถึงความจำเป็นที่จะต้องจัดเก็บภาษีน้ำมัน โดยข้อดีของการจัดเก็บภาษีน้ำมันเองโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น ก็เนื่องจากภาษีที่ได้จัดเก็บไปนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดนำไปใช้เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้า โดยการจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่น หรือสนับสนุนงานด้านต่างๆ ที่จะช่วยให้คนในท้องถิ่นมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

สัญญาเลขที่ RDG5040023

โครงการวิจัยและพัฒนาเรื่อง “การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บ
ภาษีน้ำมัน”

สรุปรายงานฉบับสมบูรณ์

รายงานในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2550 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2551

ชื่อผู้รับทุน : นายพาเกียรติ สมานบุตร

หน่วยงาน : อุตสาหกรรมการพัฒนาและบริหารการจัดเก็บภาษี กรมสรรพสามิต

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน
- 2) กำหนดตัวแบบเบื้องต้นที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
ได้แก่ ตัวแบบข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด บัญชีและงบเดือนในการควบคุม
การจัดเก็บภาษี การติดตามตรวจสอบ การเสียภาษี และการบังคับใช้กฎหมาย
- 3) เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถจัดเก็บภาษีน้ำมันได้เอง
- 4) เพื่อให้กรมสรรพสามิตเปลี่ยนบทบาทจากผู้นำที่จัดเก็บภาษีแทนองค์การบริหารส่วน
จังหวัดมาเป็นผู้ให้การสนับสนุนการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

● รายละเอียดผลการดำเนินงานของโครงการตามแผนงานระยะ 6 เดือนแรก โดยสรุป

กิจกรรม (ตามแผน)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ (ตามแผน)	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
1. ประชุมและหารือร่วมกัน ระหว่างนักวิจัย เพื่อกำหนดแผน และกรอบในการดำเนินการ	1. รายงานผลการสำรวจ ข้อมูลและสภาพปัญหาการ จัดเก็บภาษีของอบจ.แพร่	ได้แผนและกรอบใน การดำเนินการตลอด โครงการ	
2. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลการ จัดเก็บภาษีน้ำมันของอบจ. แพร่		ได้ข้อมูลการจัดเก็บ ภาษีน้ำมันของอบจ. แพร่อย่างครบถ้วน	
3. ออกสำรวจภาคสนาม เพื่อ ศึกษารายละเอียดการจัดเก็บ ภาษีและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ของอบจ. แพร่		ได้รายละเอียดการ จัดเก็บภาษีและสภาพ ปัญหาการจัดเก็บภาษี น้ำมันของอบจ. แพร่	

กิจกรรม (ตามแผน)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ (ตามแผน)	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
4. ศึกษา วิเคราะห์ วิธีจัดเก็บ ภาษี และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น	2. รายงานเสนอแนวทางการ แก้ไขปรับปรุงวิธีการจัดเก็บ ภาษีน้ำมันที่มีประสิทธิภาพ	จัดทำรายงานเสนอ แนวทางการแก้ไข ปรับปรุงวิธีการจัดเก็บ ภาษีน้ำมันที่มี ประสิทธิภาพใน เบื้องต้นแล้วเสร็จ	
5. ประชุมหารือระหว่างนักวิจัย และ อบจ.แพร่ เพื่อจัดทำตัว แบบเบื้องต้น วิธีการจัดเก็บ ภาษีน้ำมันที่จะนำไปทดลอง ปฏิบัติ	3. รายงานตัวแบบเบื้องต้น วิธีการจัดเก็บภาษีน้ำมันที่จะ นำไปทดลองปฏิบัติ	จัดทำตัวแบบเบื้องต้น สำเร็จ	
6. นำตัวแบบเบื้องต้นไปทดลอง ปฏิบัติที่ อบจ.แพร่		นำตัวแบบเบื้องต้นไป ทดลองปฏิบัติที่ อบจ. แพร่ในเดือนมีนาคม 2551	

● รายละเอียดผลการดำเนินงานของโครงการตามแผนงานระยะ 6 เดือนหลัง โดยสรุป

กิจกรรม (ตามแผน)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ (ตามแผน)	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
1. ประชุมร่วมกับ อบจ.ชลบุรี เพื่อตกลงถึงวิธีในการนำตัวแบบ ไปทดลองปฏิบัติ	1. รายงานตัวแบบเบื้องต้น วิธีการจัดเก็บภาษีน้ำมันที่มี ประสิทธิภาพและสอดคล้อง กับหลักการปกครองท้องถิ่น	ได้ตัวแบบเบื้องต้นที่มี ประสิทธิภาพและ เหมาะสมกับ อบจ. ชลบุรี	
2. จัดประชุมสัมมนาร่วมกับ อบจ.ชลบุรี เพื่อนำตัวแบบ เบื้องต้นไปทดลองปฏิบัติ		นำตัวแบบเบื้องต้นไป ทดลองปฏิบัติที่ อบจ. ชลบุรีในเดือนเมษายน 2551	

กิจกรรม (ตามแผน)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ (ตามแผน)	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
3. ทำการทดลองใช้ระบบการจัดเก็บภาษีน้ำมัน เช่น ระบบการจัดการ ระบบการควบคุมทางบัญชี ระบบเอกสาร และระบบการติดตามตรวจสอบการเสียภาษีที่ อบจ. ชลบุรี	2. รายงานสรุปผลการทดลองปฏิบัติจัดเก็บภาษีเบื้องต้น ของ อบจ. ชลบุรี	ได้รายงานการประชุมสรุปผลการทดลองปฏิบัติจัดเก็บภาษีเบื้องต้น ของ อบจ. ชลบุรี	
4. ติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษีน้ำมันของ อบจ. แพร่		ได้รายงานผลการทดลองปฏิบัติการจัดเก็บภาษีน้ำมันจากตัวแบบเบื้องต้นของ อบจ. แพร่	
5. ติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษีน้ำมันของ อบจ. ชลบุรี		ได้รายงานผลการทดลองปฏิบัติการจัดเก็บภาษีน้ำมันจากตัวแบบเบื้องต้นของ อบจ. ชลบุรี	
6. จัดทำ (ร่าง) รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์	3. รายงานสรุปแนวทางวิธีการ การจัดเก็บภาษีน้ำมันของ อบจ. เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับ อบจ. อื่นๆ ที่มีความสนใจ 4. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ พร้อมบทสรุปผู้บริหาร	จัดทำรายงานสรุปแนวทาง วิธีการ การจัดเก็บภาษีน้ำมันของ อบจ. เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับ อบจ. อื่นๆ ที่มีความสนใจ และรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ พร้อมบทสรุปผู้บริหารแล้วเสร็จ	
7. จัดส่งรายงานผลการวิจัยให้ สกว.		จัดส่งจัดส่งรายงานผลการวิจัยให้ สกว. ภายในวันที่ 31 สิงหาคม 2551	

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ต่อ สกว.

.....ไม่มี.....
.....
.....

ลงนาม

(ผู้รับทุน)

วันที่.....

สรุปการดำเนินงานต่างๆ ของโครงการวิจัยและพัฒนา

เรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน

1. การประชุมภายในที่มนักวิจัยและพัฒนา จำนวน 16 ครั้ง
 - 1.1 ครั้งที่ 1 วันพฤหัสบดีที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2550
 - 1.2 ครั้งที่ 2 วันจันทร์ที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2550
 - 1.3 ครั้งที่ 3 วันพฤหัสบดีที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2550
 - 1.4 ครั้งที่ 4 วันศุกร์ที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550
 - 1.5 ครั้งที่ 5 วันพฤหัสบดีที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550
 - 1.6 ครั้งที่ 6 วันพฤหัสบดีที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550
 - 1.7 ครั้งที่ 7 วันอังคารที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2550
 - 1.8 ครั้งที่ 8 วันศุกร์ที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2551
 - 1.9 ครั้งที่ 9 วันพุธที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551
 - 1.10 ครั้งที่ 10 วันศุกร์ที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2551
 - 1.11 ครั้งที่ 11 วันพฤหัสบดีที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2551
 - 1.12 ครั้งที่ 12 วันพฤหัสบดีที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2551
 - 1.13 ครั้งที่ 13 วันพฤหัสบดีที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2551
 - 1.14 ครั้งที่ 14 วันพฤหัสบดีที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2551
 - 1.15 ครั้งที่ 15 วันศุกร์ที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2551
 - 1.16 ครั้งที่ 16 วันพฤหัสบดีที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2551
2. การออกสำรวจภาคสนาม จำนวน 2 ครั้ง
 - 2.1 ครั้งที่ 1 วันที่ 3-4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550
 - 2.2 ครั้งที่ 2 วันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2550

3. การประชุมหารือระหว่างนักวิจัยและอบจ. แพร่ เพื่อจัดทำตัวแบบเบื้องต้น
ในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 จำนวน 1 ครั้ง
4. การประชุมโครงการนำตัวแบบเบื้องต้นไปทดลองปฏิบัติที่ อบจ.แพร่
ในวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2551 จำนวน 1 ครั้ง
5. การประชุมร่วมกับ อบจ.ชลบุรี เพื่อตกลงถึงวิธีในการนำตัวแบบ
ไปทดลองปฏิบัติและเพื่อนำตัวแบบเบื้องต้นไปทดลองปฏิบัติ
ในวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2551 จำนวน 1 ครั้ง
6. การติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษีน้ำมัน จำนวน 1 ครั้ง
 - 6.1 ครั้งที่ 1 การติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษีน้ำมัน
ของ อบจ.แพร่ วันที่ 14 - 15 มิถุนายน พ.ศ. 2551
 - 6.2 ครั้งที่ 2 การติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษีน้ำมัน
ของ อบจ.ชลบุรี วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2551

บันทึกการประชุม
โครงการวิจัยและพัฒนาเรื่อง
“การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน”
ครั้งที่ 1/2550
ในวันพฤหัสบดีที่ 13 กันยายน 2550 เวลา 17.00 น.
ณ ตึกโอลิมปิก ถนนรัชดาภิเษก

ผู้มาประชุม

1. นายพาเกียรติ สมานบุตร	หัวหน้าโครงการ ประธานการประชุม
2. นายจุมพล ริมสาคร	นักวิจัยที่ 1
3. นางสาวสุจิตรา เลหาวัฒนปัญญา	นักวิจัยที่ 2
4. นางสาวญาดา สันตะโกมล	นักวิจัยที่ 3
5. นางสาววันวิสาข์ ขาวคม	ผู้ช่วยวิจัย

ผู้เข้าร่วมประชุม

(ไม่มี)

เปิดประชุมเวลา 17.00 นาฬิกา

เมื่อทีมนักวิจัยมาครบแล้ว นายพาเกียรติ สมานบุตร หัวหน้าโครงการ กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

(ไม่มี)

ระเบียบวาระที่ 2 พิจารณากำหนดแผนและกรอบในการดำเนินงาน

ที่ประชุมกำหนดกรอบการดำเนินงานสำหรับโครงการวิจัยดังนี้

1. กำหนดให้เดือนแรกมีการประชุมระหว่างนักวิจัยเพื่อกำหนดกรอบการดำเนินงาน 1 ครั้ง และประชุมเพื่อวางแผนการลงพื้นที่เพื่อศึกษารายละเอียดการจัดเก็บภาษีของจังหวัดแพร่อีก 1 ครั้ง ในวันพฤหัสบดีที่ 4 ตุลาคม 2550 ต่อจากนั้นจะเป็นการลงพื้นที่เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลการจัดเก็บภาษีน้ำมันของจังหวัดแพร่ และออกสำรวจภาคสนามเพื่อศึกษารายละเอียดการจัดเก็บภาษีและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ต่อไป

2. พิจารณาแผนกิจกรรมหลักที่จะต้องดำเนินการและช่วงเวลาดำเนินการตลอดโครงการ การดำเนินการตามแผนการดำเนินงานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วน จังหวัดในการเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ชลบุรี โดยทีมงานวิจัยให้เป็นไปตามแผนงานของโครงการตามเอกสารแนบท้ายสัญญาเลขที่ RDG5040023 โดยนักวิจัยทุกท่าน และผู้ช่วยนักวิจัยได้ทราบทั่วกันแล้ว

นายพาเกียรติ สมานบุตร : โครงการวิจัยและพัฒนานี้ เป็นโครงการศึกษาวิจัยโดยมี วัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน ซึ่ง ทีมงานของเราจะศึกษาการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และจัดทำต้นแบบในการ จัดเก็บภาษีน้ำมัน เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ประสบความสำเร็จในการจัดเก็บ ภาษีน้ำมัน ในขณะเดียวกันเมื่อทีมงานได้ศึกษาความสำเร็จขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ แล้ว ก็จะได้จัดทำต้นแบบเบื้องต้นที่จะใช้ในการจัดเก็บภาษีและนำไปทดลองใช้ที่องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดแพร่เพื่อให้การจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จากน้ำมันนั้นสามารถ ทำได้ยั่งยืน ในขณะเดียวกันก็เป็นการเพิ่มขีดความสามารถด้วย จากนั้นทีมงานจะได้นำต้นแบบที่ จัดทำนี้ไปทดลองใช้ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี แล้วรายงานผลการทดลองใช้ต้นแบบ ดังกล่าวไปยัง สกว. ดังนั้น เมื่อวัตถุประสงค์ของโครงการเป็นการดำเนินการโดยวัตถุประสงค์หลัก เป็นไปเพื่อการเพิ่มขีดความสามารถจึงเป็นการศึกษาวิจัยแบบต่อยอด กล่าวคือ ศึกษาวิจัยแบบ ต่อยอดในหลักการและทฤษฎีต่างๆ ที่ผู้อื่นได้ศึกษาวิจัยมาแล้ว เพื่อให้สามารถเกิดผลได้จริงเป็น สำคัญ

นายจุมพล ริมสาคร : ตามสัญญาฉบับสนับสนุนการวิจัยนั้น ได้กำหนดให้ทีมงาน ต้องรายงานความก้าวหน้าภายในวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2551 ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาข้อมูล เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่เป็นไปโดยสมบูรณ์ และมีเวลาใน การศึกษาวิเคราะห์มากพอ จึงมีความจำเป็นที่ทีมงานจะต้องวางแผนการลงพื้นที่องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดแพร่โดยละเอียด เช่น การวางแผนเกี่ยวกับวิธีการเก็บข้อมูล การประสานกับองค์การ บริหารส่วนจังหวัดแพร่ และกำหนดกรอบข้อมูลเบื้องต้นที่ทีมวิจัยควรได้รับจากองค์การบริหารส่วน จังหวัดแพร่ในการลงพื้นที่ เป็นต้น

นางสาวสุจิตรา เลหาวัฒนภิญโญ : ในการดำเนินงานตามโครงการจะต้องมีการ ประชุมร่วมกันระหว่างนักวิจัยกับ ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์ และระหว่างทีมงานวิจัยด้วยตนเอง ซึ่ง จะต้องมีการบันทึกการประชุมและจัดทำรายงานการประชุมทุกครั้ง ตลอดจนต้องมีการถอดเท ปการประชุมร่วมกันระหว่างทีมงานวิจัยกับทีมงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และทีมงาน องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีด้วย จึงขอให้ผู้ช่วยนักวิจัยเป็นผู้ติดตามและดำเนินการเรื่อง ดังกล่าวต่อไปจนเสร็จสิ้น

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมอีกครั้งหนึ่งก่อนวันพฤหัสบดีที่ 4 ตุลาคม 2550 เพื่อกำหนดกรอบและวิธีการเก็บข้อมูล และในวันพฤหัสบดีที่ 4 ตุลาคม 2550 อีกครั้งหนึ่งเพื่อหารือแนวทางในการลงพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เพื่อเปิดโครงการ ลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าข้อมูลและสัมภาษณ์ผู้บริหารและทีมงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ด้วย โดยเรียนเชิญ ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์ ร่วมประชุมด้วย เนื่องจากท่านเป็นผู้มีประสบการณ์มาก และข้อเสนอแนะของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานของทีมงานอย่างยิ่ง

ปิดประชุมเวลา 19.00 นาฬิกา

(นางสาววันวิสาข์ ขาวคม)

ผู้บันทึกการประชุม

บันทึกการประชุม
โครงการวิจัยและพัฒนาเรื่อง
“การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน”
ครั้งที่ 2/2550
ในวันจันทร์ที่ 24 กันยายน 2550 เวลา 17.00 น.
ณ ตึกโอลิมปิก ถนนรัชดาภิเษก

ผู้มาประชุม

1. นายพาเกียรติ สมานบุตร	หัวหน้าโครงการ ประสานการประชุม
2. นายจุมพล ริมสาคร	นักวิจัยที่ 1
3. นางสาวสุจิตรา เลหาวัฒนปัญญา	นักวิจัยที่ 2
4. นางสาวญาดา สันตะโกมล	นักวิจัยที่ 3
5. นางสาววันวิสาข์ ขาวคม	ผู้ช่วยวิจัย

ผู้เข้าร่วมประชุม นางสาวปรีชา ยังมีสุข

เปิดประชุมเวลา 17.00 นาฬิกา

เมื่อทีมนักวิจัยมาครบแล้ว นายพาเกียรติ สมานบุตร หัวหน้าโครงการ กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

เนื่องจากการดำเนินงานตามโครงการของทีมงานมีเรื่องการเงินเกี่ยวข้องด้วย ดังนั้น เพื่อให้การทำงานสำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพทุกด้าน จึงขอแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า นางสาวปรีชา ยังมีสุข จะเป็นผู้จัดทำและดูแลด้านการเงินของทีมงาน

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องเพื่อพิจารณา

การประชุมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดแนวทางการเก็บข้อมูลการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

นายจุมพล ริมสาคร : การเก็บข้อมูลของทีมงานนั้น นอกจากจะหาข้อมูลทั่วไป ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ที่ปรากฏอยู่ตามสื่อต่างๆ และรวบรวมกฎหมายที่ให้อำนาจและเกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่แล้ว จำเป็นต้องเก็บข้อมูล

ในพื้นที่ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงลึกด้วย ดังนั้น การวางแผนงานในการเก็บข้อมูลก่อนการลงพื้นที่จะทำให้ทีมงานได้รับประโยชน์สูงสุด ซึ่งวิธีการเก็บข้อมูลมีหลายวิธีด้วยกัน ได้แก่ การสัมภาษณ์เจาะลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกต และการประชุมระดมสมอง แต่ในการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลสำหรับโครงการนี้ควรจะเลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก และการสังเกต เป็นหลัก

การสัมภาษณ์เจาะลึกนั้น เพื่อให้ได้ประโยชน์ควรเป็นการสัมภาษณ์แบบเปิดกว้าง โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีน้ำมัน ทีมงานควรใช้วิธีการสัมภาษณ์ควบคู่ไปกับการสังเกตด้วย ซึ่งในการไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีน้ำมันนี้ จำเป็นต้องกำหนดประเด็นที่จะสัมภาษณ์ไว้กว้างๆ ก่อน ว่าทีมงานต้องการข้อมูลด้านใดบ้าง และเมื่อไปสัมภาษณ์ก็ต้องพยายามซักถามให้ครบทุกประเด็น และหากผู้หากสัมภาษณ์จะกล่าวหรือให้ข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องใด ทีมงานจะต้องเก็บเป็นข้อมูลดิบกลับมาทั้งหมดเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

ส่วนการสังเกตที่จะใช้ควบคู่ไปกับการสัมภาษณ์เจาะลึกนั้น เนื่องจากในการลงพื้นที่ครั้งแรกเป็นการลงพื้นที่เพื่อลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) ด้วย ทีมงานสามารถเริ่มสังเกตลักษณะการทำงานความเป็นผู้นำได้ตั้งแต่ขณะนั้นเป็นต้นไป การสังเกตนี้ทีมงานควรใช้วิธีการสังเกตแบบไม่เข้าร่วม กล่าวคือ เป็นการสังเกตโดยไม่เข้าไปมีส่วนร่วมหรือเป็นสมาชิกใดๆ เพื่อไม่ให้เกิดผลเป็นการชี้นำผู้ที่ทีมงานจะสังเกต และเพื่อป้องกันไม่ให้ทัศนคติของทีมงานโน้มเอียง เพราะสิ่งเหล่านี้ส่งผลให้ผลของการสังเกตที่ได้รับไม่ถูกต้องได้ โดยเมื่อทำการสังเกตแล้วได้ข้อมูลอย่างไร จะต้องทำการจดบันทึกไว้เสมอ

นางสาวสุจิตรา เลาวัฒนภิญโญ : การกำหนดประเด็นไว้ล่วงหน้าอย่างกว้างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีน้ำมันนั้น ควรประกอบด้วยประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ประวัติและความเป็นมาของการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
2. กฎหมายและแนวทางปฏิบัติที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในปัจจุบัน เช่น ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่เสียภาษี เป็นต้น รวมถึงระบบที่ใช้ในการบริหารจัดการเก็บภาษีน้ำมัน
3. ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเภทของน้ำมันที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จัดเก็บ ข้อมูลตัวเลขภาษีน้ำมันที่จัดเก็บได้ และข้อมูลของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในจังหวัดแพร่
4. ปัจจัยที่ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ประสบความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน
5. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

นางสาวนฤดา สันตะโกมล : ในเรื่องของวิธีการเก็บข้อมูลนั้นเสนอให้ใช้วิธีการสนทนากลุ่มด้วย ซึ่งภายหลังจากการลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) แล้ว อาจมีการสนทนากลุ่ม โดยให้เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีน้ำมันได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ โดยเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ และนักวิจัยทำหน้าที่เป็นผู้รับฟังและเก็บข้อมูลโดยไม่ป้อนคำถามนำหรือชี้นำความคิดเห็นไปในทางใดทางหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในการดำเนินงานจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

ทีมนักวิจัย : ได้ร่วมปรึกษาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปที่ต้องรวบรวม และข้อมูลเชิงลึกที่ต้องการได้ดังนี้

กฎหมายและหลักการที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540
2. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542
3. ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ทุกฉบับ
4. กฎกระทรวงฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2541) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ)
5. ระเบียบปฏิบัติในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และของกรมสรรพสามิต
7. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2541

หลักการปกครองท้องถิ่น

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่เริ่มเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตั้งแต่ปีใด
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เก็บน้ำมันชนิดใดบ้าง
3. กฎหมายที่กำหนดให้มีอำนาจจัดเก็บมีผลใช้บังคับตั้งแต่เมื่อไร
4. ทำไมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ต้องมาเก็บภาษีน้ำมันเอง ทั้งที่ กรม. มีมติให้กรมสรรพสามิตจัดเก็บแทนอยู่แล้ว
5. หลักการที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำข้อบัญญัติมีว่าอย่างไร
6. ขั้นตอนในการออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เพื่อจัดเก็บภาษีน้ำมัน
7. ในการนำเสนอออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีขั้นตอนอย่างไร ยุ่งยากแค่ไหนเพียงไร

8. เมื่อจะขอบัญญัติมาใช้บังคับ มีวิธีการชี้แจงให้เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติและผู้ประกอบการทราบอย่างไร

9. เมื่อมีการออกข้อบัญญัติมาใช้บังคับแล้ว มีวิธีการชี้แจงให้เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติและผู้ประกอบการทราบอย่างไร

10. มีความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ และผู้ประกอบการแค่ไหนเพียงไร

11. การจัดเก็บภาษีองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ มีแผนการดำเนินงานอย่างไร

12. ขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติในการบริหารจัดการเก็บภาษีมีอะไรบ้าง

13. มีอุปกรณ์ เครื่องมือ ระบบคอมพิวเตอร์ ที่ใช้ในการบริหารจัดการเก็บด้วยหรือไม่ เพียงใด

14. มีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ชี้แจงผู้ประกอบการเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอย่างไร

15. มีวิธีการควบคุมและบริหารการจัดเก็บภาษีอย่างไรบ้าง

16. มีการติดตามตรวจสอบการเสียภาษีหรือไม่ อย่างไร

17. อำนาจของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และ เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีน้ำมันมีแค่ไหนเพียงไร ได้มีการใช้อำนาจหรือไม่

18. การบังคับใช้กฎหมาย (ทางแพ่ง, ทางอาญา) กรณีที่ผู้ประกอบการไม่ยื่นเสียภาษีหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติเป็นอย่างไร

19. มีมาตรการจูงใจในการเสียภาษีอย่างไรบ้าง

20. สถานะบริการน้ำมัน ทั้งจังหวัดแพร่มีกี่แห่ง

21. ปริมาณน้ำมันที่จำหน่ายในจังหวัดมีเท่าไร /ปี/เดือน (แยกตามประเภทน้ำมัน)

22. จำนวนผู้ประกอบการที่มาขึ้นทะเบียน

23. จำนวนภาษีที่ผู้ประกอบการยื่น (ตั้งแต่เริ่มจัดเก็บจนถึงปัจจุบัน)

24. ในการการเก็บภาษีองค์การบริหารส่วนจังหวัด

25. มีการจัดเก็บจัดเก็บโดยนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดคนใดบ้าง

26. นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จัดเก็บภาษีเป็นที่ยอมรับเพียงใดและเลือกตั้งมาด้วยคะแนนเสียงมากน้อยเพียงใด

ข้อมูลทฤษฎี (ส่วนของกรมสรรพสามิต)

1. ตัวอย่างข้อบัญญัติฉบับที่จะใช้เป็นต้นแบบ

2. ระเบียบการตรวจสอบภาษี

3. ขั้นตอนการตรวจสอบภาษี

4. ตัวอย่างระเบียบปฏิบัติควบคุมการจัดเก็บภาษี

5. ระบบคอมพิวเตอร์ในการควบคุมการจัดเก็บภาษีน้ำมัน

6. ตัวอย่างการจัดวางระบบงาน เช่น คอมพิวเตอร์ บัญชี เพื่อใช้ในการควบคุมการจัดเก็บภาษี

7. คู่มือการจัดเก็บภาษีน้ำมันขั้นตอนการปฏิบัติ
8. ระเบียบการงด/ลดเบี้ยปรับเงินเพิ่ม
9. ระเบียบเปรียบเทียบคดี
10. ตัวอย่างการบันทึกจับกุม กล่าวโทษ ฟ้อง
11. ตัวอย่างการบังคับใช้กฎหมายแพ่ง/อาญา

การเก็บข้อมูลกลุ่มประชากร

1. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกลุ่มผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี
2. การสังเกต อาทิเช่น ความเป็นผู้นำ วิธีการบริหารงาน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงานทัศนคติเรื่องต่างๆ เป็นต้น

นายพายุเกียรติ สมานบุตร : ข้อมูลที่ต้องการมีปริมาณมากดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการแบ่งหน้าที่กันระหว่างนักวิจัยเพื่อความรวดเร็วในการทำงาน และเมื่อได้ข้อมูลแล้วจึงนำมาแลกเปลี่ยนกันเพื่อวิเคราะห์และสรุปข้อมูลที่ได้อีกครั้ง โดยมีการมอบหมายงานในส่วนของคุณข้อมูลทั่วไป ดังนี้

น.ส. ญาดา สันถะโกลม	รับผิดชอบในส่วนของการรวบรวมกฎหมายและหลักการที่เกี่ยวข้อง
นายจุมลพล ริมสาคร	รับผิดชอบในส่วนของการรวบรวมข้อมูลทุกข้อมติ
น.ส. สุจิตรา เลหาวัฒนิกัญญา	รับผิดชอบในส่วนของการรวบรวมข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ซึ่งหาได้ตามสื่อการศึกษาต่างๆ

ส่วนเรื่องในการลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ทีมงานได้ข้อสรุปแล้วว่าจะเลือกใช้วิธีการเก็บข้อมูล 2 วิธี คือ วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยแบ่งกลุ่มผู้ถูกสัมภาษณ์ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีน้ำมัน และวิธีการการสังเกตโดยไม่เข้าไปมีบทบาทในกลุ่มที่ทำการสังเกต

กำหนดการที่ทีมงานจะเดินทางไปจังหวัดแพร่เพื่อเปิดโครงการนั้น คาดการณ์ว่าจะเป็นวันเสาร์ ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นในการลงพื้นที่ครั้งนี้ทีมงานอาจถือโอกาสเก็บข้อมูลในที่ประชุมได้ และในวันอาทิตย์ที่ทีมงานจะได้มีเวลาสำรวจสถานการณ์น้ำมันในเขตจังหวัดแพร่อีก 1 วัน เพื่อเก็บข้อมูลแวดล้อม

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมอีกครั้งในวันพฤหัสบดีที่ 4 ตุลาคม 2550 อีกครั้งหนึ่งเพื่อหาหรือแนวทางในการลงพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เพื่อเปิดโครงการ ลงนามบันทึกความเข้าใจ

(MOU) และนำเสนอวิธีการศึกษาข้อมูลและสัมภาษณ์ผู้บริหารและทีมงานขององค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดแพร่ด้วยต่อ ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์ เพื่อรับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม

ปิดประชุมเวลา 19.30 นาฬิกา

(นางสาววันวิสาข์ ขาวคม)

ผู้บันทึกการประชุม

บันทึกการประชุม
โครงการวิจัยและพัฒนาเรื่อง
“การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน”
ครั้งที่ 3/2550
ในวันพฤหัสบดีที่ 4 ตุลาคม 2550 เวลา 17.00 น.
ณ สถาบันพัฒนาสยาม ถนนพหลโยธิน

ผู้มาประชุม

1. ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์	ประธานการประชุม
2. นายพาเกียรติ์ สมนบุตร	หัวหน้าโครงการ
3. นายจุมพล ริมสาคร	นักวิจัยที่ 1
4. นางสาวสุจิตรา เลหาวัฒนภิญโญ	นักวิจัยที่ 2
5. นางสาวญาดา สันถะโกมล	นักวิจัยที่ 3
6. นางสาววันวิสาข์ ขาวคม	ผู้ช่วยวิจัย
7. นางสาวกมลทิพย์ สุรัตน์โชติ	ผู้ช่วยวิจัย

ผู้เข้าร่วมประชุม นางสาวปรีชา ยังมีสุข

เปิดประชุมเวลา 17.00 นาฬิกา

เมื่อทึมนักวิจัยมาครบแล้ว นายสมชัย ฤชุพันธุ์ ประธานที่ประชุม กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

การจัดเก็บภาษีในประเทศไทยแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับรัฐบาลกลาง และระดับท้องถิ่น ปัจจุบันการจัดเก็บภาษีโดยรัฐบาลกลางทำรายได้ถึง 90 % แต่การจัดเก็บภาษีท้องถิ่นทำรายได้เพียง 10 % ของภาษีโดยรวม ซึ่งทำให้การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยในปัจจุบันยังต้องพึ่งพางบประมาณที่ทางรัฐบาลกลางจัดสรรให้เป็นส่วนใหญ่วัตถุประสงค์สำคัญในการทำวิจัยก็เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการกิจการของท้องถิ่นได้เองโดยอาศัยเงินภาษีท้องถิ่นที่จัดเก็บเองมากกว่าเงินที่รัฐบาลกลางจัดสรรให้ ซึ่งการจัดเก็บภาษีน้ำมันกระทรวงพลังงานเก็บรูปของเงินค่าธรรมเนียมกองทุนและนำไปใช้เพื่อพยุงราคาน้ำมันไม่ให้มีราคาขึ้นลง เร็วเกินไปเท่านั้น

การที่จะสามารถพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งได้ ต้องทำให้ท้องถิ่นสามารถหาเงินได้เองและใช้จ่ายเองตามความต้องการและความเหมาะสมของท้องถิ่นนั้น ปัจจุบันประเทศไทยมีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 7,000 กว้างแห่ง ในหลายที่ก็มีความเข้มแข็ง มีความพร้อมที่จะจัดเก็บภาษีเพื่อหารายได้ของตนได้เอง แต่หลายแห่งก็ยังไม่พร้อม เราจึงต้องพัฒนาขีดความสามารถในการจัดเก็บภาษีขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยศึกษาความสำเร็จของท้องถิ่นที่มีความเข้มแข็ง มีความพร้อมและสามารถจัดเก็บภาษีได้เอง เพื่อนำมาพัฒนาขีดความสามารถต่อไป ซึ่งภารกิจนี้เป็นภารกิจที่มีความสำคัญ และเป็นปัจจัยที่ช่วยชี้ถึงความสำเร็จของการกระจายอำนาจปัจจัยหนึ่ง

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

- **วางแผนการลงพื้นที่เพื่อศึกษารายละเอียดการจัดเก็บภาษี**

ทีมงานวิจัย : เสนอแผนงานการลงพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่เพื่อศึกษารายละเอียดการจัดเก็บภาษีต่อ ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์ โดยเสนอวิธีการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. การสัมภาษณ์เจาะลึก มุ่งเน้นให้ได้ข้อมูลแบบเปิดกว้างจากผู้ตอบซึ่งเป็นผู้รอบรู้และผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เช่น นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และผู้บริหารท่านอื่น เป็นต้น

โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนี้ได้มีการกำหนดประเด็น ดังนี้

- 1.1 ความเป็นมาเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
- 1.2 สาเหตุที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จัดเก็บภาษีน้ำมันเอง
- 1.3 ระดับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
- 1.4 แผนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ที่นำไปสู่ความสำเร็จ
- 1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการบริหารจัดการเก็บ
- 1.6 การเตรียมความพร้อมในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน
- 1.7 การติดตามตรวจสอบการเสียภาษี และมาตรการจูงใจในการเสียภาษี
- 1.8 ระดับความนิยมในตัวผู้บริหารของคนในท้องถิ่น
- 1.9 ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

2. การสนทนากลุ่ม มุ่งเน้นให้เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีน้ำมันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีน้ำมัน โดยเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ นักวิจัยจะทำหน้าที่เป็นผู้รับฟังและเก็บข้อมูลโดยไม่บั่นค้ำถามนำหรือชี้นำให้กลุ่มแสดงความคิดเห็นไปในทางใดทางหนึ่ง โดยประเด็นในการสนทนากลุ่มจะมุ่งเน้นการเก็บข้อเท็จจริงในการดำเนินงานจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

3. การสังเกต สังเกตความเป็นผู้นำของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่เป็นหลัก โดยไม่มีการเข้าร่วมหรือฝังตัวในพื้นที่เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการทำวิจัย และสังเกตถึงทัศนคติต่างๆ

4. การจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เพื่อสานความร่วมมือระหว่างกันอันนำมาซึ่งประโยชน์ในการพัฒนาการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์ : เห็นด้วยกับแผนงานการลงพื้นที่ของทีมงานวิจัย โดยมีข้อเสนอแนะเล็กน้อยเกี่ยวกับการลงพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เพราะเนื่องจากการทำงานของทีมงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการจัดเก็บภาษีเป็นสำคัญ มิใช่การศึกษาเชิงทฤษฎีแต่เพียงอย่างเดียว แต่มุ่งให้เกิดผลเป็นการเพิ่มขีดความสามารถขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้จริง คือ การที่เราไปศึกษาความสำเร็จขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่เพื่อนำมาเป็นต้นแบบในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน นั้น ขณะเดียวกันเราก็ต้องดูด้วยว่าเหตุปัจจัยที่ทำให้้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ประสบความสำเร็จนั้นเกิดจากอะไร แล้วความสำเร็จนั้นจะยั่งยืนหรือไม่ การที่เราศึกษาต้องดูว่าเขายังบกพร่องเรื่องใดบ้าง เราก็ต้องพัฒนาขีดความสามารถของเขาให้ยั่งยืน ไม่ว่าผู้บริหารซึ่งส่วนใหญ่มีที่มาจากการเมืองจะปรับเปลี่ยนอย่างไร องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ก็ยังคงมีความเข้มแข็งที่จะสามารถจัดเก็บภาษีน้ำมันได้เอง ซึ่งเป็นการเพิ่มขีดความสามารถที่ยั่งยืนและองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ก็จะสามารถพัฒนาไปพร้อมๆ กับการศึกษาของทีมงานวิจัยด้วย

เราต้องให้้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่เข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัยของเราด้วยเพื่อให้เขารู้สึกภาคภูมิใจว่าเขามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเขาเอง ซึ่งจะทำให้เขาเปิดรับและพัฒนาขีดความสามารถในการจัดเก็บภาษีอย่างเต็มที่

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

เนื่องจากได้มีการปรับเปลี่ยนผู้ช่วยนักวิจัย 1 ท่าน จากวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโท เป็นปริญญาตรีจึงทำให้อัตราค่าจ้างถูกปรับลดลงและมีเงินเหลือเดือนละ 4,000 บาท ซึ่งคณะวิจัยมีความจำเป็นต้องมีบุคคลกรผู้ทำหน้าที่ดูแลด้านการเงินและงบประมาณ จึงมีมติให้จ้างนางสาว

ปรีชา ยังมีสุข จากเงินที่เหลือดังกล่าว โดยดำเนินการทำความเข้าใจตลกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เพื่อจัดจ้างต่อไปตามคำแนะนำของดร. สมชัย ฤชุพันธ์

ปิดประชุมเวลา 18.30 นาฬิกา

(นางสาววันวิสาข์ ขาวคม)

ผู้บันทึกการประชุม

บันทึกการประชุม
โครงการวิจัยและพัฒนาเรื่อง
“การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน”
ครั้งที่ 4/2550
ในวันศุกร์ที่ 2 พฤศจิกายน 2550 เวลา 17.00 น.
ณ สถาบันพัฒนาศยาม ถนนพหลโยธิน

ผู้มาประชุม

1. ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์	ประธานการประชุม
2. นายพาเกียรติ์ สมานบุตร	หัวหน้าโครงการ
3. นายจุมพล ริมสาคร	นักวิจัยที่ 1
4. นางสาวญาดา สันถะโกมล	นักวิจัยที่ 3
5. นางสาววันวิสาข์ ขาวคม	ผู้ช่วยวิจัย
6. นางสาวกมลทิพย์ สุรัตนโชติ	ผู้ช่วยวิจัย

ผู้เข้าร่วมประชุม นางสาวปรีชา ยังมีสุข

เปิดประชุมเวลา 17.00 นาฬิกา

เมื่อทึมนักวิจัยมาครบแล้ว นายสมชัย ฤชุพันธุ์ ประธานที่ประชุม กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ
(ไม่มี)

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

● กำหนดการลงพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

นางสาวญาดา สันถะโกมล : แจ้งกำหนดการลงพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
ต่อที่ประชุมเพื่อทราบ ดังนี้

1) วันที่ 3 พฤศจิกายน 2550

09.00 น.

พร้อมกันที่สนามบินดอนเมือง

10.30 น.	ออกเดินทางจากสนามบินดอนเมืองสู่จังหวัดพิษณุโลก
11.25 - 12.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ที่ จ. พิษณุโลก
12.30 น.	ออกเดินทางจากจังหวัดพิษณุโลกสู่จังหวัดแพร่
15.30 น.	เดินทางถึงจังหวัดแพร่
16.00 - 16.30 น.	หัวหน้าโครงการ (นายพาเกียรติ สมานบุตร) ชี้แจง รายละเอียดโครงการวิจัยฯ และเชิญ ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์ กล่าวเปิดโครงการ
16.30 - 17.00 น.	ทีมงาน ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์ นายพาเกียรติ สมานบุตร และคณะ ร่วมลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
17.00 - 18.00 น.	ทีมงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่อธิบายประวัติ ความเป็นมา แนวนโยบายในการจัดเก็บภาษี วิธีการ จัดเก็บภาษีน้ำมันให้ประสบความสำเร็จ และผลการ จัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น
18.00 - 20.00 น.	รับประทานอาหารเย็นร่วมกัน
20.30 - 21.30	เข้าพัก

2) วันที่ 4 พฤศจิกายน 2550

07.00 - 08.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.00 - 12.00 น.	นายพาเกียรติ สมานบุตร และคณะเข้าสัมภาษณ์ ผู้บริหารและทีมงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 - 17.00 น.	นายพาเกียรติ สมานบุตร และคณะ ออกสำรวจสถาน บริการน้ำมันในจังหวัดแพร่
17.00 น.	เดินทางออกจากจังหวัดแพร่สู่จังหวัดพิษณุโลก
21.35 น.	เดินทางออกจากสนามบินจังหวัดพิษณุโลกสู่กรุงเทพฯ
22.20 น.	ถึงกรุงเทพฯโดยสวัสดิภาพ

นายพาเกียรติ สมานบุตร : ทีมงานวิจัยวางแผนไว้ว่าหากกำหนดการลงพื้นที่จังหวัดแพร่เป็นวันเสาร์ ทีมงานก็จะออกสำรวจสถานบริการน้ำมันในจังหวัดแพร่ด้วย จึงได้กำหนดให้มีการประชุมกลุ่มในวันที่ 3 พฤศจิกายน 2550 หลังจากเสร็จสิ้นการลงนามบันทึกความเข้าใจแล้ว

และในวันที่ 4 พฤศจิกายน 2551 ช่วงเช้าจะเป็นการสัมภาษณ์เจ้าพนักงานและทีมงาน
เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี เพื่อเก็บข้อมูล และช่วงบ่ายทีมวิจัยจะออกสำรวจสถาน
บริการน้ำมันในเขตจังหวัดแพร่ด้วย แล้วนำข้อมูลกลับมาวิเคราะห์ต่อไป โดยตลอดการลงพื้นที่นี้
ทีมงานจะร่วมกันสังเกตการทำงาน ทักษะ ทักษะ การบริหารงานและเรื่องอื่นๆ ของผู้บริหารและ
เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วย

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

(ไม่มี)

ปิดประชุมเวลา 18.30 นาฬิกา

(นางสาววันวิสาข์ ขาวคม)

ผู้บันทึกการประชุม

บันทึกการประชุม
โครงการวิจัยและพัฒนาเรื่อง
“การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน”
ครั้งที่ 5/2550
ในวันพฤหัสบดีที่ 8 พฤศจิกายน 2550 เวลา 17.00 น.
ณ ห้องประชุมสำนักกฎหมาย กรมสรรพสามิต

ผู้มาประชุม

1. นายพาเกียรติ สมานบุตร	หัวหน้าโครงการ ประธานการประชุม
2. นายจุมพล ริมสาคร	นักวิจัยที่ 1
3. นางสาวสุจิตรา เลหาพัฒนวิญญู	นักวิจัยที่ 2
4. นางสาวญาดา สันถะโกมล	นักวิจัยที่ 3
5. นางสาววันวิสาข์ ขาวคม	ผู้ช่วยวิจัย

ผู้เข้าร่วมประชุม นางปรีชา ยังมีสุข

เปิดประชุมเวลา 17.00 นาฬิกา

เมื่อทีมนักวิจัยมาครบแล้ว นายพาเกียรติ สมานบุตร หัวหน้าโครงการ กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ
(ไม่มี)

ระเบียบวาระที่ 2 ติดตามความคืบหน้าในการดำเนินงาน

ที่ประชุมหารือและติดตามความคืบหน้าในดำเนินงานสำหรับโครงการวิจัยดังนี้

- ทีมนักวิจัยสรุปข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ได้ดังนี้

นางสาวญาดา สันถะโกมล : ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์ เจ้าเล็กผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีน้ำมันทำให้เราทราบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้ออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เรื่อง การเก็บภาษีบำรุง องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2542 เพื่อเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจาก สถานค้าปลีกน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน และยาสูบ มา

เป็นค่าใช้จ่ายในกิจการตามอำนาจหน้าที่ และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยข้อบัญญัติดังกล่าวได้ผ่านความเห็นชอบจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ และประกาศให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 14 พฤษภาคม 2542 เป็นต้นมา ซึ่งข้อบัญญัติฉบับนี้ เป็นการออกข้อบัญญัติที่เป็นไปในแนวทางเดียวกับทั่วประเทศ โดยได้มอบให้กรมสรรพสามิตเป็นผู้จัดเก็บภาษีแทน ซึ่งกรมสรรพสามิตจะหักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีไว้ร้อยละ 3 ของภาษีน้ำมันที่เก็บได้ ต่อมาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ได้ออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548 เพื่อยกเลิกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2542 โดยยกเลิกการเก็บภาษีจากสถานค้าปลีกเป็นสถานการณ์ค้า และกำหนดให้มีการจัดเก็บภาษีจากก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ในอัตราภาษีร้อยละ 4.54 สตางค์ ในปี 2548 มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของกรมสรรพสามิตทำให้เจ้าหน้าที่ของกรมสรรพสามิตย้ายไปทำงานที่อำเภอเมืองทั้งหมด ไม่ได้กระจายตัวตามท้องถิ่นเช่นเดิม ทำให้การจัดเก็บภาษีน้ำมันเริ่มมีปัญหา ดังนี้

1. เรื่องการนำส่งและการรายงานยอดประจำเดือนกับจำนวนเงินไม่ตรงกัน ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่มีปัญหาในการลงบัญชี เนื่องจากเจ้าหน้าที่สรรพสามิตต้องรอการตัดยอดในระบบการนำส่งเงินของกรมสรรพสามิตด้วย

2. การติดตามลูกหนี้ที่ค้างชำระภาษีเป็นไปด้วยความยากลำบากและใช้เวลานาน เพราะเจ้าหน้าที่สรรพสามิตเองมีงานประจำเป็นปริมาณมาก ทำให้เกิดความล่าช้า

3. การยื่นแบบของผู้ประกอบการที่ไปยื่นแบบชำระภาษีที่เจ้าหน้าที่สรรพสามิต บางครั้งไปแล้วไม่พบเจ้าหน้าที่ ประกอบกับผู้ประกอบการบางรายอยู่ในพื้นที่ห่างไกล การเดินทางมาชำระภาษีแต่ละครั้งมีความลำบากและเป็นภาระมาก เมื่อผู้ประกอบการมาแจ้งปัญหานี้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ก็ได้ประสานงานไปยังเจ้าหน้าที่สรรพสามิต จึงได้ความว่า มีการติดขัดปัญหาเรื่องจำนวนบุคลากร และระยะเวลาในการลงพื้นที่เมื่อได้ประมวลปัญหาต่างๆ ทั้งหมด ทำให้ฝ่ายเร่งรัดและจัดเก็บรายได้ กองคลัง เสนอปัญหาเพื่อเรียนให้นายกองการบริหารส่วนจังหวัดแพร่ (นายชาญชัย ศิลปอวยชัย) ทราบ และได้ขออนุมัติจัดทำแผนไปลงพื้นที่เพื่อออกตรวจและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยได้ตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบและประมวลปัญหาต่างๆ พร้อมเสนอแนวทางการแก้ไข เมื่อนายกองการบริหารส่วนจังหวัดแพร่ (นายชาญชัย ศิลปอวยชัย) ได้พิจารณาแล้ว จึงมีความคิดที่จะให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จัดเก็บภาษีเอง โดยได้ทำการสำรวจความต้องการของประชาชนว่าประสงค์ที่จะมายื่นชำระภาษีน้ำมันองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่หรือต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด

แพร่ออกไปจัดเก็บเอง ซึ่งผลจากการสำรวจพบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่ในการชำระภาษีของตนเอง อีกทั้งระยะทางในการเดินทางมายื่นแบบชำระภาษีค่อนข้างไกล ทำให้ผู้ประกอบการไม่สะดวก จึงได้ข้อสรุปว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จะต้องออกไปจัดเก็บภาษีเอง อย่างไรก็ตาม นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ (นายชาญชัย ศิลปอวยชัย) ได้มอบหมายงานให้เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ศึกษาต่อ ในเรื่องความพร้อมในการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จะจัดเก็บภาษีเอง และสืบเนื่องจากทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้มีการทำโครงการบัณฑิตอาสาขึ้น เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการกิจการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จึงได้กำหนดให้หน้าที่ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันเป็นหน้าที่หนึ่งของบัณฑิตอาสา เพื่อแก้ไขปัญหาที่ผู้ประกอบการแจ้งมา ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จึงได้ออกข้อบัญญัติ ฉบับที่ 3 เพื่อยกเลิกการมอบอำนาจให้กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีน้ำมัน และให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ มาดำเนินการจัดเก็บภาษีน้ำมันเอง ทั้งนี้เพื่อความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษี โดยได้กำหนดให้ข้อบัญญัติดังกล่าวมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2548 ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ก็ได้ทำการจัดเก็บภาษีน้ำมันมาเองโดยตลอด สำหรับวิธีการจัดเก็บนั้น ในช่วงแรกสำหรับพื้นที่ใกล้ๆ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ผู้ประกอบการจะเดินทางมายื่นแบบชำระภาษีที่ทำการองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และสำหรับพื้นที่ที่อยู่ห่างไกล เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้ออกไปจัดเก็บเองเพื่อให้ทั่วถึง แต่เนื่องจากการออกไปจัดเก็บภาษีดังกล่าวมีค่าใช้จ่ายสูง กล่าวคือการออกไปจัดเก็บเองมีค่าใช้จ่ายประมาณ 300 บาท ในขณะที่รายได้จากภาษีเป็นจำนวนเพียง 90 บาทต่อเดือนเท่านั้น ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ขาดทุนอย่างมาก ดังนั้น ในปี 2549 จึงได้มอบหมายในบัณฑิตอาสา (เป็นลูกจ้างตามอัตราจ้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ แบบรายปี โดยรับสมัครและคัดเลือกจากผู้ที่จบปริญญาตรีและอาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดแพร่ ทั้งนี้ โดยมีแนวคิดมาจากการบริหารงานของนายกฯ เพื่อให้คนแพร่ได้ทำงานในจังหวัดแพร่อันเป็นบ้านเกิดและช่วยกันพัฒนาบ้านเกิดของตนเอง) ซึ่งประจำอยู่ในพื้นที่มาทำหน้าที่จัดเก็บแทนแล้วจึงนำส่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ต่อมาเนื่องจากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่(นายชาญชัย ศิลปอวยชัย) เห็นว่าผู้ประกอบการน้ำมันน่าจะช่วยเหลือจุนเจือการเงินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้ และเพื่อให้เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพตาม KPI จึงมีการปรับเพิ่มอัตราภาษีน้ำมันที่เดิมจัดเก็บในอัตรา 4.54 สตางค์ต่อลิตร เป็น 5.01 สตางค์ต่อลิตร ในข้อบัญญัติฉบับล่าสุด โดยกำหนดให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2550 เป็นต้นมา

จุดมุ่งหมายในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ได้แก่

- การพัฒนาด้านจัดเก็บภาษี ทั้งในและนอกสถานที่ให้มีประสิทธิภาพทั่วถึงและเป็นธรรม
- การสำรวจปรับปรุงระบบข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและทันสมัยอยู่เสมอ
- กำหนดแนวทางในการจัดทำผังของสถานประกอบการทุกประเภท
- ประเมินผลการทำงาน ด้านการเร่งรัดจัดเก็บรายได้ “เพื่อพัฒนาให้สู่ความเป็นเลิศความพยายามในการจัดเก็บภาษี”

นายจุมพล ริมสาคร : ข้อมูลที่ได้จากการการสังเกตการบริหารและการทำงานของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่สามารถสรุปได้ ดังนี้

1) ความมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร เห็นได้จากอดีตนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ (นายแพทย์ชาญชัย ศิลปอวยชัย) จะเป็นผู้คิดและให้นโยบายการทำงานแก่เจ้าหน้าที่ โดยปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จะเป็นผู้นำนโยบายมาขยายสู่การปฏิบัติ นายกฯ กำหนดให้มีการประชุมเจ้าหน้าที่ที่เป็นข้าราชการตั้งแต่ระดับ 6 ขึ้นไป ทุกๆ วันอังคาร เพื่อมอบนโยบายและรับฟังการรายงานผลการทำงานในแต่ละสัปดาห์ว่าเป็นอย่างไร รวมถึงรับฟังปัญหาต่างๆ ที่พบในการทำงานด้วย เมื่อทราบถึงปัญหานายกฯ จะให้นโยบายในการแก้ไขและรับผิดชอบในสิ่งที่ตนคิดเสมอ นอกจากนี้เมื่อลูกน้องพบปัญหาในการทำงานที่ไม่สามารถแก้ไขได้ ลูกน้องสามารถโทรเข้าโทรศัพท์มือถือของนายกฯ ได้ทันที และนายกฯ ก็จะมาช่วยแก้ปัญหานั้นทันทีเช่นกัน และในส่วนทีมงานของปลัดฯ จะมีการประชุมทุกวันจันทร์ เพื่อวางแผนและติดตามผลการขยายนโยบายสู่การปฏิบัติ ซึ่งการทำงานเช่นนี้เห็นได้ว่าทีมงานผู้บริหารมีความเข้มแข็งประกอบกับมีภาวะความเป็นผู้นำสูง

2) ความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ร่วมงาน สังเกตเห็นได้จากความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานว่ามีความเป็นกันเองมาก บรรยากาศทำงานเหมือนพี่น้องกัน

3) ความทุ่มเททำงานของเจ้าหน้าที่ สังเกตเห็นได้จากการเดินทางลงพื้นที่ของทีมงานวิจัยซึ่งเป็นวันหยุดสุดสัปดาห์ แต่ก็ยังมีเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่มาทำงานกันอย่างหนาตา ไม่ใช่เฉพาะเจ้าหน้าที่กองคลังเท่านั้น แต่เจ้าหน้าที่ส่วนอื่นๆ ก็มาทำงานกัน และจากการสอบถามก็ได้ความว่ามาทำงานในวันหยุดสุดสัปดาห์เป็นปกติ

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

เพื่อให้การทำงานสามารถดำเนินการอย่างรวดเร็วต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพหัวหน้าโครงการ (นายพาเกียรติ สมานบุตร) ได้แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของนักวิจัยออกเป็น 3 ส่วน โดยมอบหมายให้นางสาวญาดา สันถะโกมล รับผิดชอบในส่วนการวิเคราะห์ SWOT ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

นางสาวสุจิตรา เลหาวัฒนภิญโญ รับผิดชอบในส่วนของการวิเคราะห์ทฤษฎีภาษีอากรกับการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และนายจุมพล ริมสาคร รับผิดชอบเกี่ยวกับการวิเคราะห์ด้านกฎหมายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

โดยหน้าที่ที่มอบหมายนี้ ทีมนักวิจัยจะนำมาแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นร่วมกันในการประชุมครั้งต่อไป

ปิดประชุมเวลา 18.45 นาฬิกา

(นางสาววันวิสาข์ ขาวคม)

ผู้บันทึกการประชุม

บันทึกการประชุม
โครงการวิจัยและพัฒนาเรื่อง
“การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน”
ครั้งที่ 6/2550
ในวันพฤหัสบดีที่ 22 พฤศจิกายน 2550 เวลา 17.00 น.
ณ ห้องประชุมสำนักกฎหมาย กรมสรรพสามิต

ผู้มาประชุม

1. นายพาเกียรติ สมานบุตร	หัวหน้าโครงการ ประสานการประชุม
2. นายจุมล ริมสาคร	นักวิจัยที่ 1
3. นางสาวสุจิตรา เลหาพัฒนิกุล	นักวิจัยที่ 2
4. นางสาวญาดา สันถะโกมล	นักวิจัยที่ 3
5. นางสาววันวิสาข์ ขาวคม	ผู้ช่วยวิจัย

ผู้เข้าร่วมประชุม นางปรีชา ยังมีสุข

เปิดประชุมเวลา 17.00 นาฬิกา

เมื่อทีมนักวิจัยมาครบแล้ว นายพาเกียรติ สมานบุตร หัวหน้าโครงการ กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

การประชุมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

เพื่อให้การทำงานสามารถดำเนินการอย่างรวดเร็วต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพหัวหน้าโครงการ (นายพาเกียรติ สมานบุตร) ได้แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของนักวิจัยออกเป็น 3 ส่วน โดยมอบหมายให้นางสาวญาดา สันถะโกมล รับผิดชอบในส่วนการวิเคราะห์ SWOT ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ นางสาวสุจิตรา เลหาพัฒนิกุล รับผิดชอบในส่วนของการวิเคราะห์ทฤษฎีภาษากับการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และนายจุมล ริมสาคร รับผิดชอบเกี่ยวกับการวิเคราะห์ด้านกฎหมายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

โดยหน้าที่ที่มอบหมายนี้ ทีมนักวิจัยจะนำมาแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นร่วมกันในการประชุมครั้งต่อไป

ระเบียบวาระที่ 2 วิเคราะห์การจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

นางสาวญาดา สันถะโกมล : ข้อมูลที่เก็บได้จากการลงพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่นั้น นอกจากได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึกและการสังเกตแล้ว ส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งที่เราได้รับข้อมูลคือ เอกสารที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่มอบให้ เอกสารที่ได้รับมานั้นมีข้อมูลค่อนข้างครบถ้วน ซึ่งหากนำมาประกอบกับข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์และการสังเกตที่ทีมงานเก็บได้นั้น ก็เพียงพอที่จะใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ SWOT ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่แล้ว ซึ่งเมื่อทำการวิเคราะห์จากข้อมูลที่ได้รับแล้วเห็นว่าปัจจัยภายในที่เป็นจุดแข็ง (Strength) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ประกอบด้วย

1. มาตรการจูงใจในการเสียภาษี ได้แก่ การบริการที่เป็นกันเองและรวดเร็วของเจ้าหน้าที่ มีการบริการน้ำดื่ม การทำสตีกเกอร์ให้กับสถานบริการน้ำมันที่ชำระภาษีเพื่อแสดงความรับผิดชอบในการเสียภาษี และเพื่อสร้างความภาคภูมิใจให้กับผู้เสียภาษีว่าตนมีส่วนช่วยในการพัฒนาท้องถิ่นของตนและยังเป็นตัวอย่างที่ดีอีกด้วย การประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่างๆ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นมาตรการจูงใจที่ส่งผลให้การจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ประสบความสำเร็จ

2. นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีความสามารถในการบริหารจัดการการจัดเก็บภาษี โดยใช้กลยุทธ์ต่างๆ เข้ามาช่วยให้จัดเก็บภาษีเป็นไปอย่างดี เช่น การชักชวนในผู้ประกอบการ สถานบริการน้ำมันรายใหญ่ในจังหวัดมาเป็นผู้บริหารในหน่วยงาน

3. เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ มีความรู้ ความสามารถเป็นอย่างดี ชยันทำงาน และมีความรับผิดชอบสูง

4. โครงการบัณฑิตอาสาที่มีประสิทธิภาพ เชื้อต่อการลงพื้นที่อย่างทั่วถึง เป็นการลดต้นทุนการจัดเก็บภาษี

ส่วนปัจจัยภายในที่เป็นจุดอ่อน (Weakness) มี 3 ประการคือ

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ไม่มีกฎระเบียบหรือข้อบังคับที่กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับทางปฏิบัติในการจัดเก็บภาษี

2. ฐานข้อมูลของผู้มีหน้าที่เสียภาษียังไม่สอดคล้องกับทางปฏิบัติทั่วไป กล่าวคือ ไม่มีการจดทะเบียนเลขประจำตัวผู้เสียภาษี

3. การติดตามทวงถามการชำระภาษียังไม่มีแบบแผนที่แน่นอน แต่อาศัยความสัมพันธ์ในด้านบุคคลซึ่งจะทำให้การบริหารการจัดเก็บภาษีไม่มีความยั่งยืน

ส่วนปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาส (Opportunity) ในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ได้แก่

1. ผู้ประกอบการให้ความร่วมมือในการชำระภาษีเป็นอย่างดี

2. การมีคลังน้ำมันอยู่ในเขตจังหวัดแพร่

3. เป็นจุดเชื่อมโยงการคมนาคมของภาคเหนือตอนบนและภาคเหนือตอนล่าง

ปัจจัยภายนอกที่เป็นข้อจำกัด (Threat) ในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ คือ

1. จังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดอุดรธานียังไม่มีการจัดเก็บภาษีน้ำมัน ทำให้ราคาน้ำมันถูกกว่าในจังหวัดแพร่

2. ผู้ประกอบการมีหน้าที่เสียภาษีหลายประเภท ทำให้ไม่ยอมรับภาระอีก

3. นโยบายของรัฐที่รณรงค์ในลดการใช้ น้ำมันเชื้อเพลิง

4. ราคาน้ำมันที่สูงขึ้น

5. สภาพเศรษฐกิจที่ไม่ดี

ทีมงานวิจัย : ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่เพิ่มเติมแล้วสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ SWOT ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้ ดังนี้

ปัจจัยภายใน

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
1. มีมาตรการจูงใจในการเสียภาษี ได้แก่ การบริการที่เป็นกันเองและรวดเร็ว มีบริการน้ำดื่ม การทำสต็อกเกอร์ให้กับสถานีบริการน้ำมันที่ชำระภาษีเพื่อแสดงความรับผิดชอบในการเสียภาษี การประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่างๆ 2. เจ้าหน้าที่ อบจ. แพร่ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย 3. การสร้างเครือข่าย 4. วิสัยทัศน์ (Vision) 5. โครงสร้างขององค์กรที่ชัดเจน 6. นโยบายของผู้บริหารในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของ อบจ. แพร่	1. กฎระเบียบหรือข้อบังคับที่กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติในการจัดเก็บภาษีไม่ชัดเจน 2. การจัดทำฐานข้อมูลของผู้มีหน้าที่เสียภาษียังไม่สอดคล้องกับทางปฏิบัติทั่วไป กล่าวคือ ไม่มีการจดทะเบียนเลขประจำตัวผู้เสียภาษี 3. ขั้นตอน วิธีการจัดเก็บภาษียังไม่เป็นระบบ 4. ยังไม่มีระบบการติดตามตรวจสอบภาษี 5. การบังคับใช้กฎหมายในส่วนบทกำหนดโทษยังไม่มี 6. บุคลากรไม่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงาน 7. บุคลากรขาดทักษะในด้านความรู้และประสบการณ์

ปัจจัยภายนอก

โอกาส (Opportunity)	ภัยคุกคาม (Threat)
1. ผู้ประกอบการมีความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่ของการชำระภาษี 2. ผู้ประกอบการให้ความร่วมมือในการชำระภาษีเป็นอย่างดี 3. ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการสร้างความเข้าใจแก่ผู้อยู่ในข่ายต้องชำระภาษี 4. ประชาชนมีความศรัทธาต่อนายก อบจ.แพร่ 5. สภาพภูมิศาสตร์	1. จังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดอุดรธานี ยังไม่มีการจัดเก็บภาษีน้ำมัน ทำให้ราคาน้ำมันถูกกว่าในจังหวัดแพร่ 2. ภาระของผู้ประกอบการที่ต้องเสียภาษีหลายประเภทเพิ่มอีก 3. นโยบายของรัฐที่รณรงค์ให้ลดการใช้ น้ำมันเชื้อเพลิง 4. ราคาน้ำมันที่สูงขึ้น 5. สภาพเศรษฐกิจที่ไม่ดี 6. ข้อจำกัดด้านเวลาสำหรับผู้ประกอบการ

นางสาวสุจิตรา เลหาวัฒนภิญโญ : การจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่เป็นการจัดเก็บภาษีโดยใช้ฐานการบริโภคเป็นสำคัญ ซึ่งเมื่อพิจารณาโครงสร้างการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่แล้วจะพบว่า ผู้มีหน้าที่เสียภาษี (tax payers) ตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เรื่อง การจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2542 เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548 นั้น คือ สถานการค้าในเขตจังหวัด ซึ่งประกอบด้วย

- สถานที่ค้าปลีกน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน หรือ ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงกับรถยนต์

- สถานที่ค้าส่งน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน หรือ ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงกับรถยนต์

- คลังน้ำมันจำหน่ายน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน

แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงสถานที่ค้าปลีก หรือค้าส่งน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซล และน้ำมันที่คล้ายกัน หรือก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ ซึ่งมีหลักฐานแสดงว่าได้ซื้อน้ำมันหรือก๊าซปิโตรเลียม จากสถานการค้าปลีกที่ได้จดทะเบียนและเสียภาษีแล้ว และการกำหนดจุดความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียภาษี (tax point) นั้น ตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2542 เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548 ได้กำหนดให้ความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียภาษีของสถานการค้าเกิดขึ้นในเวลาที่ได้รับมอบสินค้าเข้าไปในสถานการค้า การกำหนดอัตราภาษี (tax rate) อัตราภาษีที่ใช้อยู่ในปัจจุบันคือ

ร้อยละ 5.01 สดางค์ ปรากฏตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เรื่อง การจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2550 นอกจากนี้ ข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ยังมีข้อกำหนดเรื่องฐานภาษี (tax base) ด้วย โดยฐานภาษีที่กำหนดตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2542 เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548 คือ จำนวนลิตรของน้ำมันฯ หรือจำนวนกิโลกรัมของก๊าซปิโตรเลียมฯ ที่ได้รับมอบไว้ในสถานการณ์ค้า นั่นเอง นอกจากนี้ข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ยังมีข้อกำหนดเกี่ยวกับเรื่องทางวิธีสบัญญัติไว้คร่าวๆ ด้วย เช่น การยื่นแบบรายการภาษีและการชำระภาษี ซึ่งกำหนดให้ผู้ค้าปลีกยื่นแบบแสดงรายการภาษีพร้อมกับชำระภาษีต่อเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ณ สำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ภายในวันที่ยี่สิบของเดือนถัดจากเดือนที่ความรับผิดชอบในอันที่จะต้องเสียภาษีเกิดขึ้น การจดทะเบียนสถานการณ์ค้า และมาตรการบังคับทางกฎหมายซึ่งเป็นส่วนจำเป็นที่จะทำให้การจัดเก็บภาษีมีความเป็นธรรม เป็นต้น

จากโครงสร้างการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ที่ปรากฏตามข้อบัญญัติฯ นั้น การกำหนดให้สถานการณ์ค้า ซึ่งประกอบด้วยสถานที่ค้าปลีก สถานที่ค้าส่ง และคลังจำหน่ายน้ำมัน แต่ไม่รวมถึงสถานที่ค้าปลีก หรือค้าส่งน้ำมัน ซึ่งมีหลักฐานว่าได้ซื้อน้ำมันจากสถานการณ์ค้าปลีกที่ได้จดทะเบียนและเสียภาษีแล้ว เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีนั่น ก่อให้เกิดการเสียภาษีซ้ำซ้อนภายในจังหวัดได้ ในกรณีที่สถานที่ค้าส่ง หรือคลังจำหน่ายน้ำมัน เมื่อซื้อน้ำมันมาในจังหวัดแพร่จะต้องเสียภาษี และต่อมาได้จำหน่ายน้ำมันให้กับสถานที่ค้าปลีกอื่นๆ ในเขตจังหวัดเดียวกัน สถานที่ค้าปลีกอื่นๆ นั้นจะต้องเสียภาษีอีกครั้ง เพราะซื้อมาจากสถานที่ค้าส่ง หรือคลังจำหน่ายน้ำมัน มิได้ซื้อมาจากสถานการณ์ค้าปลีก ตามบทบัญญัติยกเว้นภาษีไว้ เมื่อไม่เข้าข้อยกเว้นก็ต้องเสียภาษี นอกจากนี้ยังอาจก่อให้เกิดการเสียภาษีซ้ำซ้อนระหว่างจังหวัดได้ด้วย เนื่องจากข้อบัญญัติฯ มีผลบังคับเฉพาะในเขตจังหวัดเท่านั้น ดังนั้น การจำหน่ายน้ำมันข้ามจังหวัดจะทำให้เกิดการเสียภาษีซ้ำซ้อนได้

การที่ผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีต้องเสียภาษีซ้ำซ้อนนั้นทำให้ระบบการจัดเก็บภาษีขาดหลักความเป็นธรรมเพราะภาษีดังกล่าวเป็นภาษีการบริโภค เมื่อเกิดความซ้ำซ้อนขึ้นภาระภาษีก็จะถูกผลักไปยังผู้บริโภคทำให้แต่ผู้บริโภคแต่ละคนแบกรับภาระภาษีต่างกันขึ้นอยู่กับความซ้ำซ้อนทางการค้า

แต่อย่างไรก็ตาม ทางปฏิบัติในการบริหารจัดการเก็บภาษีของ อบจ.แพร่ มิได้ประสบปัญหาดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่ถือว่าผู้ค้าน้ำมันรายใดในจังหวัดเป็นสถานที่ค้าส่งหรือคลังจำหน่ายน้ำมัน นอกจากนั้นไม่มีการจำหน่ายน้ำมันจากจังหวัดแพร่ไปยังจังหวัดอื่น และแม้ว่าจะมีการจำหน่ายน้ำมันจากจังหวัดอื่นมายังจังหวัดแพร่ แต่ อบจ. ของจังหวัดต้นทางก็มิได้มีการจัดเก็บภาษีแต่อย่างใด

ความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียภาษีตามข้อบัญญัติขององค์การฯ เกิดขึ้นในเวลาที่ได้รับมอบสินค้าเข้าไปในสถานการณ์ค้า การกำหนดความรับผิดชอบดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาเพราะข้อบัญญัติไม่ชัดเจน เช่น เมื่อสถานการณ์ค้าซื้อน้ำมันเพื่อนำมาจำหน่ายในจังหวัดแพร่ สถานการณ์ค้านั้นจะได้รับใบเสร็จรับเงิน ขณะเดียวกันก็ได้รับน้ำมันเข้าไปในสถานการณ์ค้า ถ้าปริมาณน้ำมันในใบเสร็จรับเงินเท่ากับปริมาณน้ำมันที่เข้ารับเข้าไปในสถานการณ์ค้าก็จะมีปัญหา แต่ถ้ากรณีเกิดไม่เท่ากัน เช่น สถานการณ์ค้าแรกซื้อน้ำมันจำนวน 15,000 ลิตร แต่รับน้ำมันเข้าไปในสถานการณ์ค้าเพียง 10,000 ลิตร อีก 5,000 ลิตร จำหน่ายให้สถานการณ์ค้าอื่นในจังหวัด กรณีนี้จะมีปัญหาว่าฐานภาษีของสถานการณ์ค้าแรกคืออะไร จำนวน 15,000 ลิตร หรือ 10,000 ลิตร ซึ่งในกรณีนี้ อบจ. แพร่ตีความว่าสถานการณ์ค้าแรกจะต้องเสียภาษีจากฐานภาษี 15,000 ลิตร โดยใช้ใบเสร็จรับเงินที่ซื้อน้ำมันเป็นหลัก ในขณะที่สถานการณ์ค้าแรกอาจตีความว่า จะต้องเสียภาษีจากฐานภาษี 10,000 ลิตร โดยคิดจากจำนวนเนื้อน้ำมันที่รับเข้าเป็นหลัก ปัญหาความไม่ชัดเจนในข้อบัญญัติจึงอาจก่อให้เกิดการขัดแย้งในทางปฏิบัติได้ การ

การปรับเพิ่มอัตราภาษีจาก 4.54 สตางค์ต่อลิตร เป็น 5.01 สตางค์ต่อลิตร ในการปรับอัตราภาษีนี้ได้มีการสอบถามความเห็นและขอความสนับสนุนจากสถานการณ์ค้าน้ำมันในเขตจังหวัด ซึ่งก็ได้รับความร่วมมือ การขึ้นอัตราภาษีน้ำมันจึงเป็นที่ยอมรับของผู้เสียภาษี ซึ่งตามหลักการบริหารภาษีอากรนั้น ผู้ที่รับภาระภาษี คือ ประชาชนที่ต้องซื้อน้ำมันในราคาที่แพงขึ้น ดังนั้น การปรับขึ้นภาษีน้ำมันควรจะคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคเป็นสำคัญ

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การบริหารจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้รับความร่วมมือจากผู้เสียภาษีเป็นอย่างดี ประกอบด้วย 5 ประการ คือ

1. เจ้าหน้าที่ฝ่ายเร่งรัดภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และบัณฑิตอาสาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยได้มีการสำรวจพื้นที่เพื่อนำผู้มีหน้าที่เสียภาษีใหม่ให้เข้าสู่ระบบการควบคุมของกฎหมาย และได้มีการตรวจปฏิบัติการเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการชำระภาษี ทำให้โอกาสหลบหนีภาษีนี้น้อย และเกิดความเป็นธรรม

2. ผู้เสียภาษีได้รับรู้และได้ใช้ประโยชน์จากโครงการใช้จ่ายของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เสียภาษีทราบถึงโครงการใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น โครงการสนามกีฬาจังหวัด เป็นต้น นอกจากนั้นองค์การบริหารส่วนจังหวัดยังได้เชิญผู้เสียภาษีรายใหญ่มามีส่วนร่วมในการวางแผนค่าใช้จ่ายงบประมาณก่อให้เกิดการรับรู้ การมีส่วนร่วมและความโปร่งใสซึ่งสนับสนุนความสมัครใจในการเสียภาษี

3. องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้อำนวยความสะดวกในการชำระภาษีในด้านต่างๆ ทำให้ผู้เสียภาษีได้รับความสะดวก รวดเร็วและมีค่าใช้จ่ายในการชำระภาษีต่ำ ผู้เสียภาษีมีความพึงพอใจจึงสนับสนุนความสมัครใจในการเสียภาษี

4. ผู้เสียภาษีมีการตรวจสอบการเสียภาษีซึ่งกันและกัน โดยผู้เสียภาษีสามารถขอข้อมูลการชำระภาษีของผู้เสียภาษีรายอื่นได้อย่างไม่เป็นทางการ ทำให้การหลบหนีภาษีทำได้ยากขึ้น

5. นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ซึ่งเป็นผู้นำที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนสูง ทำให้ได้รับความร่วมมือจากผู้เสียภาษี

แม้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จะสามารถบริหารจัดการเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลก็ตาม แต่ระบบการบริหารจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ยังมีปัญหาบางประการอยู่ ดังนี้

1. ด้านระบบงาน ยังไม่มีระบบงานจัดเก็บภาษีที่ชัดเจน กล่าวคือ ยังไม่มีการออกระเบียบหรือกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับระบบงานในการจัดเก็บภาษี เช่นงานการตรวจปฏิบัติการ งานการตรวจสอบภาษี เป็นต้น

2. ด้านการบังคับใช้กฎหมาย การบริหารจัดการเก็บภาษีเป็นไปโดยถ้อยที่ถ้อยอาศัย กล่าวคือ แม้ว่าข้อบัญญัติจะได้มีการกำหนดโทษไว้ แต่ในทางปฏิบัติได้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

3. ระบบฐานข้อมูล ควรมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้เสียภาษีแต่ละรายเพิ่มขึ้น การมีประวัติผู้เสียภาษีจะทำให้การบริหารจัดเก็บเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพขึ้น

4. การพัฒนาบุคลากร ปัจจุบันเจ้าหน้าที่ได้รับการฝึกอบรมด้านการให้บริการ ด้านการจัดเก็บภาษีการฝึกอบรม

นายจุมพล ริมสาคร : ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ฉบับแรก ได้กำหนดหลักการในการจัดเก็บภาษีน้ำมันไว้ ดังนี้

1. กำหนดให้น้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน เป็น “สินค้า” ที่ต้องเสียภาษี

2. เก็บภาษีจากสถานค้าปลีก ได้แก่ สถานีบริการน้ำมัน ซึ่งจำหน่ายปลีกน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน

3. กำหนดให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ได้แก่ ผู้ค้าปลีก ซึ่งหมายถึง เจ้าของ ผู้จัดการ หรือบุคคลอื่นซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถานค้าปลีก

4. กำหนดให้เก็บภาษีจากสถานค้าปลีกในเขตจังหวัด

5. กำหนดอัตราภาษี ลิตรละ 4.54 สตางค์

6. กำหนดจุดความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียภาษีว่าให้เกิดขึ้นในเวลาที่ได้รับมอบน้ำมันฯ เข้าไว้ในสถานค้าปลีก

7. กำหนดให้ต้องเสียภาษีในเวลาที่มีความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียภาษีเกิด

8. กำหนดให้ยื่นแบบรายการตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพสามิตกำหนดพร้อมกับชำระ ภาษีต่อเจ้าหน้าที่ของกรมสรรพสามิต ณ สำนักงานสรรพสามิตแห่งท้องที่ที่สถานค้าปลีกตั้งอยู่ ภายในวันที่ 20 ของเดือนถัดจากเดือนที่ความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียภาษีเกิดขึ้น

9. กำหนดให้จดทะเบียนสถานค้าปลีก ตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพสามิตกำหนด

10. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่(ตามข้อบัญญัติฯ) มีอำนาจประเมินภาษี เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม โดยมีอำนาจมีหนังสือสอบถามหรือเรียกได้ด้วย

11. กำหนดเรื่องเบี้ยปรับ เงินเพิ่มไว้เพื่อใช้เป็นมาตรการบังคับทางแพ่ง

12. มอบอำนาจให้กรมสรรพสามิตเรียกเก็บภาษีแทนและให้กรมสรรพสามิตออกข้อบังคับ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เพื่อจัดเก็บภาษี

13. กำหนดให้มีการบังคับเรียกเก็บภาษีอากรค้างชำระ

14. กำหนดโทษทางอาญา กรณีไม่จดทะเบียน ไม่ยื่นแบบรายการ หรือแจ้งข้อความอัน เป็นเท็จไว้

15. กำหนดให้มีการระงับคดีโดยการเปรียบเทียบคดีได้

16. กำหนดให้มีค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีแทนด้วย

ต่อมาได้มีการยกเลิกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เรื่อง การจัดเก็บภาษี บำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2542 ฉบับแรก และออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วน จังหวัดแพร่ ฉบับที่ 2 ซึ่งหลักการ ดังนี้

1. กำหนดให้มีการมีการเก็บภาษีก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์เพิ่มขึ้น จากเดิมที่จัดเก็บจากน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน และน้ำมันดีเซล และน้ำมันที่คล้ายกัน

2. มีการกำหนดให้เก็บภาษีจากผู้ค้าปลีกและค้าส่งน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้าย น้ำมัน ดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน และก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์

3. การจดทะเบียน การยื่นแบบ และการจัดเก็บภาษี ให้กรมสรรพสามิตเป็นผู้ดำเนินการ แทน

4. อัตราภาษี คือ ลิตรละ 4.54 สตางค์ และได้กำหนดอัตราภาษีที่เรียกเก็บจากก๊าซ ปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์เพิ่มขึ้นไว้ในอัตรา กิโลกรัมละ 4.54 สตางค์

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ฉบับที่ 3 เริ่มใช้บังคับ 1 ตุลาคม 2548 มี หลักการสำคัญ คือ

1. ยกเลิก ข้อ 6.4 ข้อ 6.5 วรรคหนึ่ง และข้อ 6.9 แห่งข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วน

จังหวัดแพร่ ฉบับที่ 2 ที่กำหนดให้กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีแทนเพื่อจัดเก็บภาษีเอง

2. กำหนดให้ยื่นแบบรายการภาษี พร้อมกับชำระภาษีต่อเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ณ สำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ภายในวันที่ 20 ของเดือนถัดจากเดือนที่ความรับผิดในอันจะต้องเสียภาษีเกิด

3. กำหนดให้ผู้ค้าปลีกจดทะเบียนสถานการค้า ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ภายใน 30 วัน นับแต่วันเปิดดำเนินสถานการค้า ตามแบบที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด ณ สำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

4. ยกเลิก ข้อ 7 แห่งข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ฉบับที่ 2 พ.ศ.2548 เพื่อจัดเก็บภาษีเอง

5. ยกเลิก ข้อ 11 แห่งข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ฉบับที่ 2 พ.ศ.2548 เพื่อยกเลิกการหักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพสามิต ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในมาตรา 71 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 โดยให้ส่งมอบภาษีที่เหลือทั้งจำนวนแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด

6. ยกเลิก ข้อ 13 แห่งข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ฉบับที่ 2 พ.ศ.2548 และกำหนดว่าให้นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เป็นผู้รักษาการตามข้อบัญญัติ และมีอำนาจออกประกาศ ระเบียบ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติ

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ฉบับที่ 4 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2550 เป็นต้นไป มีสาระสำคัญ คือ กำหนดอัตราภาษีที่ใช้จัดเก็บสำหรับน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ลิตรละ 5.01 สตางค์ และก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ กิโลกรัมละ 5.01 สตางค์

เมื่อพิจารณาข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ทั้ง 4 ฉบับ ประกอบกับพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 แล้ว จะเห็นได้ว่าตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกข้อบัญญัติเพื่อจัดเก็บภาษีน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ในอัตราลิตรละ 5 สตางค์ และ ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ ในอัตรา กิโลกรัมละไม่เกิน 5 สตางค์ แต่ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉบับแรกที่ใช้บังคับกำหนดอัตราภาษีที่เก็บจากน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกันในอัตราลิตรละ 4.54 สตางค์ เพราะได้นำภาระภาษีมูลค่าเพิ่มอัตราร้อยละ 7 มาเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราภาษีดังกล่าวด้วย คือ เมื่อรวมภาระภาษี อบจ.และภาษีมูลค่าเพิ่มแล้วจะไม่เกิน 5 สตางค์ต่อลิตรนั่นเอง ส่วนก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ยังไม่กำหนดให้มีการจัดเก็บจนถึงปี พ.ศ.2550 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 4 ซึ่ง

กำหนดให้จัดเก็บภาษีน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ในอัตราลิตร 5.01 สตางค์ และก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ ในอัตราลิตรกรัมละ 5.01 สตางค์ อีกทั้งข้อบัญญัติที่ใช้บังคับมีหลายประการที่ยังไม่สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติในการจัดเก็บภาษีน้ำมันของ อบจ.แพร่ เช่น น้ำมันที่รับมอบเข้าเก็บในคลังน้ำมันในเขตจังหวัดแพร่ เป็นต้น นอกจากนี้ข้อบัญญัติที่ใช้บังคับจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ยังไม่มีบทบัญญัติที่สามารถแก้ไขปัญหการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อนกรณีที่มีการซื้อขายน้ำมันข้ามเขตจังหวัด และประการสุดท้ายเป็นเรื่องการกำหนดจุดความรับผิดชอบของภาษีที่ไม่สอดคล้องกับบทนิยาม “สถานค้าปลีก” ที่ปรากฏในข้อบัญญัติ

ทีมงานวิจัย : ได้ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่แล้ว เห็นว่าควรเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ดังนี้

1. ควรแก้ไขข้อบัญญัติองค์การบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแก้ไขคำนิยามของผู้มีหน้าที่เสียภาษี ให้หมายถึง สถานที่ค้าปลีกน้ำมัน เท่านั้น เพื่อแก้ไขปัญหการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อน ทำให้โครงสร้างภาษีเกิดความเป็นธรรม ความชัดเจน และให้มีการเก็บภาษีแต่เฉพาะในแหล่งที่เกิดภาระในการสร้างบริการสาธารณะจากการบริโภคสินค้าซึ่งเป็นไปตามหลักการในการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. เพื่อให้มีความชัดเจนว่า น้ำมันที่ซื้อมาเพื่อจำหน่ายปลีก ต้องชำระภาษี ส่วนน้ำมันที่จำหน่ายให้ผู้ค้าปลีกอื่น ไม่ต้องชำระภาษี ทำให้โครงสร้างภาษีมีความชัดเจน จึงควรกำหนดให้ชัดเจนว่า ความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียภาษีเกิดขึ้นในเวลาที่ได้รับมอบสินค้าไว้ในสถานค้าปลีกเพื่อจำหน่ายปลีก

3. แก้ไขให้ผู้ยื่นแบบรายการภาษีพร้อมชำระภาษีและผู้จดทะเบียนสอดคล้องกับผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษี

4. สำหรับเรื่องอัตราภาษี หากต้องมีการเปลี่ยนแปลง ควรจะต้องคำนึงประชาชนผู้รับภาระภาษีเพื่อประเมินผลที่ชัดเจนก่อนมีการเปลี่ยนแปลงด้วย และสำหรับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ อาจต้องคำนึงถึงผลกระทบดังกล่าวด้วย

แนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหการบริหารจัดเก็บภาษีด้านต่างๆ ได้แก่

1. ด้านระบบงาน ควรมีการพัฒนาระบบงานจัดเก็บภาษี ร่วมกับกรมจัดเก็บภาษี โดยเฉพาะกรมสรรพสามิตซึ่งมีประสบการณ์ในการจัดเก็บภาษีนี้มา

2. ด้านการบังคับใช้กฎหมาย ควรมีหลักเกณฑ์ในการบังคับใช้กฎหมายอย่างชัดเจน และมีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว

3. ด้านระบบฐานข้อมูล ควรมีการพัฒนาฐานข้อมูลให้ครบถ้วน โดยมีระบบฐานข้อมูลของผู้เสียภาษีแต่ละราย

4. ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรมีการฝึกอบรมบุคลากรด้านการจัดเก็บภาษีโดยจัดให้มีการอบรมจากหน่วยงานจัดเก็บภาษี หรือการส่งเจ้าหน้าที่ไปร่วมปฏิบัติงานเพื่อเรียนรู้จากหน่วยงานจัดเก็บภาษี

แนวทางการปรับปรุงแก้ไขข้อบัญญัติฯ มีดังนี้

1. ยกเลิกข้อบัญญัติเดิมทั้ง 4 ฉบับ ได้แก่

(1) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด... เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.

(2) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด... เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(3) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด... เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(4) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด... เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

2. กำหนดบทนิยามใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่แก้ไข คือ

“ภาษี” หมายความว่า ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เรียกเก็บตามข้อบัญญัติ

“สินค้า” หมายความว่า น้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ บุหรี่ซิการ์และบุหรี่การ

“สถานการณ์การค้า” หมายความว่า

(1) สถานการณ์ค้าน้ำมัน ซึ่งจำหน่ายปลีกน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์

(2)

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และรองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า เจ้าของ ผู้จัดการ หรือบุคคลอื่นซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถานการณ์การค้า

“องค์การบริหารส่วนจังหวัด” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

“ภาษีอากรค้างชำระ” หมายความว่า ภาษีตามข้อบัญญัตินี้ที่มีได้ยื่นแบบรายการภาษี พร้อมกับชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนดตาม และภาษีที่ชำระไว้ไม่ถูกต้องหรือมีข้อผิดพลาด ทำให้จำนวนภาษีที่ต้องเสียขาดไป

3. ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด และให้สถานการณ์ค้าในเขตจังหวัดเสียภาษีตามที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเรียกเก็บ

4. การเรียกเก็บภาษี และการเสียภาษีให้เป็นไป ดังต่อไปนี้

4.1 อัตราภาษีที่เรียกเก็บให้เป็น ดังนี้

(1) น้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน อัตราลิตรละ 5.01 สตางค์ หรือก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ อัตรา กิโลกรัมละ 5.01 สตางค์

(2)

4.2 ความรับผิดในอันจะต้องเสียภาษีของสถานการณ์ค้า ให้เกิดขึ้นในเวลาที่ได้รับมอบสินค้าเข้าไว้ในสถานการณ์ค้า เพื่อจำหน่ายปลีกในเขตจังหวัด

4.3 ให้ผู้ประกอบการเสียภาษีในเวลาที่มีความรับผิดในอันจะต้องเสียภาษีเกิดขึ้น

4.4 ให้ผู้ประกอบการยื่นแบบรายการภาษีตามแบบที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด พร้อมกับชำระภาษีต่อเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งท้องที่ที่สถานการณ์ค้าตั้งอยู่ หรือสถานที่อื่นตามที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด ภายในวันที่ 20 เดือนถัดจากเดือนที่มีความรับผิดในอันจะต้องเสียภาษีเกิดขึ้น

เศษของหนึ่งบาทของภาษีที่ต้องชำระตามวรรคหนึ่งให้ปัดทิ้ง

4.5 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนสถานการณ์ค้าต่อเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ภายในสามสิบวันนับแต่วันเริ่มประกอบการ หรือภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ข้อบัญญัตินี้ใช้บังคับ แล้วแต่กรณีใดจะเกิดก่อน ตามแบบที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งท้องที่ที่สถานการณ์ค้าตั้งอยู่

4.6 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) ประเมินเรียกเก็บภาษี เบี้ยปรับ และเงินเพิ่มจากผู้ประกอบการ กรณีที่ผู้ประกอบการไม่ยื่นแบบรายการภาษี พร้อมกับชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือชำระภาษีไว้ไม่ถูกต้อง หรือมีข้อผิดพลาดทำให้จำนวนภาษีที่ต้องเสียคลาดเคลื่อนไป

(2) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกผู้ประกอบการหรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งบัญชี เอกสาร หลักฐาน หรือสิ่งอื่นที่จำเป็น เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องให้เวลาบุคคลนั้นไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่รับคำสั่งนั้น

4.7 ให้ผู้ประกอบการเสียเบี้ยปรับในกรณีและตามอัตรา ดังต่อไปนี้

(1) กรณีไม่ยื่นแบบรายการภาษีพร้อมกับชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนดให้เสียเบี้ยปรับอีกสองเท่าของค่าภาษีที่จะต้องเสีย

(2) กรณียื่นแบบรายการภาษีพร้อมกับชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ไม่ถูกต้อง หรือมีข้อผิดพลาดทำให้จำนวนภาษีที่ต้องเสียขาดไป ให้เสียเบี้ยปรับอีกหนึ่งเท่าของค่าภาษีที่เสียขาดไปนั้น

4.8 กรณีผู้ประกอบการไม่ยื่นแบบรายการภาษีพร้อมกับชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือชำระภาษีขาดจากจำนวนภาษีที่ต้องเสีย ให้เสียเงินเพิ่มอีก ร้อยละ 1.5 ต่อเดือน หรือเศษของเดือนของเงินภาษีที่ต้องชำระโดยไม่รวมเบี้ยปรับ และการคำนวณเงินเพิ่มดังกล่าวมิให้คิดทบต้น โดยเงินเพิ่มตามกรณีนี้มีให้เกินกว่าจำนวนภาษีที่ต้องชำระโดยไม่รวมเบี้ยปรับ

4.9 เบี้ยปรับและเงินเพิ่มให้ถือเป็นภาษี โดยเบี้ยปรับ หรือเงินเพิ่มให้งดหรือลดลงได้ ตามระเบียบที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด

5. การบังคับเรียกเก็บภาษีอากรค้างชำระ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามมาตรา 170 แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540

6. ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อ ... ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

7. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีผู้ใดไม่ยื่นแบบรายการภาษี ตามข้อ ... ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

8. ผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จ นำพยานหลักฐานเท็จมาแสดงหรือยื่นบัญชีหรือเอกสารอันเป็นเท็จ เพื่อจะไม่เสียภาษี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

9. ให้ความผิดตามข้อบัญญัตินี้เป็นความผิดที่เปรียบเทียบได้ และให้นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่งตั้งเป็นผู้มีอำนาจเปรียบเทียบ

เมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เงินค่าปรับตามวรรคสอง ให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

10. การใดซึ่งได้ดำเนินการโดยชอบตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดก่อนวันที่ข้อบัญญัตินี้ใช้บังคับ และไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัตินี้ ให้เป็นอันใช้บังคับได้ต่อไป

ให้ถือว่าใบทะเบียนสถานค้าปลีกที่ได้ออกไว้ตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดก่อนวันที่ข้อบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นใบทะเบียนสถานการค้าตามข้อบัญญัตินี้ด้วย

11. ให้นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เป็นผู้รักษาการ และมีอำนาจออกประกาศ และระเบียบเพื่อปฏิบัติการเรื่องต่างๆ ด้วย

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

1. การจัดทำตัวแบบเบื้องต้น

ทีมงานวิจัยได้กำหนดให้มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างนักวิจัยเพื่อวางโครงสร้างของตัวแบบเบื้องต้นที่จะใช้ในการจัดเก็บภาษีไว้คร่าวๆ เพื่อนำไปร่วมกันกำหนดตัวแบบเบื้องต้นที่จะประชุมร่วมกันที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

2. การจัดทำรายงานความก้าวหน้า

เนื่องจากต้องมีการจัดทำรายงานความก้าวหน้ารอบระยะเวลา 6 เดือน และจัดส่งให้ สกว. ภายในวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2551 ที่ประชุมจึงกำหนดให้มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในส่วนของเอกสารที่จะต้องจัดทำและจัดส่งให้ สกว. โดยมอบหมายให้ นางสาวญาดา สันถะโกมล รับผิดชอบในส่วนที่ 1 นางสาวสุจิตรา เลหาวัฒนภิญโญ รับผิดชอบส่วนที่ 2 และนายจุมพล ริมสาคร รับผิดชอบส่วนที่ 3 และมอบหมายให้ผู้ช่วยนักวิจัย (นางสาววันวิสาข์ ขาวคม) รวบรวมรายงานการประชุมที่ได้จัดทำไว้รวมทั้งเอกสารแนบอื่นๆ เพื่อจัดส่ง สกว. โดยมอบหมายให้ผู้ช่วยนักวิจัย (นางสาวกมลทิพย์ สุรัตน์โชติ) ซึ่งมีหน้าที่ประสานกับสถาบันพัฒนาสยามอยู่แล้ว ดำเนินการประสานงานในส่วนของการจัดส่งเอกสารและเรื่องอื่นๆ ที่จะต้องติดต่อประสานกับสถาบันพัฒนาสยามและสกว. ด้วย

ปิดประชุมเวลา 21.30 นาฬิกา

(นางสาววันวิสาข์ ขาวคม)

ผู้บันทึกการประชุม

บันทึกการประชุม
โครงการวิจัยและพัฒนาเรื่อง
“การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน”
ครั้งที่ 7/2550
ในวันอังคารที่ 4 ธันวาคม 2550 เวลา 17.00 น.
ณ ห้องประชุมสำนักกฎหมาย กรมสรรพสามิต

ผู้มาประชุม

1. นายพาเกียรติ สมานบุตร	หัวหน้าโครงการ ประธานการประชุม
2. นายจุมพล ริมสาคร	นักวิจัยที่ 1
3. นางสาวสุจิตรา เลหาวัฒนภิญโญ	นักวิจัยที่ 2
4. นางสาวญาดา สันถะโกมล	นักวิจัยที่ 3
5. นางสาววันวิสาข์ ขาวคม	ผู้ช่วยวิจัย

ผู้เข้าร่วมประชุม นางปรีชา ยังมีสุข

เปิดประชุมเวลา 17.00 นาฬิกา

เมื่อทีมนักวิจัยมาครบแล้ว นายพาเกียรติ สมานบุตร หัวหน้าโครงการ กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

การประชุมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมการประชุมเปิดโครงการและกำหนดขอบเขตของโครงการร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

ระเบียบวาระที่ 2 ติดตามความคืบหน้าในการดำเนินงาน

นางสาวญาดา สันถะโกมล : การประชุมเพื่อเปิดโครงการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบูนั้น ควรกำหนดให้มีขึ้นในวันเสาร์ที่ 8 ธันวาคม 2550 เนื่องจากทีมงานสามารถเชิญท่านอาจารย์ ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์ ไปร่วมเปิดโครงการได้ในวันดังกล่าว และท่านสุจิตรา เลหาวัฒนภิญโญ ได้ประสานไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบูนี้อย่างเรียบร้อยแล้ว โดยในการเดินทางไปประชุมและในการประชุมมีกำหนดการดังนี้

วันเสาร์ที่ 8 ธันวาคม 2550

- 10.00 - 10.15 น. ลงทะเบียน
- 10.15 - 10.30 น. หัวหน้าโครงการ (นายพาเกียรติ สมานบุตร) ชี้แจงรายละเอียดโครงการวิจัย และเชิญ ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์ กล่าวเปิดโครงการ
- 10.30 - 11.00 น. ทีมงาน ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์ นายพาเกียรติ สมานบุตรและคณะ ร่วมลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
- 11.00 - 12.00 น. นายพาเกียรติ สมานบุตร และคณะ ออกสำรวจสถานบริการน้ำมันในจังหวัดชลบุรี

วันอาทิตย์ที่ 9 ธันวาคม 2550

- 09.30 - 15.00 น. ทีมงานวิจัยออกสำรวจสถานบริการน้ำมันในจังหวัดชลบุรี

นายจุมพล ริมสาคร : การลงพื้นที่ครั้งนี้ควรกำหนดกรอบการลงพื้นที่เพียงเพื่อจัดทำบันทึกความเข้าใจร่วมกันระหว่างทีมงานกับผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่เท่านั้น เพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนาขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้งนี้ เพราะการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการนี้จะต้องนำต้นแบบที่ทำการศึกษาจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่มาทดลองปฏิบัติที่ชลบุรี

นางสาวสุจิตรา เลาวัฒนภิญโญ : การลงพื้นที่ชลบุรีนั้น ได้ประสานให้ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีทราบแล้วซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี และได้แจ้งด้วยแล้วว่าการประชุมเปิดโครงการจะมีการจัดทำบันทึกความเข้าใจร่วมกัน (MOU) ระหว่างทีมนักวิจัย กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

(ไม่มี)

ปิดประชุมเวลา 18.00 นาฬิกา

(นางสาววันวิสาข์ ขาวคม)

ผู้บันทึกการประชุม

บันทึกการประชุม
โครงการวิจัยและพัฒนาเรื่อง
“การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน”
ครั้งที่ 8/2551
ในวันศุกร์ที่ 18 มกราคม 2551 เวลา 17.00 น.
ณ ห้องประชุมสำนักกฎหมาย กรมสรรพสามิต

ผู้มาประชุม

1. นายพาเกียรติ สมานบุตร	หัวหน้าโครงการ ประธานการประชุม
2. นายจุมพล ริมสาคร	นักวิจัยที่ 1
3. นางสาวสุจิตรา เลหาวัฒนภิณโญ	นักวิจัยที่ 2
4. นางสาวญาดา สันถะโกมล	นักวิจัยที่ 3
5. นางสาววันวิสาข์ ขาวคม	ผู้ช่วยวิจัย

ผู้เข้าร่วมประชุม นางปรีชา ยังมีสุข

เปิดประชุมเวลา 17.00 นาฬิกา

เมื่อทีมนักวิจัยมาครบแล้ว นายพาเกียรติ สมานบุตร หัวหน้าโครงการ กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

การประชุมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดเตรียมตัวแบบเบื้องต้นก่อนที่จะหารือเพื่อกำหนดตัวแบบเบื้องต้นกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

ระเบียบวาระที่ 2 การจัดเตรียมตัวแบบเบื้องต้น

ทีมวิจัย : ได้ปรึกษาหารือกันแล้วเห็นควรกำหนดตัวแบบเบื้องต้นที่จะต้องจัดทำภายใต้กรอบ ดังนี้

1. การจัดทำตัวแบบเบื้องต้นเพื่อใช้ทดลองในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ควรกำหนดขึ้นเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้

2. ตัวแบบที่กำหนดไม่ควรมีความยุ่งยากซับซ้อนและควรให้ง่ายต่อการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่และผู้มีหน้าที่เสียภาษี

3. วิธีการจัดเก็บภาษีในแต่ละท้องถิ่นจะมีเอกลักษณ์แตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนบทหรือนิยมประเพณีในแต่ละท้องถิ่น ดังนั้น เรื่องบางเรื่องควรคำนึงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นด้วย

4. การกำหนดตัวแบบต้องมีความชัดเจน และเป็นไปตามหลักการบริหารภาษีที่ดีด้วย เมื่อได้ขอบเขตของตัวแบบเบื้องต้นที่จะจัดทำแล้วที่มวิจัยได้กำหนดสิ่งที่จะต้องจัดทำเป็นตัวแบบ ซึ่งประกอบด้วย

1. ร่าง ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. ร่าง ประกาศองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อประกาศใช้ข้อบัญญัติ
3. ร่าง ประกาศองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง กำหนดแบบพิมพ์ที่ใช้ตามข้อบัญญัติ
 - 3.1 แบบรายการภาษี
 - 3.2 แบบคำขอจดทะเบียนสถานการค้าน้ำมัน
 - 3.3 แบบคำขอใบแทนใบทะเบียนสถานการค้าน้ำมัน
 - 3.4 ใบทะเบียนสถานการค้าน้ำมัน
4. แนวปฏิบัติการจดทะเบียนสถานการค้าน้ำมัน
5. รายการคุมทะเบียน (น้ำมัน)
6. แบบงบเดือนสรุปรายได้ภาษี
7. แบบบัญชีประจำวัน แสดงการรับ - จ่ายน้ำมัน
8. แบบงบเดือนแสดงการรับ - จ่ายน้ำมัน
9. แนวปฏิบัติการตรวจปฏิบัติการ
10. แบบบันทึกการตรวจปฏิบัติการ
11. แนวปฏิบัติการตรวจสอบภาษี
12. แบบพิมพ์ต่างๆ ที่ใช้ในการตรวจสอบภาษี
13. หนังสือแจ้งการประเมินภาษี
14. แนวปฏิบัติการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง
15. ร่าง ระเบียบองค์การบริหารส่วนจังหวัด ว่าด้วยการพิจารณางดหรือลดเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม
16. แนวปฏิบัติการดำเนินการเปรียบเทียบคดี
17. แนวปฏิบัติการเร่งรัดบังคับชำระภาษีค้าง

ในการจัดทำตัวแบบเบื้องต้นนั้น ทีมงานวิจัยจะได้ดำเนินการหารือกับองค์การบริหารส่วน
จังหวัดแพร่เพื่อจัดทำตัวแบบร่วมกันต่อไป

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)
(ไม่มี)

ปิดประชุมเวลา 18.30 นาฬิกา

(นางสาววันวิสาข์ ขาวคม)

ผู้บันทึกการประชุม

บันทึกการประชุม
โครงการวิจัยและพัฒนาเรื่อง
“การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน”
ครั้งที่ 9/2551
ในวันพุธที่ 6 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 13.30 น.
ณ สถาบันพัฒนาศยาม ถนนพหลโยธิน

ผู้มาประชุม

1. ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์	ประธานการประชุม
2. นายพาเกียรติ์ สมนานบุตร	หัวหน้าโครงการ
3. นายจุมพล ริมสาคร	นักวิจัยที่ 1
4. นางสาวสุจิตรา เลหาวัฒนภิญโญ	นักวิจัยที่ 2
5. นางสาวญาดา สันถะโกมล	นักวิจัยที่ 3
6. นางสาววันวิสาข์ ขาวคม	ผู้ช่วยวิจัย
7. นางสาวกมลทิพย์ สุรัตน์โชติ	ผู้ช่วยวิจัย

ผู้เข้าร่วมประชุม นางสาวปรีชา ยังมีสุข

เปิดประชุมเวลา 17.00 นาฬิกา

เมื่อทึมนักวิจัยมาครบแล้ว นายสมชัย ฤชุพันธุ์ ประธานที่ประชุม กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

- ไม่มี -

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องเพื่อพิจารณา

● **การจัดทำนารายความก้าวหน้า**

นางสาวญาดา สันถะโกมล : รายงานชิ้นงานที่ต้องส่งรอบ 6 เดือน ว่ามี 3 เรื่อง ได้แก่

1. รายงานผลการสำรวจข้อมูลและสภาพปัญหาการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ โดยถูกส่วนนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลและสรุปสภาพปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ผ่าน

มาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ซึ่งในการลงพื้นที่ในวันที่ 11 ก.พ. 51 ทีมวิจัยจะนำเนื้อความที่สรุปนี้ไปให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ พิจารณาอีกครั้งว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ และมีข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนใดอีก

2. รายงานเสนอแนวทางการแก้ไขปรับปรุงวิธีการจัดเก็บภาษีน้ำมันที่มีประสิทธิภาพส่วนนี้สืบเนื่องมาจากการสำรวจข้อมูล ซึ่งเมื่อพบปัญหาแล้วทีมงานได้นำมาประมวล วิเคราะห์ว่าการที่จะจัดทำต้นแบบต้องทำอย่างไรบ้างและสรุปมาเป็นรายงานเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา

3. รายงานตัวแบบเบื้องต้น วิธีการจัดเก็บภาษีน้ำมันที่จะนำไปทดลองปฏิบัติ ส่วนนี้เป็นตัวแบบที่เป็นรายละเอียดเช่น ข้อกฎหมาย ข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ แบบฟอร์มที่ต้องใช้ในการจัดเก็บภาษีต่างๆ รวมทั้งวิธีในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

ส่วนอื่นๆ ที่ต้องรายงานคือรายงานเรื่องการเงินซึ่งทำเสร็จเรียบร้อยแล้วโดยประมาณการไปถึงสิ้นเดือน ก.พ. 51

ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์ : รายงาน 3 ชิ้นที่ต้องส่งจะต้องดูเรื่องแบบฟอร์มด้วยเพราะต้องเป็นไปตามสัญญา และก็อยากให้มีคุณภาพโดยอยากให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่พัฒนาขึ้นโดยให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นคนทำและทีมงานเป็นผู้ไหลานให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดทำ ดังนั้น เวลาลงพื้นที่ต้องทำให้เขารู้สึกว่าเขามีส่วนร่วมโดยหากทำแล้วไม่ดีให้เป็นผลงานของทีมงานแต่หากทำแล้วดีให้เป็นผลงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้เขาได้รับความชื่นชมไปเขาก็จะเกิดความสบายใจและเต็มใจที่จะเรียนรู้กับเรา เราต้องเชื่อว่าเขารู้ดีกว่าเรา ขอให้เล่าในรายงานชิ้นที่ 1 ว่าเราไปสำรวจมาแล้วรูปร่างหน้าตาเป็นอย่างไร เห็นอะไรบ้าง และชิ้นที่ 2 ก็เสนอแนวทางการแก้ไขว่าต้องทำอย่างไรบ้าง ส่วนชิ้นที่ 3 ก็จัดทำตัวแบบโดยช่วยกันจัดทำร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

นางสาวญาดา สันตะโกมล : ในการลงพื้นที่ของทีมงานได้ไปศึกษาการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ โดยศึกษาข้อบัญญัติที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันก็จะมีข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ซึ่งมีอยู่ 3 ฉบับด้วยกัน ตั้งแต่ฉบับแรกเมื่อปี 2542 และมีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เป็นผู้จัดเก็บเองและปัจจุบันอัตราการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ได้เพิ่มขึ้นจาก 4.45 เป็น 5.01 ซึ่งทีมงานได้สอบถามว่าเหตุใดจึงต้องมี .01 โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ให้คำตอบว่าประการแรกต้องการขึ้นภาษีส่วนประการที่สองเพื่อให้สอดคล้องกับ KPI ที่จะมาวัดผลการจัดเก็บภาษี ซึ่งหลักเกณฑ์ในเรื่องตัวชี้วัด KPI นี้ การลงพื้นที่ครั้งต่อไปทีมงานจะต้องหาข้อมูลเพิ่มเติม ส่วนข้อมูลผู้ประกอบการน้ำมันในจังหวัดแพร่ ปี 2550 มีผู้ประกอบการทั้งสิ้น 94 แห่ง ผลการจัดเก็บปี 2550 อยู่ที่ 3,765,000 บาทเศษ โดยเพิ่มจากในปี 2549 เกือบ 30,000 บาท

และองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ก็บอกว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ส่วนวิธีการจัดเก็บส่วนใหญ่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ไม่ได้ใช้อำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมาย แต่ใช้วิธีประนีประนอมและการพูดคุยเจรจากันเป็นส่วนใหญ่ โดยผู้ที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีหลักๆ จะมี 2 ฝ่าย โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เองจะรับชำระภาษีน้ำมันสำหรับผู้ประกอบการรายใหญ่ เช่น ปตท. และผู้ประกอบการเครือข่ายแพร่ทอง เป็นต้น ซึ่งผู้ประกอบการเหล่านี้จะมาเสียภาษีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เอง ส่วนผู้ประกอบการรายย่อยที่อยู่ตามอำเภอทางไกลก็จะใช้โครงการที่เรียกว่าโครงการบัณฑิตอาสา โครงการนี้จะใช้บัณฑิตอาสาที่อยู่ประจำอำเภอแต่ละอำเภอซึ่งทำหน้าที่ประสานงานต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และหนึ่งในหน้าที่นั้นก็คือเป็นผู้จัดเก็บภาษีให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ซึ่งตรงนี้อะไรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ วางหลักในการปฏิบัติให้บัณฑิตอาสาจัดเก็บภาษีและนำมาให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ในวันที่ 20 ของทุกเดือน เหตุที่เป็นวันที่ 20 เพราะวันที่ 20 เป็นวันประชุมรายงานผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายไปประจำเดือน 1 ในนั้นคือการนำภาษีมาส่งที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ด้วย เมื่อนำเงินมาส่งแล้วเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ก็จะออกไปเสร็จรับเงินให้และบัณฑิตอาสาที่จะต้องนำไปเสร็จกลับไปให้ผู้ประกอบการเพื่อที่ผู้ประกอบการจะแนบติดแบบที่เขามียู่เพื่อเป็นหลักฐานว่าชำระภาษีแล้ว

วิธีการในการติดตามภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ส่วนใหญ่จะใช้วิธีโทรศัพท์ตาม เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จะมีตารางเวลาไว้และวันที่ 15 ของเดือนจะโทรศัพท์ไปหาผู้ประกอบการเพื่อเตือนว่าต้องชำระมาภาษีภายในวันที่ 20 จำนวนเท่าไร ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีปัญหา ยกเว้นบางรายที่ชำระช้าก็จะโทรไปเตือนถ้ายังไม่ชำระเจ้าหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ก็จะลงพื้นที่ไปพบ ส่วนมาตรการในการจูงใจให้ผู้ประกอบการเสียภาษี องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ มีการใช้มาตรการหลายอย่าง โดยหลักๆ คือมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลให้ผู้ประกอบการว่าทำไมต้องเสียภาษีให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และภาษีที่เสียมาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ นำไปใช้อะไรบ้างเป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างไร ประการที่สองคือ ด้วยการที่ท่านายกฯ มีความสัมพันธ์กับผู้ประกอบการท้องถิ่น (เครือข่ายแพร่ทอง) และได้ชักชวนมาร่วมทีมเพื่อพัฒนาจังหวัด เมื่อผู้ประกอบการรายใหญ่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนายินยอมที่จะเสียภาษี โดยถือเป็นตัวอย่างให้แก่ผู้ประกอบการรายย่อยที่ต้องเสียภาษีด้วยซึ่งก็ถือเป็นความสำเร็จ นอกจากนี้มีการอบรมเจ้าหน้าที่ในเรื่องการให้บริการประชาชนเพื่อให้เกิดความพึงพอใจ เช่น มีการบริการน้ำดื่ม ที่โต๊ะชำระภาษีก็มีรูปท่านายกฯ และมีภาพกิจกรรมว่าเงินภาษีที่ชำระถูกนำไปใช้ประโยชน์เพื่อประชาชนอย่างไร และตัวเจ้าหน้าที่เองเมื่อรับชำระภาษีเสร็จ

เรียบร้อยแล้วก็จะมีการพูดซ้ำอีกครั้งหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ มีโครงการองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ พบประชาชน การจัดทำแผ่นพับ และจัดทำสติกเกอร์เพื่อนำไปติดยังสถานีบริการน้ำมันที่เสียภาษี โดยสติกเกอร์จะมีรายละเอียดเลยว่าชำระภาษีในอัตรา 5.01 สตางค์ต่อลิตร

ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์ : เนื้อความที่เล่ามาแล้วเป็นข้อมูลที่ดีสำหรับการเขียนรายงานสำรวจสภาพว่าเป็นอย่างไร ที่นี้เวลาเขียนบทสำรวจสภาพเราน่าจะมีบทบาทหนึ่งหรือว่าจะแทรกไปในเรื่องพร้อมกับเขียนรายงานก็ได้ว่ามันเป็นประเด็นที่เราพบแล้วเราสะกิดใจแล้วก็อาจไม่ต้องเป็นประเด็นวิจารณ์ก็ได้ เพื่อที่เราจะเปิดประเด็นไว้สำหรับเวลาที่เราจะไปเขียนคำแนะนำหรือข้อสังเกตในรายงานชิ้นที่ 2 มันจะได้เชื่อมต่อกันเพราะคำแนะนำของเราไม่ได้ลอยมาจากฟ้าแต่มาจากที่ไปสำรวจพื้นที่จริง ยกตัวอย่างเช่นว่าการส่งอาสาสมัครออกไปจัดเก็บภาษีก็จะมีปัญหาเพราะภาษีตัวนี้ความจริงเป็นภาษีวันต่อวัน แต่เนื่องจากอนุโลมให้มาเสียเดือนละครั้ง ดังนั้นการจัดเก็บต้องบันทึกเป็นรายวันไว้เพื่อมารวมว่าในรอบเดือนนี้เสียภาษีเท่าใด การเก็บภาษีน้ำมันเป็นการเก็บจากราคาขายปลีกดังนั้นที่ปั๊มต้องมีบันทึกไว้และการให้อาสาสมัครเป็นคนเก็บเงินและนำเงินมาและเอาใบเสร็จไปต้องดูว่ามันรั่วไหลหรือเปล่า ส่งเงินครบหรือเปล่า และต้องดูด้วยว่าอาสาสมัครถูกซื้อไปหรือเปล่า เพราะว่าเขาก็เป็นคนที่มาอาสาสมัครไม่ได้รับเงินเดือนดีเดือนอะไรและไม่มีความหมายเท่าใดนัก เช่นรับเงินเดือนจากทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ 20,000 แต่คนที่หนีภาษีได้ให้ 30,000 อย่างนี้เขาอาจรับทั้ง 2 ทาง แต่ที่นี้เราไม่รู้ที่อาสาสมัครเหล่านี้มักติดกับใครไม่แน่ใจแบบเดียวกับที่เราส่งคนไปดูแลโรงเบียร์ โรงน้ำมัน ซึ่งประเด็นเหล่านี้เราต้องเปิดไว้แล้วมาวิพากษ์ที่หลัง ส่วนประเด็นอื่นๆ ที่เล่าไปแล้วก็พยายามเขียนเพื่อเปิดช่องให้สามารถเขียนบทต่อไปได้

นายจุมพล ริมสาคร : สิ่งที่มีงานสะกิดเปิดช่องไว้อีกประเด็นหนึ่งคือ การปฏิบัติงานของที่เขาใช้หลักการพูดคุยมากกว่าดังนั้นการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่บนหลักกฎหมายที่มีอยู่เลย แต่ใช้วิธีโทรศัพท์เตือนอย่างเดียวแล้วถ้าเขาไม่มาชำระเกินเวลาก็ไม่มีการใช้มาตรการลงโทษแต่อย่างใด ซึ่งเห็นได้ว่าเขาจัดเก็บภาษีบนหลักความสัมพันธ์มากกว่าหลักเกณฑ์ที่มี ที่นี้มันก็จะเห็นว่าความสัมพันธ์เหล่านั้นมันทำให้การจัดเก็บภาษีสำเร็จเพราะการมีผู้นำที่ดี ที่นี้เราก็จะเสนอให้สร้างในสิ่งที่มันเป็นมาตรฐานขึ้นตามหลักการภาษีที่ดีเพื่อไม่ให้มีความเสี่ยง ไม่ว่าจะเปลี่ยนผู้นำอย่างไรก็ตามหลักเกณฑ์การจัดเก็บก็จะต้องอยู่

ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์ : เราต้องยอมรับด้วยว่าอำนาจรัฐระดับท้องถิ่นมันไม่มีบทบาท ไม่มีอำนาจจับตาดู และมันถูกทำลายด้วยการเปลี่ยนผู้นำ การเมืองระดับท้องถิ่นค่อนข้างอ่อน

เพราะฉะนั้นการที่จะค่อยๆสร้างการยอมรับเป็นเรื่องจำเป็นในการจัดเก็บภาษี เพราะตัวนายกฯ เองอาจถูกเปลี่ยนหากเก็บภาษีเข้มงวดนัก ซึ่งไม่เหมือนกันในแต่ละท้องถิ่นเพราะฉะนั้นเราจะไม่ไปวิพากษ์วิจารณ์ว่าไปถึงขนาดว่าทำแบบนี้มันผิดระเบียบ หรือใช้วิธีแบบนี้ไม่ดีต้องใช้หลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีอย่างเดียว เพียงแต่เราจะไม่ปล่อยมันไปโดยไม่พูดอะไรเลย ให้เขียนโดยคำนึงถึงความเป็นจริงด้วยในลักษณะว่าทำอย่างที่ทำอยู่ก็ดีแต่ก็ไม่ควรละเลยถึงหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติ ด้วยเพื่อความรัดกุม การที่เรารู้ปัญหาเราต้องดูด้วยว่าความเป็นจริงเป็นอย่างไร ส่วนรายงานชิ้นที่ 2 เป็นอย่างไร

นางสาวสุจิตรา เลหาพัฒนภิญโญ : รายงานชิ้นที่ 2 นี้ทีมงานขอปรึกษาท่านอาจารย์เพื่อทราบแนวทางในการทำงานต่อไปว่าถูกต้องหรือไม่ ในเรื่องของการปรับปรุงการจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพเราจะกล่าวถึงระบบการจัดเก็บภาษีที่ดี เช่น ต้องมีความเป็นธรรม ต้องมีค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีต่ำ และต้องเป็นมีความง่าย และควบคุมได้ ต่อจากนั้นเราก็ตกใจว่าปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีมียะไรบ้าง ปัจจัยหมายถึงตัวที่อยู่ภายนอกแบบที่เราจะกำหนดขึ้นมาซึ่งเราเห็นว่ามันจะมีปัจจัยอันหนึ่งของผู้บริหารว่าท่านนายกฯ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ มีความชัดเจนมากที่ต้องการที่จะเพิ่มขีดความสามารถจัดเก็บรายได้ ปัจจัยตัวที่ 2 เป็นเรื่องประสิทธิภาพขององค์กร เราเชื่อว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเพียงใด ในตอนที่วิเคราะห์หัวข้อนี้ทีมงานได้มีการเพิ่มเติมคำถามที่เราจะลงพื้นที่ เหล่านี้เป็นปัจจัยภายนอก อีกส่วนหนึ่งเป็นเรื่องของความเหมาะสมของระบบภาษีต่อระดับการพัฒนา ต่อวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ซึ่งเราจะเห็นว่าการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จัดเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้นเพราะเขามีอัตราภาษีที่สูง และการจัดเก็บภาษีได้รับการยอมรับในระดับที่สูง อีกส่วนหนึ่งเป็นเรื่องของทัศนคติของหน่วยงานจัดเก็บภาษีต่อการหลีกเลี่ยงภาษีและการจัดเก็บภาษีจุดนี้ทำให้วิเคราะห์ได้ว่าการจัดเก็บภาษียังไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย ไม่ถูกต้อง และอาจจะเห็นว่าเราต้องใช้ความยืดหยุ่นไม่บังคับจนเกินไปเพื่อให้จัดเก็บภาษีได้ครบถ้วน จากนั้นเราจะมาวิเคราะห์ขั้นตอนในการจัดเก็บภาษีซึ่งขั้นตอนนี้อาจต้นแบบมาจากการจัดเก็บภาษีของสรรพสามิตโดยการกำหนดเป้าหมายในการจัดเก็บภาษีว่าควรจะมีเป้าหมายเท่าใดในแต่ละเดือน เรื่องที่ 2 เป็นเรื่องการประชุมสัมพันธ์ และเป็นเรื่องการแนะนำคนเข้าสู่ระบบการเสียภาษีว่ามีวิธีการอย่างไรบ้าง ขั้นตอนต่อไปเป็นเรื่องการจัดทะเบียนผู้เสียภาษี การจัดทำฐานข้อมูล การยื่นแบบและการชำระภาษีก็จะวิเคราะห์ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่มีการยื่นแบบและชำระภาษีอย่างไร ครบถ้วนตามขั้นตอนหรือไม่ ต่อไปเป็นระบบการควบคุมการเสียภาษีว่า หลังจากที่ได้รับแบบหรือเงินมาแล้วมีการทำอะไรบ้างเกี่ยวกับภาษี เช่นมีการวิเคราะห์แบบรายการเบื้องต้นหรือไม่ มีการจัดทำ

ฐานข้อมูลหรือไม่ มีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในการจัดเก็บภาษีหรือไม่ และมีการใช้แผนบริหารความเสี่ยงในการจัดเก็บภาษีอย่างไร มีการปฏิบัติอย่างไร ส่วนในเรื่องการตรวจสอบภาษี ก็จะดูว่าทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่มีเรื่องของการตรวจสอบภาษีหรือไม่ มีหลักเกณฑ์อย่างไร มีแผนประจำปีอย่างไร ต่อเป็นเรื่องของการประเมินและการคัดค้านดูว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่มีระบบนี้หรือไม่สุดท้ายคือเรื่องการบังคับใช้ทางกฎหมาย

ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์ : ประเด็นหลักคือว่าตอนที่เขาเปลี่ยนจากการมออำนาจให้สรรพสามิตจัดเก็บมาเป็นการจัดเก็บเองเขามีอำนาจจัดเก็บหรือไม่ ซึ่งผมเห็นว่ามีอำนาจแต่ก็มีคนท้าทายว่าเขาไม่ใหม่ และบางคนที่ไม่กล้ารับเพราะกลัวว่าเขาไม่มีอำนาจให้ ต้องดูว่ามีฐานทางกฎหมายหรือไม่ ฐานทางกฎหมายมาจากไหน มาจากกฎหมายองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ที่นี้กฎหมายนี้เป็นกฎหมายจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ไม่ใช้กฎหมายรายได้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ซึ่งกฎหมายจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ได้กำหนดว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ อาจมีรายได้จากภาษีนํ้ามันจากการขายปลีกนํ้ามันที่ขายในจังหวัดได้ เท่านั้นเพียงพอหรือไม่ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จะออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ซึ่งผมเชื่อว่าทำได้ถูกต้อง แต่ก็ต้องวิเคราะห์ถึงอำนาจตรงนี้ด้วย และข้อบัญญัติเดิมที่มอบให้สรรพสามิตจัดเก็บให้และที่แก้ไขโดยให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จัดเก็บเองนั้นเป็นการเปลี่ยนฐานอำนาจที่สำคัญทำให้เขาเปิดการจัดเก็บภาษีขึ้นมาได้ต้องดูว่าเขาทำนั้นพอหรือไม่ เพราะว่าจริงๆ แล้วมันเป็นอำนาจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ แต่มามอบให้สรรพสามิตจัดเก็บแต่ต่อมาเขาเลิกมอบและให้สรรพสามิตเก็บเอง โดยดูว่าเขาใช้อำนาจตามกฎหมายองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่เก็บได้ไหม หรือต้องออกข้อบัญญัตินี้ ข้อบัญญัติของเขานั้นมีอำนาจออกได้มากน้อยแค่ไหนสามารถลงโทษคนได้หรือไม่ และในข้อบัญญัติเรื่องภาษีมียะเร็งการลงโทษหรือไม่ ถ้าไม่มีละก็มาตรการบังคับทางภาษีจะมีหรือไม่ ตอนนี้เขาขอความร่วมมือแล้วจัดเก็บภาษีได้ก็เป็นเรื่องดีแต่หากมีคนท้าทายไม่ยอมเสียภาษีจะจับเขาติดคุกหรือปรับได้ไหมถ้าได้เพราะอะไร ต้องดูด้วยว่าเขามีอำนาจใหม่และมาจากไหน ต้องดูฐานทางกฎหมายให้ดี เรื่องฐานทางกฎหมายต้องสร้างตรงนี้ให้แข็งแรงเพื่อประโยชน์ต่อไปที่จะไปพบกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ได้ว่าเขามีอำนาจแค่ไหน นี่คือสาระสำคัญของบทที่ 2 และอีกส่วนคือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การวิเคราะห์แบบ การตรวจปฏิบัติการ การตรวจสอบภาษี เป็นต้น ซึ่งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นก็ต้องมีให้ครบถ้วนและส่วนนี้เราช่วยเขาได้ ที่บอกว่าเราไม่ได้เอาแต่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ไปให้คนอื่นตามที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ใช้มาเท่านั้น แต่เรายังช่วยให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่สามารถทำได้ดีขึ้นฐานทางกฎหมายที่ยังไม่ค่อยดีทำให้ระบบมันดีขึ้นด้วย เราก็อยากให้้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่เข้มแข็งขึ้นจากเดิมด้วย ถ้าเดิมส่วนที่ผมว่าเข้าไปก็ใช้ได้หมดแล้ว

นายจุมล ริมสาคร : ด้านกฎหมายนั้นข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ฉบับแรกได้กำหนดเรื่องการจัดเก็บภาษีไว้อย่างครบถ้วนและมีการระบุเรื่องมาตรการในการลงโทษไว้ด้วย ต่อมาข้อบัญญัติฉบับที่ 2 ก็ได้เปลี่ยนการจัดเก็บจากสถานค้าปลีกมาเป็นสถานการณ์ค้าทั้งนี้เพื่อแก้ไขปัญหา Double taxation แต่ก็ยังไม่มียุทธวิธีที่แน่นอนที่จะแก้ไขได้ปัญหาดังกล่าวได้กรณี ที่ซื้อน้ำมันมาจากสถานีบริการน้ำมันแล้วมาขายต่อเพราะเราไปยึดจุดความรับผิดชอบเวลาที่น้ำมันเข้ามาที่สถานบริการน้ำมันเลย ข้อบัญญัติฉบับที่ 2 นี้สาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เป็นผู้ผลักดันให้มีการแก้ไขเพราะเขาผลักดันให้ไปเก็บจากต้นทางคือคลังน้ำมัน ส่วนฉบับที่ 3 มีการแก้ไขโดยให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จัดเก็บเอง เนื่องจากมีปัญหาเกี่ยวกับการประสานงานกับสรรพสามิต ทั้งนี้เพราะสรรพสามิตก็มีงานในอำนาจหน้าที่ของตนอยู่แล้ว จึงเป็นเหตุให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ตัดสินใจจัดเก็บภาษีเอง

ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์ : อาจต้องเขียนบทที่ว่าด้วยการจัดเก็บภาษีของท้องถิ่นว่าท้องถิ่น จะต้องมีการจัดเก็บภาษีเองทำไมไม่ให้กรมสรรพสามิตจัดเก็บให้แล้วเอามาแบ่งกันเหตุผลง่าย ๆ ก็คือว่า การแบ่งอาจไม่ตรงตามความเป็นจริง

นายจุมล ริมสาคร : ต่อไปฉบับที่ 4 เป็นการตัดสินใจปรับเปลี่ยนอัตราภาษีเป็น 5.01 ก็มีประเด็นว่าทำไมต้องมี .01 ก็ได้คำตอบว่าเพื่อให้ตรงตาม KPI ก็สามารถจัดเก็บได้ก็พอแล้ว ต่อมาเมื่อมาดูข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ที่กระจัดกระจายอยู่ผมได้นำมารวมเป็นฉบับเดียว โดยทำเป็นร่างข้อบัญญัติใหม่แต่ยังคงหลักการเดิมของอบจ.อยู่ เพื่อนำไปให้เขาดูและพยายามเสนอแนวคิดขึ้นมาจนกลายเป็นข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่เองในที่สุด แล้วก็มาดูตัวแบบต่างๆให้เพื่อให้สอดคล้องกับข้อบัญญัติท้องถิ่น และผมจะติดข้อสังเกตในเรื่องของความชัดเจนเรื่องอำนาจตามกฎหมายแม้บทว่ามีอำนาจหรือไม่เป็นสิ่งที่ต้องหาความชัดเจนต่อไป

ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์ : อาจมีบทบัญญัติรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ (ประมาณ มาตรา 160) ว่าให้มีกฎหมายรายได้ท้องถิ่นโดยบัญญัติเป็นกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญผมว่าตรงนี้น่าจะไปได้ โดยเขียนบทบัญญัติเรื่องการ Sanction ไว้ในนั้นเพราะเรื่องนี้ต้องเป็นกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติซึ่งอาจมีการตราขึ้นในอีกไม่นาน

นายจุมล ริมสาคร : สิ่งที่จะไปปรึกษากับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่นอกจากมีเรื่องข้อบัญญัติแล้วก็มีเรื่องแบบรายการต่างๆ ซึ่งก็ไม่ได้ไปปรับเปลี่ยนอะไรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่มากแต่เป็นการรวบรวมเพื่อเอาไปเสนอให้เขาพิจารณาเสนอความเห็นต่างๆ รวมทั้งที่คู่มือในการปฏิบัติงานด้วยว่าเมื่อมีการอุทธรณ์การประเมินภาษีจะต้องปฏิบัติอย่างไร เนื่องจากเป็นคำสั่งทางปกครอง และเรื่องการเปรียบเทียบปรับก็จะมีขั้นตอนต่างๆ ซึ่งนายก

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้เอง แต่เมื่อเขียนในตอนสุดท้ายที่ก็ต้อง
ติดไว้เรื่องความเห็นที่เสนอในการแก้ไขกฎหมายแม่บทเพื่อให้มีความชัดเจนต่อไป

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)
(ไม่มี)

ปิดประชุมเวลา 14.30 นาฬิกา

(นางสาววันวิสาข์ ขาวคม)

ผู้บันทึกการประชุม

บันทึกการประชุม
โครงการวิจัยและพัฒนาเรื่อง
“การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน”
ครั้งที่ 10/2551
ในวันศุกร์ที่ 7 มีนาคม 2551 เวลา 17.30 น.
ณ ห้องประชุมสำนักกฎหมาย กรมสรรพสามิต

ผู้มาประชุม

1. นายพาเกียรติ สมานบุตร	หัวหน้าโครงการ ประธานการประชุม
2. นายจุมพล ริมสาคร	นักวิจัยที่ 1
3. นางสาวสุจิตรา เลหาวัฒนภิญโญ	นักวิจัยที่ 2
4. นางสาวญาดา สันถะโกมล	นักวิจัยที่ 3
5. นางสาววันวิสาข์ ขาวคม	ผู้ช่วยวิจัย

ผู้เข้าร่วมประชุม - นางปาริชา ยังมีสุข

เปิดประชุมเวลา 17.30 นาฬิกา

เมื่อทีมนักวิจัยมาครบแล้ว นายพาเกียรติ สมานบุตร หัวหน้าโครงการ กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

หลังจากที่ทีมงานได้รายงานความก้าวหน้า 6 เดือนแรกไปแล้ว ในการทำงานของทีมงาน 6 เดือนหลังนี้ แม้จะมีกรอบการทำงานอยู่แล้วก็ตามก็มีความจำเป็นที่จะต้องวางแผนรายละเอียดการทำงาน 6 เดือนหลังนี้ด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ผลงานของโครงการมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ประโยชน์กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นๆ ที่สนใจต่อไปได้

ระเบียบวาระที่ 2 การวางแผนการทำงานในรอบ 6 เดือนหลัง

ที่ประชุมกำหนดกรอบการดำเนินงานสำหรับโครงการวิจัย 6 เดือนหลัง ดังนี้

1. กำหนดให้มีการประชุมระหว่างนักวิจัยเพื่อวางแผนการทำงาน ร่วมกันศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล และระดมความคิดเกี่ยวกับทำงานอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
2. พิจารณาแผนกิจกรรมหลักที่จะต้องดำเนินการและช่วงเวลาดำเนินการ 6 เดือนหลัง

นายพาเกียรติ สมานบุตร : การทำงาน 6 เดือนหลังนี้ มีกิจกรรม 6 กิจกรรม ที่ต้องทำ ดังนี้

1. นำตัวแบบที่ร่วมกันจัดทำกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ไปทดลองปฏิบัติที่แพร่ ซึ่งต้องดำเนินงานภายในเดือนมีนาคม 2551 นี้
2. ประชุมสัมมนาร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีเพื่อตกลงถึงวิธีในการนำตัวแบบไปทดลองปฏิบัติ
3. ทดลองปฏิบัติตามตัวแบบ
4. ติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
5. ติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
6. จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

เพื่อให้การทำงานเป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาขอเสนอให้ทีมงานกำหนดระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมแต่ละกิจกรรมไว้คร่าวๆ ก่อน เพื่อให้ให้นักวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยได้ทราบล่วงหน้า

นางสาวสุจิตรา เลหาพัฒนภิญโญ : การนำตัวแบบที่ร่วมกันจัดทำกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ไปทดลองปฏิบัติที่แพร่ ควรดำเนินงานภายในเดือนมีนาคม 2551 การจัดประชุมสัมมนาร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีเพื่อตกลงถึงวิธีในการนำตัวแบบไปทดลองปฏิบัติ ควรเป็นช่วงเวลาเดียวกับการนำตัวแบบไปทดลองปฏิบัติที่แพร่ ทั้งนี้ เพื่อให้ทั้ง 2 อบจ. มีเวลาในการทดลองปฏิบัติไม่น้อยกว่า 3 เดือน ก่อนที่ทีมงานจะได้ติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษี ส่วนการติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และชลบุรี ควรกำหนดให้มีการติดตามและประเมินผลประมาณเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม 2551 ทั้งนี้ต้องประสานงานกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้ง 2 แห่ง อีกครั้งว่าจะสามารถลงพื้นที่ไปติดตามและประเมินผลได้เมื่อใด หลังจากนั้นทีมงานจะต้องประชุมร่วมกันเพื่อวิเคราะห์และกำหนดการจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เพื่อเสนอ สกว. ซึ่งกำหนดที่ทีมงานจะต้องส่งงานให้ สกว. คือ ภายใน 31 สิงหาคม 2551 ดังนั้นจะต้องเผื่อเวลาไว้จัดทำรูปเล่มและเรียบเรียงเอกสารด้วย

นายจุมพล ริมสาคร : เพื่อให้มีเวลาในการเรียบเรียงเอกสารและจัดทำรูปเล่ม และแก้ไขงานต่างๆ ดังนั้น การทำงานในส่วนนี้อาจเป็นไปได้ควรเสร็จสิ้นภายในเดือนกรกฎาคม 2551 เพราะงานวิจัยฯ ที่ส่งไปอาจมีการแก้ไข ฉะนั้น จะต้องเผื่อเวลาไว้ด้วย

นางสาวญาดา สันถะโกมล : ก่อนส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ จะต้องส่งร่างรายงานการวิจัยฯ เพื่อให้อาจารย์สมชัยฯ และสกว.ตรวจก่อน หากมีการแก้ไขจะได้ดำเนินการทัน

ภายในระยะเวลาตามสัญญา ดังนั้น ขอให้ทีมงานประชุมร่วมกันเพื่อจัดทำร่างรายงานการวิจัยฯ ในวันที่ 31 กรกฎาคม 2551

ระเบียบวาระที่ 3 การเตรียมการลงพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่เพื่อประชุม โครงการนำตัวแบบการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วน จังหวัดจากน้ำมันไปทดลองปฏิบัติ

นายพาเกียรติ สมานบุตร : การนำตัวแบบเบื้องต้นที่ร่วมกันจัดทำกับทีมงานของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ไปทดลองใช้ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่เพื่อให้การจัดเก็บ ภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จากน้ำมันนั้นสามารถทำได้ยั่งยืน ทีมงานต้องประสานกับ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่โดยจัดทำตัวแบบเป็นรูปเล่มพร้อมอธิบายขั้นตอนการดำเนินงาน ตามตัวแบบและจัดส่งตัวแบบที่จัดทำเป็นรูปเล่มให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ล่วงหน้าเพื่อทำ ความเข้าใจก่อน แล้วจึงประสานเพื่อลงพื้นที่ประชุมเปิดโครงการนำตัวแบบเบื้องต้นการจัดเก็บ ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากน้ำมันไปทดลองปฏิบัติที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ต่อไป

นายจุมพล ริมสาคร : การจัดทำตัวแบบเบื้องต้นขอให้นางสาววันวิสาข์ ขาวคม ซึ่งเป็นผู้ช่วยนักวิจัยประจำโครงการเป็นผู้จัดทำและส่งให้นักวิจัยตรวจสอบและแก้ไขเพื่อความ เรียบร้อยก่อนจัดส่งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ส่วนเรื่องประสานงานการลงพื้นที่เพื่อเปิด โครงการนำตัวแบบเบื้องต้นการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากน้ำมันไปทดลอง ปฏิบัติที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่นั้น ขอให้นางสาวญาดา สันถะโกมล นักวิจัยเป็น ผู้ดำเนินการประสาน ทั้งนี้ หากมีความขัดข้องประการใดเกี่ยวกับการทำความเข้าใจตัวแบบ เบื้องต้นที่ทีมงานจัดส่งให้ก่อนก็จะได้ประสานกันระหว่างนักวิจัยเพื่อหาข้อยุติและแนวทางแก้ไข ปัญหาที่ก่อนนำไปทดลองใช้จริง

นางสาวสุจิตรา เลหาวัฒนภิญโญ : ตามสัญญานั้นทีมงานจะต้องนำตัวแบบเบื้องต้น ที่จัดทำนี้ไปทดลองใช้ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีแล้วรายงานผลการทดลองใช้ตัวแบบ ดังกล่าวไปยัง สกว. ด้วย ดังนั้น ภายหลังจากที่ทีมงานไปประชุมเปิดโครงการนำตัวแบบเบื้องต้น การจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากน้ำมันไปทดลองใช้ที่องค์การบริหารส่วน จังหวัดแพร่แล้ว ทีมงานควรนำตัวแบบเบื้องต้นดังกล่าวไปทดลองใช้ที่ทั้งองค์การบริหารส่วน จังหวัดชลบุรีควบคู่กันไปด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด 2 แห่ง มีเวลาในการทดลอง ใช้อย่างเพียงพอ และการนำตัวแบบเบื้องต้นไปทดลองใช้ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีก็ควร ทำเช่นเดียวกับการนำตัวแบบเบื้องต้นไปทดลองใช้ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ กล่าวคือ ควร

ประสานกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีเพื่อจัดส่งตัวแบบเบื้องต้นไปให้ล่วงหน้าเพื่อให้เจ้าหน้าที่มีเวลาศึกษาทำความเข้าใจก่อนประชุมเปิดโครงการ

นายพาเกียรติ สมนบุตร : เพื่อให้การนำตัวแบบเบื้องต้นไปทดลองใช้ยังองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้ง 2 แห่ง ประสบความสำเร็จ จึงต้องรีบประสานเพื่อให้สามารถลงพื้นที่เปิดโครงการทดลองใช้ให้เร็วที่สุด เมื่อทราบกำหนดวันที่จะลงพื้นที่เพื่อเปิดโครงการแล้วก่อนวันลงพื้นที่จะต้องมีการประชุมภายในนักวิจัยอีก 1 ครั้ง เพื่อหาสรุปเกี่ยวกับตัวแบบเบื้องต้นหากมีปัญหาเกี่ยวกับการทำความเข้าใจตัวแบบที่ส่งให้ล่วงหน้าของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้ง 2 แห่ง และเพื่อสรุปขั้นตอนการทำงานตามตัวแบบทั้งหมดอีกครั้ง

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมอีกครั้งหนึ่งก่อนวันลงพื้นที่เพื่อประชุมเปิดโครงการนำตัวแบบเบื้องต้นการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากน้ำมันไปทดลองปฏิบัติ และในการลงพื้นที่เพื่อประชุมเปิดโครงการนั้น ทีมงานจะได้เรียนเชิญ ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์ ร่วมประชุมด้วย เนื่องจากท่านเป็นผู้มีประสบการณ์มากและข้อเสนอแนะของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ปิดประชุมเวลา 20.00 นาฬิกา

(นางสาววันวิสาข์ ขาวคม)

ผู้บันทึกการประชุม

บันทึกการประชุม
โครงการวิจัยและพัฒนาเรื่อง
“การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน”
ครั้งที่ 11/2551
ในวันพฤหัสบดีที่ 27 มีนาคม 2551 เวลา 17.30 น.
ณ ตึกโอลิมเปีย ถนนรัชดาภิเษก

ผู้มาประชุม

1. นายพาเกียรติ สมานบุตร	หัวหน้าโครงการ ประสานการประชุม
2. นายจุมพล ริมสาคร	นักวิจัยที่ 1
3. นางสาวสุจิตรา เลหาวัฒนภิญโญ	นักวิจัยที่ 2
4. นางสาวญาดา สันถะโกมล	นักวิจัยที่ 3
5. นางสาววันวิสาข์ ขาวคม	ผู้ช่วยวิจัย

ผู้เข้าร่วมประชุม นางปรีชา ยังมีสุข

เปิดประชุมเวลา 17.30 นาฬิกา

เมื่อทีมนักวิจัยมาครบแล้ว นายพาเกียรติ สมานบุตร หัวหน้าโครงการ กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ของแจ้งกำหนดการลงพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีให้ทีมงานทราบอย่างเป็นทางการอีกครั้งหนึ่ง คือ ทีมงานจะลงพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่เพื่อประชุมโครงการนำตัวแบบเบื้องต้นการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากน้ำมันไปทดลองปฏิบัติในวันที่ 29 มีนาคม 2551 และลงพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีเพื่อนำตัวแบบดังกล่าวไปทดลองปฏิบัติในวันที่ 4 เมษายน 2551 และขอแจ้งให้ทราบว่า การลงพื้นที่ที่จังหวัดแพร่ในครั้งนี้นางสาวญาดา สันถะโกมล ติดภารกิจสำคัญจึงไม่สามารถเดินทางไปด้วยได้

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องเพื่อพิจารณา

การประชุมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาสรุปเกี่ยวกับตัวแบบเบื้องต้นที่มีปัญหาเกี่ยวกับการทำความเข้าใจตัวแบบที่ส่งให้ล่วงหน้าของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ และเพื่อสรุปขั้นตอนการทำงานตามตัวแบบทั้งหมดอีกครั้ง

นายจุมล ริมสาคร : จากที่ได้ประสานกับทีมงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่อย่างต่อเนื่องทำให้ทราบว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามตัวแบบเบื้องต้นเป็นอย่างดีเพราะตัวแบบที่ร่วมกันจัดทำนั้นส่วนใหญ่เป็นสิ่งที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้ปฏิบัติอยู่แล้วส่วนเรื่องที่เคยปฏิบัติอยู่แต่ยังไม่มีแบบแผนหรือเอกสารหลักฐานนั้นเจ้าหน้าที่ก็ดำเนินการให้เป็นแบบแผนขึ้นซึ่งเท่าที่ประสานไปเบื้องต้นปรากฏว่าเจ้าหน้าที่สามารถเข้าใจและน่าจะปฏิบัติได้ นอกจากนั้นยังทราบเพิ่มเติมด้วยว่า เนื่องจากตัวแบบบางอย่างที่จะนำไปใช้จะมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นกับผู้ประกอบการ เช่น หนังสือเตือนให้ปฏิบัติตามหนังสือเรียก เป็นต้น ในส่วนนี้เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้มีการลงพื้นที่เพื่อพูดคุยทำความเข้าใจกับผู้ประกอบการก่อนที่จะนำตัวแบบไปทดลองปฏิบัติจริงเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ประกอบการเกิดความสับสนและเพื่อป้องกันการต่อต้านการจัดเก็บภาษีของผู้ประกอบการ

นางสาวสุจิตรา เลาหวัณภิญโญ : ส่วนของการทำความเข้าใจเกี่ยวกับตัวแบบที่จัดส่งไปใช้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีล่วงหน้าก่อนลงพื้นที่วันที่ 4 เมษายน 2551 นั้นทีมงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีแจ้งว่ามีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่จะนำตัวแบบนี้เบื้องต้นนี้ไปทดลองปฏิบัติ และเท่าที่ได้ประสานยังไม่ปรากฏปัญหาเกี่ยวกับการทำความเข้าใจตัวแบบเบื้องต้นของเจ้าหน้าที่แต่อย่างใด

นายพาเกียรติ สมานบุตร : เป็นเรื่องน่ายินดีที่ทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการทำความเข้าใจตัวแบบเบื้องต้นก่อนทดลองปฏิบัติจริง แต่อย่างไรก็ดีเพื่อความรอบคอบที่ทีมงานวิจัยควรสรุปขั้นตอนการปฏิบัติตามตัวแบบเบื้องต้นอีกครั้งหนึ่ง

ทีมวิจัย : ได้ร่วมปรึกษาและทบทวนขั้นตอนการปฏิบัติงานตามตัวแบบเบื้องต้น ซึ่งอาจสรุปได้ ดังนี้

1. การจดทะเบียนสถานการณ์ค้า ผู้ประกอบการมีหน้าที่จะต้องมายื่นแบบจดทะเบียนสถานการณ์ค้า (แบบ อบจ.01-1) พร้อมเอกสารประกอบต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ (นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด...) ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ข้อบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับหรือนับแต่วันเริ่มดำเนินการสถานการณ์ค้า ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงว่ากรณีใดจะเกิดก่อน ซึ่งเมื่อยื่นแบบขอจดทะเบียนสถานการณ์ค้าและได้รับอนุมัติแล้ว ผู้ประกอบการจะได้รับใบทะเบียนสถานการณ์ค้าน้ำมัน (อบจ. 01-3) ไว้เป็นหลักฐานการจดทะเบียนและต้องแสดงไว้ในที่เปิดเผยเพื่อให้เห็นได้ชัดเจนด้วย

กรณีที่ไปทะเบียนสถานการค้าน้ำมันเกิดสูญหายหรือชำรุดบกพร่องในสาระสำคัญผู้ประกอบการจะต้องมายื่นแบบ (อบจ. 01-2) เพื่อขอรับใบแทนไปทะเบียนสถานการค้าน้ำมัน

2. การยื่นแบบรายการภาษี ผู้ประกอบการมีหน้าที่ยื่นแบบรายการภาษี ผู้ประกอบการจะต้องมายื่นแบบรายการภาษีภายในวันที่ 20 ของเดือน ซึ่งอากรยื่นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือสถานที่อื่นตามที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนดก็ได้ ซึ่งการกำหนดสถานที่ยื่นแบบไว้เช่นนี้ ก็เพื่อให้ อบจ. เกิดความสะดวกในการปฏิบัติเพราะสามารถใช้บัณฑิตอาสาในการทำงานได้ การทำงานของ อบจ. จะได้มีกฎหมาย (ข้อบัญญัติ) รองรับ โดยใช้แบบ อบจ. 01-4

2. การตรวจปฏิบัติการและการตรวจสอบภาษี การตรวจปฏิบัติการนั้นทีมงานได้จัดทำคู่มือการตรวจปฏิบัติการและการตรวจสอบภาษีไว้แล้วซึ่งทางปฏิบัติสามารถดำเนินการตามขั้นตอนที่จัดทำคู่มือไว้ได้ทันที เพราะคู่มือที่จัดทำมีความชัดเจนอยู่แล้ว

3. การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง การดำเนินการเปรียบเทียบคดีและการเร่งรัดบังคับชำระภาษีค้าง ทีมงานได้จัดทำคู่มือไว้และแผนผังขั้นตอนการดำเนินงานไว้แล้วซึ่งทางปฏิบัติสามารถดำเนินการตามขั้นตอนที่จัดทำคู่มือไว้ได้ทันที เพราะคู่มือที่จัดทำมีความชัดเจนอยู่แล้ว

5. ข้อบัญญัติ อบจ. และประกาศ อบจ.ฯ ต่างๆ เป็นหน้าที่ของทีมงาน อบจ. ที่จะต้องเสนอเข้าสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อใช้บังคับต่อไป

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมอีกครั้งภายหลังจากประชุมสัมมนาเพื่อนำตัวแบบไปทดลองปฏิบัติที่ชลบุรีแล้ว เพื่อหาหรือแนวทางในการติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษี

ปิดประชุมเวลา 20.30 นาฬิกา

(นางสาววันวิสาข์ ขาวคม)

ผู้บันทึกการประชุม

บันทึกการประชุม
โครงการวิจัยและพัฒนาเรื่อง
“การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน”
ครั้งที่ 12/2551
ในวันพฤหัสบดีที่ 1 พฤษภาคม 2551 เวลา 17.00 น.
ณ ห้องประชุมสำนักกฎหมาย กรมสรรพสามิต

ผู้มาประชุม

1. นายพาเกียรติ สมานบุตร	หัวหน้าโครงการ ประสานการประชุม
2. นายจุมพล ริมสาคร	นักวิจัยที่ 1
3. นางสาวสุจิตรา เลหาวัฒนภิณโญ	นักวิจัยที่ 2
4. นางสาวญาดา สันตะโกมล	นักวิจัยที่ 3
5. นางสาววันวิสาข์ ขาวคม	ผู้ช่วยวิจัย

ผู้เข้าร่วมประชุม นางปรีชา ยังมีสุข

เปิดประชุมเวลา 17.00 นาฬิกา

เมื่อทีมนักวิจัยมาครบแล้ว นายพาเกียรติ สมานบุตร หัวหน้าโครงการ กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

จากที่ทีมงานวิจัยได้ลงพื้นที่ประชุมร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีเพื่อประชุมโครงการนำตัวแบบเบื้องต้นไปทดลองปฏิบัตินั้น ปรากฏว่าได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากทีมงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และชลบุรี แต่เนื่องจากต่อไปอาจมีการเลือกตั้งนายก อบจ. ใหม่ ที่ชลบุรี ซึ่งทีมงานต้องเตรียมการประสานงานไว้ด้วยเพื่อให้สามารถพัฒนาขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมันได้สำเร็จ

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องเพื่อพิจารณา

การประชุมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแบ่งหน้าที่ระหว่างนักวิจัยในการทำงานเพื่อเตรียมการติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาชน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ที่จะต้องดำเนินการในอีก 2-3 เดือนต่อไป

นายจุมล ริมสาคร : แม้ว่าทีมงานจะได้ประชุมโครงการนำตัวแบบเบื้องต้นไปทดลองปฏิบัติกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และชลบุรี จนเป็นที่แน่ใจแล้วว่าเจ้าหน้าที่และบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้ง 2 แห่ง มีความเข้าใจต่อการปฏิบัติตามตัวแบบที่ร่วมกันจัดทำเป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตามในช่วงเวลาที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้ง 2 แห่งทดลองปฏิบัติตามตัวแบบ ทีมงานควรติดตามอยู่เสมอเพื่อทราบความคืบหน้าและเพื่อทราบปัญหาและช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในทางปฏิบัติที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยมอบหมายให้นางสาวญาดา สันตะโกมล เป็นผู้ประสานไปยังพื้นที่อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

นางสาวสุจิตรา เลาวัฒนภิญโญ : ส่วนการติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาชน้ำมันนั้น ทีมงานควรทำแบบสอบถามไปก่อนเพื่อทราบปัญหา ข้อเสนอแนะ และความเห็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในเบื้องต้น ก่อนแล้วจึงลงพื้นที่เพื่อประชุม/สัมมนารับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแบบอีกครั้งหนึ่ง

นายพาเกียรติ สมนบุตร : การกำหนดแบบสอบถามนั้นขอให้ทีมงานนักวิจัยได้แยกกันทำการบ้านเพื่อนำมาประชุมเตรียมการเพื่อจัดทำแบบสอบถามการติดตามและประเมินผลในการประชุมครั้งต่อไป

นางสาวญาดา สันตะโกมล : เพื่อให้การทำงานมีความคืบหน้าและรวดเร็วเมื่อนักวิจัยได้ข้อมูลหรือบทสรุปเกี่ยวกับการทำแบบสอบถามแล้วให้ประสานผู้ช่วยนักวิจัย (นางสาววันวิสาข์ ขาวคม) เพื่อจัดส่งข้อมูลมารวบรวมไว้ จะได้รวบรวมข้อมูลเพื่อเข้าที่ประชุมในครั้งต่อไป และหากเป็นไปได้อาจมีการจัดทำแบบสอบถามในเบื้องต้นให้ที่ประชุมพิจารณาด้วย

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมอีกครั้งในวันพฤหัสบดีที่ 8 พฤษภาคม 2551 ส่วนเรื่องเวลาและสถานที่จะได้ประสานอีกครั้ง

ปิดประชุมเวลา 19.00 นาฬิกา

(นางสาววันวิสาข์ ขาวคม)

ผู้บันทึกการประชุม

บันทึกการประชุม
โครงการวิจัยและพัฒนาเรื่อง
“การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน”
ครั้งที่ 13/2551
ในวันพฤหัสบดีที่ 8 พฤษภาคม 2551 เวลา 17.30 น.
ณ ห้องประชุมสำนักกฎหมาย

ผู้มาประชุม

1. นายพาเกียรติ สมานบุตร	หัวหน้าโครงการ ประสานการประชุม
2. นายจุมพล ริมสาคร	นักวิจัยที่ 1
3. นางสาวสุจิตรา เลหาวัฒนภิณโญ	นักวิจัยที่ 2
4. นางสาวญาดา สันถะโกมล	นักวิจัยที่ 3
5. นางสาววันวิสาข์ ขาวคม	ผู้ช่วยวิจัย

ผู้เข้าร่วมประชุม นางปรีชา ยังมีสุข

เปิดประชุมเวลา 17.30 นาฬิกา

เมื่อทีมนักวิจัยมาครบแล้ว นายพาเกียรติ สมานบุตร หัวหน้าโครงการ กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

-

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องเพื่อพิจารณา

การประชุมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันออกแบบแบบสอบถามเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลการเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน

ทีมนักวิจัย : จากที่ได้ปรึกษาหารือกันแล้วทีมนักวิจัยมีความเห็นว่าแบบสอบถามควรมีลักษณะและสาระสำคัญ ดังนี้

1. ควรเป็นแบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบเบื้องต้นในเรื่องต่างๆ ว่ามีความเหมาะสมต่อการใช้งานหรือไม่
2. ควรมีข้อมูลที่แสดงถึงสถานภาพของผู้กรอแบบสอบถาม

3. แบบสอบถามควรในแต่ละส่วนควรมีช่องว่างให้ผู้กรอกแบบสามารถเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวแบบแต่ละส่วนหรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในเรื่องอื่นได้

4. แบบสอบถามควรแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้กรอกแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อตัวแบบบัญชีและงบเดือนในการควบคุมการจัดเก็บภาษีน้ำมัน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อตัวแบบในการติดตาม ตรวจสอบการเสียภาษีน้ำมัน การงดหรือลดเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม การพิจารณาอุทธรณ์ และการเปรียบเทียบคดี

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามตัวแบบการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

นายพาเกียรติ สมานบุตร : ในการติดตามและประเมินผลเราควรใช้วิธีการส่งแบบสอบถามไปให้เจ้าหน้าที่และคณะผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีกรอกแบบในเบื้องต้นก่อนแล้วจึงลงพื้นที่ไปดำเนินการสัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ได้ผลที่สมบูรณ์ที่สุด และจะได้ทราบการทดลองใช้ด้วยว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดทดลองใช้อย่างไร

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมอีกครั้งในวันที่ 29 พฤษภาคม 2551 เพื่อหาข้อสรุปในการจัดทำแบบสอบถามและเตรียมการลงพื้นที่เพื่อติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษี

ปิดประชุมเวลา 20.00 นาฬิกา

(นางสาววันวิสาข์ ขาวคม)

ผู้บันทึกการประชุม

บันทึกการประชุม
โครงการวิจัยและพัฒนาเรื่อง
“การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน”
ครั้งที่ 14/2551
ในวันพฤหัสบดีที่ 29 พฤษภาคม 2551 เวลา 17.30 น.
ณ ตึกโอลิมเปีย ถนนรัชดาภิเษก

ผู้มาประชุม

1. นายพาเกียรติ สมานบุตร	หัวหน้าโครงการ ประสานการประชุม
2. นายจุมพล ริมสาคร	นักวิจัยที่ 1
3. นางสาวสุจิตรา เลหาพัฒนภิณโญ	นักวิจัยที่ 2
4. นางสาวญาดา สันถะโกมล	นักวิจัยที่ 3
5. นางสาววันวิสาข์ ขาวคม	ผู้ช่วยวิจัย

ผู้เข้าร่วมประชุม นางปรีชา ยังมีสุข

เปิดประชุมเวลา 17.30 นาฬิกา

เมื่อทีมนักวิจัยมาครบแล้ว นายพาเกียรติ สมานบุตร หัวหน้าโครงการ กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

วันนี้ทีมงานวิจัยควรหาข้อสรุปเกี่ยวกับการจัดทำตัวแบบและรูปแบบของตัวแบบให้สำเร็จ ล่วง เพื่อจะได้ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามให้เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้ง 2 แห่ง ได้กรอกในเบื้องต้นก่อน

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องเพื่อพิจารณา

ทีมนักวิจัย : ได้ร่วมปรึกษาหารือและร่วมกันจัดทำแบบสอบถามจนแล้วเสร็จ ดังแบบสอบถามที่แนบท้ายรายงานการประชุม

ระเบียบวาระที่ 3 การลงพื้นที่เพื่อติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษี

ทีมนักวิจัย : ได้ร่วมปรึกษาหารือโดยสามารถสรุปกำหนดการเรื่องต่างๆ ในการลงพื้นที่เพื่อติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษีได้ดังนี้

1. ทีมงานจะลงพื้นที่เพื่อติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษีประมาณเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม 2551 ทั้งนี้ เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้มีเวลาในการทดลองใช้ตัวแบบสักระยะหนึ่งก่อน

2. ก่อนการลงพื้นที่ประมาณ 2 สัปดาห์ จะต้องดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามไปยังพื้นที่ก่อน และประสานให้พื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้ง 2 แห่ง ส่งแบบสอบถามกลับมาก่อนที่ทีมงานจะได้ลงไปติดตามและประเมินผลโดยละเอียดอีกครั้ง

3. การลงพื้นที่เพื่อติดตามและประเมินผลจะดำเนินการจัดทำในลักษณะที่ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดประเมินแบบเองว่ามีความเหมาะสมกับการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือไม่ และต้องปรับปรุงอย่างไรบ้าง

4. ทีมงานวิจัยจะเป็นผู้รับฟังโดยให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นตัวหลักในการขับเคลื่อนการทำงานทั้งหมดและทีมงานเป็นเพียงตัวช่วยหรือหน่วยสนับสนุนเท่านั้น

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องอื่นๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมอีกครั้งภายหลังจากลงพื้นที่ติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้ง 2 แห่งแล้ว เพื่อวิเคราะห์ปรับปรุงตัวแบบให้มีความเหมาะสม และจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

ปิดประชุมเวลา 20.30 นาฬิกา

(นางสาววันวิสาข์ ขาวคม)

ผู้บันทึกการประชุม

บันทึกการประชุม
โครงการวิจัยและพัฒนาเรื่อง
“การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน”
ครั้งที่ 15/2551
ในวันศุกร์ที่ 25 กรกฎาคม 2551 เวลา 16.30 น.
ณ ห้องประชุมสำนักกฎหมาย กรมสรรพสามิต

ผู้มาประชุม

1. นายพาเกียรติ สมานบุตร	หัวหน้าโครงการ ประธานการประชุม
2. นายจุมพล ริมสาคร	นักวิจัยที่ 1
3. นางสาวสุจิตรา เลหาวัฒนภิญโญ	นักวิจัยที่ 2
4. นางสาวญาดา สันถะโกมล	นักวิจัยที่ 3
5. นางสาววันวิสาข์ ขาวคม	ผู้ช่วยวิจัย

ผู้เข้าร่วมประชุม นางปรีชา ยังมีสุข

เปิดประชุมเวลา 17.30 นาฬิกา

เมื่อทีมนักวิจัยมาครบแล้ว นายพาเกียรติ สมานบุตร หัวหน้าโครงการ กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

การประชุมครั้งนี้เป็นการประชุมเพื่อจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลผลการติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้ง 2 แห่ง

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องการจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

นายพาเกียรติ สมานบุตร : รายงานฉบับสมบูรณ์ที่จะต้องจัดส่ง สกว. มีทั้งสิ้น 4 ส่วน กล่าวคือ

1. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ซึ่งประกอบด้วย บทสรุปผู้บริหาร บทคัดย่อ (ส่วนที่เป็น

ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) เนื้อหางานวิจัย และภาคผนวกที่ประกอบด้วยเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตลอดโครงการ

2. รายงานตัวแบบเบื้องต้น วิธีการจัดเก็บภาษีน้ำมันที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักการปกครองท้องถิ่น

3. รายงานสรุปผลการทดลองปฏิบัติจัดเก็บภาษีน้ำมันเบื้องต้นจากตัวแบบเบื้องต้น

4. รายงานสรุปแนวทาง วิธีการ การจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และการพัฒนาบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่มีความสนใจ

นอกจากรายงานทั้ง 4 ส่วนแล้วสิ่งที่ต้องจัดทำด้วย คือ สรุปรายงานการเงินตลอดโครงการ และทำการบันทึกข้อมูลบรรจุไฟล์ Ms-word และ PDF

จึงขอให้ทีมงานประสานงานกันเพื่อทำการแบ่งงานกันจัดทำในแต่ละส่วนแล้วประสานหารือกันในส่วนที่คาบเกี่ยวกันเพื่อให้ได้รายงานที่สมบูรณ์ของสมาชิกทีมงานแต่ละท่าน แล้วนำมาจัดทำเล่มในการประชุมครั้งต่อไป

ทีมนักวิจัย : ได้ร่วมปรึกษาและสรุปผลการติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษีน้ำมัน ดังนี้

1. สรุปผลการติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้ ดังนี้

- ความคิดเห็นต่อการเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจากน้ำมัน โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ย

(1) ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.

ระดับความคิดเห็นของ ผู้ให้สัมภาษณ์คิดเป็นร้อยละ ดังนี้

คนที่ 1 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น	ร้อยละ 98.18
คนที่ 2 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น	ร้อยละ 93.36
คนที่ 3 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น	ร้อยละ 98.18
คนที่ 4 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น	ร้อยละ 100
คนที่ 5 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น	ร้อยละ 83.63
ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยคิดเป็น	ร้อยละ 95.27

(2) ตัวแบบบัญชีและงบเดือนในการควบคุมการจัดเก็บภาษีน้ำมัน

ระดับความคิดเห็นของ ผู้ให้สัมภาษณ์คิดเป็นร้อยละ ดังนี้

คนที่ 1 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น	ร้อยละ 97.14
คนที่ 2 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น	ร้อยละ 100
คนที่ 3 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น	ร้อยละ 82.85
คนที่ 4 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น	ร้อยละ 91.42
คนที่ 5 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น	ร้อยละ 94.28

ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 93.13

(3) ตัวแบบในการติดตาม ตรวจสอบการเสียภาษีน้ำมัน การงดหรือลดเบี้ยปรับ
เงินเพิ่ม การพิจารณาอุทธรณ์ และการเปรียบเทียบคดี

ระดับความคิดเห็นของ ผู้ให้สัมภาษณ์คิดเป็นร้อยละ ดังนี้

คนที่ 1 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น	ร้อยละ 97.14
คนที่ 2 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น	ร้อยละ 100
คนที่ 3 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น	ร้อยละ 82.85
คนที่ 4 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น	ร้อยละ 91.42
คนที่ 5 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น	ร้อยละ 94.28

ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 93.13

(4) การปฏิบัติตามตัวแบบการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ระดับความคิดเห็นของ ผู้ให้สัมภาษณ์คิดเป็นร้อยละ ดังนี้

คนที่ 1 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น	ร้อยละ 100
คนที่ 2 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น	ร้อยละ 100
คนที่ 3 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น	ร้อยละ 100
คนที่ 4 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น	ร้อยละ 100
คนที่ 5 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น	ร้อยละ 92.00

ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 98.40

2. สรุปผลการติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้ ดังนี้

- ความคิดเห็นต่อตัวแบบการเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากน้ำมัน โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ย

(1) ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.

ระดับความคิดเห็นของ ผู้ให้สัมภาษณ์คิดเป็นร้อยละ ดังนี้

คนที่ 1 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น ร้อยละ 74.54

คนที่ 2 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น ร้อยละ 85.45

ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 79.99

(2) ตัวแบบบัญชีและงบเดือนในการควบคุมการจัดเก็บภาษีน้ำมัน

ระดับความคิดเห็นของ ผู้ให้สัมภาษณ์คิดเป็นร้อยละ ดังนี้

คนที่ 1 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น ร้อยละ 97.14

คนที่ 2 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น ร้อยละ 80

ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 88.57

(3) ตัวแบบในการติดตาม ตรวจสอบการเสียภาษีน้ำมัน การงดหรือลดเบี้ยปรับเงินเพิ่ม การพิจารณาอุทธรณ์ และการเปรียบเทียบคดี

ระดับความคิดเห็นของ ผู้ให้สัมภาษณ์คิดเป็นร้อยละ ดังนี้

คนที่ 1 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น ร้อยละ 88.88

คนที่ 2 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น ร้อยละ 80

ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 84.44

(4) การปฏิบัติตามตัวแบบการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ระดับความคิดเห็นของ ผู้ให้สัมภาษณ์คิดเป็นร้อยละ ดังนี้

คนที่ 1 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น ร้อยละ 88

คนที่ 2 ระดับความเหมาะสม คิดเป็น ร้อยละ 84

ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 86

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมอีกครั้งเพื่อจัดทำรูปเล่มในวันพฤหัสบดีที่ 31 กรกฎาคม 2551

ปิดประชุมเวลา 12.30 นาฬิกา

(นางสาววันวิสาข์ ขาวคม)

ผู้บันทึกการประชุม

บันทึกการประชุม
โครงการวิจัยและพัฒนาเรื่อง
“การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน”
ครั้งที่ 16/2551
ในวันพฤหัสบดีที่ 31 กรกฎาคม 2551 เวลา 17.00 น.
ณ ตึกโอลิมเปีย ถนนรัชดาภิเษก

ผู้มาประชุม

1. นายพาเกียรติ สมานบุตร	หัวหน้าโครงการ ประสานการประชุม
2. นายจุมพล ริมสาคร	นักวิจัยที่ 1
3. นางสาวสุจิตรา เลหาวัฒนปัญญา	นักวิจัยที่ 2
4. นางสาวญาดา สันถะโกมล	นักวิจัยที่ 3
5. นางสาววันวิสาข์ ขาวคม	ผู้ช่วยวิจัย

ผู้เข้าร่วมประชุม นางปรีชา ยังมีสุข

เปิดประชุมเวลา 17.00 นาฬิกา

เมื่อทีมนักวิจัยมาครบแล้ว นายพาเกียรติ สมานบุตร หัวหน้าโครงการ กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ขอแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าการประชุมครั้งนี้จะเป็นการประชุมครั้งสุดท้ายในการทำงาน อย่างเป็นทางการของทีมงานวิจัย เพื่อจัดทำรูปเล่มรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องเพื่อพิจารณา

ที่ประชุมได้ปรึกษาหารือกันแล้วมีมติเห็นพ้องว่าการจัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์นั้น ควรแบ่งออกเป็น 5 เล่ม ดังนี้

1. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ซึ่งประกอบด้วย บทสรุปผู้บริหาร บทคัดย่อ (ส่วนที่เป็น

ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) เนื้อหางานวิจัย และภาคผนวกที่ประกอบด้วยเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตลอดโครงการ ซึ่งขณะนี้จัดทำเรียบร้อยแล้วสามารถเข้าเล่มตามรูปแบบที่ สกว. กำหนดได้ทันทีเพื่อจะได้ส่งร่างให้ สกว. ต่อไป

2. รายงานตัวแบบเบื้องต้น วิธีการจัดเก็บภาษีน้ำมันที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักการปกครองท้องถิ่น

3. รายงานสรุปผลการทดลองปฏิบัติจัดเก็บภาษีน้ำมันเบื้องต้นจากตัวแบบเบื้องต้น

4. รายงานสรุปแนวทาง วิธีการ การจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และการพัฒนาบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่มีความสนใจ

5. สรุปรายงานการเงินตลอดโครงการ

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

เนื่องจากการทำงานจะต้องมีการจัดประชุมเพื่อเผยแพร่ผลงานอีกครั้ง ดังนั้น ขอมอบหมายให้นางปรีชา ยังมีสุข เจ้าหน้าที่โครงการดำเนินการประสาน สกว. เพื่อขอกันงบประมาณไว้ใช้ในการจัดเวทีเผยแพร่ผลงานต่อไปด้วย

ปิดประชุมเวลา 18.30 นาฬิกา

(นางสาววันวิสาข์ ขาวคม)

ผู้บันทึกการประชุม

บันทึกการประชุม
เรื่อง โครงการวิจัยและพัฒนาเรื่อง “การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วน
จังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี”
ในวันเสาร์ที่ 8 ธันวาคม 2550 เวลา 10.00 น.
ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

ผู้มาประชุม

	ประธาน
1. นายสมชัย ฤชุพันธุ์	หัวหน้าโครงการ
2. นายพาเกียรติ สมานบุตร	นักวิจัยที่ 1
3. นายจุมพล ริมสาคร	นักวิจัยที่ 2
4. นางสาวสุจิตรา เลหาวัฒนภิญโญ	นักวิจัยที่ 3
5. นางสาวญาดา สันถะโกมล	เจ้าหน้าที่โครงการฯ
6. นางปรีชา ยังมีสุข	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
7. นายภิญโญ ตันวิเศษ	ชลบุรี
8. นายพินิจ ราชวัฒน์	รักษาการปลัดองค์การบริหารส่วน
9. นางนิรมล สิทธิไพบาร	จังหวัดชลบุรี
10. นางเมตตา ไสตะ	รักษาการหัวหน้าปลัดองค์การบริหาร
11. นางบุญถม รัตนอาภา	ส่วนจังหวัดชลบุรี
12. นางสาวณัฐจิรา ยอดยิ่ง	ผู้อำนวยการกองคลัง
13. นายบำรุง สุวรรณโชติ	ผู้อำนวยการกองส่งเสริม
14. นายพิศณุพงศ์ ศรีโษษฐ์ (แทน)	ผู้อำนวยการกองแผนและงบประมาณ
15. นางวิภาณุรัช บุญท่วมมี	รักษาการผู้อำนวยการกองการศึกษา
16. นางสาวสาคร สันธนาคิน	และวัฒนธรรม
17. นางภักดาพร ธเนศานนท์	รักษาการผู้อำนวยการกองช่าง
18. นางนิศิชล จิระจรรย์กุล	รักษาการผู้อำนวยการกองพัสดุและ
	ทรัพย์สิน
	รักษาการผู้อำนวยการกองกิจการสภา
	องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
	หัวหน้าฝ่ายเร่งรัดและจัดเก็บรายได้
	เจ้าพนักงานการคลัง 6

19. นางจำเนียร ยิ้มภักดี	เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี 2
20. นางพัชรี ยี่สาคร	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ
21. นางสาวชติกาญจน์ โชติวงศ์	นักบริหารงานทั่วไป 6
22. นายณัฐพล ยิ้มภักดี	เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ชลบุรี
23. นายณัฐฐากร จันทริสา	เจ้าพนักงานสรรพสามิต 5
24. นางทวีรัตน์ ไทยเกิดศรี	เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพสามิต 7
25. นายমনนท์ เสวิกุล	นักวิชาการสรรพสามิต 6ว

ผู้ไม่มาประชุม

1. นางสาววันวิสาข์ ขาวคม	ผู้ช่วยวิจัย (ลาการประชุม)
2. นางสาวกมลทิพย์ สุรัตน์โชติ	ผู้ช่วยวิจัย (ลาการประชุม)

เปิดประชุมเวลา 10.00 นาฬิกา

เมื่อทีมนักวิจัยและคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีมาพร้อมแล้ว ดร.สมชัย ฤชุพันธุ์ ประธานที่ประชุม กล่าวเปิดประชุม และมอบหมายให้ นายพาเกียรติ สมานบุตร กล่าวแนะนำทีมนักวิจัย ต่อจากนั้นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีได้กล่าวต้อนรับทีมนักวิจัย และแนะนำคณะผู้บริหารและทีมงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี และประธานได้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานที่ประชุม (นายสมชัย ฤชุพันธุ์) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยของโครงการวิจัยและพัฒนาเรื่องการเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน และอรรถประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยฯ ซึ่งจะทำให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีความเข้มแข็งอย่างแท้จริง ต่อจากนั้นประธานได้มอบหมายให้นายพาเกียรติ สมานบุตร กล่าวในเรื่องของวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาประชุมร่วมกัน ต่อที่ประชุมเพื่อทราบต่อไป

ระเบียบวาระที่ 2 การลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU)

ทีมนักวิจัยโครงการวิจัยและพัฒนา เรื่องการเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน โดยนายพาเกียรติ สมานบุตร (หัวหน้าทีมนักวิจัย) ร่วมลง

นามในบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยนาย ภิญญู ตันวิเศษ (นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี) ซึ่งในการลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) นี้มี ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์ (ประธานสถาบันพัฒนาสยาม) และนายพินิจ ราชวัฒน์ (รองปลัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี) ลงนามเป็นพยานและถ่ายรูปร่วมกัน

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)
(ไม่มี)

ปิดประชุมเวลา 12.00 นาฬิกา

(นางสาวญาดา สันถะโกมล)
ผู้บันทึกการประชุม

บันทึกการประชุม
เรื่อง การจัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างทีมนักวิจัยโครงการวิจัยและพัฒนาเรื่อง
“การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน กับ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่”
ในวันเสาร์ที่ 3 พฤศจิกายน 2550 เวลา 16.30 น.
ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

ผู้มาประชุม

1. นายสมชัย ฤชุพันธุ์	ประธาน
2. นายพาเกียรติ สมนบุตร	หัวหน้าโครงการ
3. นายจุมพล ริมสาคร	นักวิจัยที่ 1
4. นางสาวญาดา สันถะโกมล	นักวิจัยที่ 3
5. นางสาววันวิสาข์ ขาวคม	ผู้ช่วยวิจัย
6. นางปรีชา ยังมีสุข	เจ้าหน้าที่โครงการฯ
7. นายปรีชา สุขรอด	ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
8. ว่าที่ ร.ต. ศุภชัย ทานขันธุ์	รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
9. พ.จ.อ. ณัฐนันท์ เรืองไพศาล	ผู้อำนวยการกองแผนฯ
10. นายสำเริง ใจเอื้อ	รองผู้อำนวยการกองช่าง
11. นางสาวพรทิมา หมั่นไธสง	นักบริหารงานคลัง
12. นางจันเพ็ญ มุ่งหมาย	นักบริหารงานนโยบายและแผน
13. นางศิริลักษณ์ พุ่มพวง	นักบริหารงานทั่วไป 7
14. นางภัทสรลิล สุวรรณภาส	ผู้อำนวยการกองการศึกษา
15. นางลักษณาวรรณ แหลมเลิศ	ผู้อำนวยการกองคลัง
16. นายปณณพงศ์ สุวรรณภา	นักบริหารงานทั่วไป 6
17. นางวาสนา ธรรมจักร	หัวหน้าฝ่ายเร่งรัดจัดเก็บรายได้

ผู้ไม่มาประชุม

1. นางสาวสุจิตรา เลหาวัฒนิกัญญา	นักวิจัยที่ 2 (ลาการประชุม)
2. นางสาวกมลทิพย์ สุรัตนโชติ	ผู้ช่วยวิจัย (ลาการประชุม)

เปิดประชุมเวลา 17.00 นาฬิกา

เมื่อที่มนักวิจัยและคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่มาพร้อมแล้ว นายสมชัย ฤชุพันธุ์ ประธานที่ประชุม กล่าวเปิดประชุม และมอบหมายให้นายพาเกียรติ สมานบุตร กล่าวแนะนำที่มนักวิจัย ต่อจากนั้นปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้กล่าวต้อนรับที่มนักวิจัย และแนะนำคณะผู้บริหารและทีมงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ต่อจากนั้นประธานได้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานที่ประชุม (นายสมชัย ฤชุพันธุ์) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยของโครงการวิจัยและพัฒนาเรื่องการเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน และอรรถประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัยฯ ต่อจากนั้นประธานได้มอบหมายให้นายพาเกียรติ สมานบุตร กล่าวในเรื่องของวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาประชุมร่วมกัน ต่อที่ประชุมเพื่อทราบต่อไป

ระเบียบวาระที่ 2 การลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU)

ที่มนักวิจัยโครงการวิจัยและพัฒนา เรื่องการเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน โดยนายพาเกียรติ สมานบุตร (หัวหน้าที่มนักวิจัย) ร่วมลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ โดยนายปรีชา สุขรอด (ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่) ซึ่งในการลงนามบันทึกความเข้าใจนี้มีนายสมชัย ฤชุพันธุ์ (ประธานสถาบันพัฒนาสยาม) และนางลักษณาวรรณ แหลมเลิศ (ผู้อำนวยการกองคลัง องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่) ลงนามเป็นพยาน และถ่ายรูปร่วมกัน ต่อจากนั้นทีมงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้อธิบายประวัติความเป็นมาของการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จากน้ำมัน แนวนโยบายในการจัดเก็บภาษี วิธีการจัดเก็บภาษีน้ำมันให้ประสบความสำเร็จ และผลการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น

ระเบียบวาระที่ 3 ทีมงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่อธิบายเกี่ยวกับการจัดเก็บ ภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

ทีมงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่อธิบายประวัติความเป็นมา แนวนโยบายในการ
จัดเก็บภาษี วิธีการจัดเก็บภาษีน้ำมันให้ประสบความสำเร็จ และผลการจัดเก็บภาษีน้ำมันของ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ดังนี้

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจ และจุดมุ่งหมายใน
การทำงานไว้ ดังนี้

วิสัยทัศน์ “บริการดี เก็บภาษีอย่างเป็นธรรม นำสมัยข้อมูล เพิ่มพูนรายได้ และพึงใจ
ประชาชน”

พันธกิจ

- การให้บริการที่ดี ทั้งด้านข้อมูลและการรับชำระภาษี ตลอดจนการต้อนรับที่ดี
อย่างเป็นกันเองต่อผู้มาติดต่องาน และมาเสียภาษีแบบไม่มีขั้นตอน “One Stop Service”
- ทีมงานที่ดี มีคุณภาพ มีทักษะสามารถให้ข้อมูลหรือตอบข้อซักถามได้
- บุคลากร ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งการเข้ารับการฝึกอบรมตาม
หลักสูตรและฝึกประสบการณ์จริง เพื่อเพิ่มศักยภาพความสามารถให้บริการบนมาตรฐานที่ดี
- การจัดสถานที่ สะอาด สะดวก และประทับใจแก่การมาติดต่อ
- การสำรวจสถานประกอบการทุกประเภท เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน
- การเปรียบเทียบข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บรายได้
- การจัดทำผังข้อมูลสถานประกอบการต่างๆ
- มีการกำหนดอัตราภาษีและค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่ชัดเจน
- มีการสำรวจและจัดเก็บภาษี โดยใช้เครื่องมือที่ทันสมัย เช่น โปรแกรม
คอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย สามารถรวบรวมข้อมูล การเปรียบเทียบข้อมูลรายได้ เพื่อนำสถิติที่ได้มาใช้
ในการวางแผนพัฒนางานจัดเก็บรายได้ต่อไป
- การให้บริการทางอินเตอร์เน็ต ทั้งการตรวจสอบรายชื่อ และสถานที่ตั้ง ตลอดจน
ถึงการรับแบบเพื่อยื่นภาษีประเภทต่างๆ
- การทำทะเบียนคุมลูกหนี้ และทะเบียนคุมการชำระภาษี ด้วยระบบ
คอมพิวเตอร์ในแฟ้มทะเบียน ที่สามารถตรวจสอบได้
- การส่งเสริมการจัดเก็บรายได้ เช่น การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ตามสื่อต่างๆ
วิทยุ เคเบิลทีวี ในรายการ “อบจ. แพร่ พบประชาชน”
- การให้รางวัลสมนาคุณหรือของรางวัล แก่ผู้มาเสียภาษีตรงเวลา และไม่เคย
ค้างชำระภาษี การส่งความสุขในเทศบาลปีใหม่ “ส.ค.ส.” และมอบปฏิทิน

- การจัดทำแผนออกตรวจสอบ ให้ความรู้เกี่ยวกับการชำระภาษี สำหรับผู้ประกอบการทุกประเภท
- การตรวจสอบและแจ้งเตือนผู้ค้างชำระภาษีอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ทั้งทางโทรศัพท์และหนังสือเตือน

จุดมุ่งหมาย

- การพัฒนาด้านจัดเก็บภาษี ทั้งในและนอกสถานที่ให้มีประสิทธิภาพทั่วถึง และเป็นธรรม
- การสำรวจปรับปรุงระบบข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและทันสมัยอยู่เสมอ
- กำหนดแนวทางในการจัดทำผังของสถานประกอบการทุกประเภท
- ประเมินผลการดำเนินงาน ด้านการเร่งรัดจัดเก็บรายได้ “เพื่อพัฒนาให้สู่ความเป็นเลิศความพยายามในการจัดเก็บภาษี”

การจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ ดังนี้

1) ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับน้ำมันเบนซิน และน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซล และน้ำมันที่คล้ายกัน ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตจังหวัด โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มได้ไม่เกินลิตรละสิบสตางค์สำหรับก๊าซปิโตรเลียม

2) ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับยาสูบ ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตจังหวัด โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มได้ไม่เกินมวนละสิบสตางค์

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จึงได้ออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เพื่อเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากสถานค้าปลีกน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน และยาสูบ โดยข้อบัญญัติดังกล่าวได้ผ่านความเห็นชอบจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ และประกาศให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 14 พฤษภาคม 2542 เป็นต้นมา ซึ่งข้อบัญญัติฉบับนี้ ได้มอบให้กรมสรรพสามิตเป็นผู้จัดเก็บภาษีแทน โดยกรมสรรพสามิตจะทำการหักค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการไว้ในอัตราร้อยละ 3 ของภาษีน้ำมันที่เก็บได้ ต่อมาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ได้ออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548 เพื่อยกเลิกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ฉบับแรก และยกเลิกการเก็บภาษีน้ำมันจากสถานค้าปลีกเป็นสถานการณ์การค้า และกำหนดให้มีการจัดเก็บภาษี

จากก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ในอัตรา กิโลกรัมละ 4.54 สตางค์ ด้วย ต่อมา เกิดปัญหาบางประการ คือ การปรับเปลี่ยนโครงสร้างของกรมสรรพสามิตส่งผลให้เจ้าหน้าที่ของ กรมสรรพสามิตย้ายไปทำงานที่อำเภอเมืองทั้งหมด ไม่ได้กระจายตัวตามท้องถิ่นเหมือนเดิม ทำให้ การจัดเก็บภาษีน้ำมันเริ่มมีปัญหาหลายประการ คือ เรื่องการนำส่งและการรายงานยอด ประจำเดือนกับจำนวนเงินไม่ตรงกัน ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ มีปัญหาในการลงบัญชี เนื่องจากเจ้าหน้าที่สรรพสามิตต้องรอการตัดยอดในระบบการนำส่งเงินของกรมสรรพสามิตด้วย การติดตามผู้ที่ค้างชำระภาษีเป็นไปด้วยความยากลำบากและใช้เวลานาน เพราะเจ้าหน้าที่ สรรพสามิตเองมีงานประจำเป็นปริมาณมาก การยื่นแบบของผู้ประกอบการที่ไปยื่นแบบชำระ ภาษีที่เจ้าหน้าที่สรรพสามิต บางครั้งไปแล้วไม่พบเจ้าหน้าที่ ประกอบกับผู้ประกอบการบางรายอยู่ ในพื้นที่ห่างไกล การเดินทางมาชำระภาษีแต่ละครั้งมีความลำบากและเป็นภาระมาก เมื่อ ผู้ประกอบการมาแจ้งปัญหานี้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัด แพร่ ก็ได้ประสานงานไปยังเจ้าหน้าที่สรรพสามิต จึงได้ความว่า มีการติดขัดปัญหาเรื่องจำนวน บุคลากร และระยะเวลาในการลงพื้นที่ ซึ่งเมื่อได้ประมวลปัญหาต่างๆ ทั้งหมด ทำให้ฝ่ายเร่งรัด และจัดเก็บรายได้ กองคลัง เสนอปัญหาเพื่อเรียนให้ ท่านนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ (นายชาญชัย ศิลปอวยชัย) ทราบ และได้ขออนุมัติจัดทำแผนไปลงพื้นที่เพื่อออกตรวจและหา แนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยได้ตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบและประมวลปัญหาต่างๆ พร้อมเสนอแนวทางการแก้ไข เมื่อนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ (นายชาญชัย ศิลปอวย ชัย) ได้พิจารณาแล้ว จึงมีความคิดที่จะให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จัดเก็บภาษีเอง โดยได้ ทำการสำรวจความต้องการของประชาชนว่าประสงค์ที่จะมาขึ้นชำระภาษีน้ำมันองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดแพร่ หรือต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ออกไปจัดเก็บเอง ซึ่งผลจากการ สัมภาษณ์พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่ในการชำระภาษีของ ตนเอง อีกทั้งระยะทางในการเดินทางมาขึ้นแบบชำระภาษีค่อนข้างไกล ทำให้ผู้ประกอบการไม่ สะดวก จึงได้ข้อสรุปว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จะต้องออกไปจัดเก็บภาษีเองอย่างไรก็ตาม นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ (นายชาญชัย ศิลปอวยชัย) ได้มอบหมายงานให้เจ้าหน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ศึกษาต่อ ในเรื่องความร่วมมือในการที่องค์การบริหารส่วน จังหวัดแพร่ จะจัดเก็บภาษีเอง และสืบเนื่องจากทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ได้มีการทำ โครงการบัณฑิตอาสาขึ้น เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการกิจการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วน จังหวัดแพร่ จึงได้กำหนดให้หน้าที่ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันเป็นหน้าที่หนึ่งของบัณฑิตอาสา เพื่อ แก้ไขปัญหาที่ผู้ประกอบการแจ้งมา ด้วยเหตุองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จึงได้ออกข้อบัญญัติ ฉบับที่ 3 เพื่อยกเลิกการมอบอำนาจให้กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีน้ำมัน และให้องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดแพร่ มาดำเนินการจัดเก็บภาษีน้ำมันเอง โดยได้กำหนดให้ข้อบัญญัตินี้มีผลใช้

บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2548 ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ก็ได้ทำการจัดเก็บภาษีน้ำมันมาเองโดยตลอด สำหรับวิธีการจัดเก็บภาษีนั้น ในช่วงแรกสำหรับพื้นที่ใหญ่ๆ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ผู้ประกอบการจะเดินทางมายื่นแบบชำระภาษีที่ทำการองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และสำหรับพื้นที่ที่อยู่ห่างไกล เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ได้ออกไปจัดเก็บเองเพื่อให้ทั่วถึง แต่เนื่องจากการออกไปจัดเก็บภาษีดังกล่าวมีค่าใช้จ่ายสูง กล่าวคือ การออกไปจัดเก็บเองมีค่าใช้จ่ายประมาณ 300 บาท ในขณะที่รายได้จากภาษีเป็นจำนวนเพียง 90 บาทต่อเดือนเท่านั้น ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ขาดทุน แต่ก็ยอมไปก่อนเพื่อให้สามารถจัดเก็บภาษีได้และเพื่อให้ประชาชนยอมรับการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งต่อมาในปี 2549 ได้มีการจัดทำโครงการบัณฑิตอาสาขึ้น เพื่อเป็นเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ประจำอยู่ในพื้นที่ต่างๆ โดยทำหน้าที่หลายหน้าที่และได้มอบหมายในบัณฑิตอาสาซึ่งประจำอยู่ในพื้นที่จัดเก็บภาษีแทนแล้วจึงนำส่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ต่อมาเนื่องจากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ (นายชาญชัย ศิลปอวยชัย) เห็นว่าผู้ประกอบการน้ำมันน่าจะช่วยเหลือจุนเจือการเงินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ได้ และเพื่อให้เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพตาม KPI จึงมีการปรับเพิ่มอัตราภาษีน้ำมันที่เดิมจัดเก็บในอัตรา 4.54 สตางค์ต่อลิตร เป็น 5.01 สตางค์ต่อลิตร ในข้อบัญญัติฉบับล่าสุด โดยกำหนดให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2550 เป็นต้นมา

การประชาสัมพันธ์การจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

1) การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการเกี่ยวกับหน้าที่ในการเสียภาษีน้ำมัน รวมถึงชี้แจงขั้นตอนการชำระภาษีน้ำมัน กรณีที่ทราบว่ามีสถานบริการน้ำมันเปิดใหม่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จะจัดเจ้าหน้าที่ไปพบผู้ประกอบการเพื่อแจกเอกสารและอธิบายในเบื้องต้นถึงหน้าที่ในการเสียภาษีตามกฎหมาย

2) การให้บริการทางอินเทอร์เน็ต โดยผู้ประกอบการสามารถยื่นแบบชำระภาษีน้ำมันผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้

3) การบริการรับชำระภาษีเคลื่อนที่ ผ่านโครงการ “อบจ.แพร่เคลื่อนที่” ซึ่งจะมีการออกไปให้บริการประชาชนในแต่ละอำเภอ

4) การจัดทำสติ๊กเกอร์ให้ผู้ประกอบการที่ชำระภาษี เพื่อนำไปติดที่สถานประกอบการ โดยสติ๊กเกอร์มีข้อความว่า “สถานประกอบการแห่งนี้ได้ชำระภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดในอัตราลิตรละ 4.54 สตางค์ เพื่อนำไปพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดแพร่”

5) การบริการที่ดี เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก และสร้างความประทับใจให้แก่ผู้มาชำระภาษี โดยมีการบริการนำดื่มและรับชำระภาษีในขั้นตอนเดียวด้วยระยะเวลา 3-5 นาที (One Stop Service) ที่สำคัญที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ที่รับชำระภาษีจะต้องสุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส

6) มีการประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่างๆ ดังนี้

- การประชาสัมพันธ์ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในรายการ “อบจ.แพร่พบประชาชน” ทุกวันเสาร์ เวลา 06.10-07.00 น.
- การประชาสัมพันธ์ทางหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น
- การประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ต
- การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ ซึ่งมีข้อความว่า “องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ กับรายได้ที่จะนำไปพัฒนาท้องถิ่น ท้องถิ่นดี ภาษีช่วย ท้องถิ่นสวย ภาษีสร้าง” และ “องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ กับรายได้ที่จะนำไปพัฒนาท้องถิ่น เงินของท่านทุกบาทช่วยพัฒนาท้องถิ่นให้รุ่งเรือง”
- การจัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ว่านำไปใช้ในโครงการใดบ้าง และนำไปมอบแก่ประชาชน และผู้ประกอบการที่มีหน้าที่ต้องชำระภาษี

7) การส่ง ส.ค.ส. และปฏิทินปีใหม่ให้ผู้ประกอบการเพื่อแสดงความขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ ยื่นแบบชำระภาษีด้วยดีตลอดมา

8) มีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ในเรื่องของการให้บริการประชาชนขึ้นโดยเฉพาะ

9) นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ (นายชาญชัย ศิลปอวยชัย) นำกิจกรรมต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ไปเผยแพร่ให้ประชาชนได้ทราบด้วยตัวท่านเองอย่างสม่ำเสมอ

ปิดประชุมเวลา 18.30 นาฬิกา

(นางสาววันวิสาข์ ขาวคม)

ผู้บันทึกการประชุม

บันทึกการประชุม
เรื่อง การร่วมกันจัดทำแบบเบื้องต้นเพื่อใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดแพร่ ตามโครงการวิจัยและพัฒนาเรื่อง “การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การ
บริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน”
ในวันจันทร์ที่ 11 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 9.00 น.
ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

ผู้มาประชุม

1. นายจุมพล ริมสาคร	นักวิจัยที่ 1
2. นางสาวสุจิตรา เลหาวัฒนิกัญญา	นักวิจัยที่ 2
3. นางสาวญาดา สันถะโกมล	นักวิจัยที่ 3
4. นางสาววันวิสาข์ ขาวคม	ผู้ช่วยวิจัย
5. นางปรีชา ยังมีสุข	เจ้าหน้าที่โครงการฯ
6. นายอนุวัธ วงศ์วรรณ	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
7. นายปรีชา สุขรอด	ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
8. นางสาวพรทิมา หมั่นไธสง	นักบริหารงานคลัง
9. นางจันเพ็ญ มุ่งหมาย	นักบริหารงานนโยบายและแผน
10. นางลักษณาวรรณ แหลมเลิศ	ผู้อำนวยการกองคลัง
11. นางวาสนา ธรรมจักร	หัวหน้าฝ่ายเร่งรัดจัดเก็บรายได้

ผู้ไม่มาประชุม

1. นางสาวกมลทิพย์ สุรัตน์โชติ	ผู้ช่วยวิจัย (ลาการประชุม)
2. นายพาเกียรติ สมนานบุตร	หัวหน้าโครงการ (ลาการประชุม)

เปิดประชุมเวลา 17.00 นาฬิกา

ระเบียบวาระที่ 1 เปิดประชุม

ทีมงานวิจัยโดยนายจุมพล ริมสาคร ได้กล่าวเปิดการประชุมและแจ้งวัตถุประสงค์ของการประชุมให้ที่ประชุมทราบว่า ในการดำเนินการตามโครงการนั้น จำเป็นจะต้องมีการจัดทำแบบร่วมกันเพื่อให้ได้แบบเบื้องต้นที่จะนำมาทดลองใช้ในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วน

จังหวัดแพร่ ทีมงานวิจัยจึงได้มาหารือเพื่อร่วมกันกำหนดตัวแบบเบื้องต้นกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

ระเบียบวาระที่ 2 พิจารณากำหนดกรอบการจัดทำตัวแบบเบื้องต้นร่วมกัน

ทีมนักวิจัย : ได้นำเสนอกรอบการกำหนดตัวแบบเบื้องต้นไว้ ดังนี้

1. การจัดทำตัวแบบเบื้องต้นเพื่อใช้ทดลองในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ควรกำหนดขึ้นเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้

2. ตัวแบบที่กำหนดไม่ควรมีความยุ่งยากซับซ้อนและควรให้ง่ายต่อการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่และผู้มีหน้าที่เสียภาษี

3. วิธีการจัดเก็บภาษีในแต่ละท้องถิ่นจะมีเอกลักษณ์แตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนบธรรมเนียมประเพณีในแต่ละท้องถิ่น ดังนั้น เรื่องบางเรื่องควรคำนึงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นด้วย

4. การกำหนดตัวแบบต้องมีความชัดเจน และเป็นไปตามหลักการบริหารภาษีที่ดีด้วย

เมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ โดยนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เห็นชอบในกรอบการกำหนดตัวแบบเบื้องต้นแล้ว ทีมนักวิจัยจึงได้เสนอสิ่งที่จะต้องจัดทำเป็นตัวแบบ ซึ่งประกอบด้วย

1. ร่าง ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. ร่าง ประกาศองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อประกาศใช้ข้อบัญญัติ
3. ร่าง ประกาศองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง กำหนดแบบพิมพ์ที่ใช้ตามข้อบัญญัติ
 - 3.1 แบบรายการภาษี
 - 3.2 แบบคำขอจดทะเบียนสถานการค้าน้ำมัน
 - 3.3 แบบคำขอใบแทนใบทะเบียนสถานการค้าน้ำมัน
 - 3.4 ใบทะเบียนสถานการค้าน้ำมัน
4. แนวปฏิบัติการจดทะเบียนสถานการค้าน้ำมัน
5. รายการคุมทะเบียน (น้ำมัน)
6. แบบงบเดือนสรุปรายได้ภาษี
7. แบบบัญชีประจำวัน แสดงการรับ - จ่ายน้ำมัน
8. แบบงบเดือนแสดงการรับ - จ่ายน้ำมัน
9. แนวปฏิบัติการตรวจปฏิบัติการ
10. แบบบันทึกการตรวจปฏิบัติการ
11. แนวปฏิบัติการตรวจสอบภาษี

12. แบบพิมพ์ต่างๆ ที่ใช้ในการตรวจสอบภาษี
13. หนังสือแจ้งการประเมินภาษี
14. แนวปฏิบัติการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง
15. ร่าง ระเบียบองค์การบริหารส่วนจังหวัด ว่าด้วยการพิจารณางดหรือลดเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม
16. แนวปฏิบัติการดำเนินการเปรียบเทียบคดี
17. แนวปฏิบัติการเร่งรัดบังคับชำระภาษีค้าง

ระเบียบวาระที่ 3 พิจารณาจัดทำตัวแบบเบื้องต้น

● ร่าง ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ข้อ 1 ข้อบัญญัตินี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.”

ข้อ 2 ข้อบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันออกประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิก

(1) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548

(2) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2548

(3) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2550

ข้อ 4 ในข้อบัญญัตินี้

“ภาษี” หมายความว่า ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เรียกเก็บตามข้อบัญญัตินี้

“สินค้า” หมายความว่า น้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ บุหรี่ซิการ์และบุหรี่การ์

“สถานการณ์น้ำมัน” หมายความว่า

(1) สถานการณ์น้ำมัน ซึ่งจำหน่ายปลีกน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์

(2) ร้านค้าที่ได้รับใบอนุญาตขายหรือนำออกแสดงเพื่อขายยาสูบ ชนิดบุหรี่ซิการ์ แรตหรือบุหรี่ซิการ์ ประเภทขายครั้งละไม่เกิน 1,000 มวน (ประเภท 3) ตามพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2509 และให้หมายความรวมถึงร้านค้าที่ได้รับใบอนุญาตขายหรือนำออกแสดงเพื่อขายยาสูบ ชนิดบุหรี่ซิการ์ แรตหรือบุหรี่ซิการ์ ประเภทขายโดยไม่จำกัดจำนวน (ประเภท 1) และประเภทขายครั้งละไม่เกิน 20,000 มวน (ประเภท 2) ตามพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2509 ซึ่งได้ขายครั้งละไม่เกิน 1,000 มวนด้วย

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดแต่งตั้ง

“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า เจ้าของ ผู้จัดการ หรือบุคคลอื่นซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถานการค้า

“องค์การบริหารส่วนจังหวัด” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

“ภาษีอากรค้างชำระ” หมายความว่า ภาษีตามข้อบัญญัติที่มีได้ยื่นแบบรายการ ภาษีพร้อมกับชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนดตามข้อบัญญัตินี้ และภาษีที่ชำระไว้ไม่ถูกต้อง หรือมีข้อผิดพลาดทำให้จำนวนภาษีที่ต้องเสียขาดไป

ข้อ 5 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด และให้สถานการค้าในเขตจังหวัดเสียภาษีตามท้องค้การบริหารส่วนจังหวัดเรียกเก็บ

ข้อ 6 การเรียกเก็บภาษี และการเสียภาษีตามข้อ 5 ให้เป็นไป ดังต่อไปนี้

6.1 อัตราภาษีที่เรียกเก็บให้เป็น ดังนี้

(1) น้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน อัตราลิตรละ 5.01 สตางค์ และก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ อัตรา กิโลกรัมละ 5.01 สตางค์

(2) ยาสูบ ชนิดบุหรี่ซิการ์ แรต และบุหรี่ซิการ์ อัตรา มวนละ 9.30 สตางค์

6.2 ความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียภาษีของสถานการค้า ให้เกิดขึ้นในเวลาที่ได้รับมอบสินค้าเข้าไว้ในสถานการค้า เพื่อจำหน่ายปลีกภายในเขตจังหวัด

6.3 ให้ผู้ประกอบการเสียภาษีในเวลาที่มีความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียภาษีเกิดขึ้น

6.4 ให้ผู้ประกอบการยื่นแบบรายการภาษีตามแบบที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด พร้อมกับชำระภาษีต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แห่งท้องที่ที่สถานการค้าตั้งอยู่ หรือสถานที่อื่น

ตามที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด ภายในวันที่ยี่สิบของเดือนถัดจากเดือนที่ความรับผิดในอันจะต้องเสียภาษีเกิดขึ้น

เศษของหนึ่งบาทของภาษีที่ต้องชำระตามวรรคหนึ่งให้ปัดทิ้ง

6.5 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนสถานการค้าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ข้อบัญญัตินี้ใช้บังคับหรือภายในสามสิบวันนับแต่วันเริ่มดำเนินการสถานการค้า แล้วแต่กรณีใดจะเกิดก่อน ตามแบบที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งท้องที่ที่สถานการค้าตั้งอยู่

ให้ถือว่าใบอนุญาตขายยาสูบหรือนำออกแสดงเพื่อขายยาสูบชนิดบุหรี่ซิการ์แรตหรือบุหรี่ยี่ห้อที่เจ้าพนักงานกรมสรรพสามิตออกให้เป็นทะเบียนสถานการค้าตามวรรคหนึ่งด้วย

6.6 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) ประเมินเรียกเก็บภาษี เบี้ยปรับ และเงินเพิ่มจากผู้ประกอบการ กรณีที่ผู้ประกอบการไม่ยื่นแบบรายการภาษีพร้อมกับชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนดในข้อ 6.4 หรือชำระภาษีไว้ไม่ถูกต้องหรือมีข้อผิดพลาดทำให้จำนวนภาษีที่ต้องเสียขาดไป

(2) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกผู้ประกอบการหรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งบัญชี เอกสาร หลักฐาน หรือสิ่งอื่นที่จำเป็น เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องให้เวลาบุคคลนั้นไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่รับคำสั่งนั้น

6.7 ให้ผู้ประกอบการเสียเบี้ยปรับในกรณีและตามอัตรา ดังต่อไปนี้

(1) กรณีไม่ยื่นแบบรายการภาษีพร้อมกับชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนดในข้อ 6.4 ให้เสียเบี้ยปรับอีกสองเท่าของค่าภาษีที่จะต้องเสีย

(2) กรณียื่นแบบรายการภาษีพร้อมกับชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนดใน 6.4 แต่ไม่ถูกต้อง หรือมีข้อผิดพลาดทำให้จำนวนภาษีที่ต้องเสียขาดไป ให้เสียเบี้ยปรับอีกหนึ่งเท่าของค่าภาษีที่เสียขาดไปนั้น

6.8 กรณีผู้ประกอบการไม่ยื่นแบบรายการภาษีพร้อมกับชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนดในข้อ 6.4 หรือชำระภาษีขาดจากจำนวนภาษีที่ต้องเสีย ให้เสียเงินเพิ่มอีก ร้อยละ 1.5 ต่อเดือน หรือเศษของเดือนของเงินภาษีที่ต้องชำระโดยไม่รวมเบี้ยปรับ และการคำนวณเงินเพิ่มดังกล่าวมิให้คิดทบต้น โดยเงินเพิ่มตามกรณีนี้มีให้เกินกว่าจำนวนภาษีที่ต้องชำระโดยไม่รวมเบี้ยปรับ

6.9 เบี้ยปรับและเงินเพิ่มให้ถือเป็นภาษี โดยเบี้ยปรับ หรือเงินเพิ่มให้งดหรือลดลงได้ ตามระเบียบที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด

ข้อ 7 การบังคับเรียกเก็บภาษีอากรค้างชำระ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามมาตรา 70 แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540

ข้อ 8 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อ 6.5 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

ข้อ 9 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีผู้ใดไม่ยื่นแบบรายการภาษี ตามข้อ 6.4 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ข้อ 10 ผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จ นำพยานหลักฐานเท็จมาแสดง หรือยื่นบัญชีหรือเอกสารอันเป็นเท็จ เพื่อจะไม่เสียภาษี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ข้อ 11 ให้ความผิดตามข้อบัญญัตินี้เป็นความผิดที่เปรียบเทียบได้ และให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่งตั้งเป็นผู้มีอำนาจเปรียบเทียบ

เมื่อผู้กระทำผิดได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เงินค่าปรับตามวรรคสอง ให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ข้อ 12 การใดซึ่งได้ดำเนินการโดยชอบตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดก่อนวันที่ข้อบัญญัตินี้ใช้บังคับ และไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัตินี้ ให้เป็นอันใช้บังคับได้ต่อไป

ให้ถือว่าใบทะเบียนสถานค้าปลีกที่ได้ออกไว้ตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดก่อนวันที่ข้อบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นใบทะเบียนสถานการค้าตามข้อบัญญัตินี้ด้วย

ข้อ 13 ให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เป็นผู้รักษาการตามข้อบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกประกาศและระเบียบเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้

ประกาศและระเบียบตามวรรคหนึ่ง เมื่อประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ สำนักงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้ว ให้มีผลใช้บังคับได้

- ร่าง ประกาศองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อประกาศใช้ข้อบัญญัติ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 53 วรรค 3 แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยความเห็นชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด ประกาศใช้ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันออกประกาศเป็นต้นไป

- ร่าง ประกาศองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง กำหนดแบบพิมพ์ที่ใช้ตามข้อบัญญัติ

ข้อ 1 ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เรื่อง กำหนดแบบพิมพ์ตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่”

ข้อ 2 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันออกประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 กำหนดแบบพิมพ์ตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามแบบท้ายประกาศนี้
ดังนี้

3.1 แบบรายภาษี (อบจ.01-4)

3.2 แบบคำขอจดทะเบียนสถานการค้ำน้ำมัน (อบจ.01-1)

3.3 แบบคำขอใบแทนใบทะเบียนสถานการค้ำน้ำมัน (อบจ.01-2)

3.4 แบบใบทะเบียนสถานการค้ำน้ำมัน (อบจ.01-3)

- แนวปฏิบัติการจดทะเบียนสถานการค้ำน้ำมัน

1. ผู้มีสิทธิยื่น	ผู้ประกอบการค้ำน้ำมัน
2. สถานที่ยื่น	สำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด
3. ยื่นต่อ	ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
4. อัตราค่าธรรมเนียม	ไม่มีอัตราค่าธรรมเนียม
5. แบบคำขอ+เอกสารประกอบ	1. แบบ ภาษ. อบจ 01-1
2. สำเนาทะเบียนบ้านของสถานการค้ำ
3. แผนที่ตั้งของสถานการค้ำ
4. หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ของสถานการค้ำที่
จดทะเบียนหรือหนังสือยินยอมให้ใช้
สถานที่

5. สำเนาทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี)
 6. สำเนาหนังสือรับรองของกระทรวงพาณิชย์ (ไม่เกิน 6 เดือน)
 7. หนังสือมอบอำนาจและสำเนาบัตรประชาชนผู้มอบและผู้รับมอบ
 8. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ประกอบการ
-
6. ผู้มีอำนาจอนุมัติ/อนุญาต นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
 7. ขั้นตอนการดำเนินการ ยื่นแบบ อบจ. 01-1 ภายใน 30 วันนับแต่วันที่
 ข้อบัญญัติบังคับใช้หรือวันเริ่มประกอบการ
 8. ระยะเวลาที่ใช้ในการพิจารณา 5 นาที่นับแต่ได้รับเอกสารครบถ้วน

- รายการคุมทะเบียน (น้ำมัน)

ต้องกำหนดให้มีรายการดังนี้ คือ วันที่ออกใบทะเบียน ชื่อผู้เสียภาษี ที่ตั้งสถานประกอบการ และเบอร์โทรศัพท์ ทะเบียนน้ำมัน

- แบบงบเดือนสรุปรายได้ภาษี

ขอให้ทีมงานวิจัยช่วยจัดทำแบบต่างๆ โดยอาศัยปรับปรุงจากตัวอย่างของกรมสรรพสามิต และประสานในเรื่องการปฏิบัติงานกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่อีกครั้ง

- แบบบัญชีประจำวัน แสดงการรับ – จ่ายน้ำมัน

ขอให้ทีมงานวิจัยช่วยจัดทำแบบต่างๆ โดยอาศัยปรับปรุงจากตัวอย่างของกรมสรรพสามิต และประสานในเรื่องการปฏิบัติงานกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่อีกครั้ง

- แบบงบเดือนแสดงการรับ – จ่ายน้ำมัน

ขอให้ทีมงานวิจัยช่วยจัดทำแบบต่างๆ โดยอาศัยตัวอย่างของกรมสรรพสามิตและประสานในเรื่องการปฏิบัติงานกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่อีกครั้ง

- แนวปฏิบัติการตรวจปฏิบัติการ

วัตถุประสงค์ของการตรวจปฏิบัติการ

1. เพื่อแนะนำผู้ประกอบการให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในระเบียบ ข้อกฎหมาย และวิธีปฏิบัติ

2. เพื่อศึกษาลักษณะของการประกอบกิจการ ขั้นตอนการได้มาและจำหน่ายไปซึ่งสินค้าน้ำมัน

3. เพื่อตรวจสอบเบื้องต้นว่าผู้ประกอบการยื่นชำระภาษีถูกต้อง

4. เพื่อตรวจสอบการทำบัญชีตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง

5. เพื่อเป็นการป้องปรามให้การปฏิบัติของผู้ประกอบการเป็นไปตามกฎหมาย

ประเภทของการตรวจปฏิบัติการ

1. การตรวจปฏิบัติการแนะนำ เป็นการตรวจปฏิบัติการกรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนใหม่

2. การตรวจปฏิบัติการทั่วไป เป็นการตรวจปฏิบัติการตามความจำเป็นและสมควร เช่น ผู้ประกอบการมีแนวโน้มการชำระภาษีผิดปกติ ชำระภาษีไม่สม่ำเสมอโดยไม่มีเหตุอันควร มีพฤติกรรมที่จะหลบหลีกภาษี หรือตามนโยบายการบริหารภาษี เป็นต้น

การเตรียมตัวออกตรวจปฏิบัติการ

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูล

1.1 ศึกษาข้อมูลลักษณะธุรกิจของกิจการ

1.2 รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องของผู้ประกอบการ

(1) คำขอจดทะเบียนสถานการณ์ค้า

(2) หนังสือรับรอง สำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน ของผู้ประกอบการ

(3) แบบรายการภาษีภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(4) งบเดือนแสดงการรับ-จ่ายน้ำมัน

(5) สถิติการชำระภาษี

(6) เอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

(7) หนังสือแจ้งวัน เวลา ทำการปกติ

2. ขออนุมัติและจัดทำหนังสือนำตัวออกตรวจปฏิบัติการ

2.1 ทำหนังสือนำตัวออกตรวจปฏิบัติการ จำนวน 2 ฉบับ ต้นฉบับให้กับผู้รับการตรวจ ส่วนคู่ฉบับให้ผู้รับการตรวจลงลายมือชื่อเพื่อรับรองว่าได้รับต้นฉบับแล้วและให้ติดสำเนาเรื่องไว้เป็นหลักฐาน

2.2 ในการออกตรวจแต่ละคราวต้องมีเจ้าหน้าที่อย่างน้อย 2 คน โดยมีข้าราชการตั้งแต่ระดับ 5 ขึ้นไป เป็นหัวหน้า เว้นแต่กรณีจำเป็นให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้บังคับบัญชา

2.3 ก่อนออกตรวจปฏิบัติการต้องลงบันทึกไว้ในสมุดสั่งการออกตรวจสอบภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

3. เตรียมเอกสารและแบบพิมพ์ต่าง ๆ ที่ต้องใช้เพื่อนำไปตรวจปฏิบัติการ

3.1 บันทึกการตรวจการปฏิบัติการสำหรับการจัดเก็บภาษีน้ำมัน

3.2 บันทึกแสดงการปฏิบัติงานการตรวจสอบเกี่ยวกับการเสียภาษี

3.3 แบบพิมพ์ที่ต้องการแนะนำให้ผู้ประกอบการทราบ เช่น

(1) แบบรายการภาษีภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(2) แบบ อบจ. 01-6

(3) บัญชีประจำวันแสดงการรับ-จ่ายน้ำมัน

วิธีการตรวจปฏิบัติการ

1. แสดงบัตรประจำตัวข้าราชการ หรือพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด และมอบหนังสือนำตัวออกตรวจปฏิบัติการ ให้แก่ผู้ประกอบการหรือผู้ครอบครองสถานที่โดยให้ผู้รับตรวจลงลายมือชื่อรับต้นฉบับในสำเนาฉบับก่อนทำการตรวจปฏิบัติการ

2. ดำเนินการตรวจปฏิบัติการแนะนำ

2.1 สอบถามข้อมูลทั่วไป

(1) ลักษณะทั่วไปของกิจการ รายละเอียดการจัดหา การซื้อน้ำมัน ชนิดของน้ำมัน ยี่ห้อ ราคาขาย ปริมาณการซื้อแต่ละครั้ง ความถี่ในการสั่งซื้อ จำนวนพนักงานขาย และสภาพแวดล้อมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบการ

(2) ด้านระบบบัญชี เช่น วิธีการจัดเก็บข้อมูลทางบัญชี (การใช้คอมพิวเตอร์ หรือสมุดบัญชี ในการบันทึกข้อมูล ขั้นตอนการบันทึกบัญชี

(3) ให้คำแนะนำในการจัดทำบัญชี หรือการปฏิบัติอื่น ๆ ตามกฎหมาย ได้แก่

1) บัญชีที่ต้องจัดทำ

2) การลงบัญชีต่าง ๆ ต้องทำให้แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันที่มิเหตุจะต้องลงรายการนั้นเกิดขึ้น

3) การจัดทำงบเดือน และการยื่นแบบงบเดือน ให้ยื่น ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ภายในวันที่ยี่สิบของเดือนถัดไป

4) การเก็บรักษาบัญชีและสำเนางบเดือนต้องเก็บไว้ที่สถานประกอบการไม่น้อยกว่าห้าปี

5) ต้องจัดทำและมีหน้าที่ยื่นแบบรายการภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

6) แจ้งสิทธิ หน้าที่ อื่น ๆ ที่ผู้ประกอบการพึงทราบรวมถึงบทกำหนดโทษกรณีผู้ประกอบการไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติ

3. การบันทึกการตรวจ

หลังจากดำเนินการตรวจปฏิบัติการแนะนำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจปฏิบัติการทำบันทึกการตรวจปฏิบัติการสำหรับการจัดเก็บภาษีน้ำมัน หากมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์

อื่น ๆ ให้จัดทำบันทึกเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควร และบันทึกแสดงการปฏิบัติงานการตรวจสอบเกี่ยวกับการเสียภาษี **การปฏิบัติหลังการออกตรวจปฏิบัติการ**

สรุปข้อเท็จจริงและปัญหาที่ตรวจพบเพื่อทำบันทึกการตรวจเสนอผู้บังคับบัญชาพร้อมแนบบันทึกการตรวจปฏิบัติการสำหรับการจัดเก็บภาษีน้ำมัน บันทึกเพิ่มเติม (ถ้ามี) และบันทึกแสดงการปฏิบัติงานการตรวจสอบเกี่ยวกับการเสียภาษี

- **แบบบันทึกการตรวจปฏิบัติการ**

ขอให้ทีมงานวิจัยช่วยจัดทำแบบต่างๆ โดยอาศัยตัวอย่างของกรมสรรพสามิตและประสานในเรื่องการปฏิบัติงานกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่อีกครั้ง

- **แนวปฏิบัติการตรวจสอบภาษี**

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. การเตรียมการก่อนการตรวจสอบ

- 1.1 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล
- 1.2 การออกหนังสือเชิญเกี่ยวกับภาษีองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- 1.3 การขออนุมัติออกหนังสือเรียกและการออกหนังสือเรียก
- 1.4 การออกหนังสือเตือนให้ปฏิบัติตามหนังสือเรียก
- 1.5 การส่งหนังสือเชิญ หนังสือเรียก และหนังสือเตือนให้ปฏิบัติตามหนังสือเรียก

2. การดำเนินการตรวจสอบภาษี

- 2.1 การไต่สวนครั้งแรก และการตรวจรับบัญชี เอกสารหลักฐาน
- 2.2 การตรวจปฏิบัติการ ณ สถานที่ประกอบการ
- 2.3 การวางแผนทางการตรวจสอบภาษี
- 2.4 การตรวจสอบบัญชี เอกสารหลักฐาน
- 2.5 การรายงานผลการตรวจสอบภาษี
- 2.6 การขออนุมัติผลการตรวจสอบภาษี
- 2.7 การเชิญผู้เสียภาษีมารับทราบผลการตรวจสอบภาษี
- 2.8 การพิจารณางด หรือลดเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม
- 2.9 การออกหนังสือแจ้งการประเมินภาษีองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- 2.10 การคืนบัญชีเอกสารหลักฐาน และการจัดเก็บสำนวนการตรวจสอบภาษี

3. การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

- 3.1 การรวบรวมข้อมูล

(1) ข้อมูลภายใน เช่น แบบคำขอจดทะเบียน แบบรายการภาษีองค์การบริหารส่วนจังหวัด แบบงบเดือน และอื่น ๆ

(2) ข้อมูลภายนอก ได้แก่ ข้อมูลจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงพาณิชย์ กรมชั่งตวงวัด กรมพัฒนาธุรกิจเกี่ยวกับข้อมูลการจดทะเบียนนิติบุคคล กรมธุรกิจพลังงานข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนปั้มน้ำมันในเขตจังหวัด สำนักบริหารธุรกิจและสำรอน้ำมันข้อมูลรายงานมิเตอร์น้ำมัน ข้อมูลการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และข้อมูลเอกชน เช่น ข้อมูลจากตัวแทนจำหน่าย

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

(1) การวิเคราะห์ข้อมูลภายใน โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ตรวจสอบความถูกต้องของการคำนวณภาษี อัตราภาษี มูลค่าที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณภาษี และระยะเวลาในการยื่นแบบรายการและการชำระภาษี

(2) การวิเคราะห์ข้อมูลภายนอก เช่น การวิเคราะห์งบการเงินโดยตรวจสอบความถูกต้องของปริมาณน้ำมันคงเหลือต้นปี ปลายปี ยอดรายได้จากการขาย นำมาเปรียบเทียบกับงบการเงิน

(3) เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานของผู้เสียภาษี ตลอดจนข้อบกพร่องควรออกตรวจปฏิบัติการทั่วไป มีเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ให้บันทึกในใบรับเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ

3.3 การสรุปผลและการรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ให้ระบุถึงประเภทและระยะเวลาของข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์ประเด็นที่พบจากการวิเคราะห์ และสรุปความเห็นของผู้วิเคราะห์ข้อมูลว่า สมควรขออนุมัติออกตรวจปฏิบัติการ ณ สถานที่ประกอบการเพื่อรวบรวมข้อเท็จจริงเพิ่มเติม หรือขออนุมัติปิดสำนวนในชั้นการวิเคราะห์ข้อมูล หรือสมควรขออนุมัติออกหนังสือเรียกเพื่อดำเนินการตรวจสอบภาษีต่อไป

4. การออกหนังสือเชิญเกี่ยวกับภาษีองค์การบริหารส่วนจังหวัด

การออกหนังสือเชิญเกี่ยวกับภาษีน้ำมัน เป็นวิธีการเชิญผู้เสียภาษีมาซักถามหรือให้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงพร้อมทั้งนำส่งบัญชีเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวกับการเสียภาษี กรณีออกหนังสือเชิญแล้ว ปรากฏว่าบุคคลนั้นไม่มาพบพนักงานตามวันเวลาที่นัดหมายโดยไม่แจ้งเหตุผลให้ทราบหรือแจ้งขอเลื่อนกำหนดการนัดหมายหรือขอเลื่อนกำหนดเวลานัดหมายหลายครั้ง หากเป็นกรณียังไม่เคยออกหนังสือเรียก ให้ขออนุมัติออกหนังสือเรียก และออกหนังสือเรียกโดยดำเนินการตามขั้นตอนที่จะกล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

5. การขออนุมัติออกหนังสือเรียก และการออกหนังสือเรียก

การจัดทำหนังสือเรียกเสนอไปพร้อมกับการขออนุมัติออกหนังสือเรียก โดยชี้แจงเหตุผล และความจำเป็นให้ทราบ เสนอนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อบรรณัติ

แบบฟอร์มที่ใช้ในการขออนุมัติออกหนังสือเรียก ประกอบด้วย

1.1 แบบบันทึกการวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษี

1.2 แบบขออนุมัติออกหนังสือเรียก

กรณีได้รับอนุมัติให้ออกหนังสือเรียกได้ ให้ดำเนินการออกหนังสือเรียกโดยเร็วหรือให้แล้วเสร็จ ภายใน 15 วันนับแต่วันที่รับแจ้งการอนุมัติ

1.3 การออกหนังสือเรียก โดยจัดทำขึ้น 2 ฉบับ พร้อมแนบบันทึกการวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษี และหนังสือขออนุมัติออกหนังสือเรียกที่ได้รับอนุมัติแล้ว เสนอนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อลงนาม ส่งต้นฉบับหนังสือเรียกที่ผู้บังคับบัญชาลงนามแล้วให้กับบุคคลที่ถูกระบุชื่อในหนังสือเรียก และเก็บสำเนาฉบับหนังสือเรียกไว้ในสำเนาการตรวจสอบภาษีเพื่อติดตามเรื่องและดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

1.4 การส่งหนังสือเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษี หรือหนังสืออื่นที่มีถึงบุคคลใด เพื่อปฏิบัติการ ให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือให้เจ้าพนักงานนำไปส่ง ณ ภูมิลำเนา หรือสำนักงานของบุคคลนั้นในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของบุคคลนั้น ถ้าไม่พบผู้รับ ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักงานของผู้รับ จะส่งให้แก่บุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วและอยู่หรือทำงานในบ้านหรือสำนักงานที่ปรากฏว่าเป็นของผู้รับนั้นก็ได้ ถ้าไม่สามารถส่งหนังสือตามวิธีในวรรคหนึ่งได้ จะกระทำโดยวิธีปิดหนังสือนั้นในที่ซึ่งเห็นได้ง่าย ณ สำนักงาน สถานประกอบการ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ของผู้รับนั้นหรือโฆษณาข้อความย่อในหนังสือพิมพ์ ที่จำหน่ายเป็นปกติในท้องที่นั้นก็ได้ เมื่อได้ปฏิบัติตามวิธีดังกล่าวให้ถือว่าผู้รับได้รับหนังสือนั้นแล้ว

1.5 การออกหนังสือเตือนให้ปฏิบัติตามหนังสือเรียก การออกหนังสือเตือนให้ปฏิบัติตามหนังสือเรียกให้ปฏิบัติตามหนังสือหนังสือพร้อมแนบบสำเนาหนังสือเรียกฉบับเดิมเสนอผู้บังคับบัญชาลงนาม

กรณีที่ได้ออกหนังสือเตือนให้ปฏิบัติตามหนังสือเรียกแล้ว แต่ปรากฏว่าบุคคลนั้นไม่มาพบตามกำหนดเวลาที่นัดโดยไม่แจ้งเหตุใด ๆ ให้ทราบ หรือได้แจ้งแล้วแต่ไม่ปฏิบัติตามกำหนดเวลาที่ได้แจ้งเลื่อนออกไปนั้น ให้เจ้าหน้าที่ออกหนังสือแจ้งการประเมินภาษี

การดำเนินการตรวจสอบภาษี

กรณีผู้เสียภาษีมาพบพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกำหนดวัน เวลา นัดหมายในหนังสือเรียก หนังสือเชิญ หรือหนังสือเตือนให้ปฏิบัติตามหนังสือเรียก เจ้าหน้าที่จะต้องพิจารณาก่อนว่าบุคคลนั้น

มีหน้าที่เสียภาษี หรือเป็นผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษี หรือไม่ หรือกรณีเป็นผู้รับมอบอำนาจให้พิจารณาความสมบูรณ์และความถูกต้องของหนังสือมอบอำนาจนั้น

1. การไต่สวนครั้งแรก แบบฟอร์มที่ใช้บันทึกคำให้การของผู้เสียภาษี

2. การตรวจรับบัญชี และเอกสารหลักฐาน ตรวจนับจำนวนบัญชีและเอกสารหลักฐาน ที่ผู้เสียภาษีนำมาส่งมอบให้ครบถ้วนถูกต้องตามประเภทและชนิดตามที่ระบุไว้ในหนังสือเรียก หากไม่ครบให้บันทึกการรับบัญชีและเอกสารที่ผู้เสียภาษีต้องนำส่งมอบเพิ่มเติมและกำหนดวันส่งมอบเพิ่มเติมและกำหนดวันเวลาส่งมอบไว้ในบันทึกคำให้การด้วย ออกเอกสารใบรับมอบ และส่งมอบบัญชีและเอกสารประกอบ จำนวน 2 ฉบับ โดยต้นฉบับให้ติดไว้ในสำนวนการตรวจสอบภาษี ส่วนคู่ฉบับมอบให้ผู้เสียภาษีไว้เป็นหลักฐานในการรับคืนบัญชีและเอกสารหลักฐาน เมื่อการตรวจสอบได้เสร็จสิ้นลงอย่างสมบูรณ์

การรายงานผลการตรวจสอบภาษี

เมื่อเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบบัญชี เอกสารเสร็จสิ้นแล้ว ให้สรุปผลการตรวจสอบภาษีเสนอผู้บังคับบัญชา โดยใช้แบบรายงานการตรวจสอบภาษีดังนี้

1. แบบรายงานการตรวจสอบภาษี

2. แบบรายละเอียดที่ 1

3. แบบรายละเอียดที่ 2

การเชิญผู้เสียภาษีมารับทราบผลการตรวจสอบภาษี

กรณีผู้เสียภาษีมาพบเจ้าหน้าที่ให้บันทึกคำให้การ และบันทึกข้อตกลงยินยอมการชำระภาษี แจ้งวิธีการตรวจสอบและผลการตรวจสอบภาษีให้ผู้เสียภาษีรับทราบ ได้แก่ ประเด็นความผิดที่ตรวจพบ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จำนวนเงินภาษี เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม จำนวนเดือนที่คิดเงินเพิ่ม

ให้ผู้เสียภาษีลงลายมือชื่อในรายละเอียดแสดงผลการตรวจสอบภาษีทุกฉบับที่จัดทำไว้ในรายงานผลการตรวจสอบ

กรณีผู้เสียภาษีไม่ยินยอมชำระภาษีตามแบบแจ้งการประเมินภาษี หรือไม่ยินยอมลงลายมือชื่อในบันทึกข้อตกลงยินยอมการชำระภาษี ให้เจ้าหน้าที่สอบถามเหตุผลโดยบันทึกไว้ในคำให้การ และลงลายมือชื่อพร้อมพยานอีก 2 คนในคำให้การ และให้รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบพร้อมทั้งดำเนินการออกหนังสือแจ้งการประเมินภาษี

กรณีผู้เสียภาษีไม่มาพบเจ้าหน้าที่ตามกำหนดวันเวลาที่นัดหมาย หรือตามกำหนดวัน เวลาที่เลื่อนไป ให้เจ้าหน้าที่เจ้าของสำนวนดำเนินการออกหนังสือแจ้งการประเมินภาษี

การพิจารณาขอ หรือลดเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม

1. เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับหนังสือคำร้องขอลด หรือลดเบี้ยปรับ เงินเพิ่มพร้อมเหตุผล ให้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของหนังสือ เช่น การลงลายมือชื่อ การประทับตรานิติบุคคล

2. จัดทำรายงานการพิจารณา ของลดหรือลดเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม โดยแสดงเหตุผลว่าสมควรลด หรือลด เบี้ยปรับ เงินเพิ่มหรือไม่ การพิจารณาขอลด เบี้ยปรับ เงินเพิ่มควรมีหลักเกณฑ์ดังนี้

2.1 ต้องไม่มีเจตนาหลีกเลี่ยงภาษี ตัวอย่างแสดงเจตนาหลีกเลี่ยงภาษี เช่น ถูกจับกุม ออกใบกำกับภาษีปลอม ทำผิดซ้ำซาก

2.2 ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบภาษีเป็นอย่างดี

3. เสนอรายงานการพิจารณา ของลดหรือลด เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม พร้อมหนังสือคำร้องขอ งลด หรือลดเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม บันทึกข้อตกลงยินยอมการชำระภาษี และหนังสือขออนุมัติการประเมิน ภาษี ต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นเพื่อเสนอให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจอนุมัติให้ลด หรือลด เบี้ยปรับ เงินเพิ่มเพื่อพิจารณาส่งการต่อไป

การออกหนังสือแจ้งการประเมิน

การออกหนังสือแจ้งการประเมินภาษี เพื่อแจ้งให้ผู้เสียภาษีทราบถึงกำหนดเวลา จำนวนเงิน และเหตุผลที่ประเมิน และสถานที่ที่ต้องนำเงินค่าภาษีตามประเมินมาชำระและสิทธิในการยื่น คัดค้านการประเมิน ให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำสำนวนลงลายมือชื่อในช่อง “เตรียมแบบโดย” พร้อมวันเดือนปี ในหนังสือต้นฉบับและสำเนาฉบับ ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ลงนามในช่องรายการ “พนักงานเจ้าหน้าที่” พร้อมวันเดือนปีในหนังสือต้นฉบับและสำเนาฉบับ

การส่งหนังสือเรียก

ให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือให้เจ้าพนักงานนำไปส่ง ณ ภูมิลำเนา หรือ สำนักงานของบุคคลนั้นในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของ บุคคลนั้น ถ้าไม่พบผู้รับ ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักงานของผู้รับ จะส่งให้แก่บุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะ แล้วและอยู่หรือทำงานในบ้านหรือสำนักงานที่ปรากฏว่าเป็นของผู้รับนั้นก็ได้ ถ้าไม่สามารถส่ง หนังสือตามวิธีในวรรคหนึ่งได้ จะกระทำโดยวิธีปิดหนังสือนั้นในที่ซึ่งเห็นได้ง่าย ณ สำนักงาน สถาน ประกอบการ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ของผู้รับนั้นหรือโฆษณาข้อความย่อในหนังสือพิมพ์ ที่จำหน่าย เป็นปกติในท้องถิ่นนั้นก็ได้ เมื่อได้ปฏิบัติตามวิธีดังกล่าวให้ถือว่าผู้รับได้รับหนังสือนั้นแล้ว

การคืนบัญชีเอกสาร

กรณีที่อยู่ระหว่างดำเนินการตรวจสอบภาษี หากผู้เสียภาษีมีความจำเป็นที่จะต้องขอคืน บัญชี เอกสารหลักฐานเป็นการชั่วคราว เจ้าหน้าที่ต้องรายงานเหตุผลความจำเป็นของผู้เสียภาษีต่อ ผู้บังคับบัญชา พิจารณาสั่งการตามความเห็นสมควร

กรณีดำเนินการตรวจสอบภาษีเสร็จ และผู้เสียภาษีชำระภาษีตามแบบแจ้งการประเมินแล้ว ให้เจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้เสียภาษีมารับบัญชีและเอกสารคืนภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง แต่กรณีมีการคัดค้านการประเมิน การอุทธรณ์คำวินิจฉัยคำคัดค้าน หรือการฟ้องศาล ให้ระงับการคืนบัญชีและเอกสารไว้ก่อน

กรณีผู้เสียภาษีไม่มารับคืนภายในกำหนดเวลาที่แจ้งให้มารับคืน ให้ดำเนินการดังนี้

1. จัดทำหนังสือเตือนให้มารับบัญชีและเอกสารคืน ภายใน 15 วันนับแต่วันที่รับหนังสือแจ้ง โดยระบุว่า “ถ้าไม่มารับบัญชี เอกสารคืนภายในเวลาดังกล่าว จะดำเนินการจัดส่งให้โดยไม่รับผิดชอบในการสูญหาย หรือชำรุดบกพร่องเกี่ยวกับบัญชีและเอกสารต่าง ๆ แต่ประการใด

2. ถ้าไม่มารับคืนภายในกำหนดเวลาให้ดำเนินการส่งบัญชีและเอกสารคืนให้ผู้เสียภาษี โดยวิธีที่มีหลักฐานแสดงการรับ เช่น พัสดุไปรษณีย์ลงทะเบียน

เมื่อเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตรวจสอบภาษีเสร็จสิ้นแล้ว ได้รับชำระภาษีแล้ว หรือ ไม่มีภาษีเรียกเก็บ หรือปิดสำนวนในกรณีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ให้รวบรวมสำนวนการตรวจสอบ และขออนุมัติปิดสำนวน และจัดทำสำนวนให้มีความสมบูรณ์เป็นระเบียบก่อนส่งจัดเก็บสำนวน

การจัดเก็บสำนวนการตรวจสอบภาษี

ให้จัดทำสมุดคุมแฟ้มสำนวนการตรวจสอบภาษีไว้โดยเฉพาะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การจัดเก็บสำนวนการตรวจสอบภาษีมีความสมบูรณ์ เป็นระเบียบ สะดวกในการค้นหา และมีการดูแลอย่างเหมาะสมเพื่อป้องกันการเสียหาย หรือสูญหายด้วย

● แบบพิมพ์ต่างๆ ที่ใช้ในการตรวจสอบภาษี

ขอให้ทีมงานวิจัยช่วยจัดทำแบบต่างๆ โดยอาศัยตัวอย่างของกรมสรรพสามิตและประสานในเรื่องการปฏิบัติงานกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่อีกครั้ง

● หนังสือแจ้งการประเมินภาษี

ขอให้ทีมงานวิจัยช่วยจัดทำแบบต่างๆ โดยอาศัยตัวอย่างของกรมสรรพสามิตและประสานในเรื่องการปฏิบัติงานกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่อีกครั้ง

● แนวปฏิบัติการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง

1. ความเป็นมาของเรื่อง/ข้อเท็จจริง ให้บรรยายความเป็นมาและข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นทั้งหมด ดังนี้

1.1 รายละเอียดเกี่ยวกับผู้อุทธรณ์ เช่น ผู้อุทธรณ์เป็นใคร เป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลและเป็นนิติบุคคลประเภทใด ห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือบริษัทจำกัด ประกอบกิจการอะไร มีถิ่นที่อยู่ที่ไหน ใครเป็นผู้มีอำนาจทำแทน

1.2 ผู้อุทธรณ์ได้รับคำสั่งทางปกครองนั้นเมื่อใด(ดูจากใบเหลืองของไประณีย์ กรณีส่งหนังสือแจ้งการประเมินโดยทางไประณีย์ตอบ-รับ)

1.3 ผู้อุทธรณ์ได้รับคำสั่งนั้นแล้วได้ดำเนินการอะไรบ้าง เช่น เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับคำสั่งทั้งหมดหรือแค่บางส่วน มีการชี้แจงโดยทางวาจาหรือทางเอกสารแก่ผู้ทำคำสั่งนั้นหรือไม่ อย่างไร เป็นต้น

1.4 รายละเอียดในคำสั่งทางปกครองนั้นมีข้อเท็จจริงอย่างไร เช่น ให้ชำระภาษี เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม จำนวนเท่าใด เพราะเหตุใด เป็นต้น

1.5 ประเด็นที่ผู้อุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง โดยให้บรรยายรายละเอียดตามคำอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ที่ยกขึ้นเป็นข้อโต้แย้งต่อสู้ ทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายให้ครบถ้วนว่ามีหลักฐานหรือเหตุผลหักล้างอย่างไร รวมทั้งคำขอของผู้อุทธรณ์ที่ขอให้ผู้ทำคำสั่งดำเนินการอะไร เช่น ให้ยกเลิกเพิกถอนคำสั่ง เป็นต้น

2. ประเด็นที่ต้องพิจารณา หัวข้อที่เป็นประเด็นหลัก ดังนี้

2.1 คำสั่งที่ผู้อุทธรณ์โต้แย้งต่อสู้เป็นคำสั่งทางปกครองหรือไม่

2.2 ผู้อุทธรณ์เป็นคู่กรณีที่มีอำนาจอุทธรณ์หรือไม่

2.3 ผู้อุทธรณ์ได้อุทธรณ์คำสั่งนั้นภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดหรือไม่

2.4 ข้อโต้แย้งของผู้อุทธรณ์ที่ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้มีพยานหลักฐานรวมทั้งเหตุผลมีน้ำหนักรับฟังได้หรือไม่

3. ข้อกฎหมาย กฎกระทรวง ประกาศและระเบียบต่าง ๆ ที่ใช้พิจารณา

ในข้อนี้ต้องยกข้อกฎหมาย กฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบต่าง ๆ โดยต้องระบุเลขมาตรา หรือข้อที่ใช้พิจารณาลงไว้ในสำนวนการพิจารณาด้วยว่าเป็นมาตราใด วรรคใด หรือข้อใด รวมทั้งเนื้อความของกฎหมายแม่บท หรือกฎหมายลำดับรองนั้นด้วยอย่างครบถ้วน และถ้าในเรื่องทำนองเดียวกันนั้นเคยมีคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด หรือความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองก็ให้ระบุไว้ในสำนวนด้วย

4. การพิจารณา

แนวทางในการพิจารณาแต่ละประเด็นควรพิจารณาดังนี้

ประเด็นที่ 1 พิจารณาว่าเป็นคำสั่งทางปกครองหรือไม่

เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองได้รับเรื่องการอุทธรณ์และได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบสำนวนพิจารณาเสนอความเห็น ประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณาและตรวจสอบคือ

1) หนังสือหรือคำสั่งที่ผู้ทำคำสั่งทำออกไปถึงบุคคลหรือนิติบุคคลนั้นว่าเป็นคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 5 หรือไม่ คือเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย (ไม่ว่าจะกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา หรือกฎหมายลำดับรอง เช่น กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ประกาศกรม คำสั่งต่าง ๆ) ของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

2) การพิจารณาเมื่อเห็นว่าคำสั่งนั้นที่ออกไปเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายแล้วต้องพิจารณาต่อไปว่าคำสั่งนั้นมีผลกระทบหรือใช้บังคับแก่บุคคลใดเป็นการเฉพาะหรือมีผลบังคับเป็นการทั่วไปหากคำสั่งที่ออกไปมีผลใช้บังคับเฉพาะต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งก็ถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง

3) พิจารณาว่าผู้ทำคำสั่งนั้นเป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายหรือไม่ ทั้งนี้เพราะคำสั่งทางปกครองจะต้องกระทำโดยเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนั้น ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง มาตรา 12 หากผู้ทำคำสั่งซึ่งเป็นผู้ลงนามไม่ใช่ผู้มีอำนาจกระทำการในเรื่องนั้นคำสั่งดังกล่าวก็จะเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งมีผลทำให้คำสั่งไม่มีผลบังคับมาตั้งแต่ต้นหรืออาจขอให้เพิกถอนได้ในภายหลังทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผลกระทบจากคำสั่งนั้นว่าร้ายแรงหรือไม่เพียงใด

ประเด็นที่ 2 พิจารณาว่าผู้อุทธรณ์เป็นคู่กรณีที่มีสิทธิอุทธรณ์หรือไม่

ต้องพิจารณาตรวจสอบว่าผู้อุทธรณ์นั้นเป็นคู่กรณีตามความหมายของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 5 หรือไม่ ที่บัญญัติว่า “คู่กรณี” หมายความว่า ผู้ยื่นคำขอหรือผู้คัดค้านคำขอ ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครอง และผู้ซึ่งได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาทางปกครอง เนื่องจากสิทธิของผู้นั้นจะถูกกระทบกระเทือนจากผลของคำสั่งทางปกครอง” หากผู้อุทธรณ์เป็นนิติบุคคลต้องทำการตรวจสอบว่าผู้ลงนามในคำอุทธรณ์เป็นผู้แทนที่มีอำนาจทำแทนนิติบุคคลนั้นหรือไม่ และต้องมีเงื่อนไขอย่างไร โดยตรวจสอบได้จากหนังสือรับรองการจดทะเบียนของนิติบุคคลนั้น หากเป็นกรณีบุคคลธรรมดาและผู้ลงนามในอุทธรณ์นั้นมิใช่คู่กรณีต้องตรวจสอบว่าเป็นผู้ได้รับมอบอำนาจ และมีพยานรับรองด้วย พร้อมกับสำเนาบัตรประจำตัวที่มีเลขสิบสามหลักของทั้งผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจ อีกทั้งต้องปิดอากรแสตมป์ให้ครบถ้วนด้วย (มอบอำนาจให้กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งปิดสิบบาท ถ้ามอบให้กระทำหลายอย่างต้องปิดสามสิบบาท)

ประเด็นที่ 3 พิจารณาว่าผู้อุทธรณ์ได้ยื่นอุทธรณ์ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่

ในเรื่องนี้พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 44 วรรคหนึ่ง ได้กำหนดให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้นโดยยื่นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งทางปกครองดังกล่าว หากคำสั่งมิได้แจ้งสิทธิการอุทธรณ์ไว้ระยะเวลาอุทธรณ์ขยายไปเป็น 1 ปี ตามมาตรา 40 วรรคสอง ซึ่งในการพิจารณานั้นจะต้องตรวจสอบให้ดูความเป็นเหตุที่ผู้อุทธรณ์ได้รับแจ้งคำสั่งทางปกครองนั้นเมื่อใด ซึ่งแยกพิจารณาเป็นกรณีได้ดังนี้

1) กรณีที่แจ้งคำสั่งทางปกครองเป็นหนังสือให้กับผู้นั้นถ้าได้ส่งไปยังภูมิลำเนาของผู้นั้นก็ให้ถือว่าได้รับแจ้งตั้งแต่วันที่ไปถึง ระยะเวลาสิบห้าวันให้เริ่มต้นนับในวันถัดจากวันที่ ผู้นั้นได้รับหนังสือ ทั้งนี้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 69 วรรคสอง ประกอบมาตรา 64 วรรคแรก

2) กรณีแจ้งคำสั่งทางปกครองเป็นหนังสือโดยวิธีให้บุคคลนำไปส่ง ถ้าผู้รับไม่ยอมรับหรือขณะนำไปส่งไม่พบผู้รับและหากได้ส่งให้กับบุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้นหรือในกรณีที่ผู้นั้นไม่ยอมรับ หากได้วางคำสั่งทางปกครองนั้นหรือปิดคำสั่งดังกล่าว ณ สถานที่นั้นต่อหน้าเจ้าพนักงานที่ไปเป็นพยานก็ให้ถือว่าได้รับแจ้งแล้ว การเริ่มต้นนับระยะเวลาอุทธรณ์ให้นับถัดจากวันที่ถือว่าได้รับแจ้งคำสั่งทางปกครอง

3) กรณีแจ้งคำสั่งทางปกครองโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับแยกพิจารณาเป็นสองกรณี คือ

(1) กรณีส่งภายในประเทศให้ถือว่าได้รับแจ้งเมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่ง

(2) กรณีส่งไปต่างประเทศให้ถือว่าได้รับแจ้งเมื่อครบกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันส่งแต่มีข้อยกเว้นทั้งสองกรณีว่าหากพิสูจน์ได้ว่าไม่มีการได้รับหรือได้รับก่อนหรือหลักจากวันนั้น

ในการพิจารณาตรวจสอบกรณีดังกล่าวอาจดูได้จากใบตอบ-รับ (ใบเหลือง) ซึ่งจะมีการระบุวันที่ส่งและวันที่ได้รับไว้อย่างชัดเจน ซึ่งจะทำให้การพิจารณาว่าผู้อุทธรณ์ได้ยื่นอุทธรณ์ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ได้อย่างถูกต้อง

4) กรณีวันสุดท้ายของการอุทธรณ์ตรงกับวันหยุดราชการของเจ้าหน้าที่หรือวันหยุดตรงตามประเพณีของผู้อุทธรณ์ กรณีนี้ให้ถือว่าระยะเวลานั้นสิ้นสุดในวันทำงานที่ถัดจากวันหยุดนั้น ทั้งนี้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 64 วรรคสาม ตัวอย่างเช่น วันสุดท้ายที่มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ตรงกับวันอาทิตย์ซึ่งเป็นวันหยุดราชการ ผู้อุทธรณ์ก็สามารถยื่นอุทธรณ์ในวันจันทร์ได้

การพิจารณาเสนอความเห็น

เมื่อได้พิจารณาประเด็นต่างๆข้างต้นครบถ้วนแล้ว หากปรากฏว่าคำสั่งที่อุทธรณ์มิใช่คำสั่งทางปกครอง หรือผู้อุทธรณ์มิใช่คู่กรณีที่มีสิทธิหรือเป็นผู้ที่มีอำนาจอุทธรณ์ หรือยื่นอุทธรณ์ล่วงพ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด เช่นนี้ให้พิจารณาโดยควรเสนอความเห็นว่าเห็นควรไม่รับคำอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ไว้พิจารณาและส่งเรื่องทั้งหมดคืนให้ผู้อุทธรณ์ต่อไป

แต่หากข้อเท็จจริงฟังได้ว่าเป็นการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองโดยผู้มีสิทธิหรือผู้ที่มีอำนาจตามกฎหมายและได้ยื่นคำอุทธรณ์ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดเช่นนี้แล้ว ให้พิจารณาในเนื้อหาแห่งประเด็นที่พิพาทได้แย้งต่อไป หากพิจารณาแล้วเห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ก็ให้พิจารณาเสนอความเห็นให้ผู้ทำคำสั่งดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งทางปกครองที่พิพาทได้แย้งนั้น โดยจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ตามมาตรา 45 วรรคหนึ่ง แต่หากไม่เห็นด้วยไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ก็ให้พิจารณาเสนอความเห็นให้ผู้ทำคำสั่งส่งเรื่องพร้อมความเห็นและเหตุผลไปยังผู้ที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ข้อ 2 (9) คือผู้บริหารท้องถิ่นหรือขณะผู้บริหารท้องถิ่นแล้วแต่กรณี พิจารณาต่อไป และจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง หากมีเหตุไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาให้ขยายเวลาพิจารณาออกไปได้ไม่เกิน 30 วันนับแต่วันที่ครบกำหนด ตามมาตรา 45 วรรคสอง โดยการพิจารณาคำวินิจฉัยนั้นต้องประกอบด้วยรายละเอียดตามมาตรา 37 ดังต่อไปนี้

- (1) ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ
- (2) ข้อกฎหมายที่อ้างอิง
- (3) ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ

5. การแจ้งผลการพิจารณา ควรแจ้งผลการพิจารณาโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ

- ร่าง ระเบียบองค์การบริหารส่วนจังหวัด ว่าด้วยการพิจารณางดหรือลดเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการงดหรือลดเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม พ.ศ.”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันออกประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีที่จะต้องเสียเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่มทำคำร้องเป็นหนังสือยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่โดยแสดงเหตุผลที่งดหรือลดเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่มนั้น เว้นแต่ กรณีที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจารณาเห็นสมควรจะสั่งให้งดหรือลดเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่มโดยไม่ต้องมีคำร้องก็ได้

ข้อ 4 ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษียื่นคำร้องตามข้อ 3 ต่อนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อของดหรือลดเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่ม

ข้อ 5 การงดหรือลดเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่มให้ทำได้เฉพาะกรณีที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่มีเจตนาหลีกเลี่ยงภาษี และได้ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบภาษีเป็นอย่างดี

ข้อ 6 การลดเบี้ยปรับ ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสั่งลดได้ ดังต่อไปนี้

(1) กรณีเมื่อพ้นกำหนดเวลายื่นแบบรายการภาษีแล้ว ผู้มีหน้าที่เสียภาษีได้ยื่นแบบรายการภาษีเองและขอชำระภาษีโดยไม่ได้รับคำเตือนหรือหนังสือเรียกหรือคำสั่งเป็นหนังสือ เบี้ยปรับที่ต้องเสีย ให้ลดลงคงเหลือตามอัตราและเงื่อนไข ดังนี้

(ก) ถ้าชำระภายใน 15 วัน นับแต่วันถัดจากวันครบกำหนดเวลาชำระภาษีให้เสียร้อยละ 2 ของเบี้ยปรับ

(ข) ถ้าชำระภายหลัง 15 วัน แต่ไม่เกิน 30 วัน นับแต่วันถัดจากวันครบกำหนดเวลาชำระภาษี ให้เสียร้อยละ 5 ของเบี้ยปรับ

(ค) ถ้าชำระภายหลัง 30 วัน แต่ไม่เกิน 60 วันนับแต่วันถัดจากวันครบกำหนดเวลาชำระภาษี ให้เสียร้อยละ 10 ของเบี้ยปรับ

(ง) ถ้าชำระภายหลัง 60 วัน แต่ไม่เกิน 90 วันนับแต่วันถัดจากวันครบกำหนดเวลาชำระภาษี ให้เสียร้อยละ 15 ของเบี้ยปรับ

(จ) ถ้าชำระภายหลัง 90 วันนับแต่วันถัดจากวันครบกำหนดเวลาชำระภาษี ให้เสียร้อยละ 20 ของเบี้ยปรับ

(2) กรณีที่ได้ยื่นแบบรายการภาษีไว้ไม่ถูกต้องหรือมีข้อผิดพลาด ทำให้จำนวนภาษีที่ต้องเสียขาดไป เมื่อผู้มีหน้าที่เสียภาษีได้ยื่นแบบรายการภาษีใหม่และขอชำระภาษีให้ถูกต้อง โดยไม่ได้รับคำเตือนหรือหนังสือเรียกหรือคำสั่งเป็นหนังสือ เบี้ยปรับที่ต้องเสีย ให้ลดลงตามอัตราและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน (1) โดยอนุโลม

(3) กรณีอื่นนอกจาก (1) และ (2) ให้เสียร้อยละ 40 ของเบี้ยปรับ

ข้อ 7 การลดเงินเพิ่ม ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสั่งลดได้ ดังต่อไปนี้

(1) ถ้าผู้มีหน้าที่เสียภาษีชำระภาษีภายใน 7 วันนับแต่วันถัดจากวันครบกำหนดเวลาชำระภาษีหรือวันถัดจากวันที่ชำระขาดจากจำนวนภาษีที่ต้องเสียโดยไม่ได้รับคำเตือนหรือหนังสือเรียกหรือคำสั่งเป็นหนังสือ เงินเพิ่มที่ต้องเสียให้ลดลงคงเหลือร้อยละ 0.5 ต่อเดือนหรือเศษของเดือนของเงินภาษีที่ต้องชำระโดยไม่รวมเบี้ยปรับ

(2) ถ้าผู้มีหน้าที่เสียภาษีชำระภาษีภายใน 15 วันนับแต่วันถัดจากวันครบกำหนดเวลาชำระภาษีหรือวันถัดจากวันที่ชำระขาดจากจำนวนภาษีที่ต้องเสียโดยไม่ได้รับคำเตือนหรือหนังสือเรียกหรือคำสั่งเป็นหนังสือ เงินเพิ่มที่ต้องเสียให้ลดลงคงเหลือร้อยละ 0.75 ต่อเดือนหรือเศษของเดือนของเงินภาษีที่ต้องชำระโดยไม่รวมเบี้ยปรับ

ข้อ 8 การลดเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่มนอกจากที่กำหนดไว้ในข้อ 6 และข้อ 7 หรือการงดเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่ม ให้ทำได้เมื่อได้รับอนุมัติจากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ข้อ 9 ให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

● แนวปฏิบัติการดำเนินการเปรียบเทียบคดี

- ขั้นตอนที่ 1 พิจารณาตรวจสอบรายละเอียดของคดี เช่น บันทึกการจับกุมของกลางลงรับคดีในสมุดรับคำกล่าวโทษ
- ขั้นตอนที่ 2 ส่งของกลาง(ถ้ามี)ไปทำการตรวจพิสูจน์
- ขั้นตอนที่ 3 แจ้งให้ผู้ต้องหาทราบว่าเป็นคดีที่เปรียบเทียบปรับได้ และสอบถามความยินยอมให้เปรียบเทียบปรับ
- ขั้นตอนที่ 4 กรณีไม่ยินยอม ให้ส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดี กรณียินยอมให้กำหนดจำนวนเงินค่าปรับตามที่กฎหมายกำหนด
- ขั้นตอนที่ 5 จัดทำเอกสารสำนวนคดีและบันทึกการเปรียบเทียบคดี
- ขั้นตอนที่ 6 รับเงินค่าปรับและออกใบเสร็จรับเงิน

● แนวปฏิบัติการเร่งรัดบังคับชำระภาษีค้าง

- ขั้นตอนที่ 1 ตรวจสอบหนังสือแจ้งการประเมินภาษีว่ามีหนี้ถึงกำหนดเวลาชำระ
- ขั้นตอนที่ 2 มีหนังสือเตือนให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมาชำระภายในกำหนดเวลา โดยวิธีส่งไปรษณีย์ตอบรับ หรือเจ้าพนักงานนำส่ง หรือปิดหนังสือหรือโฆษณาในหนังสือพิมพ์

- ขั้นตอนที่ 3 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีปฏิบัติตามหนังสือเตือน
- กรณียื่นแบบชำระภาษี ให้ตรวจสอบหากชำระภาษีเกินกำหนดให้คืนเงินเพิ่ม
 - กรณีขอผ่อนชำระภาษี หากพิจารณาว่าไม่สมควรอนุญาต ให้ทำหนังสือแจ้งผู้มีหน้าที่เสียภาษีทราบ และติดตามการชำระภาษีต่อไป
 - หากพิจารณาว่าสมควรอนุญาต ให้ทำบันทึกการชำระภาษี ผู้มีหน้าที่เสียภาษีผ่อนชำระ ติดตามให้มีการผ่อนชำระตรงตามกำหนด
- ขั้นตอนที่ 4 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่ปฏิบัติตามหนังสือเตือน ให้สืบหาทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษี วิธีการโดยทำหนังสือขอความร่วมมือในการตรวจสอบทรัพย์สินไปยังสำนักงานที่ดิน กรมโรงงานอุตสาหกรรม ธนาคาร หากพบทรัพย์สิน ให้มีคำสั่งอายัด
- ขั้นตอนที่ 5 ออกหนังสือเตือนฉบับที่ 2 ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีชำระภาษีที่ค้าง
- กรณีผู้มีหน้าที่เสียภาษียินยอมชำระภาษี ให้เพิกถอนคำสั่งอายัด
 - กรณีผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่ปฏิบัติ พิจารณาว่าสมควรนำคดีขึ้นสู่ศาล
- ขั้นตอนที่ 6 ส่งแฟ้มคดีให้พนักงานอัยการฟ้องบังคับคดีชั้นศาล นำพยานเข้าสืบ รอฟังผลคำพิพากษา บังคับคดีตามคำพิพากษา

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องอื่นๆ
(ไม่มี)

ปิดประชุมเวลา 16.00 นาฬิกา

(นางสาววันวิสาข์ ขาวคม)

ผู้บันทึกการประชุม

บันทึกการประชุม
โครงการนำตัวแบบเบื้องต้นไปทดลองปฏิบัติที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
ในวันเสาร์ที่ 29 มีนาคม 2551 เวลา 10.00 น.
ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

ผู้มาประชุม

1. ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์	ประธาน
2. นายพาเกียรติ สมานบุตร	หัวหน้าโครงการ
3. นายจุมพล ริมสาคร	นักวิจัยที่ 1
4. นางสาวสุจิตรา เลหาวัฒนิกัญญา	นักวิจัยที่ 2
5. นางสาววันวิสาข์ ขาวคม	ผู้ช่วยวิจัย
6. นางปรีชา ยังมีสุข	เจ้าหน้าที่โครงการฯ
7. นายอนุวัธ วงศ์วรรณ	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
8. นายปรีชา สุขรอด	ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
9. ว่าที่ ร.ต. ศุภชัย ทานจันทร์	รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
10. นางสาวพรทิมา หมั่นไธสง	นักบริหารงานคลัง
11. นางจันเพ็ญ มุ่งหมาย	นักบริหารงานนโยบายและแผน
12. นางลักษณาวรรณ แหลมเลิศ	ผู้อำนวยการกองคลัง
13. นางวาสนา ธรรมจักร	หัวหน้าฝ่ายเร่งรัดจัดเก็บรายได้

ผู้ไม่มาประชุม

1. นางสาวกมลทิพย์ สุรัตน์โชติ	ผู้ช่วยวิจัย (ลาการประชุม)
2. นางสาวญาดา สันถะโกมล	นักวิจัยที่ 3 (ลาการประชุม)

เปิดประชุมเวลา 10.00 นาฬิกา

ระเบียบวาระที่ 1 เปิดประชุม

ที่งานวิจัยนำโดย ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์ ได้กล่าวเปิดการประชุมและแจ้งวัตถุประสงค์ของการประชุมให้ที่ประชุมทราบว่า ในการดำเนินการตามโครงการนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ประสบความสำเร็จภายหลังจากที่ได้ร่วมกันจัดทำ

ตัวแบบเพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดเก็บภาษีแล้ว ก็ต้องมีการทดลองใช้งานจริงเพราะการ
งานจริงจะทำให้เห็นปัญหาในการปฏิบัติงาน และจะได้ดำเนินการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ 2 พิจารณาตัวแบบเบื้องต้นที่จะนำไปทดลองปฏิบัติ

นายอนุวัธ : ทีมงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่มีความยินดีมากที่จะทำการทดลอง
ปฏิบัติตามตัวแบบเบื้องต้นในการจัดเก็บภาษี

นายปรีชา : ขอแจ้งให้ทราบว่าร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ร่าง ประกาศ
องค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อประกาศใช้ข้อบัญญัติ ร่างประกาศองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง
กำหนดแบบพิมพ์ที่ใช้ตามข้อบัญญัติ จะต้องเสนอสภาเพื่อบังคับใช้ต่อไป ส่วนแบบรายการต่างๆ ที่
แนบท้ายประกาศกำหนดแบบจะต้องระเช่นเดียวกันแต่เนื่องจากมีเนื้อหาสาระสำคัญเหมือนกับ
ของเดิมที่ อบจ. ใช้อยู่แล้ว ดังนั้น อบจ. อาจจะพิจารณานำมาทดลองใช้ดู ส่วนแบบและขั้นตอนการ
ปฏิบัติงานอื่นๆ เช่น การติดตามและตรวจสอบการเสียภาษี แบบงบเดือนสรุปรายได้ภาษี และ
รายการคุมทะเบียน (น้ำมัน) เป็นต้น สามารถทดลองใช้ได้ทันที ทั้งนี้หากประสบปัญหาในการ
ทดลองใช้ทางทีมงาน อบจ. จะได้ประสานขอการสนับสนุนจากทีมงานวิจัยต่อไป โดยก่อนทำการ
ทดลอง อบจ. จะได้ทำความเข้าใจกับผู้ประกอบการที่ต้องเสียภาษีก่อน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างการ
ยอมรับการเสียภาษีของประชาชน

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องอื่นๆ

(ไม่มี)

ปิดประชุมเวลา 12.00 นาฬิกา

(นางสาววันวิสาข์ ขาวคม)

ผู้บันทึกการประชุม

บันทึกการประชุม
โครงการนำตัวแบบเบื้องต้นไปทดลองปฏิบัติที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
ในวันศุกร์ที่ 4 เมษายน 2551 เวลา 14.00 น.
ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

ผู้มาประชุม

1. นายพินิจ ราชวัฒน์	รักษาการปลัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดชลบุรี
2. นายพาเกียรติ สมานบุตร	หัวหน้าโครงการ
3. นายจุมพล ริมสาคร	นักวิจัยที่ 1
4. นางสาวสุจิตรา เลหาวัฒนิกัญญา	นักวิจัยที่ 2
5. นางสาวญาดา สันถะโกมล	นักวิจัยที่ 3
6. นางปรีชา ยิ้มมีสุข	เจ้าหน้าที่โครงการฯ
7. นางเมตตา ไสตะ	ผู้อำนวยการกองคลัง
8. นางบุญถม รัตนอาภา	ผู้อำนวยการกองส่งเสริม
9. นางสาวณัฐลีนา ยอดยิ่ง	ผู้อำนวยการกองแผนและงบประมาณ
10. นายบำรุง สุวรรณโชติ	รักษาการผู้อำนวยการกองการศึกษา และวัฒนธรรม
11. นายพิศณุพงศ์ ศรีโชนฐ์ (แทน)	รักษาการผู้อำนวยการกองช่าง
12. นางวิภาณัฐ บุญท้วมมี	รักษาการผู้อำนวยการกองพัสดุและ ทรัพย์สิน
13. นางสาวสาคร สิ้นฐานาคิน	รักษาการผู้อำนวยการกองกิจการสภา องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
14. นางภคณาพร ธเนศานนท์	หัวหน้าฝ่ายเร่งรัดและจัดเก็บรายได้
15. นางนิศชล จิรัจฉริยากุล	เจ้าพนักงานการคลัง 6
16. นางจำเนียร ยิ้มภักดี	เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี 2
17. นางพัชรี ยี่สาคร	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ
18. นางสาวชติกาญจน์ โชติวงศ์	นักบริหารงานทั่วไป 6
19. นายณัฐพล ยิ้มภักดี	เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ชลบุรี

20. นายณัฐกร จันทริสา

เจ้าพนักงานสรรพสามิต 5

21. นางทวิรัตน์ ไทยเกิดศรี

เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพสามิต 7

ผู้ไม่มาประชุม

1. นางสาวกมลทิพย์ สุรัตนโชติ

ผู้ช่วยวิจัย (ลาการประชุม)

เปิดประชุมเวลา 10.00 นาฬิกา

เมื่อที่มนักวิจัยและคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีมาพร้อมแล้ว นายพินิจ ราชวัฒน์ รักษาการปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมเพื่อนำตัวแบบเบื้องต้นมาทดลองปฏิบัติที่จังหวัดชลบุรี ตามระเบียบวาระ

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีมีความยินดีที่จะทดลองใช้ตัวแบบเบื้องต้น แต่ทั้งนี้ การเริ่มต้นใช้คงต้องค่อยๆ เริ่ม เพราะสภายังไม่ได้มีการตราข้อบัญญัติใช้บังคับ การบังคับใช้จึงอาจมี ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องอำนาจในการนำไปใช้บ้าง

ระเบียบวาระที่ 2 พิจารณาตัวแบบเบื้องต้นที่จะนำไปทดลองปฏิบัติ

ตามที่ทีมงานวิจัยได้ประสานกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เพื่อทดลองใช้ตัวแบบเบื้องต้นและได้จัดส่งตัวแบบเบื้องต้นให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีเพื่อทำความเข้าใจล่วงหน้าแล้วนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีแจ้งทีมงานวิจัยว่าสามารถปฏิบัติตามตัวแบบได้ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีจะได้ทำการทดลองใช้ตัวแบบเบื้องต้นต่อไป ในส่วนที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีสามารถใช้ได้ นั่นคือ การประเมินและการดำเนินคดีและการ ตรวจสอบภาษี ส่วนการจัดเก็บภาษีนั้น ขณะนี้องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีได้มอบหมายให้ กรมสรรพสามิตเป็นผู้จัดเก็บแทน การที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีจะดำเนินการจัดเก็บเอง จะต้องให้มีการออกข้อบัญญัติเพื่อจัดเก็บเองก่อน

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)
(ไม่มี)

ปิดประชุมเวลา 12.00 นาฬิกา

(นางสาววันวิสาข์ ขาวคม)

ผู้บันทึกการประชุม

บันทึกการประชุม
เรื่อง การติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษีน้ำมัน
ในวันเสาร์ที่ 14 มิถุนายน 2551 เวลา 10.00 น.
ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

ผู้มาประชุม

1. นายจุมพล ริมสาคร	นักวิจัยที่ 1
2. นางสาวสุจิตรา เลหาวัฒนภิญโญ	นักวิจัยที่ 2
3. นางสาวญาดา สันตะโกมล	นักวิจัยที่ 3
4. นางสาววันวิสาข์ ขาวคม	ผู้ช่วยวิจัย
5. นางปรีชา ยังมีสุข	เจ้าหน้าที่โครงการฯ
6. นายมนู สมจิตร	รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
7. นายปรีชา สุขรอด	ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
8. ว่าที่ ร.ต. ศุภชัย ทานขันธุ์	รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
9. นางสาวพรทิมา หมื่นไธสง	นักบริหารงานคลัง
10. นางจันเพ็ญ มุ่งหมาย	นักบริหารงานนโยบายและแผน
11. นางลักษณาวรรณ แหลมเลิศ	ผู้อำนวยการกองคลัง
12. นางวาสนา ธรรมจักร	หัวหน้าฝ่ายเร่งรัดจัดเก็บรายได้

ผู้ไม่มาประชุม

1. นางสาวกมลทิพย์ สุรัตน์โชติ	ผู้ช่วยวิจัย (ลาการประชุม)
-------------------------------	----------------------------

เปิดประชุมเวลา 10.00 นาฬิกา

ระเบียบวาระที่ 1 เปิดประชุม

เมื่อผู้ร่วมประชุมมาพร้อมแล้วนายมนู สมจิตร รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ กล่าวเปิดประชุมและกล่าวถึงความสำคัญของการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดว่า ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นภาษีของท้องถิ่นที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นอัน

มาก และการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดเอง มีส่วนส่งเสริมความเป็นอิสระในการบริหารงานมาก เพราะองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่พึ่งพารายได้จากรัฐบาลน้อยลง ดังนั้น เพื่อให้การจัดเก็บภาษีเป็นระบบมากขึ้นจะต้องพยายามผลักดันร่างข้อบัญญัติให้มีผลใช้บังคับเพราะจะได้ทำงานได้เต็มที่

ระเบียบวาระที่ 2 การติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษีน้ำมัน

นายจุมพล ริมสาคร : ในโครงการนี้ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา 9 เดือน เป็นระยะเวลาที่ทำให้ทีมงานและองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่มีความคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี ทีมงานได้รับความร่วมมือจากคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่เป็นอย่างดี ความสำเร็จของงานวิจัยที่เกิดขึ้นเป็นผลงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ทั้งสิ้น ทีมงานวิจัยเป็นเพียงผู้นำมารวบรวมและเรียบเรียงให้เป็นมาตรฐานเท่านั้น ซึ่งผลงานนี้เป็นที่สนใจของผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นๆ เป็นอย่างมาก ความสำเร็จขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ นอกจากจะมาจากการบริหารจัดการแล้ว ยังมาจากทีมงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่เป็นสำคัญด้วย จากตัวแบบที่ทีมงานและองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ร่วมกันจัดทำนั้น เมื่อทดลองปฏิบัติแล้วต้องติดตามผลว่าเป็นอย่างไรบ้างเพื่อนำไปแก้ไขข้อบกพร่องของตัวแบบให้มีความสมบูรณ์ต่อไป ซึ่งก่อนหน้านี้ทีมงานได้ส่งแบบสอบถามมาเพื่อติดตามผลในเบื้องต้นแล้ว ซึ่งส่วนใหญ่เห็นว่าตัวแบบมีความเหมาะสม และมีข้อเสนอเพิ่มเติมบางประการ เช่น งบประมาณควรแยกเป็นรายสินค้า เป็นต้น จึงต้องขอเชิญทีมงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ แจ้งผลการนำตัวแบบไปทดลองปฏิบัติว่าเป็นอย่างไรบ้าง

นายปรีชา สุขรอด : ขอรายงานผลการทดลองใช้ตัวแบบที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เริ่มจากร่างข้อบัญญัติ ซึ่งขณะนี้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เพิ่งได้มีการประกาศรับรองสมาชิกครบ 24 ท่าน และเพิ่งเริ่มเปิดประชุมเมื่อต้นเดือนมิถุนายน 2551 เป็นครั้งแรก ซึ่งเป็นเรื่องของการเลือกผู้บริหารและคณะกรรมการต่างๆ ในขั้นตอนต่อจากนี้ไปฝ่ายบริหารจะต้องส่งร่างข้อบัญญัติไปให้คณะกรรมการฝ่ายที่ดูแลร่างข้อบัญญัติทำการตรวจสอบและพิจารณาต่อไป ก่อนนำเข้าสู่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ซึ่งในร่างข้อบัญญัติผมเห็นว่าในเรื่องของอัตราภาษีที่กำหนด 5.01 เป็นเรื่องขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่ละแห่งเป็นผู้กำหนดซึ่งอัตราดังกล่าวที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด ไม่ได้สะท้อนเศรษฐกิจแต่อย่างใด และที่น่าสังเกตอีกประการก็คือเรื่องการใช้ถ้อยคำ คำว่า ชำระภาษี และเสียภาษี อยู่ในเล่มเดียวกัน จึงอาจมีการถกเถียงได้ว่า

ต่างกันอย่างไร หากมีความหมายเหมือนกันเหตุใดไม่ใช้ถ้อยคำเดียวกัน แบบ อบจ. 01-1 ถึง อบจ. 01-4 อบจ. แพร่ ที่ได้ปรับใหม่เป็น “เรียน นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่” ได้นำไปใช้แล้ว เป็นไปด้วยดี ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด ส่วนตัวแบบอื่นๆ ต้องขอให้ท่านผู้อำนวยการกองคลังและหัวหน้าฝ่ายซึ่งเป็นผู้ดูแลการปฏิบัติอย่างใกล้ชิดเป็นผู้รายงานผลการทดลองใช้ แต่เมื่อดูภาพรวมทั้งหมดแล้วเห็นว่าบดเคี้ยว ถ้าแยกสินค้าอาจจะชัดเจนกว่า ขณะนี้มีสถานบริการน้ำมันขอหยุดกิจการชั่วคราวประมาณ 20 แห่ง แต่ในตัวแบบที่ทดลองใช้นั้น ยังไม่มีตัวแบบเกี่ยวกับการขอหยุดประกอบการชั่วคราว หรือขอเลิกประกอบการ ซึ่งปัจจุบันเวลาเลิกประกอบการผู้ประกอบการจะทำหนังสือมาแจ้งธรรมดาไม่มีรูปแบบ แต่ถ้ามีตัวแบบแจ้งอาจจะดีกว่าและสะดวกกับผู้ประกอบการมากกว่า

นางลักษณาวรรณ แหลมเลิศ : เรื่องตัวแบบมีความคิดเห็นคล้ายท่านปลัดฯ มาก เพียงแต่ในเรื่องอัตราน่าจะเป็นตัวเลขกลมๆ มากกว่า ที่จะเป็น 5.01 ส่วนในภาพของการปฏิบัติมีความเห็นเหมือนท่านปลัดฯ เมื่อไม่นานมานี้มีโอกาสเข้าไปคุยกับผู้ประกอบการ ซึ่งผู้ประกอบการน้ำมันก็มองเหมือนกันว่าการที่น้ำมันแพงทำให้ประชาชนลดการบริโภคน้ำมันลง และผู้ประกอบการเริ่มบ่นให้ฟังว่าภาระภาษีมากเกินไป ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ก็ต้องอธิบายให้ฟัง เมื่อมาคิดว่ารายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จะลดลงหรือไม่ ก็คิดว่าคงได้ตามเป้าหมาย

นางวาสนา ธรรมจักร : ก่อนที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จะนำตัวแบบไปใช้ได้ พุดคุยกับผู้ประกอบการก่อนเพื่อรับฟังว่าผู้ประกอบการมีความเห็นอย่างไร และเพื่อทำความเข้าใจเบื้องต้นให้ผู้ประกอบการทราบ ซึ่งผู้ประกอบการก็เข้าใจ และต่อมาเราก็เอาตัวแบบไปทดลองใช้จริง ซึ่งผู้ประกอบการไม่มีปัญหาแต่อย่างใดในทางตรงกันข้ามผู้ประกอบการเข้าใจตัวแบบเป็นอย่างดีตามตัวแบบทั้งหมดนี้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ไม่มีความจำเป็นต้องใช้ในบางตัว เช่น หนังสือเตือน หรือ แบบประเมินภาษี เป็นต้น เพราะไม่มีการชำระล่าช้า และอีกประเด็นหนึ่ง คือผู้ประกอบการถามว่าถ้อยคำที่ปรากฏในตัวแบบ คำว่า “ชำระภาษี” และ “เสียภาษี” มีความหมายเหมือนกันหรือไม่ ซึ่งหากมีความหมายเหมือนกัน ผู้ประกอบการก็ขอให้ใช้คำให้เหมือนกัน ส่วนตัวแบบอื่นคงไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติ

นายจุมพล ริมสาคร : อธิบายเรื่อง “ชำระภาษี” และ “เสียภาษี” ว่า เมื่อใดก็ตามที่พุดเรื่องหน้าที่ซึ่งเป็นตัวกำหนดความรับผิดชอบจะใช้คำว่า “เสียภาษี” แต่เมื่อใดที่พุดถึงการปฏิบัติในการยื่นแบบจะใช้คำว่า “ชำระภาษี” เช่น เมื่อพุดถึง....เมื่อเสียภาษีขาดไป... ก็หมายถึง เงินที่มีหน้าที่จ่ายขาดไป เป็นต้น ซึ่งถ้าเราแบ่งคำ 2 คำ ออกจะเห็นว่าเจตนารมณ์ที่แตกต่างกัน ส่วนเรื่องของตัวอัตราภาษีที่กำหนดคงต้องเป็นเรื่องของความอิสระของแต่ละองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องอื่นๆ
(ไม่มี)

ปิดประชุมเวลา 12.00 นาฬิกา

(นางสาววันวิสาข์ ขาวคม)
ผู้บันทึกการประชุม